

Bruksela, 13 czerwca 2022 r.
(OR. pl)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0181 (NLE)

9728/22
ADD 1

ECOFIN 534
CADREFIN 95
UEM 139
FIN 594

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr dok. Kom.:	COM(2022) 268 final
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji wykonawczej Rady w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymieniony załącznik do decyzji wykonawczej Rady (podstawa: wniosek Komisji COM (2022) 268).

Zał.: COM(2022) 268 final

ZAŁĄCZNIK

SEKCJA 1: REFORMY I INWESTYCJE W RAMACH PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

1. Opis reform i inwestycji

A. KOMPONENT A: ODPORNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI

Ten komponent polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności przyczynia się do podjęcia szeregu wyzwań związanych z odpornością i konkurencyjnością polskiej gospodarki. Pierwsze nadrzędne wyzwanie ma związek z klimatem inwestycyjnym i otoczeniem działalności gospodarczej, które w ostatnich latach zmagają się z lukami regulacyjnymi, uciążliwymi wymogami i procedurami administracyjnymi oraz częstymi zmianami w kluczowych przepisach. Po drugie, Polska nadal musi zwiększać zdolności innowacyjne, aby zmodernizować swój model wzrostu, przechodząc z modelu opartego na konkurencyjności kosztowej na model oparty na zrównoważonym rozwoju i działalności o wyższej wartości dodanej. Łączne wydatki na badania i rozwój utrzymują się na niskim poziomie – 1,4 % PKB w porównaniu z 2,3 % w UE w 2020 r. Mimo że wydatki przedsiębiorstw na badania i rozwój wzrosły w ciągu ostatnich dziesięciu lat ponad czterokrotnie, pozostają one na poziomie poniżej średniej UE. Po trzecie, transformacja cyfrowa i inne przemiany gospodarcze wymagają starań, by lepiej dopasować umiejętności oraz modernizację kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy. Czwartym wyzwaniem jest fakt, że aktywność zawodowa kobiet, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób o niskich kwalifikacjach jest znacznie niższa niż w wielu innych państwach UE. Wynika to z kilku czynników, w tym z ograniczonego dostępu do opieki nad dziećmi i opieki długoterminowej, a także z niskiego ustawowego i rzeczywistego wieku przechodzenia na emeryturę. Ponadto elastyczność rynku pracy ograniczają specjalne systemy emerytalne i brak elastyczności uregulowań dotyczących czasu pracy. I wreszcie, wysoki pozostaje odsetek umów o pracę na czas określony, mimo tego, iż ulega on stałemu zmniejszeniu.

Głównym celem przedmiotowego komponentu jest pobudzenie inwestycji oraz zwiększenie wydajności, konkurencyjności i odporności polskiej gospodarki. W tym celu komponent jest ukierunkowany na: (i) zwiększenie stabilności i adekwatności ram budżetowych; (ii) ograniczenie regulacyjnego i administracyjnego obciążenia przedsiębiorstw i przedsiębiorców; (iii) wspieranie transformacji cyfrowej i ekologicznej oraz odporności kluczowych sektorów gospodarki, w tym sektora rolno-spożywczego; (iv) poprawę ekosystemu innowacji; (v) wspieranie dopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy i poprawę uczenia się przez całe życie; (vi) wzrost współczynnika aktywności zawodowej i podniesienie rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę; (vii) poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i jej jakości, w szczególności w przypadku dzieci poniżej trzeciego roku życia oraz (viii) zwiększenie skuteczności publicznych służb zatrudnienia.

Komponent ten stanowi odpowiedź na następujące zalecenia krajowe skierowane do Polski w ramach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020: zalecenia krajowe nr 3, 2019 i 4, 2020 dotyczące poprawy klimatu inwestycyjnego i otoczenia regulacyjnego, w szczególności poprzez zwiększenie roli konsultacji publicznych w procesie legislacyjnym. Komponent ten obejmuje ponadto następujące kwestie: zalecenia krajowe nr 1, 2019 i 1, 2020 dotyczące

zwiększenia efektywności wydatków publicznych i systemu budżetowego oraz wspierania ożywienia gospodarczego za pomocą środków publicznych; zalecenie krajowe nr 2, 2019 dotyczące adekwatności przyszłych świadczeń emerytalnych i stabilności systemu emerytalnego, w szczególności przez zastosowanie środków służących podwyższaniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę, oraz podjęcia działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej, oraz likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia, a także środków służących zwiększeniu dopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy i poprawy kształcenia przez całe życie; zalecenie krajowe nr 3, 2019 dotyczące wzmocnienia zdolności gospodarki do innowacji, w tym poprzez wspieranie instytucji badawczych i ich ściślejszej współpracy z przedsiębiorstwami.

Oczekuje się, że żaden ze środków w tym komponencie nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01).

A.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Podkomponent A1 – Ograniczenie wpływu COVID-19 na przedsiębiorstwa

A1.1 Reforma ram budżetowych

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie przejrzystości i efektywności wydatków publicznych. Aby osiągnąć ten cel, reforma jest ukierunkowana na: (i) umożliwienie bardziej efektywnego zarządzania środkami publicznymi; (ii) zwiększenie rozliczalności w zakresie zarządzania środkami publicznymi; (iii) zwiększenie stabilności finansów publicznych i zapobieżenie nie zrównoważonemu wzrostowi wydatków.

Reforma polega na wdrożeniu dwóch środków legislacyjnych. Po pierwsze, ustawa o finansach publicznych zostanie zmieniona przez wdrożenie nowego systemu klasyfikacji, nowego modelu zarządzania budżetem oraz zdefiniowanych na nowo średniookresowych ram budżetowych. W wyniku tej zmiany ustanowiony zostanie nowy system budżetowy. Po drugie, ustawa o finansach publicznych zostanie zmieniona przez rozszerzenie zakresu stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) na większą liczbę jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych, w szczególności fundusze celowe.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2025 r.

A1.2 Ograniczenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych

Nadrzędnym celem reformy jest ograniczenie obciążeń administracyjnych i regulacyjnych, z jakimi zmagają się przedsiębiorstwa w Polsce, a także wspieranie inwestycji prywatnych, zwłaszcza w MŚP. W tym celu reforma jest ukierunkowana na: (i) uproszczenie procedur administracyjnych i prawnych; (ii) zminimalizowanie wymogów prawnych dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców; (iii) przyspieszenie procesu decyzyjnego; (iv) zapewnienie przedsiębiorstwom odpowiednich warunków do inwestycji, zwłaszcza w regionach słabiej

rozwiniętych; oraz (v) ułatwienie komunikacji między obywatelami i przedsiębiorstwami a organami publicznymi.

Reforma składa się z dwóch pakietów legislacyjnych. W pierwszym z nich (Tarcza prawna) wprowadza się przepisy prawne, które: (i) sprawią, że procedury elektroniczne staną się dominującym kanałem rozwiązywania spraw związanych z procedurami administracyjnymi i prawnymi, w tym składanie oświadczeń przez operatorów turystycznych i przedsiębiorców do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego; (ii) uproszczą procedury administracyjne, w szczególności związane z zawodami marynarza oraz handlem napojami alkoholowymi; (iii) przyczynią się do ograniczania stosowania procedury dwuinstancyjnej w co najmniej dziesięciu procedurach związanych w szczególności z zasobami geologicznymi; (iv) ograniczą liczbę dokumentów i formalności wymaganych w procedurach administracyjnych, np. w procesach związanych z planowaniem przestrzennym i procesach budowlanych oraz (v) przedłużą terminy w przypadku niektórych procedur administracyjnych, na przykład rejestracji samochodu kupionego w innym państwie członkowskim.

Drugi pakiet legislacyjny zmienia ustawę o Polskiej Strefie Inwestycji w celu zwiększenia liczby obszarów określonych jako „specjalne strefy ekonomiczne” w Polsce oraz utworzenia nowego modelu udzielania wsparcia finansowego przedsiębiorstwom podejmującym działalność w specjalnych strefach ekonomicznych, głównie w postaci ulg podatkowych i dotacji na zakup gruntów pod inwestycje.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest wsparcie odporności MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorach najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19 w Polsce, mianowicie w sektorach HoReCa, turystyki i kultury. W tym celu inwestycje są ukierunkowane na zachęcanie do zwiększania skali i dywersyfikacji działalności prowadzonej przez MŚP i mikroprzedsiębiorstwa w tych sektorach.

Inwestycja obejmuje wdrożenie następujących trzech rodzajów działań:

- inwestycji w projektowanie i produkcję swoich towarów i usług, takich jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wyprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) prace budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów na etapie projektowania, recyklingu/ponownego wykorzystania odpadów oraz wdrożenia rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych;
- usług doradczych w zakresie realizacji projektów;
- podnoszenia/zmiany kwalifikacji pracowników dzięki zapewnieniu szkoleń w zakresie nowych rozwiązań informatycznych, nowych technologii, analizy potrzeb klienta, zarządzania informacjami/danymi, a także zarządzania ryzykiem.

Środek ten zapewni zrównoważoną realizację wszystkich opisanych rodzajów projektów, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie liczby terenów inwestycyjnych w Polsce, tj. terenów przeznaczonych i stworzonych z myślą o rozwoju przemysłu i biznesu. W tym celu w ramach inwestycji powstanie co najmniej 4 200 hektarów obszarów inwestycyjnych.

Inwestycja obejmuje (i) scalenie gruntów i – w wyjątkowych przypadkach – nabycie gruntów; (ii) budowę niezbędnej infrastruktury, w tym budowę zakładów umożliwiających przedsiębiorstwom prowadzenie działalności; (iii) budowę infrastruktury publicznej, mianowicie przyłączy wody, gazu, energii; (iii) a także zapewnienie wsparcia technicznego samorządom terytorialnym i regionalnym. Inwestycja będzie w dużej mierze realizowana w miastach średniej wielkości, które pozostają w tyle pod względem rozwoju gospodarczego.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01). Środek ten ma zapewnić między innymi, aby:

- co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki powstałych na placu budowy nadawało się do ponownego użycia, recyklingu i poddania innej metodzie odzysku materiałów, uwzględniając operacje wypełniania wyrobisk przy wykorzystaniu odpadów zamiast innych materiałów zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki¹.
- Budowa infrastruktury przesyłu i dystrybucji paliw gazowych, w chwili budowy, umożliwia transport gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.
- Budowa nowych budynków musi być zgodna z założeniami dotyczącymi budynków o niemal zerowym zużyciu energii, jak określono w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (*dyrektywa 2018/844/UE*).
- Kryteria kwalifikowalności projektów, które mają być częścią terenów inwestycyjnych, wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla²; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności³; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁴ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁵ oraz

¹ Komisja Europejska (2018), „Wytyczne dotyczące kontroli odpadów przed rozbiórką i renowacją budynków”. Dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en (dostęp w listopadzie 2021 r.).

² Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

³ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁴ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących

(iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

- Ponadto tereny inwestycyjne zapewniają odpowiednie zabezpieczenia, aby uniknąć szkód w osiągnięciu celu w zakresie różnorodności biologicznej. W szczególności tworzenie terenów inwestycyjnych realizuje się w pełnej zgodności z dyrektywą w sprawie OOS (*dyrektywa 2014/52/UE*), dyrektywą siedliskową (*dyrektywa 92/43/EWG*) i dyrektywą ptasią (*dyrektywa 2009/147/WE*).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

A1.3 Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego

Nadrzędnym celem reformy jest stworzenie stabilnego i przewidywalnego klimatu inwestycyjnego dla sektora budowlanego, a także przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy na tereny podmiejskie, zwłaszcza największych miast. W tym celu reforma jest ukierunkowana na (i) usprawnienie istniejących przepisów i poprawę ram prawnych zagospodarowania przestrzennego na szczeblu gminnym; (ii) ustanowienie przejrzystych i jasnych zasad zagospodarowania terenu na szczeblu gminnym, w szczególności przez zapewnienie dostępu do czytelnych, cyfrowych i rzetelnych informacji na temat zagospodarowania terenu w gminach; (iii) zwiększenie udziału zainteresowanych stron i partnerów społecznych w opracowywaniu ogólnych planów gmin.

Reforma polega na przyjęciu nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ustawie między innymi: (i) wprowadza się wymóg opracowania i przyjęcia przez wszystkie gminy długoterminowej strategii związanej z zagospodarowaniem terenu w gminie; (ii) wprowadza się wymóg opracowania i przyjęcia przez wszystkie gminy ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego przekształcanych w akty prawa miejscowego, określających ogólne zasady zabudowy na obszarze gminy i opierających się na długoterminowej strategii gminy związanej z zagospodarowaniem terenu; (iii) wprowadza się wymóg zobowiązujący inwestorów do realizacji dodatkowych przedsięwzięć na rzecz gminy przy realizacji nowych projektów zabudowy w celu m.in. ograniczenia rozwoju zabudowy mieszkaniowej bez wystarczającego wyposażenia w usługi; (iv) określa się proces, w ramach którego zainteresowane strony mogą uczestniczyć w opracowywaniu strategii i planów ogólnych w gminach.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2023 r.

A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego

zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

⁵ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Inwestycja jest ukierunkowana na wsparcie wdrożenia nowej reformy planowania przestrzennego określonej w reformie A.1.3 komponentu A. Inwestycja jest ukierunkowana na wsparcie gmin w przygotowaniu strategii rozwoju i planów ogólnych rozwoju, przy czym celem jest, aby wszystkie gminy w Polsce przyjęły nowe plany ogólne rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Inwestycja obejmuje trzy rodzaje działań: (i) zapewnienie wsparcia technicznego przy przygotowywaniu planów rozwoju; (ii) zapewnienie gminom materiałów edukacyjnych (takich jak seminaria internetowe i podręczniki); (iii) zapewnienie ukierunkowanych szkoleń dla planistów zaangażowanych w opracowywanie planów ogólnych w gminach w celu przeszkolenia co najmniej 1 700 pracowników.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym

Nadrzędnym celem reformy jest wzmocnienie pozycji konsumentów i producentów w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych, tak aby zwiększyć inwestycje i odporność wszystkich podmiotów w sektorze rolno-spożywczym, w szczególności MŚP i drobnych producentów. Aby osiągnąć ten cel, reforma jest ukierunkowana na: (i) utworzenie zbioru zasad i dobrych praktyk w zakresie relacji pionowych w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych; (ii) poprawę systemu egzekwowania umów w sektorze rolno-spożywczym, aby zapobiec nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej oraz (iii) zwiększenie przejrzystości rynku.

Reforma obejmuje nową ustawę o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w sektorze rolno-spożywczym, która ma szerszy zakres niż dyrektywa 2019/633 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych. Reforma:

- i. oprócz wykazu nieuczciwych praktyk handlowych określonych w dyrektywie 2019/633 wprowadzi otwartą definicję nieuczciwych praktyk handlowych. W szczególności Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) uznaje takie dodatkowe praktyki handlowe za nieuczciwe, jeżeli (i) są one niezgodne z wymogami dobrych praktyk handlowych (ii) i w istotny sposób zakłócają lub mogą zakłócić interesy pozostałych stron umowy;
- ii. reforma chroni wszystkie podmioty handlowe, w tym nabywców produktów rolnych i spożywczych.

Reforma obejmuje również sporządzenie przeglądu śródkresowego nowej ustawy, który zawiera ocenę stopnia osiągnięcia celów oraz określa możliwości działania w przypadku wystąpienia problemów na etapie wdrażania.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2025 r.

A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie konkurencyjności i odporności sektora rolno-spożywczego i sektora gospodarki rybnej w Polsce. W tym celu inwestycja jest ukierunkowana na (i) wspieranie zielonej i cyfrowej transformacji w sektorze rolno-spożywczym i sektorze gospodarki rybnej; (ii) skrócenie i budowanie odporności łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz produktów rybołówstwa i akwakultury, w szczególności przez wspieranie lokalnych MŚP, drobnych producentów i rybaków; (iii)

unikanie marnotrawienia żywności oraz usuwanie białych plam i barier technicznych związanych z redystrybucją żywności.

Inwestycja obejmuje następujące inicjatywy:

- budowę i modernizację lokalnych centrów magazynowania i dystrybucji, rynków hurtowych, lokalnych rynków żywności i spółdzielni, w tym modernizację logistyki i infrastruktury ICT;
- wsparcie dla MŚP i mikroprzedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym, w tym w sektorze rybołówstwa i akwakultury, które to wsparcie obejmuje zakup maszyn i wyposażenia, w tym środków transportu, a także rozbudowę i modernizację infrastruktury zakładów;
- wsparcie dla rolników i rybaków w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych i spożywczych, w tym budowę i modernizację infrastruktury oraz zakup nowych maszyn i urządzeń do przetwarzania, transportu i przechowywania produktów. Wsparcie obejmuje również organizację sprzedaży produktów rolno-spożywczych przez internet oraz organizację dostaw;
- wsparcie dla organizacji charytatywnych w sektorze rolno-spożywczym na modernizację budynków, infrastruktury i wyposażenia, w tym środków transportu. Wsparcie obejmuje rozwój systemów informatycznych i aplikacji cyfrowych;
- wsparcie dla producentów rolnych w celu wdrożenia rozwiązań w zakresie rolnictwa 4.0. Obejmuje to zakup czujników, tabletów i sprzętu cyfrowego, a także zakup i utrzymanie rozwiązań cyfrowych, takich jak aplikacje i oprogramowanie;
- wsparcie dla producentów rolnych i producentów z sektora rybołówstwa i akwakultury związane z zieloną transformacją. Obejmuje to renowację infrastruktury producentów, w tym wymianę dachów zawierających materiały szkodliwe dla zdrowia lub środowiska, termomodernizację budynków, wymianę instalacji elektrycznych i wentylacyjnych na energooszczędne, a także wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu.

Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C 58/01).

Środek ten ma zapewnić, aby:

- nabywane samochody ciężarowe i inne pojazdy ciężkie były wyłącznie bezemisyjnymi⁶, niskoemisyjnymi⁷ lub LNG/CNG ciężarówkami napędzanymi biogazem/biometanem. Pojazdy specjalnego przeznaczenia podlegają tym samym zasadom, które przedstawiono powyżej. W przypadku pojazdów wykorzystujących biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy muszą być spełnione następujące warunki: (i) spełnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczeń emisji gazów cieplarnianych określonych w art. 29–31 oraz zgodność z przepisami dotyczącymi

⁶ Zgodnie z definicją w art. 3 pkt 11 rozporządzenia 2019/1242: pojazd nieposiadający silnika spalinowego lub posiadający silnik spalinowy, z którego emisje nie przekraczają 1 g CO₂/km.

⁷ Zgodnie z definicją w art. 3 pkt 12 rozporządzenia (UE) 2019/1242: o poziomie emisji CO₂ wynoszącym mniej niż połowa wartości emisji odniesienia CO₂ dla wszystkich pojazdów w podgrupie pojazdów; wartości referencyjne różnią się w zależności od rodzaju ciężarówki.

biopaliw bazujących na roślinach spożywczych i pastewnych określonymi w art. 26 dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (*dyrektywa 2018/2001/UE*) oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych oraz (ii) zapewnienie, aby w pojazdach zakupionych w ramach programu wspieranego z RRF stosowano wyłącznie biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy zgodne z dyrektywą w sprawie energii odnawialnej oraz (iii) uzupełnienie o „środki wspierające”, które potwierdzają, że udział biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy w krajowym koszyku z czasem wzrośnie.

- Wszystkie renowacje budynków muszą być przeprowadzane zgodnie z dyrektywą w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (*dyrektywa 2018/844/UE*).
- Zakłady produkujące energię z biogazu spełniają kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 29–31 oraz są zgodne z przepisami dotyczącymi biopaliw bazujących na roślinach spożywczych i pastewnych określonymi w art. 26 dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (*dyrektywa 2018/2001/UE*) oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Podkomponent A2 – Rozwój narodowego systemu innowacji: wzmocnienie koordynacji, stymulowanie potencjału innowacyjnego oraz współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i organizacjami badawczymi, w tym w zakresie technologii środowiskowych

A2.1 Przyspieszenie procesów robotyzacji i cyfryzacji i innowacji

Reforma ma na celu wzmocnienie popytu na wiedzę i innowacje oraz ich efektywnego wdrażanie w przedsiębiorstwach, w sektorze gospodarki cyfrowej.

Reforma obejmuje wbudowanie w system podatkowy preferencji dla przedsiębiorstw przeprowadzających proces cyfryzacji poprzez inwestycje w robotyzację i transformację cyfrową. Ulga podatkowa ma formę odliczenia od podatku dodatkowych kosztów w celu wspierania zakupu robotów przemysłowych.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach

Celem tej inwestycji będzie wsparcie projektów obejmujących wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań nakierowanych na transformację cyfrową.

Inwestycja obejmie cyfryzację procesów biznesowych, wspieranie transformacji w kierunku przemysłu 4.0 ze szczególnym uwzględnieniem robotyzacji i technologii operacyjnych. W ramach inwestycji wspierane będzie wykorzystanie technologii chmurowych oraz sztucznej inteligencji w integracji procesów produkcyjnych i biznesowych oraz zarządzaniu nimi; wdrażanie inteligentnych linii produkcyjnych, budowę inteligentnych fabryk; wdrożenie nowoczesnych technologii cyfrowych, które wspierają transformację w kierunku redukcji emisji środowiskowych (w szczególności gazów cieplarnianych) oraz redukcji wykorzystania zasobów naturalnych i zmniejszenia oddziaływania środowiskowego procesów produkcyjnych i biznesowych.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A2.2 Stworzenie warunków do przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym

Celem reformy jest stworzenie odpowiednich ram prawnych dla funkcjonowania obrotu surowcami wtórnymi. Reforma wprowadzi rozporządzenia o zniesieniu statusu odpadów odnoszące się do kluczowych odpadów przemysłowych (o największym potencjale gospodarczym) oraz wdrożenie definicji surowca wtórnego, co ułatwiłoby obrót i wykorzystanie odpadów jako surowców wtórnych.

Reforma obejmuje ramy rozwoju rynku surowców wtórnych w celu ułatwienia gospodarowania tymi surowcami, czego skutkiem będzie ograniczenie eksploatacji złóż surowców naturalnych, dzięki zastąpieniu naturalnych surowców i produktów. Reforma doprowadzi do ograniczenia magazynowania odpadów na hałdach.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2024 r.

A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym

Celem tej inwestycji będzie wsparcie wykorzystania surowców wtórnych, w tym przez finansowanie m.in. infrastruktury badawczo-rozwojowej, na potrzeby opracowania technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych z myślą o stworzeniu bardziej wydajnej gospodarki.

Inwestycja składać się będzie z dwóch działań. W ramach pierwszego działania wspierane będą projekty przyznane MŚP w celu opracowania i wdrożenia technologii ekologicznych związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, których efektem będzie lepsza gospodarka materiałowa, zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmiana filozofii przedsiębiorstw w kierunku zerowej ilości odpadów.

Realizacja działania zostanie zakończona do dnia 31 marca 2025 r.

W ramach drugiego działania finansowane będą projekty wspierające rozwój technologii przyczyniających się do tworzenia rynku surowców wtórnych.

Realizacja działania zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

Wybór beneficjentów będzie dokonywany na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. Projekty muszą dotyczyć opracowania i wdrożenia lub zastosowania rozwiązań w zakresie zielonego sektora, które skutkują wzrostem efektywności energetycznej w procesach produkcyjnych i operacyjnych lub redukcją odpadów z procesów produkcyjnych i operacyjnych, bądź ponownym wykorzystaniem lub recyklingiem odpadów, lub redukcją emisji gazów cieplarnianych z procesów produkcyjnych i operacyjnych. Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla⁸; (ii) działania w ramach

⁸ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami

unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności⁹; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁰ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹¹ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu.

A2.3 Zapewnienie instytucjonalnych i prawnych podstaw rozwoju bezzałogowych statków powietrznych

Celem reformy jest utworzenie podmiotu wspierającego testowanie i wdrażanie nowych rozwiązań opartych na bezzałogowych statkach powietrznych, w szczególności w obszarach zurbanizowanych.

W ramach reformy przyznane zostanie Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej prawo do posiadania kapitału własnego w spółkach handlowych oraz upoważnia się Agencję lub jej spółki zależne do prowadzenia projektów pilotażowych wspierających wdrażanie modeli biznesowych i usług w zakresie bezzałogowych statków powietrznych. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej będzie również działać jako instytucja zapewniająca specjalistyczne usługi związane z bezzałogowymi statkami powietrznymi w ramach planowanej sieci centrów kompetencji.

Realizacja reformy zostanie zakończona do 30 czerwca 2023 r.

A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji

Celem tej inwestycji jest ustanowienie zintegrowanego systemu centrów kompetencji i projektów pilotażowych oraz infrastruktury dla bezzałogowych statków powietrznych.

Inwestycja obejmie budowę lokalnych centrów i infrastruktury na potrzeby bezzałogowych statków powietrznych. Lokalne centra lub infrastruktura lokalna powstaną w dziesięciu lokalizacjach. Kluczowymi elementami projektu objętego wsparciem będą: infrastruktura

określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

⁹ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁰ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹¹ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi usługami cyfrowymi i procedurami.

Drugi element inwestycji obejmie testowanie i wdrażanie usług w zakresie bezzałogowych statków powietrznych w projektach pilotażowych realizowanych w poszczególnych centrach kompetencji. Projekty pilotażowe będą wdrażane w ramach specjalistycznych programów w obszarach autonomicznej koordynacji ruchu, kluczowych obiektów infrastruktury (porty i infrastruktura energetyczna), usług w zakresie porządku publicznego (bezpieczeństwo i ochrona ludności) oraz mobilności w miastach.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem

Reforma obejmuje dwa działania. W następstwie pierwszego działania uczelnie i instytuty badawcze będą mogły stać się udziałowcami w przedsiębiorstwach. Oczekuje się, że doprowadzi to do większej interdyscyplinarności i elastyczności transferu technologii.

Pierwsze działanie w ramach tej reformy obejmuje rozszerzenie kategorii podmiotów, z którymi uniwersytety będą mogły tworzyć spółki celowe. Będą to instytuty badawcze, instytuty Polskiej Akademii Nauk oraz instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz. Reforma umożliwi utworzenie spółek celowych ukierunkowanych konkretnie na komercjalizację wyników działań w zakresie badań i rozwoju.

Realizacja reformy miała zostać zakończona do 31 marca 2022 r.

W ramach drugiego działania przewidzianego w tej reformie ustanowi się – na potrzeby instytutów badawczych i jednostek podległych pod nadzorem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – zasady korzystania z laboratoriów, infrastruktury badawczej i transferu wiedzy w ramach współpracy między nauką a światem nauki i biznesu. Zasady przyznawania pomocy będą zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.

Realizacja reformy miała zostać zakończona do 31 marca 2022 r.

A2.4.1 Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego

Celem tej inwestycji jest zapewnienie ściślejszej współpracy między instytucjami zajmującymi się badaniami naukowymi i innowacjami, a także między instytucjami naukowymi a sektorem przedsiębiorstw. Przyczyni się ona do wzrostu wysokiej jakości wyników prac badawczo-rozwojowych o dużym potencjale komercjalizacyjnym.

Inwestycja ta będzie polegała na finansowaniu infrastruktury badawczej w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, Polskiej Mapy Infrastruktury Badawczej oraz w instytutach rolno-spożywczych i jednostkach podległych pod nadzorem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym

zastosowania niższego szczebla¹²; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności¹³; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁴ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁵ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu.

Następujące działania w zakresie BRI uznaje się za zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01): (i) te działania w zakresie BRI w ramach tej inwestycji, które skutkują neutralnymi technologicznie wynikami na poziomie ich zastosowania; (ii) te działania w zakresie BRI w ramach tej inwestycji, które wspierają rozwiązania alternatywne o niskim wpływie na środowisko, jeżeli takie rozwiązania alternatywne istnieją; lub (iii) te działania w zakresie BRI w ramach tej inwestycji, które koncentrują się przede wszystkim na opracowywaniu rozwiązań alternatywnych o możliwie najmniejszym wpływie na środowisko w sektorze w odniesieniu do tych rodzajów działalności, dla których nie istnieje alternatywa o niewielkim wpływie na środowisko pod względem technologicznym i ekonomicznym.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

Podkomponent A3 – Edukacja dla nowoczesnej gospodarki

A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją

Głównym celem reformy jest przygotowanie siły roboczej na potrzeby nowoczesnej gospodarki oraz lepsze dopasowanie umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją.

¹² Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

¹³ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁴ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁵ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Reforma ta ma na celu utworzenie branżowych centrów umiejętności oraz zmianę odpowiednich przepisów, aby zapewnić usługi ukierunkowanego podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Celem reformy jest również propagowanie współpracy pracodawców z organizatorami kształcenia zawodowego, która przyczyni się do rozpowszechniania innowacyjnych rozwiązań i wspierania innowacji w obszarze szkolenia zawodowego. Uwzględniona zostanie również kwestia integracji osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym centra umiejętności uzupełniają istniejącą ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie średnim i wyższym oraz ofertę uczenia się przez całe życie.

Reforma obejmuje zmianę ustawy – Prawo oświatowe oraz ustawy – Karta nauczyciela. Proces ten poprzedzi przegląd realizowany w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, sektorami i innymi zainteresowanymi stronami. W zmianie ustawy – Prawo oświatowe uwzględnia się plan rozwoju sieci centrów umiejętności, wskazuje miejsce i rolę centrów umiejętności w systemie kształcenia i szkolenia, określa warunki zatrudniania personelu w centrach umiejętności, ustanawia się przepisy dotyczące przeglądów cyklicznych w celu zapewnienia nadzoru nad zarządzaniem tymi centrami i nad ich trwałością po 2026 r.; dzięki dostosowanym do potrzeb przepisom dotyczącym zarządzania centrami umiejętności dostosuje się też istniejący system zarządzania, obejmujący pracodawców (w tym przedstawicieli MŚP), partnerów społecznych i inne odpowiednie zainteresowane strony, w tym samorządy terytorialne i lokalne. Zmiana będzie też obejmować dokonanie ustaleń dotyczących finansowania (w tym po ustaniu wsparcia ze strony UE), ustalenie warunków szkoleń, ustanowienie przepisów dotyczących poradnictwa zawodowego i programów nauczania, a także doprecyzowanie rodzajów oferowanych szkoleń, grup docelowych, rodzajów kwalifikacji i norm, mechanizmów zapewniania i weryfikacji jakości oraz sposobu powiązania sektorów z centrami umiejętności. W ramach zmiany ustawy – Karta nauczyciela przewidziano zapewnienie obecnym nauczycielom kształcenia zawodowego przez centra umiejętności możliwości ustawicznego szkolenia zawodowego.

Celem reformy jest również dostosowanie koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i uczenia się przez całe życie w regionach w celu wypracowania trwałych i skutecznych metod współpracy i interakcji między różnymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie rozwoju umiejętności, które to strony wchodzi w skład różnych struktur zarządzania (takie jak instytucje oświatowe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa i organizacje pracodawców oraz samorządy terytorialne).

Cel ten zostanie osiągnięty w drodze wprowadzenia w życie zmian w szeregu aktów ustawodawczych, po przeprowadzeniu procesu przeglądu istniejących mechanizmów koordynacji i w ścisłej współpracy z samorządami lokalnymi i terytorialnymi. Reforma przewiduje określenie praw i obowiązków regionów w zakresie koordynacji polityki w dziedzinie umiejętności oraz wzbogacania oferty instytucji uczenia się przez całe życie w oparciu o zoperacjonalizowane programy wdrażania (krajowych) Zintegrowanych Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym. Zmiany te obejmują prawne ustanowienie Wojewódzkich Zespołów Koordynacji (po jednym w każdym województwie) koordynujących politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie; strukturę zarządzania uwzględniającą obowiązki regionów i partnerów społecznych; obowiązek przyjęcia zoperacjonalizowanych programów wdrażania krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym (po jednym w każdym województwie) oraz aktualizacji programu co pięć lat, a także zapewnienia dostosowania oferty edukacyjnej do rozpoznanych potrzeb w zakresie umiejętności. Zmiany obejmują wprowadzenie przepisów dotyczących funkcjonowania biura koordynacji (zapewniającego usługi na rzecz Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji) oraz planu wdrażania dotyczącego monitorowania i ewaluacji.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2025 r.

A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie

Celem inwestycji powiązanych z reformą A3.1 będzie faktyczne utworzenie i zapewnienie pełnego funkcjonowania sieci branżowych centrów umiejętności w celu wsparcia rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie. Obejmie to utworzenie centrów umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, osób młodych, nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz pracowników. Inwestycja nie obejmuje zakupu gruntów.

W kontekście zapewniania programów podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz programów szkoleń w centrach umiejętności, w tym certyfikatów potwierdzających efekty uczenia się, we wszystkich centrach szkolenie odbędzie 24 000 osób uczących się. Co najmniej 60 % spośród tych osób uczących się będą stanowić osoby dorosłe (co najmniej 25 lat – nie uwzględniając nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym); co najmniej 20 % osób uczących się będą stanowić osoby młode (14–24 lat); co najmniej 10 % osób uczących się będą stanowić obecni nauczyciele zajmujący się kształceniem i szkoleniem zawodowym, którzy uczestniczą w szkoleniu w pierwszych dwóch latach działania centrów umiejętności (po zmianie ustawy – Karta nauczyciela). Ponadto każdy program podnoszenia kwalifikacji musi obejmować co najmniej wymiar cyfrowy i ekologiczny w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i dane naukowe. W działanie centrów umiejętności zaangażowanych zostanie co najmniej 90 organizacji sektorowych (którym zapewnione zostaną szkolenia).

W ramach inwestycji ustanowionych zostanie również co najmniej 14 funkcjonujących Wojewódzkich Zespołów Koordynacji, przy czym celem ogólnym jest powołanie 16 Wojewódzkich Zespołów Koordynacji (po jednym w każdym województwie). Te zespoły będą koordynować politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Inwestycja obejmuje wsparcie i rozwój mechanizmów koordynacji na szczeblu centralnym i regionalnym, a także wsparcie działań zespołów regionalnych związanych z wykonywaniem ich zadań.

Co więcej, mając na uwadze cel ogólny opracowania 16 zoperacjonalizowanych programów wdrażania na poziomie regionalnym (po jednym w każdym województwie), Wojewódzkie Zespoły Koordynacji opracują co najmniej 14 zoperacjonalizowanych programów wdrażania w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Będą to programy wdrażania krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Podkomponent A 4 – Zwiększenie dopasowania strukturalnego, efektywności i odporności kryzysowej rynku pracy

A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy

Nadrzędnym celem reformy jest wzrost współczynnika aktywności zawodowej, co pozwoli przyczynić się do wyższej wydajności, odporności kryzysowej oraz globalnej konkurencyjności polskiej gospodarki. Kolejnym celem jest zwiększenie elastyczności i

bezpieczeństwa polskiego rynku pracy. Aby osiągnąć ten cel, reforma jest ukierunkowana na: (i) zmianę sposobu funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy; (ii) ułatwienie procesu zatrudniania pracowników będących cudzoziemcami; (iii) ułatwienie procedur naboru przez wdrożenie nowych przepisów dotyczących umów zawieranych drogą elektroniczną oraz (iv) zbadanie sposobów zwiększenia stopnia wykorzystywania porozumień zbiorowych i jednolitej umowy o pracę.

Reforma polega na przyjęciu nowych ustaw o publicznych służbach zatrudnienia, o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny. Ponadto reforma obejmuje przyjęcie nowych norm i ram wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia. Przeprowadzone zostaną proces konsultacji z partnerami społecznymi na temat potencjału porozumień zbiorowych oraz kompleksowe badanie dotyczące potencjalnego znaczenia jednolitej umowy o pracę. Wdrożone zostaną odpowiednie zmiany prawne ustalone w procesie konsultacji oraz w toku badania.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2024 r.

A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie zdolności publicznych służb zatrudnienia do wspierania funkcjonowania rynku pracy. Aby osiągnąć ten cel, inwestycja jest ukierunkowana na cyfryzację usług i narzędzi wykorzystywanych przez publiczne służby zatrudnienia, na szkolenie pracowników publicznych służb zatrudnienia, a także przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej nowych usług oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, również wśród osób, które w przyszłości skorzystają z ich wsparcia po raz pierwszy.

Inwestycje obejmują (i) cyfryzację procesów prowadzonych przez publiczne służby zatrudnienia i (ii) kursy szkoleniowe dla pracowników publicznych służb zatrudnienia oraz (iii) opracowanie nowych norm.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2025 r.

A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat trzech

Nadrzędnym celem reformy jest ułatwienie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat trzech oraz zapewnienie wysokich standardów edukacyjnych i jakościowych usług opieki nad dziećmi. W tym celu reforma jest ukierunkowana na (i) usprawnienie zarządzania środkami krajowymi i zewnętrznymi przeznaczonymi na tworzenie i funkcjonowanie placówek opieki nad dziećmi; (ii) wdrożenie stabilnego, długoterminowego finansowania ze środków krajowych usług opieki nad dziećmi do lat trzech; a także (iii) wdrożenie zestawu minimalnych wiążących standardów edukacyjnych i jakościowych dla placówek opieki nad dziećmi.

Reforma polega na przyjęciu zmian ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech oraz na opracowaniu specjalnego wieloletniego programu dotyczącego tworzenia i funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi. Zmiana polega m.in. na połączeniu zarządzania trzema odrębnymi źródłami finansowania procesu tworzenia oraz funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi: finansowania krajowego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Reforma polega również na opracowaniu odpowiedniego programu i zapewnieniu wystarczających środków na wprowadzenie stabilnego, długoterminowego finansowania usług opieki nad dziećmi do lat trzech ze środków krajowych. Reforma polega również na przeprowadzeniu strategicznego przeglądu obowiązujących standardów opieki i edukacji dla dzieci do lat trzech, opracowaniu odpowiednich wytycznych edukacyjnych i wsparcia dla placówek opieki nad dziećmi oraz wprowadzeniu na podstawie tego przeglądu odpowiednich zmian prawnych w celu ustanowienia zestawu wiążących minimalnych standardów edukacyjnych i jakościowych dla placówek opieki nad dziećmi, aby zapewnić wysoką jakość i opiekę od najmłodszych lat.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2024 r.

A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie dostępności placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat w drodze dotowania kosztów budowy placówek opieki nad dziećmi oraz utworzenie systemu zarządzania finansowaniem placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat. W związku z tym inwestycja jest ukierunkowana na (i) wdrożenie systemu informatycznego na potrzeby zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech oraz (ii) utworzenie nowych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi (żłobki, kluby dziecięce) dla dzieci w wieku do lat trzech.

Inwestycja przewiduje opracowanie i wdrożenie systemu informatycznego na potrzeby zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech. System łączy różne źródła finansowania opieki nad dziećmi (fundusze europejskie, finansowanie krajowe z budżetu centralnego, finansowanie samorządów terytorialnych).

Inwestycja obejmuje również utworzenie 47 500 nowych miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych poprzez budowę nowych placówek i remonty (renowacje i adaptacje) istniejących placówek. Wyjątkowo w razie konieczności inwestycja może obejmować zakup nieruchomości i infrastruktury (zakup gruntu lub lokali).

Będzie przestrzegane wyraźne rozgraniczenie między finansowaniem w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności a innymi rodzajami finansowania europejskiego.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A4.3 Wdrożenie ram prawnych dla rozwoju ekonomii społecznej

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych. W tym celu reforma jest ukierunkowana na określenie w przepisach ram funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

Reforma polega na przyjęciu ustawy o ekonomii społecznej. W ustawie określa się podstawowe przepisy związane z tym sektorem, w tym w szczególności zasady funkcjonowania i wspierania przedsiębiorstw społecznych, nowe formy współpracy między podmiotami ekonomii społecznej a władzami lokalnymi w zakresie realizacji usług społecznych, a także zasady koordynacji polityki w dziedzinie rozwoju ekonomii społecznej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, podniesienie jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej

Nadrzędnym celem przedmiotowej inwestycji jest maksymalizacja oddziaływania podmiotów ekonomii społecznej pod względem reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych. W tym celu inwestycja jest ukierunkowana na udzielanie podmiotom pomocy w uzyskaniu statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz w utrzymaniu miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej.

Zakres inwestycji obejmuje opracowanie i realizację programów, w ramach których przyznawane będą dotacje kwalifikującym się podmiotom. Cele umożliwiające pomiar stopnia realizacji inwestycji to: (i) nadanie statusu przedsiębiorstwa społecznego 1 400 podmiotom oraz (ii) zapewnienie wsparcia finansowego co najmniej 1 000 nowo utworzonym podmiotom społecznym.

Wybór beneficjentów będzie dokonywany na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, które są zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

A4.4 Uelastycznienie form zatrudnienia i wprowadzenie pracy zdalnej

Nadrzędnym celem reformy jest ułatwienie godzenia obowiązków rodzinnych i zawodowych oraz zapewnienie pomocy osobom z grup o niższych współczynnikach aktywności zawodowej w znalezieniu stałego zatrudnienia. W tym celu w kodeksie pracy uwzględni się pracę zdalną i elastyczne formy organizacji czasu pracy.

Reforma polega na przyjęciu zmian w kodeksie pracy. Zmiany mają umożliwić pracę zdalną w dowolnym czasie, a nie tylko w nadzwyczajnych okolicznościach, oraz pozwolić na stosowanie elastycznych form organizacji czasu pracy. W ramach zmiany określa się również szereg uzgodnień operacyjnych dotyczących pracy zdalnej i elastycznej, w tym: (i) możliwość pracy zdalnej poza miejscem zatrudnienia w oparciu o uzgodnienia między pracownikiem i pracodawcą; (ii) określenie przepisów dotyczących narzędzi pracy, jakie ma zapewnić pracodawca, oraz (iii) opracowanie ram dotyczących zasad bezpieczeństwa i higieny pracy mających zastosowanie do pracy zdalnej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2022 r.

A4.4.1 Inwestycje związane z doposażeniem pracowników/przedsiębiorstw umożliwiającym pracę zdalną

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest zwiększenie wydajności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W tym celu inwestycja jest ukierunkowana na wyposażenie przedsiębiorstw i przeszkolenie ich pracowników w zakresie pracy zdalnej.

Zakres inwestycji obejmuje realizację programów, w ramach których kwalifikującym się podmiotom zapewniane jest doradztwo i dotacje w celu lepszego przygotowania ich do praktyk w odniesieniu do pracy zdalnej. Celem umożliwiającym pomiar stopnia realizacji inwestycji jest zapewnienie doradztwa w zakresie transformacji cyfrowej na rzecz co najmniej 3 000 przedsiębiorstw oraz, jeżeli w wyniku tego doradztwa okaże się to konieczne, zakup

oprogramowania/licencji i podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie technologii cyfrowych. Jeżeli beneficjent przeprowadził wcześniej powyższą analizę, dotację można wykorzystać na zakup oprogramowania/licencji oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie technologii cyfrowych.

Wybór beneficjentów będzie prowadzony na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2025 r.

A.4.5 Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie zdolności i motywacji pracowników do pozostawania na rynku pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. W tym celu wprowadza się zachętę podatkową dla osób, które osiągnęły ustawowy wiek emerytalny, ale zdecydowały się nie przechodzić na emeryturę i w dalszym ciągu pracują. W ciągu dwóch lat od wprowadzenia zachęty podatkowej opublikowane zostanie sprawozdanie oceniające jej wpływ na rzeczywisty wiek przejścia na emeryturę.

Reforma polega na przyjęciu zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz na ocenie tego działania. W ramach zmiany od 2023 r. obniża się podatek dochodowy od osób fizycznych w przypadku osób, które osiągnęły ustawowy wiek emerytalny, ale nie chcą przejść na emeryturę i w dalszym ciągu pracują. Pracownicy objęci zakresem pierwszego progu podatku dochodowego (85 528 PLN w 2021 r.) i zarabiający nie więcej niż przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce publicznej w Polsce są zwolnieni z odprowadzania podatku dochodowego. Stawka podatku dochodowego od osób fizycznych w przypadku innych pracowników o wyższych zarobkach, którzy osiągnęli ustawowy wiek emerytalny, ale nie przeszli na emeryturę i w dalszym ciągu pracują, zostaje obniżona. Dzięki tej zachęcie podatkowej podatnicy będą zarabiać dodatkowe kwoty odpowiadające kwocie niezapłaconego podatku dochodowego, co – zgodnie z oczekiwaniami – ma ich zachęcić do wydłużenia okresu ich aktywności zawodowej. W ciągu dwóch lat od wprowadzenia powyższego działania sporządzone zostanie sprawozdanie w celu oceny wpływu zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych na rzeczywisty wiek przejścia na emeryturę. Ocena ta będzie miała na celu przeanalizowanie wpływu na współczynnik aktywności zawodowej, trwałość systemu emerytalnego, finanse publiczne oraz równouprawnienie płci.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2024 r.

A.4.6 Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej

Nadrzędnym celem reformy jest wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup, w szczególności kobiet, poprzez rozwój systemu opieki długoterminowej w Polsce. W tym celu przeprowadza się strategiczny przegląd systemu opieki długoterminowej, w następstwie którego nastąpią istotne zmiany legislacyjne.

Reforma polega na opublikowaniu analizy systemu opieki długoterminowej w Polsce, a następnie na zmianie odpowiednich przepisów w celu realizacji priorytetów w zakresie reform określonych w tej analizie. W ramach analizy bada się w szczególności możliwe sposoby integracji społecznej i zdrowotnej opieki długoterminowej, przyspieszenia deinstytucjonalizacji tych usług, podporządkowania ich jednemu organowi, ograniczenia

fragmentacji świadczenia opieki, stworzenia stabilnego systemu odpowiedniego finansowania usług w zakresie opieki długoterminowej, zwłaszcza opieki środowiskowej i domowej, oraz sposoby wprowadzenia ram jakościowych dotyczących usług w zakresie opieki długoterminowej (wymogów dotyczących pracowników, wyposażenia, dopuszczania do rynku podmiotów świadczących usługi w zakresie opieki długoterminowej). W ramach analizy bada się również sposoby dokonania przeglądu świadczeń opiekuńczych, aby umożliwić kontynuowanie pracy. Analiza zostanie przeprowadzona w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi, którzy zajmują się przepisami dotyczącymi opieki długoterminowej, i samorządami terytorialnymi. Priorytety w zakresie reform określone w analizie realizuje się w drodze zmiany stosownych przepisów w ramach reformy.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2024 r.

A4.7 Ograniczenie segmentacji rynku pracy

Nadrzędnym celem reformy jest ograniczenie segmentacji rynku pracy i zwiększenie zabezpieczeń społecznych określonych pracowników. W tym celu wszystkie cywilnoprawne umowy o pracę będą podlegały składkom na ubezpieczenie społeczne z wyjątkiem umów zlecenia zawartych z uczniami szkół średnich oraz studentami w wieku do 26 lat.

Reforma zostanie zrealizowana w drodze aktów prawnych, w których zapewni się, aby zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych podlegało składkom na ubezpieczenie społeczne: świadczeniom emerytalnym, rencie inwalidzkiej, świadczeniom z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej, świadczeniom chorobowym. Ponadto znosi się zasadę, zgodnie z którą w przypadku umów cywilnoprawnych składki na ubezpieczenie społeczne są płacone na podstawie minimalnego wynagrodzenia.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2023 r.

A.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

A1 – OTOCZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
A1G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Opracowanie dokumentu koncepcyjnego w sprawie standardowego planu kont zintegrowanego z klasyfikacją budżetową	Publikacja na stronie internetowej Ministerstwa Finansów				I kw.	2022	Opublikowanie dokumentu koncepcyjnego w Biuletynie Informacji Publicznej (na ogólnodostępnej stronie internetowej) Ministerstwa Finansów. W dokumencie koncepcyjnym należy przedstawić opis i strukturę nowego systemu klasyfikacji.
A2G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Wejście w życie przygotowanych przez Ministerstwo Finansów zmian ustawy o finansach publicznych obejmujących wdrożenie nowego systemu budżetowego, w tym nowego systemu klasyfikacji, nowego modelu zarządzania budżetem oraz zdefiniowanie na nowo średniookresowych ram budżetowych	Przepis w zmienionej ustawie o finansach publicznych wskazujący na wejście w życie tej zmiany				I kw.	2025	Wejście w życie zmian w ustawie o finansach publicznych w celu wdrożenia nowego systemu budżetowego, w tym nowego systemu klasyfikacji, nowego modelu zarządzania budżetem oraz zdefiniowanie na nowo średniookresowych ram budżetowych. Nowy system klasyfikacji zapewni integrację obowiązującej klasyfikacji budżetowej i klasyfikacji zadaniowej oraz zapewni jej powiązanie z jednolitym planem kont. Transakcje będą rejestrowane na tych samych zasadach, co – zgodnie z oczekiwaniami – poprawi jakość danych w sprawozdaniach budżetowych, finansowych i strategicznych. Nowy system będzie zawierał szereg rozłącznych segmentów wraz ze strukturą kodowania danych w tych segmentach, co będzie miało korzystny wpływ na zaspokojenie potrzeb informacyjnych różnych użytkowników systemu.
A3G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionej ustawy o finansowaniu publicznym	Przepis w zmienionej ustawie o finansach				III kw.	2021	Wejście w życie zmienionej ustawy o finansowaniu publicznym w celu rozszerzenia zakresu stabilizującej reguły wydatkowej (SRW).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			ukierunkowanej na rozszerzenie zakresu stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) w celu uwzględnienia państwowych funduszy celowych	publicznych wskazujący na wejście w życie tej zmiany						Zakładane skutki zmian to objęcie zakresem SRW większej liczby jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (państwowych funduszy celowych), co pozwoli na zwiększenie przejrzystości i efektywności zarządzania finansami publicznymi. Za przygotowanie zmiany odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów.
A4G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Przegląd funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej w latach 2019–2023 w celu: – oceny skuteczności funkcjonowania reguły, w tym stosowania klauzuli wyjścia i klauzuli powrotu – analizy wpływu zmian w przepisach UE na formułę stabilizującej reguły wydatkowej	Publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów				I kw.	2025	Publikacja przeglądu funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej (SRW), ze szczególnym uwzględnieniem jej zakresu, po pięciu latach jej stosowania (przegląd dotyczący okresu 2019–2023). Przegląd zostanie opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. SRW wprowadzono w 2013 r. jako narzędzie wsparcia polityki fiskalnej. W 2018 r. przeprowadzono przegląd funkcjonowania SRW w ciągu pierwszych pięciu lat. Następny przegląd obejmie lata 2019–2023. Analiza funkcjonowania SRW umożliwi opracowanie zaleceń dotyczących m.in.: osiągnięcia celów i parametrów formuły SRW oraz jej zakresu.
A5G	A1.2 Dalsze ograniczanie obciążenia regulacyjnego i administracyjnego	Kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego ukierunkowanego na ograniczenie administracyjnego obciążenia przedsiębiorstw i obywateli	Przepisy w pakiecie legislacyjnym wskazujące na jego wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie pakietu legislacyjnego mającego na celu wyeliminowanie barier prawnych, które mają wpływ na klimat inwestycyjny, w szczególności poprzez: 1) uproszczenie procedur administracyjnych i procedur milczącej zgody w co najmniej 12 procedurach, w szczególności związanych z zawodami marynarza oraz handlem napojami alkoholowymi; 2) ograniczenie stosowania procedury dwuinstancyjnej w co najmniej 10 procedurach związanych w szczególności z zasobami geologicznymi;

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										3) digitalizację sposobu obsługi wniosków w co najmniej ośmiu procedurach administracyjnych związanych na przykład ze składaniem oświadczeń przez operatorów turystycznych i przedsiębiorców do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz składaniem przez studentów wniosków o przyznanie świadczeń społecznych, a także związanych z procedurami geodezyjnymi; 4) wprowadzenie innych racjonalizacji procedur administracyjnych (takich jak ograniczenie liczby dokumentów lub mniejsza liczba formalności) związanych w szczególności z wprowadzeniem szeregu usprawnień w procesie planowania przestrzennego, w procesie budowy i w procesie scalania gruntów; 5) przedłużenie terminu na wypełnienie obowiązków spoczywających na przedsiębiorcach i osobach fizycznych wobec administracji w przypadku niektórych procedur administracyjnych – na przykład przedłużenie z 30 do 60 dni terminu rejestracji samochodu zakupionego w innych państwach członkowskich lub przedłużenie terminu korzystania z bonu turystycznego z 31 marca 2022 r. na 30 września 2022 r.
A6G	A1.2 Dalsze ograniczanie obciążenia regulacyjnego i administracyjnego	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionej ustawy o Polskiej Strefie Inwestycji	Przepis w zmienionej ustawie o Polskiej Strefie Inwestycji wskazujący na wejście w życie tej zmiany				IV kw.	2023	Wejście w życie zmienionej ustawy o Polskiej Strefie Inwestycji, która: 1) przyczyni się do zwiększenia obszaru specjalnych stref ekonomicznych w Polsce o 30 %; 2) określi nowy model udzielania wsparcia finansowego przedsiębiorstwom podejmującym działalność w specjalnych strefach ekonomicznych, w postaci ulg podatkowych i dotacji na zakup gruntów pod inwestycje.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Nowa ustawa będzie w pełni zgodna z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01).
A7G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	Wartość docelowa	T1 – Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą		Liczba	0	2 500	II kw.	2024	Co najmniej 2 500 MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki zrealizowało projekty ukierunkowane na modernizację ich działalności gospodarczej. Projekt obejmuje następujące trzy rodzaje działalności: 1) inwestycje w projektowanie i produkcję swoich towarów i usług, takie jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wyprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) prace budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu/ponownego wykorzystania odpadów oraz wdrożenia rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych; 2) usługi doradcze w zakresie realizacji projektów; 3) podnoszenie/zmiana kwalifikacji pracowników dzięki zapewnieniu szkoleń w zakresie nowych rozwiązań informatycznych, nowych technologii, analizy potrzeb klienta, zarządzania informacjami/danymi, a także zarządzania ryzykiem. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Inwestycje w ramach tego środka muszą być zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).
A8G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	Wartość docelowa	T2 – Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą		Liczba	2 500	5 000	II kw.	2026	Co najmniej 5000 MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki zrealizowało projekty ukierunkowane na modernizację ich działalności gospodarczej. Projekt obejmuje następujące trzy rodzaje działalności: 1) inwestycje w projektowanie i produkcję swoich towarów i usług, takie jak: (i) zakup maszyn i urządzeń niezbędnych do wyprowadzenia na rynek nowych produktów/usług; (ii) prace budowlane, w tym budowa nowych linii produkcyjnych; (iii) inwestycje związane z zieloną transformacją, w szczególności zachęcające do zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu/ponownego wykorzystania odpadów oraz wdrożenia rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych; 2) usługi doradcze w zakresie realizacji projektów; 3) podnoszenie/zmiana kwalifikacji pracowników dzięki zapewnieniu szkoleń w zakresie nowych rozwiązań informatycznych, nowych technologii, analizy potrzeb klienta, zarządzania informacjami/danymi, a także zarządzania ryzykiem. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Inwestycje w ramach tego środka muszą być zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01).
A9G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Kamień milowy	Przyjęcie ostatecznego wyboru obszarów inwestycyjnych, które mają być rozwijane	Powiadomienie o ostatecznym wyborze obszarów inwestycyjnych, które mają być rozwijane				IV kw.	2022	Przyjęcie ostatecznego wyboru obszarów inwestycyjnych, które mają być rozwijane Wsparcie w ramach tej inwestycji obejmuje: 1) zapewnienie środków na scalenie gruntów, w tym wyjątkowo na nabycie gruntów; 2) zapewnienie środków na budowę niezbędnej infrastruktury, w tym budowę zakładów produkcyjnych i instalacji magazynowych, a także infrastruktury publicznej (m.in. woda, gaz, energia); 3) zapewnienie wsparcia technicznego władzom lokalnym i regionalnym. Za opracowanie kryteriów odpowiedzialne jest Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii. Przy ustalaniu kryteriów uwzględniane są następujące czynniki: a) pierwszeństwo przyznaje się obszarom inwestycyjnym położonym w regionach najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19, które określa się na podstawie wzrostu stopy bezrobocia w 2020 r. oraz spadku poziomu produktu krajowego brutto w 2020 r.; b) pierwszeństwo przyznaje się obszarom inwestycyjnym położonym w najsłabiej rozwiniętych regionach, które określa się na podstawie poziomu produktu krajowego brutto na mieszkańca w 2019 r. (niższy PKB na mieszkańca oznacza region słabiej rozwinięty) oraz stopy bezrobocia w 2019 r. (wyższa stopa

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										bezrobocia oznacza region słabiej rozwinięty); c) pierwszeństwo przyznaje się obszarom położonym w regionach o największych potrzebach inwestycyjnych w zakresie środowiska i klimatu; d) pierwszeństwo przyznaje się projektom o najwyższym stopniu zaawansowania. Kryteria muszą być zgodne z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji. Środek będzie wdrażany zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01). W szczególności należy zapewnić zgodność wspieranych inwestycji z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, a w razie potrzeby należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrolę, zgodnie z dyrektywą w sprawie oceny skutków wywieranych na środowisko. Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wnioski o wydanie decyzji

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319).
A10G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Wartość docelowa	Obszary inwestycyjne, które mają być rozwijane – w hektarach		Liczba	14 860	17 660	IV kw.	2023	17 660 hektarów terenów inwestycji operacyjnych w Polsce (2 800 nowych hektarów). Budowa terenów inwestycyjnych obejmuje szczegółowe kryteria kwalifikacji w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie wykazu wyłączeń.
A11G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Wartość docelowa	Obszary inwestycyjne, które mają być rozwijane – w hektarach		Liczba	17 660	19 060	IV kw.	2025	19 060 hektarów terenów inwestycji operacyjnych w Polsce (4 200 nowych hektarów). Budowa terenów inwestycyjnych obejmuje szczegółowe kryteria kwalifikacji w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie wykazu wyłączeń.
A12G	A1.3 Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o planowaniu przestrzennym	Przepis w ustawie o planowaniu przestrzennym wskazujący na jego wejście w życie				I kw.	2023	Przeprowadzenie konsultacji publicznych, a następnie wejście w życie nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, na podstawie której: 1) wprowadza się wymóg opracowania i przyjęcia przez wszystkie gminy długoterminowej strategii związanej z zagospodarowaniem terenu w gminie; (2) wprowadza się wymóg opracowania i przyjęcia przez wszystkie gminy

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego przekształcanych w akty prawa miejscowego, określających ogólne zasady zabudowy na obszarze gminy i opierających się na długoterminowej strategii gminy związanej z zagospodarowaniem terenu; 3) wprowadza się wymóg zobowiązujący inwestorów do realizacji dodatkowych przedsięwzięć na rzecz gminy przy realizacji nowych projektów zabudowy w celu m.in. ograniczenia rozwoju zabudowy mieszkaniowej bez wystarczającego wyposażenia w usługi; 4) określa się proces, w ramach którego zainteresowane strony mogą uczestniczyć w opracowywaniu strategii i planów ogólnych w gminach.
A13G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Kamień milowy	Opublikowanie dokumentu, w którym określono mechanizm przydziału i orientacyjną kwotę wsparcia, jakie ma zostać przyznane każdej gminie w Polsce na wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Publikacja na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii				III kw.	2022	Przeprowadzenie konsultacji publicznych, a następnie opublikowanie dokumentu, w którym określono mechanizm przydziału i orientacyjną kwotę wsparcia, jakie ma otrzymać każda gmina na wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego, o której mowa w kamieniu milowym A12G W szczególności w dokumencie wskaże się kwotę wsparcia, która zostanie przyznana każdej gminie, oraz wyjaśni się, na jakiego rodzaju działania można wykorzystać to wsparcie. Wszystkie gminy w Polsce otrzymają wsparcie na wdrożenie tego środka. W ramach kwoty wsparcia, która ma zostać przyznana każdej gminie, uwzględną się liczbę ludności i wielkość obszaru gminy (gminy o większej gęstości zaludnienia/gminy o rozległym obszarze otrzymują większe wsparcie), uwzględniając jednocześnie szczególne potrzeby gmin.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
A14G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Pracownicy samorządów i planiści przestrzenni terytorialnych, którzy ukończyli szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym.		Liczba	0	850	II kw.	2024	Co najmniej 850 pracowników samorządów terytorialnych oraz planistów przestrzennych ukończyło szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, o której mowa w kamieniu milowym A12G.
A15G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Pracownicy samorządów i planiści przestrzenni terytorialnych, którzy ukończyli szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym.		Liczba	850	1 700	II kw.	2026	Co najmniej 1 700 pracowników samorządów terytorialnych oraz planistów przestrzennych, którzy ukończyli szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym, o której mowa w kamieniu milowym A12G.
A16G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Odsetek gmin, które przyjęły ogólne plany zagospodarowania przestrzennego		% (procent)	0	25	IV kw.	2024	Co najmniej 25 % gmin opracowało i przyjęło ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogiem określonym w nowej ustawie, o której mowa w kamieniu milowym A12G.
A17G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Odsetek gmin, które przyjęły ogólne plany zagospodarowania przestrzennego		% (procent)	25	100	II kw.	2026	100 % gmin opracowało i przyjęło ogólny plan zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogiem określonym w nowej ustawie, o której mowa w kamieniu milowym A12G.
A18G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w w sektorze rolnym	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi	Przepis w nowej ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi wskazujący jej wejście w życie				I kw.	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych wejście w życie nowej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, na podstawie której: 1) zapewniono podstawę dla lepszego funkcjonowania łańcucha dostaw żywności i zatwierdzono zbiór zasad dotyczących dobrych praktyk w zakresie relacji pionowych w łańcuchu dostaw żywności, a także zagwarantowano minimalną harmonizację norm, o której mowa w dyrektywie (UE) 2019/633; 2) zapewniono ochronę wszystkich

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										transakcji handlowych dotyczących produktów rolnych i spożywczych przed nieuczciwymi praktykami handlowymi; 3) i która wykracza poza zakres stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych. Ustawa ta wykracza poza zakres stosowania dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w następujący sposób: a) o ile dyrektywa zawiera jedynie zamknięty wykaz nieuczciwych praktyk handlowych, w nowej ustawie – oprócz tego wykazu – wprowadza się otwartą definicję nieuczciwych praktyk handlowych. W szczególności Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) uznaje takie dodatkowe praktyki handlowe za nieuczciwe, jeżeli (i) są one niezgodne z wymogami dobrych praktyk handlowych (ii) i w istotny sposób zakłócają lub mogą zakłócić interes drugiej strony umowy; b) o ile w dyrektywie przewidziano jedynie ochronę dostawców produktów rolnych i spożywczych, o tyle nowa ustawa zapewni ochronę wszystkich podmiotów handlowych, w tym nabywców produktów rolnych i spożywczych. Reforma umożliwi Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie tylko zbadanie spraw przedłożonych przez uczestników rynku, ale również wszczęcie własnego postępowania przygotowawczego.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
A19G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w w sektorze rolnym	Kamień milowy	Przyjęcie przeglądu śródkresowego nowej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi	Publikacja na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów				II kw.	2025	W przeglądzie zawarto ocenę, czy osiągnięte zostały cele reformy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych w sektorze rolno-spożywczym, oraz określono możliwości działania w celu rozwiązania ewentualnych problemów z wdrażaniem.
A20G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Kamień milowy	Przyjęcie kryteriów kwalifikacji beneficjentów w odniesieniu do wszystkich projektów objętych zakresem tej inwestycji	Opublikowanie na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji na temat przyjęcia kryteriów wyboru beneficjentów				I kw.	2022	Przyjęcie kryteriów kwalifikacji beneficjentów w odniesieniu do wszystkich projektów objętych zakresem tej inwestycji w następstwie konsultacji publicznych. Kryteria kwalifikacji są zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. W ramach kryteriów kwalifikacji pierwszeństwo przyznaje się następującym obszarom: (i) transformacji cyfrowej; (ii) tworzeniu miejsc pracy; (iii) ochronie środowiska i praktykom w zakresie zrównoważonej produkcji żywności; (iv) gospodarce o obiegu zamkniętym, w tym działaniom związanym z zapobieganiem marnotrawieniu żywności. Proces składania i weryfikacji wniosków realizuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w celu zapewnienia spójności, przejrzystości i zapobiegania podwójnemu finansowaniu.
A21G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Wybudowane lub zmodernizowane centra przechowalnico-dystrybucyjne oraz zmodernizowane rynki hurtowe		Liczba	0	72	IV kw.	2025	Wybudowanie lub zmodernizowanie co najmniej 72 centrów przechowalnico-dystrybucyjnych oraz rynków hurtowych (w tym spółdzielni) Założeniem jest stworzenie zbioru niezależnych centrów przechowalnico-dystrybucyjnych na szczeblu lokalnym w celu zróżnicowania i skrócenia łańcucha dostaw żywności, a także zachęcenia do stosowania praktyk

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										polegających na bardziej zrównoważonej produkcji w sektorze rolno-spożywczy, w szczególności poprzez zapobieganie marnotrawieniu żywności. Inwestycja obejmuje: (i) budowę lub modernizację budynków i odpowiedniej infrastruktury, takiej jak zakłady pakowania, ładowania i wprowadzania do obrotu, udogodnienia społeczne oraz laboratoria. Ponadto inwestycje będą obejmować zakup paneli fotowoltaicznych oraz budowę instalacji do odzyskiwania ciepła, pieców na biomasę oraz chłodziarek o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Modernizacja budynków obejmuje również inwestycje w termomodernizację budynków, budowę oczyszczalni ścieków oraz budowę instalacji służących oszczędzaniu wody i energii; (ii) zakup i montaż maszyn i urządzeń do przechowywania, wprowadzania do obrotu, pakowania i transportu produktów rolno-spożywczych; (iii) zakup i montaż systemów informatycznych do zapewnienia obsługi, przechowywania i wprowadzania do obrotu produktów spożywczych, w tym systemów związanych z zarządzaniem i księgowością; (iv) zakup nowych specjalistycznych środków

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										transportu do celów gospodarki magazynowej (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermy). Zakup środków transportu musi przebiegać zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01); (v) inwestycje związane z zapewnieniem zgodności z certyfikowanymi systemami zarządzania jakością; (vi) Pobierane z góry opłaty za patenty i licencje. Inwestycja zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycje będą realizowane zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, środków transportu, energii odnawialnej i gospodarki odpadami.
A22G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów	Wartość docelowa	MŚP w sektorze rolno-spożywczym, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia		Liczba	0	400	IV kw.	2024	Co najmniej 400 MŚP w sektorze rolno-spożywczym i sektorze gospodarki rybnej ukończyło projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia. Inwestycje obejmują następujący rodzaj działań: 1) budowę lub modernizację budynków i

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	uczestniczących w łańcuchu									odpowiedniej infrastruktury, takiej jak zakłady produkcyjne i instalacje magazynowe oraz laboratoria. Zakres wsparcia obejmuje również zielone inwestycje, takie jak budowa zakładów magazynowania odpadów i gospodarowania odpadami, oczyszczalni ścieków i wytwórni biogazu. Ponadto inwestycje będą obejmować zakup paneli fotowoltaicznych oraz budowę instalacji do odzyskiwania ciepła, pieców na biomasę oraz chłodziarek o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko; 2) zakup i montaż maszyn i urządzeń do przechowywania, przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolno-spożywczych oraz produktów rybactwa i akwakultury; 3) zakup i montaż systemów informatycznych do obsługi procesów produkcji, przechowywania i wprowadzania do obrotu, w tym zarządzania i księgowości; 4) zakup nowych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych specjalistycznych środków transportu do celów gospodarki magazynowej (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych i produktów rybactwa i akwakultury (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermy). 5) inwestycje związane z zapewnieniem zgodności z certyfikowanymi systemami zarządzania jakością; 6) pobierane z góry opłaty za patenty i licencje. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, energii odnawialnej, gospodarki odpadami i środków transportu.
A23G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	MŚP w sektorze rolno-spożywczym, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia		Liczba	400	800	IV kw.	2025	Co najmniej 800 MŚP w sektorze rolno-spożywczym i sektorze gospodarki rybnej ukończyło projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia. Inwestycja obejmuje następujące rodzaje projektów: 1) budowę lub modernizację budynków i odpowiedniej infrastruktury, takiej jak zakłady produkcyjne i instalacje magazynowe oraz laboratoria. Zakres wsparcia obejmuje również zielone inwestycje, takie jak budowa zakładów magazynowania odpadów i gospodarowania odpadami, oczyszczalni ścieków i wytwórni biogazu. Ponadto inwestycje będą obejmować zakup paneli fotowoltaicznych oraz budowę instalacji do odzyskiwania ciepła, pieców na biomasę oraz chłodziarek o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko; 2) zakup i montaż maszyn i urządzeń do przechowywania, przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolno-spożywczych oraz produktów rybactwa i akwakultury; 3) zakup i montaż systemów informatycznych do obsługi procesów produkcji, przechowywania i wprowadzania do obrotu, w tym zarządzania i księgowości;

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										4) zakup nowych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych specjalistycznych środków transportu do celów gospodarki magazynowej (takich jak wózki widłowe) oraz do transportu produktów rolno-spożywczych i produktów rybactwa i akwakultury (takich jak cysterny, silosy, chłodnie i izotermy). 5) inwestycje związane z zapewnieniem zgodności z certyfikowanymi systemami zarządzania jakością; 6) pobierane z góry opłaty za patenty i licencje. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, energii odnawialnej, gospodarki odpadami i środków transportu.
A24G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Organizacje charytatywne sektora spożywczego, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia		Liczba	0	50	IV kw.	2025	Co najmniej 50 organizacji charytatywnych sektora spożywczego zakończyło realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia w celu promowania wzorców bardziej zrównoważonego spożycia żywności, w szczególności poprzez zapobieganie marnotrawieniu żywności. Inwestycje wspierają modernizację infrastruktury w organizacjach charytatywnych, w tym: 1) budowę i adaptację istniejących

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										budynków przeznaczonych do przechowywania, przygotowywania i dystrybucji żywności; 2) zakup zbiorników chłodniczych, lodówek, zamrażarek i agregatów prądotwórczych; 3) zakup maszyn, urządzeń i wyposażenia do przetwarzania, przechowywania, pakowania i dystrybucji produktów spożywczych i posiłków; 5) zakup urządzeń i aplikacji informatycznych do zarządzania procesami logistycznymi związanymi z dystrybucją żywności; 6) zakup specjalistycznych środków transportu niezbędnych do odbioru i transportu żywności oraz do celów gospodarki magazynowej (takich jak furgonetka-bufet, izoterma, wózki widłowe i dźwigi). Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, energii odnawialnej, gospodarki odpadami i środków transportu.
A25G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności	Wartość docelowa	Rolnicy i rybacy, którzy zakończyli realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i		Liczba	0	5 764	IV kw.	2023	Co najmniej 5 764 rolników i rybaków zakończyło realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia w celu zwiększenia ich odporności na przyszłe kryzysy i wzmocnienia wzorców

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	podmiotów uczestniczących w łańcuchu		wyposażenia, skracają łańcuchy zaopatrzenia w żywność i wdrażają rozwiązania w zakresie rolnictwa 4.0 w ramach procesów produkcji.							zrównoważonej produkcji, skrócenia łańcuchów dostaw i wspierania technologii w zakresie rolnictwa 4.0. Inwestycje obejmują: 1) budowę i modernizację budynków i infrastruktury na potrzeby przetwarzania produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz produktów spożywczych przez rolników. Zakres wsparcia obejmuje również wymianę materiałów szkodliwych dla środowiska i zdrowia w budynkach wykorzystywanych do produkcji rolnej; 2) budowę instalacji do odzyskiwania ciepła, pieców na biomasę oraz chłodziarek o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Zakres wsparcia obejmuje również termomodernizację budynków, budowę zakładów magazynowania odpadów i gospodarowania odpadami, oczyszczalni ścieków i wytwórni biogazu, a także zakup paneli fotowoltaicznych i słonecznych; 3) zakup i montaż maszyn i urządzeń do produkcji, przetwarzania i przechowywania produktów rolnych oraz produktów rybołówstwa i akwakultury przez rolników; 4) budowa lub modernizacja miejsc bezpośredniej sprzedaży lokalnych produktów spożywczych. Powinno objąć to rozbudowę, adaptację i budowę pomieszczeń bezpośredniej sprzedaży, a także zakup odpowiedniego wyposażenia, takiego jak lodówki, zamrażarki oraz maszyny i urządzenia służące do przetwarzania;

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										5) zakup i montaż systemów informatycznych i rozwiązań cyfrowych w zakresie rolnictwa 4.0 do obsługi procesów produkcji i wprowadzania do obrotu produktów rolno-spożywczych. Obejmuje to zakup maszyn, sprzętu i oprogramowania do tych celów, w tym czujników, sprzętu informatycznego i aplikacji oprogramowania komputerowego; 6) zakup bezemisyjnych/niskoemisyjnych specjalistycznych pojazdów transportowych, takich jak samochody ciężarowe chłodnie, pojazdy-cysterny oraz izotermy, w celu wspierania sprzedaży obwoźnej produktów rolno-spożywczych lub ich transportu „od drzwi do drzwi”; 7) stworzenie narzędzi internetowych do sprzedaży produktów rolnych, rybołówstwa, akwakultury oraz produktów spożywczych, a także wsparcie w organizowaniu dostaw; 8) płatne z góry opłaty za patenty i licencje. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej,

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										energii odnawialnej, gospodarki odpadami, bioróżnorodności i środków transportu.
A26G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Rolnicy i rybacy, którzy zakończyli realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia, skracają łańcuchy zaopatrzenia w żywność i wdrażają rozwiązania w zakresie rolnictwa 4.0 w ramach procesów produkcji.		Liczba	5 764	11 527	IV kw.	2025	Co najmniej 11 527 rolników i rybaków zakończyło realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia w celu zwiększenia ich odporności na przyszłe kryzysy i wzmocnienia wzorców zrównoważonej produkcji, skrócenia łańcuchów dostaw i wspierania technologii w zakresie rolnictwa 4.0. Inwestycje obejmują: 1) budowę i modernizację budynków i infrastruktury na potrzeby przetwarzania produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz produktów spożywczych przez rolników. Zakres wsparcia obejmuje również wymianę materiałów szkodliwych dla środowiska i zdrowia w budynkach wykorzystywanych do produkcji rolnej; 2) budowę instalacji do odzyskiwania ciepła, pieców na biomasę oraz chłodziarek o ograniczonym lub neutralnym wpływie na środowisko. Zakres wsparcia obejmuje również termomodernizację budynków, budowę zakładów magazynowania odpadów i gospodarowania odpadami, oczyszczalni ścieków i wytwórni biogazu, a także zakup paneli fotowoltaicznych i słonecznych; 3) zakup i montaż maszyn i urządzeń do produkcji, przetwarzania i przechowywania produktów rolnych oraz produktów rybołówstwa i akwakultury przez rolników; 4) budowa lub modernizacja miejsc bezpośredniej sprzedaży lokalnych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										produktów spożywczych. Powinno objąć to rozbudowę, adaptację i budowę pomieszczeń bezpośredniej sprzedaży, a także zakup odpowiedniego wyposażenia, takiego jak lodówki, zamrażarki oraz maszyny i urządzenia służące do przetwarzania; 5) zakup i montaż systemów informatycznych i rozwiązań cyfrowych w zakresie rolnictwa 4.0 do obsługi procesów produkcji i wprowadzania do obrotu produktów rolno-spożywczych. Obejmuje to zakup maszyn, sprzętu i oprogramowania do tych celów, w tym czujników, sprzętu informatycznego i aplikacji oprogramowania komputerowego; 6) zakup bezemisyjnych/niskoemisyjnych specjalistycznych pojazdów transportowych, takich jak samochody ciężarowe chłodnie, pojazdy-cysterny oraz izotermi, w celu wspierania sprzedaży obwoźnej produktów rolno-spożywczych lub ich transportu „od drzwi do drzwi”; 7) stworzenie narzędzi internetowych do sprzedaży produktów rolnych, rybołówstwa, akwakultury oraz produktów spożywczych, a także wsparcie w organizowaniu dostaw; 8) płatne z góry opłaty za patenty i licencje. Inwestycja ta zapewni zrównoważoną realizację wszystkich rodzajów projektów opisanych w wartości docelowej, z uwzględnieniem zarówno szczególnych potrzeb beneficjentów, jak i celów rozporządzenia w sprawie RRF. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, energii odnawialnej, gospodarki odpadami, bioróżnorodności i środków transportu.

A2 – INNOWACJE

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
A27G	A2.1 Przyspieszenie procesów robotyzacji i cyfryzacji i innowacji	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o wspieraniu automatyzacji i cyfryzacji oraz innowacyjności przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie ulgi podatkowej w zakresie robotyzacji	Przepis w nowej ustawie o wspieraniu automatyzacji i cyfryzacji oraz innowacyjności przedsiębiorstw wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2022	Na mocy nowej ustawy wprowadza się ulgę podatkową, dzięki której przedsiębiorca jest uprawniony do dodatkowego odpisu części kosztów robotyzacji od podstawy opodatkowania na zakończenie roku podatkowego. Ulga podatkowa jest dostępna dla wszystkich przedsiębiorców bez względu na ich wielkość i miejsce prowadzenia działalności. Za koszty kwalifikowalne uznaje się następujące koszty: • koszty zakupu nowych robotów • maszyn i urządzeń peryferyjnych do robotów funkcjonalnie z nimi powiązanych • maszyn, urządzeń i innych rzeczy funkcjonalnie powiązanych z robotami, wykorzystywanych do zapewnienia ergonomii i bezpieczeństwa w miejscu pracy • maszyn, urządzeń lub systemów służących do zdalnego zarządzania, diagnozowania, monitorowania lub obsługi robotów • urządzeń do interakcji człowiek–maszyna dla robotów współpracujących lub robotów o wysokiej wrażliwości • koszty wartości niematerialnych dotyczących środków trwałych wymienionych powyżej • koszty usług szkoleniowych dotyczących robotów • opłaty związane z umową leasingu dotyczącą środków trwałych wymienionych powyżej, jeżeli po zakończeniu podstawowego okresu

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										obowiązywania umowy leasingu własność środków trwałych zostanie przeniesiona na podatnika. Oczekuje się, że środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). W szczególności reforma będzie wspierać inwestycje o niewielkim wpływie na środowisko, które są neutralne technologicznie na poziomie ich zastosowania.
A28G	A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach	Wartość docelowa	T1 – Realizacja projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług		Liczba	0	6	IV kw.	2024	Liczba w pełni zrealizowanych projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług. W szczególności projekty obejmują co najmniej jedno z wymienionych zagadnień: – pełne wdrożenie innowacyjnych rozwiązań cyfrowych, w tym cyfryzacji procesów biznesowych – wspieranie transformacji w kierunku przemysłu 4.0 ze szczególnym uwzględnieniem robotyzacji i technologii operacyjnych – wykorzystanie technologii chmury oraz sztucznej inteligencji w integracji procesów produkcyjnych i biznesowych i zarządzaniu nimi – integrację poszczególnych elementów procesów biznesowych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										– pełne wdrożenie technologii komunikacji Machine to Machine (M2M), wykorzystanie przemysłowego internetu rzeczy (IoT) z zastosowaniem zaawansowanych metod przetwarzania informacji – wdrażanie inteligentnych linii produkcyjnych, budowę inteligentnych fabryk (Smart factory) – tworzenie dziedzinowych platform cyfrowych oraz integrację istniejących systemów dziedzinowych – pełne wdrożenie dedykowanych systemów automatyzujących procesy w obszarze bezpieczeństwa cyfrowego z wykorzystaniem technologii chmury oraz sztucznej inteligencji – pełne wdrożenie nowoczesnych cyfrowych miejsc pracy. Oczekuje się, że projekt będzie skierowany głównie do dużych przedsiębiorstw i ich pracowników.
A29G	A2.1.1 Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach	Wartość docelowa	T2 – Realizacja projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług		Liczba	6	40	II kw.	2026	Dodatkowe co najmniej 34 w pełni zrealizowane projekty związane z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług, spełniające wymogi określone dla środka A28G.
A30G	A2.2 Stworzenie warunków do przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym	Kamień milowy	Wejście w życie nowych przepisów, z pomocą których wprowadza się zmiany do ram legislacyjnych w celu umożliwienia obrotu surowcami wtórnymi	Przepis w nowej ustawie wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2024	Nowa ustawa umożliwi obrót wybranymi surowcami wtórnymi. Ustawa zapewni możliwość ułatwionego gospodarowania tymi surowcami, czego skutkiem będzie ograniczenie eksploatacji złóż surowców naturalnych, dzięki zastąpieniu naturalnych surowców i produktów, oraz ograniczy magazynowanie odpadów na hałdach.
A31G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i	Wartość docelowa	Podpisane umowy o udzielenie dotacji na		Liczba	0	100	I kw.	2025	Liczba podpisanych umów o udzielenie dotacji. Wybór będzie dokonywany na

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym		projekty przyznane MŚP posiadającym rozwiązania w zakresie rozwoju i stymulowania lub stosowania zielonych technologii (związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym)							podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. W ramach funduszu finansowane są projekty MŚP zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie wykazu wyłączeń i związane z opracowaniem i wdrożeniem lub stosowaniem rozwiązań w zakresie zielonego sektora, które zostaną wybrane na podstawie największego wkładu w realizację celów (poprzez wymierne i wiarygodne wskaźniki) w jednej z następujących kategorii: – sprawniejsza gospodarka materiałowa – wzrost efektywności energetycznej w procesach produkcyjnych i operacyjnych – redukcja odpadów z procesów produkcyjnych i operacyjnych – ponowne wykorzystanie lub recykling odpadów – redukcja emisji gazów cieplarnianych z procesów produkcyjnych i operacyjnych.
A32G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym	Wartość docelowa	Podpisane umowy o udzielenie dotacji na projekty wspierające rozwój technologii przyczyniających się do tworzenia rynku surowców wtórnych		Liczba	0	5	III kw.	2025	Liczba podpisanych umów o udzielenie dotacji. Wybór będzie dokonywany na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości. W ramach funduszu finansowane są projekty zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01) poprzez zastosowanie wykazu wyłączeń i związane z wykorzystywaniem surowców wtórnych, które to projekty zostaną wybrane na podstawie największego wkładu w realizację celów (poprzez wymierne i wiarygodne wskaźniki): a) opracowywanie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										technologii przekształcania odpadów; b) opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych, c) zwiększenie ilości surowców nadających się do recyklingu i zmniejszenie ilości surowców pierwotnych wykorzystywanych w procesach produkcji, d) wspieranie kluczowych procesów projektowania w zakresie recyklingu, e) wydłużenie cyklu życia produktu, f) zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska.
A33G	A2.3 Zapewnienie instytucjonalnych i prawnych podstaw rozwoju bezzałogowych statków powietrznych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2023	W ustawie zmieniającej Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (PAŻP) zostanie przyznane prawo do posiadania kapitału własnego w spółkach handlowych oraz upoważnia się PAŻP lub jej spółki zależne do prowadzenia projektów pilotażowych wspierających wdrażanie modeli biznesowych i usług w zakresie bezzałogowych statków powietrznych.
A34G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	T1 – Lokalne centra i infrastruktura lokalna dla bezzałogowych statków powietrznych stworzone przez władze lokalne lub podmioty wyznaczone do obsługi na poziomie lokalnym		Liczba	0	3	I kw.	2025	Infrastruktura lokalna powstanie w trzech lokalizacjach (wdrożenie). Wdrażanie infrastruktury cyfrowej dla bezzałogowych statków powietrznych na terytorium całego państwa umożliwi stabilny, zrównoważony i bezpieczny rozwój zastosowań w zakresie bezzałogowych statków powietrznych w różnych częściach państwa, przyczyniając się do zapewnienia spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju państwa. Kluczowymi elementami infrastruktury będą: infrastruktura naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi usługami cyfrowymi i procedurami.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
A35G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	T2 – Lokalne centra i infrastruktura lokalna dla bezzałogowych statków powietrznych stworzone przez władze lokalne lub podmioty wyznaczone do obsługi na poziomie lokalnym		Liczba	3	10	II kw.	2026	Lokalne centra lub infrastruktura lokalna powstaną w siedmiu dodatkowych lokalizacjach (wdrożenie). Wdrażanie infrastruktury cyfrowej dla bezzałogowych statków powietrznych na terytorium całego państwa umożliwi stabilny, zrównoważony i bezpieczny rozwój zastosowań w zakresie bezzałogowych statków powietrznych w różnych częściach państwa, przyczyniając się do zapewnienia spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju państwa. Kluczowymi elementami infrastruktury będą: infrastruktura naziemna, lokalne centra zarządzania danymi i ruchem wraz z wdrożonymi usługami cyfrowymi i procedurami.
A36G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	Zrealizowane usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych poprzedzone projektami pilotażowymi		Liczba	0	2	II kw.	2024	Usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych będą testowane i realizowane w ramach projektów pilotażowych prowadzonych w poszczególnych centrach kompetencji. Przewiduje się realizację co najmniej dwóch projektów pilotażowych w ramach specjalistycznych programów w następujących wybranych obszarach zastosowań: – autonomiczna koordynacja ruchu (ze szczególnym uwzględnieniem portów i infrastruktury energetycznej) – usługi w zakresie porządku publicznego (bezpieczeństwo i ochrona ludności) Liczba projektów pilotażowych prowadzonych w ramach poszczególnych pakietów będzie uzależniona od obszaru zastosowania, liczby potencjalnych odbiorców (klientów), złożoności technologicznej i warunków regulacyjnych dotyczących danego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zastosowania. Usługi realizowane w ramach projektów pilotażowych umożliwią normalizację technologii i uzyskanie społecznej akceptacji dla wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych. Przetestowane i zrealizowane usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych oznaczać będą w pełni operacyjne usługi oparte na sprzęcie i oprogramowaniu i zaspokajające potrzeby biznesowe odbiorcy (użytkownika). Wybór projektów i wykonawców będzie prowadzony na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.
A37G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	Zrealizowane usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych poprzedzone projektami pilotażowymi		Liczba	2	4	II kw.	2026	Dwa dodatkowe projekty spełniające wymogi określone dla środka A36G.
A38G	A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie katalogu podmiotów, które mogą tworzyć spółki celowe wraz ze szkołami wyższymi	Przepis w ustawie o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wskazujący na jej wejście w życie				I kw.	2022	Ustawa zmieniająca umożliwi tworzenie spółek celowych ukierunkowanych specjalnie na komercjalizację wyników działań w zakresie badań i rozwoju. Oczekuje się, że pozwoli to na większą interdyscyplinarność i elastyczność transferu technologii.
A39G	A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy	Kamień milowy	Ustanowienie zasad korzystania z laboratoriów i transferu	Dokument zawierający ustanowione				Q1	2022	Zasady korzystania z laboratoriów i transferu wiedzy określać będą procedury dotyczące korzystania z infrastruktury

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	sektorem nauki oraz przemysłem		wiedzy instytutów pod nadzorem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	zasady						badawczej w ramach współpracy nauka–nauka i nauka–biznes. Przepisy są zgodne z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.
A40G	A2.4.1 Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego	Wartość docelowa	Laboratoria z nowoczesną infrastrukturą badawczą w instytutach nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub im podlegających		Liczba	0	18	IV kw.	2025	Budowa i modernizacja laboratoriów instytutów nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub im podlegających związana z realizacją celów.

A3 – EDUKACJA

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
A41G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, w ramach której ustanowiono ramy prawne dotyczące sieci branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy.	Przepis w ustawie o zmianie ustawy – Prawo oświatowe wskazujący na jej wejście w życie				III kw.	2023	W ramach reformy ustawy – Prawo oświatowe, po opracowaniu studiów wykonalności i procesie przeglądu w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, sektorami i innymi zainteresowanymi stronami, ustanowione zostaną ramy prawne dotyczące sieci branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy w celu usprawnienia systemu kształcenia i szkolenia zawodowego dzięki lepiej ukierunkowanym branżowym centrom kształcenia i lepszemu powiązaniu kształcenia z potrzebami rynku pracy. W ustawie – Prawo oświatowe zmienionej ustawą zmieniającą: – uwzględnia się plan rozwoju centrów umiejętności; – określa się miejsce i rolę centrów umiejętności w systemie kształcenia i szkolenia; – określa się warunki pracy personelu w centrach umiejętności; – ustanawia się przepisy dotyczące przeglądów cyklicznych w celu zapewnienia nadzoru nad zarządzaniem tymi centrami i nad ich trwałością po 2026 r.; – dzięki dostosowanym do potrzeb przepisom dotyczącym zarządzania centrami umiejętności dostosowuje się istniejący system zarządzania, obejmujący pracodawców (w tym przedstawicieli MŚP), partnerów społecznych i inne odpowiednie zainteresowane strony, w tym samorządy terytorialne i lokalne; – dokonuje się ustaleń dotyczących finansowania (w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										tym po ustaniu wsparcia ze strony UE), ustalenia warunków szkoleń, ustanowienia przepisów dotyczących poradnictwa zawodowego i programów nauczania oraz – określa się rodzaje oferowanych szkoleń, grupy docelowe, rodzaje kwalifikacji i norm, mechanizmy zapewniania i weryfikacji jakości oraz sposób powiązania sektorów z centrami umiejętności.
A42G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy – Karta nauczyciela umożliwiającej realizację szkoleń branżowych dla nauczycieli ustawicznego kształcenia zawodowego w branżowych centrach umiejętności	Przepis w ustawie o zmianie ustawy – Karta nauczyciela wskazujący na jej wejście w życie				III kw.	2023	Reforma ustawy – Karta nauczyciela pozwoli branżowym centrom umiejętności na realizację szkoleń dla nauczycieli ustawicznego kształcenia zawodowego. W ustawie – Karta nauczyciela zmienionej ustawą zmieniającą: – zostaną określone ramy szkolenia w centrach umiejętności; – zostaną uwzględnione przepisy dotyczące przygotowania nauczycieli do korzystania z nowych technologii.
A43G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustaw o zmianie ustawy o samorządzie województwa, ustawy o instytucjach rynku pracy, ustawy o samorządzie powiatowym i innych istotnych ustaw w celu koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie w regionach	Przepisy w ustawach o zmianie ustawy o samorządzie województwa, ustawy o instytucjach rynku pracy, ustawy o samorządzie powiatowym i w innych istotnych ustaw wskazujące na ich wejście w życie				I kw.	2025	W zmienionych aktach ustawodawczych (w tym ustawie o samorządzie województwa, ustawie o instytucjach rynku pracy, ustawie o samorządzie powiatowym i innych istotnych ustawach), po przeprowadzeniu procesu przeglądu i w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, zostaną określone prawa i obowiązki regionów w zakresie koordynacji polityki umiejętności, co wpłynie na oferty placówek uczenia się przez całe życie w zakresie podnoszenia kwalifikacji w oparciu o zoperacjonalizowane programy realizacji polskiej krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym. Zmiany obejmują: a) strukturę prawną i zadania Wojewódzkich Zespołów Koordynacji na rzecz zrównoważonego funkcjonowania regionalnej koordynacji polityki w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego,

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										szkolnictwa wyższego i uczenia się przez całe życie; b) strukturę zarządzania regionalną polityką umiejętności, w tym obowiązki regionów i partnerów społecznych; c) zobowiązanie do przyjęcia zoperacjonalizowanych programów wdrażania krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym, w tym i) obowiązku przyjmowania co pięć lat nowego programu wdrażania oraz ii) obowiązku zapewnienia, aby oferta edukacyjna kształcenia i szkolenia zawodowego oraz innych organizatorów szkoleń była dostosowana do rozpoznanych potrzeb w zakresie umiejętności; d) przepisy dotyczące funkcjonowania biura koordynacji (zapewniającego usługi na rzecz Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji) oraz e) przepisy ustanawiające obowiązek monitorowania i oceny. Zoperacjonalizowane programy wdrożenia krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na szczeblu regionalnym nie mogą naruszać instytucjonalnej autonomii instytucji szkolnictwa wyższego.
A44G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T1 – Ustanowienie sieci funkcjonujących branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy		Liczba	0	20	I kw.	2024	Pełne funkcjonowanie 20 branżowych centrów umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, osób młodych, nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz pracowników. Obejmuje to: – budowę centrów umiejętności; – zakup sprzętu (w odpowiednim zakresie dla funkcjonowania centrów); – strukturę instytucjonalną centrów, w tym zaangażowanie 90 organizacji sektorowych; – zatrudnianie pracowników oraz – w pełni funkcjonujące centra umiejętności. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										W szczególności budowa nowych budynków musi być zgodna z normą dotyczącą budynków o niemal zerowym zużyciu energii, jak określono w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.
A45G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T2 – Ustanowienie sieci funkcjonujących branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy		Liczba	20	120	III kw.	2025	Pełne funkcjonowanie 120 branżowych centrów umiejętności oraz zapewnienie kursów i programów szkolenia zawodowego, w tym dla dorosłych, studentów, osób młodych, nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz pracowników. Obejmuje to: – budowę centrów umiejętności; – zakup sprzętu (w odpowiednim zakresie dla funkcjonowania centrów); – strukturę instytucjonalną 120 centrów, w tym zaangażowanie 90 organizacji sektorowych; – zatrudnianie pracowników oraz – 120 w pełni funkcjonujących centrów umiejętności. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). W szczególności budowa nowych budynków musi być zgodna z normą dotyczącą budynków o niemal zerowym zużyciu energii, jak określono w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.
A46G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T1 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie efektów uczenia się (umiejętności) wydawane i uznawane przez sektor		Liczba	0	2 000	III kw.	2024	2 000 osób przejdzie szkolenie w branżowych centrach umiejętności. Każda z przeszkolonych osób uczących się otrzyma potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji) uznane przez sektor, wydane przez organizację sektorową.
A47G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz	Wartość docelowa	T2 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie efektów uczenia się (umiejętności)		Liczba	2 000	16 000	III kw.	2025	16 000 osób przejdzie szkolenie w branżowych centrach umiejętności. Każda z przeszkolonych osób uczących się otrzyma potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji) uznane przez sektor, wydane przez organizację sektorową.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	uczenia się przez całe życie		wydawane i uznawane przez sektor							
A48G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T3 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie efektów uczenia się (umiejętności) wydawane i uznawane przez sektor		Liczba	16 000	24 000	II kw.	2026	24 000 osób przejdzie szkolenie w branżowych centrach umiejętności. Każda z przeszkolonych osób uczących się otrzyma potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się (umiejętności i kwalifikacji) uznane przez sektor, wydane przez organizację sektorową.
A49G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	Powołanie funkcjonujących Wojewódzkich Zespołów Koordynacji koordynujących politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie		Liczba	0	14	III kw.	2022	Ustanowienie co najmniej 14 Wojewódzkich Zespołów Koordynacji w ramach ogólnego celu, jakim jest powołanie 16 Wojewódzkich Zespołów Koordynacji (po jednym na każde województwo) Wojewódzkie Zespoły Koordynacji, w skład których wchodzi najważniejsze zainteresowane strony, koordynują politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego i uczenia się przez całe życie, a także współpracują ze szkolnictwem wyższym w razie potrzeby i jeżeli zostanie to ustalone z zainteresowanymi instytucjami szkolnictwa wyższego.
A50G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	Opracowanie zoperacjonalizowanych programów wdrożenia Zintegrowanej Strategii Umiejętności na poziomie regionalnym przez powołane Wojewódzkie Zespoły Koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie		Liczba	0	14	III kw.	2023	Sporządzenie co najmniej 14 regionalnych programów wdrożenia w ramach ogólnego celu, jakim jest opracowanie 16 operacyjnych programów wdrożenia (po jednym dla każdego województwa). Zoperacjonalizowane programy wdrożeniowe krajowej Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 obejmą wszystkie formy uczenia się, w tym koordynację kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Obejmą one plany działania w regionach na rzecz rozwoju szkolenia zawodowego, uwzględniając transformację cyfrową i ekologiczną oraz sprzyjanie innowacjom. Obejmą one mechanizmy monitorowania i oceny. Zoperacjonalizowane programy wdrożeniowe nie naruszają instytucjonalnej autonomii instytucji szkolnictwa wyższego.

A4 – RYNEK PRACY

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
A51G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o publicznych służbach zatrudnienia, ustawy o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawy o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny: – wprowadzanie zmian w publicznych służbach zatrudnienia i aktywnej polityce rynku pracy w celu zwiększenia aktywności zawodowej – zmniejszanie barier administracyjnych przy zatrudnianiu cudzoziemców – upraszczanie procesu zawierania niektórych umów	Przepisy w ustawie o publicznych służbach zatrudnienia, ustawie o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawie o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny wskazujące na wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie trzech nowych ustaw, które wprowadzą nowe przepisy: 1. w sprawie publicznych służb zatrudnienia oraz aktywnych polityk rynku pracy, aby zwiększyć uczestnictwo w zatrudnieniu przez: (i) poszerzenie grupy klientów urzędów pracy o osoby biernie zawodowo; (ii) identyfikację i dotarcie do osób biernych zawodowo potencjalnie mogących podjąć aktywność zawodową, (iii) wprowadzenie dla pracodawców z sektora publicznego oraz prywatnego (dla przedsiębiorców, którzy korzystają ze środków publicznych np. uczestnicząc w przetargach) obowiązku zgłaszania ofert pracy do Centralnej Bazy Ofert Pracy; (iv) zwiększenie dostępu do uczenia się przez całe życie osobom poszukującym pracy, poprzez finansowanie z Funduszu Pracy kosztów szkoleń oraz poświadczania nabycia wiedzy i umiejętności, w tym kwalifikacji zawodowych; (v) wprowadzenie nowej formy wsparcia (bonu na podjęcie kształcenia ustawicznego) zarówno dla osób zatrudnionych, jak i bezrobotnych; 2. w celu zmniejszenia barier administracyjnych i usprawnienia procedur dotyczących zatrudniania cudzoziemców: (i) możliwość tworzenia przez publiczne służby zatrudnienia wyspecjalizowanych punktów wspierania cudzoziemców na rynku pracy, zarówno pracujących, jak i bezrobotnych (nie w formie odrębnego urzędu); (ii) zwiększenie roli publicznych służb zatrudnienia w procesie wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców, co czyni ten proces bardziej efektywnym; (iii) wprowadzenie pełnej cyfryzacji procedur

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										związanych z uzyskaniem zezwolenia na pracę dla cudzoziemców; 3. w sprawie zawierania niektórych umów, celem uproszczenia procesu zatrudniania. Regulacje prawne stworzą możliwość zawierania i rozliczania niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny, zintegrowany z systemem zabezpieczenia społecznego i systemem podatkowym. Ułatwi to proces nawiązywania stosunku pracy.
A52G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Nowe normy i ramy wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia	Przyjęcie przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS)				IV kw.	2023	Nowe standardy efektywności i ramy zarządzania realizacją celów, w tym: – dostosowanie do nowej ustawy o publicznych służbach zatrudnienia, ustawy o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawy o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny, – ustanowienie systemu zarządzania realizacją celów dla zdecentralizowanych organów publicznych służb zatrudnienia, – wypracowanie nowych metod pracy i standardów funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia w oparciu o przyjęte nowe regulacje (w celu ich operacjonalizowania i optymalnego stosowania, opracowanie nowych standardów usług dla klientów będzie realizowane z dofinansowaniem w ramach EFS+).
A53G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Przeprowadzenie procesu konsultacji z partnerami społecznymi na temat potencjału porozumień zbiorowych oraz przeprowadzenie kompleksowego badania dotyczącego potencjalnej roli jednolitej umowy o pracę w zapewnianiu nowej elastyczności i bezpieczeństwa na	Publikacja sprawozdań z konsultacji z partnerami społecznymi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS)				IV kw.	2022	Celem konsultacji z partnerami społecznymi jest określenie roli i potencjału porozumień zbiorowych na polskim rynku pracy w celu zapewnienia nowych elastycznych rozwiązań dopasowanych do nowej, szybko zmieniającej się rzeczywistości. Zostanie przeprowadzone badanie służące uwzględnieniu potencjału ewentualnej jednolitej umowy o pracę, przedstawieniu podstawy analitycznej i prawnej oraz stosowaniu analizy porównawczej. Przy jego opracowywaniu można wykorzystać wsparcie organizacji międzynarodowych lub specjalną pomoc techniczną.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			polskim rynku pracy							
A54G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionych odpowiednich ustaw w celu wdrożenia priorytetów w zakresie reformy określonych w konsultacjach na temat porozumień zbiorowych oraz w badaniu dotyczącym jednolitej umowy o pracę w Polsce	Przepis w zmianie odpowiednich ustaw wskazujący na jej wejście w życie				III kw.	2024	Wejście w życie zmienionych odpowiednich ustaw w celu wdrożenia priorytetów w zakresie reformy określonych w badaniu dotyczącym potencjalnego znaczenia jednolitej umowy o pracę oraz zgodnie z konsultacjami na temat porozumień zbiorowych
A55G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	Wartość docelowa	Publiczne służby zatrudnienia, w których zostaną wdrożone zmodernizowane systemy informatyczne		% (procent)	0	100	II kw.	2025	Udział publicznych służb zatrudnienia (urzędów), w których zainstalowano systemy informatyczne. Wdrożenie polega na: – modernizacji systemu informatycznego (wdrożeniu nowych funkcjonalności obecnego systemu informatycznego, dostosowaniu go do nowych zadań zgodnie z nową ustawą, takich jak nowe zadania służb dla cudzoziemców) w celu efektywnego zarządzania aktywnymi politykami rynku pracy i procedurami publicznych służb zatrudnienia oraz narzędzi cyfrowych na rzecz aktywnej polityki rynku pracy w publicznych służbach zatrudnienia, a także zintegrowaniu z danymi z innych komplementarnych systemów informatycznych w odpowiednich obszarach (m.in. rejestrach ubezpieczeń społecznych i podatkowych); – transformacji cyfrowej procesów i narzędzi wykorzystywanych przez publiczne służby zatrudnienia; – modernizacji istniejących lub wdrożeniu nowych rozwiązań informatycznych wykorzystywanych przez publiczne służby zatrudnienia, także w obsłudze ich klientów; – rozbudowie infrastruktury ICT publicznych służb zatrudnienia; – wdrożeniu nowych narzędzi komunikacji (w tym

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										informatycznych) z klientami.
A56G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	Wartość docelowa	Pracownicy publicznych służb zatrudnienia przeszkoleni w zakresie stosowania nowych procedur i wykorzystywania narzędzi informatycznych, które wdrożono w związku z nową ustawą o publicznych służbach zatrudnienia, ustawą o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawą o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny		% (procent)	0	50	I kw.	2025	Pracowników publicznych służb zatrudnienia ukończą szkolenie w zakresie nowych procedur i standardów określonych w nowej ustawie o publicznych służbach zatrudnienia, ustawie o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawie o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny, a także w zakresie narzędzi i systemów informatycznych obsługujących te nowe narzędzia i procedury. Wartość docelowa odnosi się do odsetka ogólnej liczby przeszkolonych pracowników publicznych służb zatrudnienia.
A57G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Przyjęcie norm jakości w zakresie opieki nad dziećmi, w tym wytycznych w zakresie edukacji i standardów usług opieki nad dziećmi poniżej trzeciego roku życia, zapewniających wysoką jakość, w tym edukacji i opieki	Przepis w odpowiedniej ustawie wskazujący na wejście w życie				II kw.	2023	Niezależna analiza zakresu, w jakim obowiązujące standardy opieki i edukacji dla dzieci w wieku do lat trzech umożliwiają dostęp do wysokiej jakości i przystępnych cenowo systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Analiza zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zalecenia Rady z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (2019/C 189/02) i zostanie przedstawiona w sprawozdaniu, które opublikuje Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Na podstawie analizy przygotowane zostaną ramy norm jakości w zakresie opieki nad dziećmi, w tym wytyczne w zakresie edukacji i standardy usług opieki nad dziećmi poniżej trzeciego roku życia, które następnie zostaną poddane konsultacjom publicznym i uzgodnione z zainteresowanymi stronami przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Wejście w życie zmiany ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech nada ramom charakter wiążący dla podmiotów świadczących opiekę nad dziećmi, po uzyskaniu wyników konsultacji i na podstawie uzgodnień Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z zainteresowanymi stronami.
A58G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech zapewniającej stabilne, długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech ze środków krajowych	Przepis w ustawie o zmianie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2024	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech, która zapewni stabilne, długoterminowe finansowanie ze środków krajowych tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech
A59G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech mającej na celu zmianę organizacji systemu finansowania opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, aby wdrożyć jeden spójny system zarządzania finansowaniem w zakresie tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi do lat trzech	Przepis w ustawie o zmianie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech usprawni zarządzanie finansami w zakresie tworzenia i funkcjonowania placówek opieki nad dziećmi poprzez: – wdrożenie jednego spójnego systemu zarządzania finansowaniem w zakresie tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech; – zarządzanie środkami finansowymi pochodzącymi z różnych źródeł finansowania w ramach programu MALUCH+.
A60G	A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+	Kamień milowy	Stworzenie systemu informatycznego na potrzeby zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opieki nad dziećmi w	W pełni funkcjonujący system informatyczny				II kw.	2022	Stworzenie i wdrożenie operacyjnego systemu informatycznego (lub rozbudowa jednego z istniejących systemów), który wykorzystuje się w celu wsparcia projektów realizowanych przez odbiorców końcowych pomocy finansowej, czyli podmioty tworzące i prowadzące instytucje opieki

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			wieku do lat trzech, który łączy różne źródła finansowania opieki nad dziećmi							nad dziećmi, na każdym etapie ich realizacji. System ten będzie również wykorzystywany przez instytucje nadzorujące i wdrażające reformę.
A61G	A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+	Wartość docelowa	Tworzenie nowych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi (żłobkach, klubach dziecięcych) dla dzieci w wieku do lat trzech		Liczba	0	47 500	II kw.	2026	Tworzenie i rozwój infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech oznacza: – budowę lub renowację żłobków i klubów dziecięcych (zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego); – zakup nieruchomości i infrastruktury (zakup gruntu lub lokalów). Wartość docelowa ma zastosowanie do żłobków i klubów dziecięcych. Wartość docelowa dotyczy budowy nowych placówek, a także renowacji i adaptacji istniejących placówek, co zapewni łącznie co najmniej 47 500 nowych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi.
A62G	A4.3 Wdrożenie ram prawnych dla podmiotów ekonomii społecznej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej	Przepis w ustawie o ekonomii społecznej wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej, która ureguje podstawowe kwestie związane z tym sektorem, w tym w szczególności: definicję przedsiębiorstwa społecznego, zasady funkcjonowania i wspierania przedsiębiorstwa społecznego, nowe modele współpracy między przedsiębiorstwami społecznymi a władzami lokalnymi w zakresie realizacji usług społecznych, a także zasady koordynacji polityki w dziedzinie rozwoju ekonomii społecznej.
A63G	A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, podniesienie jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	Wartość docelowa	Liczba podmiotów, które uzyskały status przedsiębiorstwa społecznego		Liczba	0	1 400	II kw.	2025	Przyznanie statusu przedsiębiorstwa społecznego 1 400 podmiotom.
A64G	A4.3.1 Programy	Wartość	Liczba podmiotów		Liczba	0	1 000	IV	2025	Przyznanie dotacji co najmniej 1 000 podmiotom

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, podniesienie jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	docelowa	ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, objętych wsparciem finansowym					kw.		ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym, które doprowadzą do utrzymania miejsc pracy, zwiększenia obrotu finansowego lub zmian w działalności gospodarczej (rozszerzenie skali, forma działalności lub przebranżowienie). Miejsca pracy w podmiotach otrzymujących dotacje powinny zostać utrzymane przez co najmniej 12 miesięcy od daty przyznania dotacji. Wybór beneficjentów będzie dokonywany na podstawie określonych kryteriów kwalifikacji, zgodnie z zasadami niedyskryminacji i przejrzystości.
A65G	A4.4 Uelastycznienie form zatrudnienia i wprowadzenie pracy zdalnej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie Kodeksu pracy wprowadzającej na stałe do przepisów Kodeksu pracy instytucję pracy zdalnej oraz elastyczne formy organizacji czasu pracy	Przepis w ustawie o zmianie Kodeksu pracy wskazujący na jej wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie ustawy o zmianie Kodeksu pracy, która przyczyni się do skuteczniejszego godzenia obowiązków zawodowych z prywatnymi, lepszego reagowania na kryzys i zapewniania wsparcia w znalezieniu stałego zatrudnienia osobom biernym zawodowo o niższym wskaźniku aktywności zawodowej. Reforma obejmuje: – wprowadzenie możliwości wykonywania pracy zdalnej (całkowicie lub częściowo) poza miejscem pracy na podstawie uzgodnień między pracownikiem a pracodawcą dokonywanych przy zawieraniu umowy o pracę albo w trakcie zatrudnienia; – ustalenie zasad wykonywania pracy zdalnej na podstawie uzgodnień pomiędzy pracodawcą a przedstawicielami pracowników; – uwzględnienie szczególnych przypadków, kiedy praca zdalna mogłaby być wykonywana na polecenie pracodawcy (np. w nadzwyczajnych okolicznościach); – ustanowienie obowiązku zapewnienia przez pracodawcę materiałów i narzędzi niezbędnych do wykonywania pracy zdalnej lub możliwości korzystania ze sprzętów będących własnością pracowników; – wprowadzenie elastycznych form organizacji czasu pracy.
A66G	A4.4.1 Inwestycje	Wartość	Wsparcie		Liczba	0	3 000	II kw.	2025	Zapewnienie doradztwa w zakresie transformacji

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	związane z doposażeniem pracowników/przedsiębiorstw umożliwiającym pracę zdalną	docelowa	przedsiębiorstw w dziedzinie cyfryzacji							cyfrowej na rzecz co najmniej 3 000 mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw oraz, jeżeli w wyniku tego doradztwa okaże się to konieczne, zakup oprogramowania/licencji i podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie technologii cyfrowych. Środek będzie obejmował: a) przeprowadzenie przed wdrożeniem analizy procesów w przedsiębiorstwie, które mogą zostać poddane cyfryzacji w kontekście pracy zdalnej, obejmującej wymogi dotyczące oprogramowania i systemu, opis funkcji i opracowanie planu wdrożenia. Beneficjent przeznaczy na ten element maksymalnie 20 % wsparcia. Jeżeli beneficjent przeprowadził wcześniej powyższą analizę, dotację można w całości wykorzystać na działania opisane w lit. b) i c); b) szkolenia dla pracowników i kadry kierowniczej w dziedzinie pracy zdalnej (w szczególności praca zespołu wykonującego obowiązki zdalnie i zarządzanie takim zespołem, sprzedaż przez internet, komunikacja z klientami przez internet, nadzór nad pracą zdalną, rekrutacja zdalna, planowanie i rejestrowanie czasu pracy, wdrażanie specjalistycznych narzędzi informatycznych). Beneficjent przeznaczy na ten element minimalnie 30 % wsparcia; c) zakup licencji i oprogramowania umożliwiających zdalną pracę i komunikację między pracownikami i klientami. Przedsiębiorstwo przeznaczy na ten element minimalnie 50 % wsparcia.
A67G	A4.5 Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzającej od 2023 r. obniżenie stawki podatku	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazujący na jej wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, która wprowadzi następujące zmiany: obniżenie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych będzie przysługiwać podatnikom, którzy osiągną ustawowy wiek emerytalny i zdecydują się na kontynuację zatrudnienia zamiast przejścia na

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			dochodowego od osób fizycznych dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny i nadal pracują							emeryturę. Tacy pracownicy będą zwolnieni z odprowadzania podatku dochodowego do określonego limitu dochodów (tylko do pierwszego progu podatkowego wynoszącego 85 528 PLN w 2021 r. i tylko do wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce publicznej w Polsce). Obniżona zostanie stawka podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób znajdujących się powyżej pierwszego progu podatkowego. Dzięki tej zachęcie podatkowej podatnicy będą zarabiać dodatkowe kwoty odpowiadające kwocie niezapłaconego podatku dochodowego, co – zgodnie z oczekiwaniami – ma ich zachęcić do wydłużenia okresu aktywności zawodowej.
A68G	A4.5 Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	Kamień milowy	Sprawozdanie oceniające wpływ środków służących podwyższaniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę	Publikacja sprawozdania oceniającego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS)				IV kw.	2024	Celem tego sprawozdania jest dokonanie w ciągu dwóch lat od wprowadzenia powyższego działania oceny wpływu zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych na rzeczywisty wiek przejścia na emeryturę. Ocena ta będzie miała na celu przeanalizowanie wpływu na współczynnik aktywności zawodowej, trwałość systemu emerytalnego, finanse publiczne oraz równouprawnienie płci.
A69G	A4.6 Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej	Kamień milowy	Strategiczny przegląd opieki długoterminowej w Polsce w celu określenia priorytetów w zakresie reform	Publikacja sprawozdania ze strategicznego przeglądu przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS) i Ministerstwo Zdrowia				IV kw.	2023	Ukończenie analizy systemu opieki długoterminowej w Polsce pod względem jego przyszłej reformy i opublikowanie odnośnego sprawozdania na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia. W ramach analizy zbadane zostaną w szczególności możliwości: – integracji społecznej i zdrowotnej opieki długoterminowej, – przyspieszenia deinstytucjonalizacji tych usług, – podporządkowania ich jednemu organowi, – ograniczenia fragmentacji świadczenia opieki, – dokonania przeglądu świadczeń opiekuńczych, aby umożliwić podejmowanie zatrudnienia,

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										– stworzenia stabilnego systemu odpowiedniego finansowania usług w zakresie opieki długoterminowej, zwłaszcza opieki środowiskowej i domowej, – wprowadzenia ram jakościowych dotyczących usług w zakresie opieki długoterminowej (wymogów dotyczących pracowników, wyposażenia, dopuszczenia do rynku podmiotów świadczących usługi w zakresie opieki długoterminowej). Analiza zostanie przeprowadzona w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi, którzy zajmują się przepisami dotyczącymi opieki długoterminowej, opiekunami nieformalnymi, osobami otrzymującymi opiekę, osobami, które nie otrzymują opieki, lecz powinny ją otrzymywać, i samorządami terytorialnymi.
A70G	A4.6 Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie odpowiednich ustaw w celu realizacji priorytetów w zakresie reform określonych w strategicznym przeglądzie opieki długoterminowej w Polsce (zgodnie z kamieniem milowym A69G)	Przepis w ustawie o zmianie odpowiednich ustaw wskazujący na jej wejście w życie				IV kw.	2024	Wejście w życie ustawy o zmianie odpowiednich ustaw, która zapewni realizację priorytetów w zakresie reform określonych w strategicznym przeglądzie opieki długoterminowej w Polsce
A71G	A4.7 Ograniczenie segmentacji rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ograniczającej segmentację rynku pracy i zwiększającej ochronę socjalną wszystkich osób wykonujących pracę na	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazujący na jej wejście w życie				I kw.	2023	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która: (i) zapewni, aby wszystkie umowy cywilnoprawne podlegały składkom na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe i z tytułu chorób zawodowych, chorobowe), niezależnie od uzyskiwanych dochodów, z wyjątkiem umów zawieranych ze studentami poniżej 26. roku życia; (ii) zniesie zasadę, zgodnie z którą w przypadku umów cywilnoprawnych składki na ubezpieczenia

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			podstawie umów cywilnoprawnych, poprzez objęcie tych umów składkami na ubezpieczenia społeczne							społeczne są płacone na podstawie minimalnego wynagrodzenia.

A.3. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z pożyczki

A2.5 Zwiększenie znaczenia sektora kultury i przemysłu kultury dla rozwoju gospodarczego

Nadrzędnym celem tej reformy jest opracowanie i stworzenie ram wsparcia sektora kultury i sektora kreatywnego w następstwie pandemii COVID-19. Reforma polega na przyjęciu dokumentu programowego poświęconego następującym kwestiom: (i) określeniu kluczowych średnio- i długoterminowych wyzwań w sektorze kultury i sektorze kreatywnym; (ii) zapewnieniu zgodności z zasadami horyzontalnymi UE, w tym z zasadami równouprawnienia płci i niedyskryminacji; (iii) określeniu zdolności ekologicznych i cyfrowych narzędzi i platform do sprostania tym wyzwaniom; (iv) opracowaniu koncepcji współpracy i transferu wiedzy i umiejętności między sektorem kultury i sektorem kreatywnym a sektorami nauki, edukacji, technologii i przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem ogólnych zasad UE, w tym równouprawnienia płci i niedyskryminacji; (v) określeniu preferowanych wariantów zapewniania publicznego wsparcia na rzecz działań w sektorze kultury i sektorze kreatywnym.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2022 r.

A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju

Celem tej inwestycji jest zapobieganie długoterminowym negatywnym skutkom pandemii COVID-19 oraz zachęcanie do zielonej i cyfrowej transformacji w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. W tym celu inwestycja ma zapewnić wsparcie finansowe i pomoc techniczną instytucjom kultury, organizacjom pozarządowym, artystom, mikroprzedsiębiorstwom i MŚP w sektorze kultury i sektorze kreatywnym.

Inwestycja składać się będzie z dwóch głównych elementów. Po pierwsze, w ramach inwestycji powstanie program dotacji na rzecz instytucji kultury, organizacji pozarządowych, MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu wsparcia projektów wdrożeniowych związanych z: (i) poprawą kompetencji cyfrowych i ekologicznych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym; (ii) rozwojem działalności kulturalnej/kreatywnej, takiej jak koncerty, występy i wystawy, w tym w formie wirtualnej; (iii) tworzeniem programów edukacyjnych i organizacją warsztatów poświęconych architekturze, projektowaniu i sztuce kreatywnej, aby pomóc artystom i projektantom w rozwijaniu ich umiejętności ekologicznych i cyfrowych; (iv) organizacją warsztatów mających na celu wspieranie współpracy oraz wymianę wiedzy i umiejętności między sektorem kultury i sektorem kreatywnym a sektorami nauki, technologii i przedsiębiorstw; (v) opracowywaniem nowych produktów i usług wykorzystujących technologie przełomowe, takie jak sztuczna inteligencja, łańcuch bloków oraz internet rzeczy, w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. We wszystkich projektach uwzględnione zostaną ogólne zasady UE, w tym zasady równouprawnienia płci i niedyskryminacji.

Po drugie, w ramach inwestycji powstanie program stypendialny mający na celu wspieranie twórców, artystów, animatorów, edukatorów i naukowców w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. W szczególności program stypendialny zapewni pomoc finansową przeznaczoną na następujące cele: (i) prowadzenie kursów dla artystów w celu rozwijania ich umiejętności artystycznych i cyfrowych lub ekologicznych; (ii) zapewnienie artystom zindywidualizowanego szkolenia zawodowego; (iii) stworzenie artystom możliwości spotkań w formie wirtualnej lub stacjonarnej z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi specjalistami w dziedzinie sztuki poprzez organizację warsztatów i cyklu dyskusji; (iv)

stworzenie artystom możliwości współpracy w formie wirtualnej lub stacjonarnej ze specjalistami z innych sektorów, w tym z sektora nauki, technologii i przedsiębiorstw. Stypendia przyznawane będą z poszanowaniem ogólnych zasad UE, w tym zasady równouprawnienia płci i niedyskryminacji. Kryteria kwalifikacji wniosków o stypendia dla artystów w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, odpowiadającym jednemu z sektorów NACE zdefiniowanych przez Eurostat, będą obejmować: a) przekonujące portfolio artystyczne zawierające prace wykonane w ciągu ostatnich 24 miesięcy; b) przekonujący plan artystyczny na najbliższe 24 miesiące.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2024 r.

A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego

Nadrzędnym celem tej inwestycji jest wspieranie sektora kultury i sektora kreatywnego, w szczególności MŚP, z myślą o wprowadzaniu do gospodarki innowacyjnych rozwiązań, w tym poprzez cyfryzację sektora kultury i sektora kreatywnego. W tym celu w ramach inwestycji utworzone ma zostać centrum wsparcia sektora kultury i sektora kreatywnego, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów projektowania i architektury, nauki i przedsiębiorstw.

Inwestycja składać się będzie z dwóch głównych elementów. Po pierwsze, inwestycja ma na celu renowację Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie służącą utworzeniu modelowego centrum wsparcia sektora kultury i sektora kreatywnego, zwłaszcza sektorów projektowania i architektury. Renowacja muzeum będzie się odbywać z zastosowaniem najwyższych standardów w zakresie efektywności energetycznej i materiałów renowacyjnych oraz najbardziej zaawansowanych technologii pod względem zrównoważonego rozwoju zgodnie z zasadą „nie czynić poważnych szkód”. Prace renowacyjne będą obejmować między innymi: (i) rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej; (ii) rozwój infrastruktury cyfrowej otwartej dla MŚP w sektorze kultury; (iii) demonstrację rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju na potrzeby gospodarki o obiegu zamkniętym w kontekście materiałów budowlanych.

Po drugie, inwestycja będzie obejmować dziesięć umów o współpracy między klientami sektora kreatywnego a centrum wsparcia. W szczególności w umowach o współpracy określone zostaną sposoby zacieśniania współpracy między instytucjami kultury, uczelniami, początkującymi przedsiębiorcami i producentami z sektora kreatywnego.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A2.6 Reforma – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne

Celem reformy jest zwiększenie wykorzystania danych satelitarnych przez podmioty publiczne i prywatne. Nowa ustawa o działalności w przestrzeni kosmicznej ułatwi wykorzystanie danych satelitarnych przez administrację publiczną.

Ustawa ustanowi krajowego operatora danych satelitarnych. Będzie on również zobowiązany do promowania wykorzystania danych satelitarnych przez prywatne przedsiębiorstwa, m.in. poprzez organizowanie szkoleń dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. W ustawie zostaną również określone zasady i warunki prowadzenia działalności w przestrzeni kosmicznej i nadzoru nad nią, a także odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekt kosmiczny oraz zasady funkcjonowania Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2024 r.

A2.6.1 Inwestycja – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne

Celem inwestycji jest znaczące zwiększenie efektywności wykorzystania satelitarnych obserwacji Ziemi w Polsce oraz zapewnienie sprawnego i nieprzerwanego wytwarzania przetworzonych informacji dotyczących obserwacji Ziemi dostosowanych do potrzeb użytkownika oraz ich udostępniania. Oczekuje się, że przyczyni się to do poprawy zarządzania krajem (podejmowanie decyzji na podstawie bardziej szczegółowych i aktualnych informacji), spowoduje znaczącą transformację cyfrową administracji oraz stworzy popyt na produkty obserwacji Ziemi, w tym dodatkowy popyt sektora prywatnego i publicznego na funkcjonujący już unijny system Copernicus.

Inwestycja składać się będzie z dwóch inwestycji. Pierwsza inwestycja polegać będzie na utworzeniu Narodowego Systemu Informacji Satelitarnej (NSIS), w ramach którego świadczone będą usługi monitoringu z wykorzystaniem danych pochodzących z obserwacji satelitarnej Ziemi. Pierwsze usługi zostaną udostępnione użytkownikom końcowym do dnia 30 września 2023 r.

Druga inwestycja polegać będzie na wyniesieniu czterech satelitów na orbitę. Prace przygotowawcze prowadzone zgodnie z normami europejskiej współpracy w zakresie normalizacji związanej z przestrzenią kosmiczną (ECSS Phase 0/A/B/C) zostaną zakończone do dnia 30 czerwca 2023 r. Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

A.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji dotyczące pożyczki

A2 – INNOWACJE

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
A1L	A2.5 Zwiększenie znaczenia sektora kultury i przemysłu kultury dla rozwoju gospodarczego	Kamień milowy	Przyjęcie dokumentu programowego w sprawie wspierania działań ekologicznych i cyfrowych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym	Publikacja dokumentu programowego				IV kw.	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych przyjęcie przez ministra właściwego do spraw kultury dokumentu programowego dotyczącego wsparcia sektora kultury i sektora kreatywnego. Dokument ten będzie poświęcony w szczególności następującym kwestiom: 1. określeniu kluczowych średnio- i długoterminowych wyzwań w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, w tym wniosków wyciągniętych z kryzysu związanego z COVID-19; 2. zapewnieniu zgodności z zasadami ogólnymi UE, w tym z zasadami równouprawnienia płci i niedyskryminacji, w projektach, które mają zostać objęte wsparciem; 3. określeniu zdolności ekologicznych i cyfrowych narzędzi i platform do sprostania tym wyzwaniom; 4. opracowaniu koncepcji współpracy i transferu wiedzy i umiejętności między sektorem kultury i sektorem kreatywnym oraz z sektorami nauki, edukacji, technologii i przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem ogólnych zasad UE, w tym równouprawnienia płci i niedyskryminacji, a także sektorem

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										ekologicznym i cyfrowym. Określenie preferowanych wariantów zapewnienia publicznego wsparcia na rzecz działań w sektorze kultury i sektorze kreatywnym.
A2L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Kamień milowy	Kryteria kwalifikacji projektów do otrzymania wsparcia w sektorze kultury i sektorze kreatywnym	Publikacja kryteriów kwalifikacji i powołanie niezależnej komisji selekcyjnej				IV kw.	2022	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyjmie i opublikuje kryteria kwalifikacji MŚP, instytucji kultury i organizacji pozarządowych do objęcia wsparciem w tworzeniu projektów w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. Ponadto ustanowiona zostanie niezależna komisja selekcyjna, w skład której wejdą eksperci z różnych dziedzin, w tym przedstawiciele niezależnych organizacji i instytucji sektora kultury i sektora kreatywnego. Komisja selekcyjna będzie podejmowała decyzje w sprawie przyznania dotacji i stypendiów. Kryteria kwalifikacji wniosków o dotacje na projekty złożonych przez instytucje kultury, organizacje pozarządowe, MŚP i mikroprzedsiębiorstwa w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, odpowiadającym jednemu z sektorów NACE zdefiniowanych przez Eurostat, będą: a) zapewniać przyznanie pierwszeństwa projektom, które prawdopodobnie będą miały trwały wpływ na cyfrową i zieloną transformację w sektorze kultury i sektorze kreatywnym; b) zapewniać przyznanie pierwszeństwa tym beneficjentom, którzy opracowali biznesplan określający, w jaki sposób dotacje mają być wykorzystywane do finansowania kosztów projektu; c) zapewniać przyznanie pierwszeństwa tym

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										beneficjentom, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy mieli udokumentowane osiągnięcia w zakresie działań lub projektów związanych z wnioskiem dotyczącym projektu. We wszystkich projektach uwzględnione zostaną ogólne zasady UE, w tym zasady równouprawnienia płci i niedyskryminacji.
A3L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Wartość docelowa	Liczba podpisanych umów dotyczących projektów instytucji kultury, organizacji pozarządowych, MŚP i mikroprzedsiębiorstw działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym		Liczba	0	2 710	IV kw.	2024	Celem tego środka jest wzmocnienie sektora kultury i sektora kreatywnego poprzez wspieranie realizacji projektów służących rozpowszechnianiu osiągnięć kulturalnych oraz zwiększanie znaczenia kultury w życiu społecznym za pomocą narzędzi i zasobów internetowych. Projekty zostaną wybrane w drodze otwartego zaproszenia do składania wniosków. Zakres projektów będzie obejmował przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, a także podnoszenie kompetencji cyfrowych operatorów kulturalnych (zarówno prywatnych, jak i pracowników instytucji kultury). Wspierana będzie realizacja 2 710 projektów w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, wybranych na podstawie kryteriów opublikowanych w kontekście kamienia milowego A2L.
A4L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Wartość docelowa	Liczba stypendiów przyznanych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym		Liczba	0	746	IV kw.	2024	Celem tej inwestycji jest stworzenie programu stypendialnego wspierającego twórców, artystów, animatorów i edukatorów, a także naukowców, którzy chcą znaleźć nowe sposoby prezentacji dóbr kultury na żywo i przez internet. Na rozwój działalności artystów zostanie przyznanych 746 stypendiów. Celem programu stypendialnego będzie zapewnienie artystom wsparcia służącego stymulowaniu działalności twórczej w ramach odbudowy po pandemii

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										COVID-19. W szczególności program stypendialny zapewni pomoc finansową przeznaczoną na następujące cele: - prowadzenie kursów dla artystów w celu rozwijania ich umiejętności artystycznych i cyfrowych lub ekologicznych; - zapewnienie artystom zindywidualizowanego szkolenia zawodowego; - stworzenie artystom możliwości spotkań w formie wirtualnej lub stacjonarnej z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi specjalistami w dziedzinie sztuki poprzez organizację warsztatów i cyklu dyskusji; - stworzenie artystom możliwości współpracy w formie wirtualnej lub stacjonarnej ze specjalistami z innych sektorów, w tym z sektora nauki, technologii i przedsiębiorstw. Stypendia przyznawane będą z poszanowaniem ogólnych zasad UE, w tym zasady równouprawnienia płci i niedyskryminacji. Kryteria kwalifikacji wniosków o stypendia dla artystów w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, odpowiadającym jednemu z sektorów NACE zdefiniowanych przez Eurostat, będą obejmować: a) przekonujące portfolio artystyczne zawierające prace wykonane w ciągu ostatnich 24 miesięcy; b) przekonujący plan artystyczny na najbliższe 24 miesiące. Komisja selekcyjna, o której mowa w kamieniu milowym A2L, zdecyduje, komu przyznane zostaną stypendia.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
A5L	A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego	Kamień milowy	Renowacja muzeum, w którym zlokalizowane będzie modelowe centrum wsparcia sektora kreatywnego	Zakończenie prac renowacyjnych				II kw.	2026	Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie zostanie poddane renowacji oraz rozbudowie we współpracy z przedstawicielami sektora nauki i przedsiębiorcami w celu utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów projektowania i architektury, aby wprowadzić innowacyjne rozwiązania w gospodarce, obejmujące m.in. cyfryzację, oraz aby promować MŚP w tych sektorach. Renowacja muzeum będzie się odbywać z zastosowaniem najwyższych standardów w zakresie efektywności energetycznej i materiałów renowacyjnych oraz najbardziej zaawansowanych technologii pod względem zrównoważonego rozwoju zgodnie z zasadą „nie czynić poważnych szkód” oraz zgodnie z dyrektywą w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Posłuży ona do wsparcia inicjatywy „Nowy Bauhaus”, w szczególności poprzez (i) zachęcanie do współpracy między światem nauki i technologii, sztuki i kultury oraz (ii) prezentowanie rozwiązań modelowych w zakresie efektywności energetycznej i renowacji. Prace renowacyjne będą obejmować między innymi: - rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej; - rozwój infrastruktury cyfrowej otwartej dla MŚP w sektorze kultury; - pokazanie rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju na potrzeby gospodarki o obiegu zamkniętym w kontekście materiałów budowlanych.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Liczba	0	10	IV kw.	2024	
A6L	A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego	Wartość docelowa	Umowy o współpracy między klientami sektora kreatywnego a centrum wsparcia							Umowy o współpracy obejmujące innowacyjne przedsięwzięcia (produkty) w dziedzinie zaawansowanych technologii i wzornictwa, takie jak innowacyjne metody konserwacji, wzornictwo użytkowe, architektura i urbanistyka. W umowach o współpracy określone zostaną sposoby współpracy twórczej między instytucjami kultury, uczelniami, początkującymi przedsiębiorcami i producentami z sektora kreatywnego. Spodziewane rezultaty to m.in.: – wymiana umiejętności i wiedzy w wyżej wymienionych dziedzinach, – realizacja specjalistycznych projektów z zakresu badań i rozwoju, które mają być stosowane w nowych produktach i technologiach, – nowe modele przedsięwzięć z zakresu współpracy między szkolnictwem wyższym, sektorem kreatywnym i sektorem kultury, – promowanie lokalnych gałęzi przemysłu, organizacji pozarządowych i podmiotów artystycznych, – projekty edukacyjne dotyczące zwiększania świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju i środowiska, – orientacyjne wytyczne dotyczące modelowych przestrzeni publicznych i projektów urbanistycznych dla sektora prywatnego i publicznego.
A7L	A2.6 Reforma – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o działalności w przestrzeni kosmicznej, która ma być przyjęta przez Parlament	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				III kw.	2024	Nowa ustawa ułatwi m.in. wykorzystanie danych satelitarnych przez administrację publiczną. Ustawa ustanowi krajowego operatora danych satelitarnych. Na mocy ustawy krajowy operator zostanie zobowiązany do promowania wykorzystania danych satelitarnych przez prywatne przedsiębiorstwa, m.in. poprzez organizowanie szkoleń dla wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Liczba	0	1	III kw.	2023	
A8L	A2.6.1 Inwestycje – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Wartość docelowa	Rozwój niezbędnej infrastruktury: Narodowy System Informacji Satelitarnej (NSIS), który będzie świadczyć usługi monitorowania z wykorzystaniem danych pochodzących z obserwacji satelitarnej Ziemi.							Uruchomiony zostanie Narodowy System Informacji Satelitarnej (NSIS). Uruchomienie wstępnych usług we współpracy z użytkownikami na dwóch płaszczyznach stosowania elektronicznego przechwytywania danych o dużym znaczeniu dla gospodarki i bezpieczeństwa Polski, które wybrano spośród następujących obszarów: gospodarka przestrzenna, zarządzanie kryzysowe, rolnictwo i leśnictwo, gospodarka wodna, monitorowanie środowiska Bałtyku.
A9L	A2.6.1 Inwestycje – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Kamień milowy	Prace przygotowawcze do wyniesienia pierwszego polskiego satelity: ECSS Phase 0/A/B/C (analiza misji/identyfikacja potrzeb, wykonalność i definicja)	Publikacja sprawozdania				II kw.	2023	Wskaźnik odnosi się do trzech opublikowanych sprawozdań (przegląd definicji misji, wstępny przegląd wymogów, krytyczny przegląd projektu). Segment kosmiczny obejmować będzie platformy satelitarne klasy mikro i sensory umożliwiające pozyskiwanie danych optoelektronicznych, wyposażone w między innymi w moduł kompresji oraz szyfrowane łącza radiowe uplink/downlink. Prace przygotowawcze będą prowadzone zgodnie z normami europejskiej współpracy w zakresie normalizacji związanej z przestrzenią kosmiczną (ECSS).
A10L	A2.6.1 Inwestycje – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Wartość docelowa	T1 – Wyniesienie pierwszego polskiego satelity		Liczba	0	1	II kw.	2025	Liczba wyniesionych satelitów, co obejmuje całość produkcji, montażu i testowania sprzętu/oprogramowania lotniczego, w tym powiązanego sprzętu do obsługi naziemnej statków powietrznych, wyniesienie pierwszego satelity na orbitę.
A11L	A2.6.1 Inwestycje – Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz	Wartość docelowa	T2 – Wyniesienie kolejnych trzech polskich satelitów		Liczba	1	4	II kw.	2026	Wartość docelowa odnosi się do liczby wyniesionych satelitów (zgodnie z wymogami określonymi dla środka A10L powyżej). Ukończenie produkcji, montażu i testowania sprzętu/oprogramowania lotniczego, w tym powiązanego sprzętu do obsługi naziemnej

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne									statków powietrznych, co prowadzi do wyniesienia kolejnych trzech satelitów na orbitę.

B. KOMPONENT B: „ZIELONA ENERGIA I ZMNIEJSZENIE ENERGOCHŁONNOŚCI”

Ten komponent polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności ma odnieść się do szeregu wyzwań, przed którymi stoi obecnie polski sektor energetyczny w odniesieniu do dekarbonizacji i zanieczyszczenia powietrza. Po pierwsze, zależność Polski od węgla jest nadal znacznie wyższa niż w innych państwach członkowskich, co sprawia, że transformacja energetyczna w kierunku neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla jest trudna. Po drugie, około 70 % jednorodzinnych budynków mieszkalnych oraz wiele budynków wielorodzinnych i użyteczności publicznej nie spełnia standardów efektywności energetycznej. W połączeniu z wciąż powszechnym wykorzystaniem węgla niskiej jakości w indywidualnych systemach grzewczych prowadzi to do niskiej jakości powietrza. Po trzecie, poważnymi problemami są niski poziom retencji oraz niedobory wody (w tym wody pitnej) na obszarach wiejskich.

Głównym celem komponentu jest zmiana koszyka energetycznego w kierunku technologii niskoemisyjnych poprzez ułatwienie wdrażania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, takich jak wodór i biogaz. Komponent ma również na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez przeprowadzenie gruntownej renowacji budynków, w tym termomodernizacji, oraz poprzez zmniejszenie energochłonności przemysłu i usług, a także gospodarstw domowych. Ponadto w ramach komponentu nacisk zostanie położony na zmniejszenie wpływu człowieka na środowisko, w szczególności poprzez inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego.

Komponent obejmuje wsparcie na rzecz realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na innowacje, transport, w szczególności jego zrównoważony charakter, na infrastrukturę energetyczną i cyfrową, opiekę zdrowotną oraz czystsza energię, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na infrastrukturę cyfrową, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport, co będzie przyczyniać się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, m.in. w regionach górniczych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden ze środków w tym komponencie nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). W przypadku wszystkich środków w ramach tego komponentu obejmujących rozwój infrastruktury wymagana jest zgodność z przepisami UE w celu uniknięcia szkód w osiągnięciu celu w zakresie różnorodności biologicznej. Chodzi tu w szczególności o dyrektywę w sprawie oceny skutków wywieranych na środowisko (2011/92/UE), a w przypadku terenów/działów zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu – art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG) oraz art. 5 dyrektywy ptasiej (2009/147/WE).

B.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna

Celem reformy jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z wybranych sektorów gospodarki oraz zwiększenie ich efektywności energetycznej. Jest ona również ukierunkowana na poprawę jakości powietrza dzięki przyspieszeniu procesu zastępowania zanieczyszczających źródeł produkcji ciepła i energii elektrycznej.

Po pierwsze, cele te zostaną osiągnięte za pomocą zestawu środków optymalizujących wsparcie inwestycji w efektywność energetyczną, głównie w ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej. Będą one obejmować ułatwienie stosowania umów o poprawę efektywności energetycznej w sektorze publicznym, umożliwienie podmiotom objętym systemem zobowiązującym do efektywności energetycznej wypełnianie zobowiązań dotyczących oszczędności energii w ramach tzw. programów subsydiowania oraz umożliwienie przedsiębiorstwom usług energetycznych udziału w systemie zobowiązującym do efektywności energetycznej. Zostanie to osiągnięte w ramach zmienionej ustawy o efektywności energetycznej w połączeniu ze zmienioną ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków; ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem; ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego; oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii. Wspomniane akty prawne wejdą w życie do dnia 31 marca 2022 r.

Po drugie, cele reformy „Czyste powietrze i efektywność energetyczna” zostaną osiągnięte dzięki opracowaniu Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zgodnie z długoterminową strategią renowacji na podstawie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (2010/31/UE), który będzie głównym narzędziem działań na rzecz efektywności energetycznej budynków. Skuteczność wdrażania obecnego programu „Czyste Powietrze” zostanie zatem zwiększona poprzez usprawnienie procedur składania wniosków. W ramach programu opracowane zostanie specjalne wsparcie ukierunkowane na gospodarstwa domowe o najniższych dochodach, niskich dochodach i gospodarstwa domowe o wyższych dochodach, w przypadku tego drugiego szczególnie z udziałem sektora bankowego udzielającego pożyczek połączonych z dotacjami. Zmiany te posłużą jako podstawa do uruchomienia wsparcia w ramach inwestycji B1.1.2 „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych”, co umożliwi znaczące zwiększenie tempa remontów budynków i wymiany grzejników z pomocą wsparcia w ramach tego programu. Zaktualizowany Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” zostanie przyjęty do dnia 31 marca 2023 r.

Trzecim elementem stanowiącym podstawę tej reformy będzie aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza. W ramach programu zostanie zdefiniowany obszerny, długoterminowy zestaw wymogów i warunków umożliwiających organom regionalnym i terytorialnym zapewnienie poprawy jakości powietrza. Organy te zostaną upoważnione do wdrożenia szczególnych środków w celu obniżenia zanieczyszczeń powietrza emitowanych z ogrzewania gospodarstw domowych i transportu w przypadku, gdy przekroczony zostanie dany próg zanieczyszczenia powietrza. Władze lokalne i regionalne otrzymają również specjalny budżet na egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony powietrza, w szczególności ustalonych w ramach tzw. „uchwał antysmogowych”. Zaktualizowany Krajowy Program Ochrony Powietrza będzie uprawniał do zakończenia udzielania publicznego wsparcia inwestycji w nowe węglowe instalacje grzewcze do dnia 31 grudnia 2021 r.

Czwartym elementem reformy będzie zmienione rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska określające normy dla paliw stałych. W związku z wprowadzonym w 2018 r. zakazem wykorzystywania niskiej jakości węgla do ogrzewania gospodarstw domowych wspomniana zmiana będzie również polegać na określeniu minimalnych norm dla paliw stałych oraz zakazie stosowania przez producentów oznaczeń handlowych wprowadzających w błąd. Środek ten wejdzie w życie do dnia 31 grudnia 2022 r.

B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych

Celem tej inwestycji jest modernizacja systemu ciepłowniczego i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Znacząca część podmiotów ciepłowniczych w Polsce wymaga modernizacji poprzez wymianę źródeł, z uwagi na zły stan techniczny i niedostosowanie się do definicji efektywnego systemu ciepłowniczego. Konieczność wymiany źródeł ciepła jest również związana z niskim udziałem odnawialnych źródeł energii w systemie ciepłowniczym, który obecnie wynosi ok. 9,5 %. Celem jest zatem zmniejszenie energochłonności i emisji związanych z wytwarzaniem ciepła. W ramach tego środka realizowane będą wyłącznie inwestycje w instalacje niskoemisyjne i odnawialne źródła energii. Wspierane będą instalacje wykorzystujące do produkcji ciepła: energię ze źródeł odnawialnych; paliwa gazowe w kogeneracji z wyłączeniem paliw węglowych; pompy ciepła i źródła geotermalne oraz inne technologie spełniające wymogi określone w zasadzie „nie czyni poważnych szkód”, pozwalające na zastępowanie węgla w ciepłownictwie systemowym. Stosowanie paliwa pochodzącego z odpadów nie będzie dozwolone. Nie wolno będzie przekraczać progu 250 g CO₂/kWh wytworzonej energii w przypadku każdej instalacji zasilanej gazem ziemnym. Beneficjentami będą podmioty, które zajmują się wytwarzaniem ciepła do celów komunalnych i gospodarstw domowych. Projekty wybierane będą w ramach konkursu otwartego z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość i stopień przygotowania projektu do realizacji; (ii) stopień ograniczenia emisji CO₂ lub pyłów PM_{2,5} i PM₁₀; (iii) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; (iv) zlokalizowanie na obszarach o najwyższych rocznych emisjach PM_{2,5} i PM₁₀.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych

Celem tej inwestycji będzie poprawa jakości powietrza, w tym zmniejszenie emisji cząstek stałych poprzez wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych. Inwestycja będzie prowadzona za pośrednictwem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którego modernizacja zgodnie z długoterminową strategią renowacji na podstawie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków jest, jak opisano powyżej, jednym z kluczowych działań w ramach reformy B1.1 (oraz Funduszu Termomodernizacji i Remontów w odniesieniu do budownictwa wielorodzinnego). Program będzie realizowany przy wykorzystaniu dotychczasowych doświadczeń Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Inwestycje będą obejmowały (i) wymianę nieefektywnych źródeł ogrzewania pomieszczeń i wody lub (ii) termomodernizację budynków mieszkalnych; lub (iii) instalacje energii ze źródeł odnawialnych (w tym przede wszystkim panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne). Poziom wsparcia zostanie dostosowany do siły nabywczej odbiorców końcowych. Wsparcie zostanie udzielone zgodnie z zasadą „nie czyni poważnych szkód”. Działania w ramach tych inwestycji doprowadzą średnio do co najmniej 30 % oszczędności energii pierwotnej, a także do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Powinny one również wygenerować

znaczące korzyści dla środowiska i zdrowia publicznego, głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń, a w szczególności na obszarach, na których unijne normy jakości powietrza określone w dyrektywie 2008/50/UE są przekroczone lub mogą zostać przekroczone.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B1.1.3 Termomodernizacja szkół

Celem tej inwestycji będzie poprawa efektywności energetycznej szkół oraz zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami. Działania realizowane w ramach inwestycji mogą obejmować m.in. energię ze źródeł odnawialnych oraz dostosowanie funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymogów zawartych w obowiązujących przepisach; gruntowne renowacje; modernizację systemów ogrzewania pomieszczeń i wody; instalację energooszczędnego oświetlenia. Inwestycje objęte wsparciem w ramach RRF doprowadzą średnio do co najmniej 30 % oszczędności energii pierwotnej. Projekty wybierane będą w ramach konkursu otwartego z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość – stopień przygotowania projektu do realizacji; (ii) stopień ograniczenia emisji CO₂ lub pyłów PM_{2,5} i PM₁₀; (iii) stopień ograniczenia zużycia energii pierwotnej. (iv) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Działania uzupełniające mogą również obejmować działania edukacyjne podnoszące świadomość wśród nauczycieli, uczniów i społeczności lokalnych w zakresie zanieczyszczenia powietrza i łagodzenia skutków zmiany klimatu oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B1.1.4 Wzmocnienie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej

Celem tej inwestycji będzie poprawa efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej oraz zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami. Działania realizowane w ramach inwestycji mogą obejmować m.in. energię ze źródeł odnawialnych oraz dostosowanie funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymogów zawartych w obowiązujących przepisach; gruntowne renowacje; modernizację systemów ogrzewania pomieszczeń i wody; instalację energooszczędnego oświetlenia. Inwestycje powinny przyczyniać się do oszczędności na średnim poziomie minimalnym 30 % energii pierwotnej w budynkach docelowych. Projekty wybierane będą w ramach konkursu otwartego z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość – stopień przygotowania projektu do realizacji; (ii) stopień ograniczenia emisji CO₂ lub pyłów PM_{2,5} lub PM₁₀; (iii) stopień ograniczenia zużycia energii pierwotnej. (iv) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju i technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych

Celem reformy jest rozwój rynku odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru oraz innych paliw alternatywnych.

Środek ten obejmuje dwa działania. Celem pierwszego działania jest stworzenie ram regulacyjnych funkcjonowania wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie poprzez

wprowadzenie przepisów dotyczących budowy, bezpiecznej eksploatacji i modernizacji stacji wodoru, a także organów odpowiedzialnych za dopuszczanie do użytku stacji wodoru i ich niezbędną kontrolę techniczną. W ramach działania ustanowiony zostanie również system monitorowania i kontrolowania jakości paliw wodoru wykorzystywanego do napędu pojazdów. Realizacja działania miała zostać zakończona do 30 grudnia 2021 r.

Celem drugiego działania jest stworzenie projektu infrastruktury wodorowej i rynków wodoru, co pozwoli wesprzeć wprowadzanie do obrotu odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru, integrację produkcji wodoru z innymi rynkami energii, a także istniejącą i specjalną infrastrukturę mającą na celu stworzenie przewidywalności regulacyjnej dla inwestorów oraz wspieranie rozpowszechniania odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru. Reformy są zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), gwarantują jednocześnie, że reforma nie przyczyni się do utrudnienia stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w porównaniu z wodorem z innych źródeł. Celem reformy jest przede wszystkim rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru produkowanego przez elektrolizery i oczekuje się, że będzie propagować wodór niskoemisyjny zgodny z unijną strategią w zakresie wodoru.

Realizacja tego działania zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru

Celem inwestycji jest stworzenie polskiej gałęzi gospodarki wodorowej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru. Projekt będzie częścią zintegrowanego podejścia strategicznego, w ramach którego nadaje się priorytet wodorowi odnawialnemu. Inwestycja będzie składać się z szeregu projektów. Wszystkie projekty są zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01).

Pierwszy projekt będzie obejmował inwestycje w stacje tankowania wodoru, w tym bunkrowania wodoru. Obiekty do bunkrowania będzie można stosować względem wszystkich źródeł wodoru, lecz ilość bunkrowanego szarego wodoru w miarę upływu czasu zostaje ograniczona.

W ramach drugiej części projektu wspierać będzie się rozwój, budowę i realizację innowacyjnych jednostek transportowych napędzanych wodorem. Inwestycja będzie koncentrować się na rozwoju, testowaniu, demonstracji i komercjalizacji różnych rodzajów jednostek transportowych napędzanych wodorowymi ogniwami paliwowymi, które mają stanowić wsparcie dla podejmowanych przez Polskę działań na rzecz dekarbonizacji mobilności. Komercjalizacja innowacyjnych typów jednostek transportowych napędzanych wodorem przyczyni się do dekarbonizacji transportu, w którym trudno osiągnąć redukcję emisji. Obejmuje ona zarówno budowę nowych jednostek, jak i modernizację jednostek, które już istnieją. Jednostki transportowe nie będą mogły być przeznaczone do transportu paliw kopalnych.

Trzeci projekt będzie obejmował rozwój zdolności produkcji wodoru niskoemisyjnego oraz rozwój instalacji produkujących wodór odnawialny, w tym elektrolizery, wraz z powiązaną infrastrukturą. Projekt będzie zgodny z wymogiem redukcji emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia wynoszącym 73,4 % w przypadku wodoru, co będzie skutkowało emisją gazów cieplarnianych w całym cyklu życia na poziomie niższym niż 3 t ekwiwalentu CO₂/t H₂ oraz 70 % w przypadku syntetycznych paliw wodoropochodnych, w stosunku do odpowiednika kopalnego wynoszącego 94 g równoważnika CO₂/MJ, co skutkuje emisją 2,256 t równoważnika CO₂/t H₂, analogicznie do podejścia określonego w art. 25 ust. 2 i

załączniku V do dyrektywy (UE) 2018/2001. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia oblicza się zgodnie z metodologią określoną w art. 28 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 lub na podstawie ISO 14067:2018 lub ISO 14064-1:2018. Projekty wybierane będą w ramach konkursu otwartego, z uwzględnieniem gotowości i stopnia przygotowania projektu do realizacji.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii

Celem reformy jest poprawa otoczenia regulacyjnego w zakresie energetyki rozproszonej i prosumenckiej, rozwój łańcucha dostaw dla morskiej energetyki wiatrowej, wdrażanie systemów zarządzania energią, wzrost mocy zainstalowanej odnawialnych źródeł energii, także wzrost udziału energii pochodzącej z koszyka energetycznego OZE.

Reforma obejmuje zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii, takie jak wprowadzenie lepszych warunków funkcjonowania klastrów energii, wdrożenie wspólnych modeli prosumentów energii, wprowadzenie przepisów dotyczących nowych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, wprowadzenie przepisów określających zasady działania jednego z modeli społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej oraz przyjęcie zasad prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze biometanu. Zmiana obejmuje również przedłużenie okresu obowiązywania systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii do dnia 31 grudnia 2027 r.

Realizacja działania zostanie zakończona do dnia 30 marca 2023 r.

W ramach reformy zostanie również zmieniona ustawa o inwestycjach w zakresie lądowych elektrowni wiatrowych w celu ułatwienia możliwości realizacji inwestycji w zakresie lądowych elektrowni wiatrowych w gminach, które wyrażają wolę lokowania takiej instalacji, poprzez oddanie władzom gmin większej władzy w zakresie określania lokalizacji poszczególnych inwestycji i pozwalanie na lokowanie elektrowni w odległości od zabudowań mieszkalnych bliższej niż w obecnie stosowanej odległości minimalnej wynoszącej dziesięciokrotność wysokości planowanej instalacji.

Realizacja działania zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

Powyższej reformie towarzyszyć będzie wejście w życie rozporządzenia przewidującego plan aukcji na odnawialne źródło energii w podziale na technologie (w tym nowe lądowe farmy wiatrowe). W planie określony zostanie budżet i wolumen wytworzonej energii elektrycznej przeznaczony do sprzedaży w ramach każdej aukcji na zasadach konkurencyjnych w latach 2022–2027. Rozporządzenie zostanie opublikowane do 30 września 2022 r.

Ponadto Polska będzie stopniowo zwiększać moc zainstalowaną lądowych farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, aby przyczynić się do zielonej transformacji. Do dnia 30 czerwca 2026 r. moc zainstalowana lądowych elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych ma wynieść 23,5 GW.

W odniesieniu do rozwoju morskich farm wiatrowych reforma obejmuje wprowadzenie szczegółowych zasad uiszczania opłaty koncesyjnej na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, rozszerzonej na podmioty zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.

Realizacja tego działania zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

Ponadto reforma obejmuje również uregulowanie rodzajów przepływów środków pieniężnych uwzględnianych przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz wprowadzenie szczegółowego sposobu obliczania ceny skorygowanej.

Realizacja tego działania zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2022 r.

B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna

Celem inwestycji jest rozbudowa i modernizacja sieci przesyłowych w szeregu regionów, w tym rozbudowa połączeń między północną i południową częścią kraju.

Inwestycja obejmuje rozbudowę linii przesyłowych 400 kV wraz z odpowiednimi stacjami oraz utworzenie centrum danych i wprowadzenie analizatora jakości energii do pomiaru mocy na rynku energii elektrycznej. Oczekuje się, że środek ten pozwoli na dalszy rozwój sieci dystrybucyjnej i ułatwi integrację odnawialnych źródeł energii – w szczególności morskiej i lądowej energii wiatrowej w północnej Polsce oraz rozwój fotowoltaiki – z systemem elektroenergetycznym. Do ograniczenia strat energii przyczyni się również modernizacja linii przesyłowych, prowadząc do ogólnej redukcji emisji.

Proces tworzenia centrum danych zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2024 r., a realizacja inwestycji w linie przesyłowe zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Celem inwestycji jest zachęcenie do rozwoju lokalnych źródeł energii odnawialnej realizowanych przez społeczności energetyczne (w tym klastry energii, spółdzielnie energetyczne oraz inne społeczności energetyczne wynikające z wdrożenia dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii RED II), grupowo działających prosumentów (prosument zbiorowy i wirtualny), ze szczególnym uwzględnieniem roli instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym (zwłaszcza gmin i związków gmin) tworzących tego typu lokalne społeczności i wspólnoty energetyczne.

Inwestycja będzie realizowana przez program wsparcia przedinwestycyjnego i inwestycyjnego obejmującego istniejące społeczności energetyczne lub podmioty mające zamiar powołać takie społeczności.

Program wsparcia przedinwestycyjnego polega na opracowaniu optymalnej formuły prawno-organizacyjnej i modelu biznesowego na potrzeby uruchomienia lub rozwoju społeczności energetycznej oraz przygotowanie niezbędnych analiz i dokumentacji pod kątem przygotowania inwestycji. W ramach tego programu wspierane będą m.in. strategie lokalnego rozwoju rynku energii; analizy lokalnego popytu i podaży energii; inwentaryzacje lokalnych zasobów energetycznych (infrastruktury), a także ich potencjału (np. zdolności do udostępniania przyłączy energetycznych); studia wykonalności, biznesplany, dokumenty typu *due diligence*; dokumentacja techniczna i projekty budowlane.

Program wsparcia inwestycyjnego obejmie wdrażanie zaawansowanych systemów technicznych i prawnych w celu promowania usług energetycznych w najbardziej rozwiniętych społecznościach energetycznych. W ramach wsparcia inwestycyjnego finansowanie obejmie m.in. nowe technologie ukierunkowane na wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych; infrastrukturę uzupełniającą dla innych niż energia elektryczna technologii; infrastrukturę powiązaną (np. komponenty sieciowe i liczniki); magazyny energii i oprogramowanie IT do zarządzania społecznością energetyczną oraz do optymalizacji energetycznej;

Realizacja wsparcia przedinwestycyjnego zostanie zakończona do dnia 30 marca 2025 r., a inwestycja zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej offshore

Celem tej inwestycji jest ograniczenie ryzyka związanego z opóźnieniem realizacji projektów morskich farm wiatrowych oraz zapewnienie odpowiedniej eksploatacji i bezpieczeństwa morskich farm wiatrowych.

Inwestycja składać się będzie z dwóch projektów. Pierwszy projekt obejmuje budowę głębokowodnego terminalu instalacyjnego, o powierzchni ok. 30 ha, który umożliwi jednoczesną eksploatację dwóch jednostek instalacyjnych. Drugi projekt obejmuje przebudowę portów oraz dostępu do nich od strony morza (w tym falochronów). W portach w Łebie i Ustce zostaną zrealizowane dwa terminale serwisowe dla morskich farm wiatrowych, które będą stanowić kluczową infrastrukturę dla utrzymania instalacji przybrzeżnych.

Realizacja inwestycji terminalu instalacyjnego *offshore* zostanie zakończona dnia 30 czerwca 2025 r. Realizacja inwestycji terminali serwisowych *offshore* w Łebie i Ustce zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich

Celem reformy jest zapewnienie, aby alternatywne rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, takie jak indywidualne stacje uzdatniania wody lub zbiorniki septyczne, były odpowiednio monitorowane, utrzymywane i kontrolowane, aby zapobiec pogorszeniu się ich stanu.

Reforma obejmuje wprowadzenie obowiązku stosowania przez gminy instrumentów zapobiegających niewłaściwemu odprowadzaniu ścieków oraz mechanizmu tzw. wykonania zastępczego, tj. organizowania przez gminę opróżniania szamb, stosowanego wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na opróżnianie zbiorników septycznych. Przewiduje ona również wprowadzenie obowiązku przeprowadzania regularnych kontroli i wprowadzenie skutecznego mechanizmu egzekwowania.

Realizacja tego działania zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

W ramach reformy ustanowione zostaną również kryteria terytorialne wyboru beneficjentów wsparcia w przypadku inwestycji wodociągowych lub kanalizacyjnych na obszarach wiejskich. W ramach kryteriów kwalifikacji pierwszeństwo będą miały gminy o najmniejszej zdolności do finansowania inwestycji z zasobów własnych oraz projekty, które w największym stopniu mogą się przyczynić do łagodzenia istniejącego negatywnego wpływu na środowisko.

Realizacja tego działania miała zostać zakończona do 31 grudnia 2021 r.

B3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich

Celem tej inwestycji jest zwiększenie dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach, gdzie odnotowuje się jej największe deficyty oraz podniesienie standardu jakości życia na obszarach wiejskich dzięki rozwojowi infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Celem inwestycji jest również zwiększenie potencjału inwestycyjnego obszarów wiejskich.

Inwestycja obejmuje wspieranie nowych przyłączeń do infrastruktury wodnej, w tym wsparcie na rzecz budowy, rozbudowy lub modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków na obszarach wiejskich, i ma doprowadzić do wzrostu liczby ludności wiejskiej korzystającej z infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Wsparcie uzyskają również działania związane z promocją racjonalnej gospodarki wodą i ściekami. W ramach inwestycji możliwe będzie objęcie dofinansowaniem również infrastruktury wykorzystującej rozwiązania cyfrowe jak np. montaż/wymiana wodomierzy na urządzenia

pozwalające na zdalne odczyty oraz tworzenie systemów teleinformatycznych do zarządzania gospodarką wodno-kanalizacyjną. Rozważone zostaną alternatywne rozwiązania w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarach wiejskich (takie jak łączenie systemu zbiorowego ze zbiornikami septycznymi lub indywidualnymi stacjami uzdatniania wody).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

B.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
B1G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej i powiązanych aktów ustawodawczych	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o efektywności energetycznej i powiązanych aktów ustawodawczych wskazujący na wejście ustawy w życie				I kw.	2022	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej i powiązanych z nią aktów ustawodawczych (ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków; ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem; ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego; oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii), która umożliwi podmiotom objętym systemem zobowiązującym do efektywności energetycznej wypełnianie zobowiązań dotyczących oszczędności energii w ramach tzw. programów subsydiowania. Sprecyzowane zostaną możliwości wykorzystania umów o poprawę efektywności energetycznej w sektorze publicznym. Umożliwi to przedsiębiorstwom usług energetycznych udział w systemach zobowiązujących do efektywności energetycznej.
B2G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Aktualizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”	Przyjęcie zaktualizowanego Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, przez Narodowy Fundusz Ochrony				I kw.	2023	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przyjmie zmiany w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze” zgodnie z długoterminową strategią renowacji na podstawie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, w tym specjalne wsparcie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
				Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym przepisów dotyczących wsparcia ukierunkowanego na a) gospodarstwa domowe o wyższych dochodach, szczególnie z udziałem sektora bankowego udzielającego pożyczek połączonych z dotacjami; b) gospodarstwa domowe o niskich dochodach; c) gospodarstwa domowe o najniższych dochodach.						ukierunkowane na a) gospodarstwa domowe o wyższych dochodach, szczególnie z udziałem sektora bankowego udzielającego pożyczek połączonych z dotacjami; b) gospodarstwa domowe o niskich dochodach; c) gospodarstwa domowe o najniższych dochodach (zgodnie z definicjami mającymi zastosowanie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”). Do dnia 31 marca 2023 r. przepisy zapewniające ukierunkowane wsparcie wymienionym grupom będą w pełni operacyjne, a odbiorcy uzyskają dostęp do tego wsparcia.
B3G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Przyjęcie przez Ministra Klimatu i Środowiska zaktualizowanego Krajowego Programu Ochrony Powietrza				IV kw.	2021	W ramach Krajowego Programu Ochrony Powietrza wyznaczone zostaną nowe zadania, których realizacja ma nastąpić na poziomie krajowym, wojewódzkim i gminnym do 2025 r., 2030 r. i 2040 r.: 1) ustanowienie standardów dotyczących stref niskiej emisji w gminach, w których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy NO ₂ ; 2) zobowiązanie województw do przyjęcia uchwał antysmogowych w miastach, które nie przestrzegają określonych norm jakości powietrza; 3) wsparcie finansowe dla samorządów wojewódzkich i terytorialnych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										na promocję realizacji działań określonych w uchwałach antysmogowych oraz przygotowanie punktów informacyjnych dla mieszkańców ubiegających się o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”; 4) wprowadzenie zadania polegającego na wzmocnieniu przepisów dotyczących systemu kontroli egzekwowania realizacji zadań określonych w uchwałach antysmogowych; 5) wyłączenie nowych węglowych instalacji grzewczych z programów wsparcia publicznego od dnia 1 stycznia 2022 r.
B4G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie zmiany rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie norm jakości dla paliw stałych	Przepis w zmienionym rozporządzeniu w sprawie norm jakości dla paliw stałych wskazujący na jego wejście w życie				IV kw.	2022	Na podstawie zaleceń dotyczących koniecznych lub zalecanych zmian legislacyjnych sporządzonych przez zespół międzyresortowy, a następnie konsultacji z organizacjami pozarządowymi i izbami sektora węglowego w sprawie wniosków, zmiana rozporządzenia w sprawie węglowych paliw stałych wejdzie w życie do dnia 31 grudnia 2022 r. Wprowadzi ona zakaz stosowania wprowadzających w błąd oznaczeń przez producentów węglowych paliw stałych.
B5G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie norm jakości dla paliw stałych z biomasy	Przepis w rozporządzeniu w sprawie norm jakości dla paliw stałych z biomasy wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2023	W rozporządzeniu ustanowione zostaną normy jakości dla paliw stałych z biomasy, w tym granulatu drzewnego. Wprowadzi ono zakaz stosowania wprowadzających w błąd oznaczeń przez producentów paliw stałych z biomasy.
B6G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	Wartość docelowa	T1 – Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych		Liczba	0	45	IV kw.	2024	Liczba źródeł ciepła w ramach podpisanych umów spełniających wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód”. Wspierane technologie obejmują jednostki kogeneracyjne na gaz ziemny, odnawialne źródło energii (energia

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										słoneczna, geotermalna, bioenergia) oraz pompy ciepła. Nie wolno będzie przekraczać progu 250 g CO ₂ /kWh wytworzonej energii w przypadku każdej objętej wsparciem instalacji. W przypadku instalacji wykorzystujących bioenergię musi zostać zapewniona zgodność z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Należy również zapewnić, aby biogaz/biometań przesyłany gazociągami spełniał kryteria zrównoważonego rozwoju i redukcji emisji gazów cieplarnianych (zgodnie z dyrektywą w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych).
B7G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	Wartość docelowa	T2 – Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych		Numer	45	90	II kw.	2026	Wartość docelowa odnosi się do liczby źródeł ciepła w ramach podpisanych umów spełniających wymagania określone dla pozycji B6G.
B8G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T1 – Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych		Liczba	0	250 000	III kw.	2023	Liczba zainstalowanych źródeł ciepła spełniających wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (w ramach podpisanych umów). Inwestycje otrzymają wsparcie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze” i Funduszu Termomodernizacji zgodnie z długoterminową strategią renowacji na podstawie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30 %. Wsparcie na rzecz kotłów gazowych będzie udzielane zgodnie z technicznymi wytycznymi Komisji dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/021) i doprowadzi w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										szczegółności do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz do znacznej poprawy środowiska (głównie ze względu na ograniczenie zanieczyszczeń) i zdrowia publicznego. Ponadto zapewni się, aby kotły gazowe stanowiły nie więcej niż 40 % wszystkich źródeł ciepła podlegających wymianie w ramach tego środka.
B9G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T2 – Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych		Liczba	250 000	791 200	II kw.	2026	Liczba zainstalowanych źródeł ciepła spełniających wymagania określone dla pozycji B8G.
B10G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T1 – Termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych (budynki jedno- i wielorodzinne)		Liczba	0	244 952	III kw.	2023	Liczba termomodernizowanych domów jednorodzinnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych spełniających standardy efektywności energetycznej w ramach projektów objętych wsparciem. Inwestycje otrzymują wsparcie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze” oraz Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30 %. Wsparcie zostanie udzielone zgodnie z zawartą w wytycznych technicznych Komisji zasadą „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/021). W szczególności zostanie zapewnione, aby co najmniej 70 % odpadów budowlanych wytworzonych w ramach programu zostało ponownie wykorzystane lub poddane recyklingowi.
B11G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności	Wartość docelowa	T2 – Termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w		Liczba	244 952	700 390	II kw.	2026	Liczba termomodernizowanych domów jednorodzinnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych spełniających wymagania określone dla pozycji B10G.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	energetycznej w budynkach mieszkalnych		budynkach mieszkalnych (budynki jedno- i wielorodzinne)							
B12G	B1.1.3 Termomodernizacja szkół	Wartość docelowa	Zmodernizowane lub wymienione źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” w budynkach instytucji edukacyjnych (w ramach podpisanych umów)		Liczba	0	90	II kw.	2026	Liczba wymienionych lub zmodernizowanych źródeł ciepła, które spełniają wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód”, w budynkach instytucji edukacyjnych (w ramach podpisanych umów) Należy zapewnić, aby poziom oszczędności energii pierwotnej na poziomie programu wynosił co najmniej 30 %. Wsparcie na rzecz kotłów gazowych udzielane zgodnie z technicznymi wytycznymi Komisji dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/021). Ponadto zapewni się, aby kotły gazowe stanowiły nie więcej niż 20 % wszystkich źródeł ciepła podlegających wymianie w ramach tego środka.
B13G	B1.1.3 Termomodernizacja szkół	Wartość docelowa	Poddane termomodernizacji budynki instytucji edukacyjnych (w ramach podpisanych umów)		Liczba	0	322	II kw.	2026	Liczba budynków instytucji edukacyjnych objętych wsparciem w zakresie inwestycji w modernizację energetyczną lub z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań instalacyjnych, w tym: odnawialnych źródeł energii oraz dostosowania funkcji, instalacji i systemów technicznych budynków do aktualnych wymogów zawartych w obowiązujących przepisach. Zrealizowane inwestycje zapewnią oszczędność energii na poziomie co najmniej 30 % w ramach całego programu inwestycyjnego.
B14G	B1.1.4 Wzmocnienie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	Wartość docelowa	Obiekty aktywności społecznej, w których nieefektywne źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe wymieniono na		Liczba	0	21	II kw.	2026	Liczba obiektów aktywności społecznej, w których nieefektywne źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe wymieniono na nowoczesne źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (w ramach

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			nowoczesne źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód”							podpisanych umów) Zrealizowane inwestycje zapewniają oszczędności energii na poziomie co najmniej 30 % w ramach całego programu inwestycyjnego. Ponadto zapewni się, aby kotły gazowe stanowiły nie więcej niż 20 % wszystkich źródeł ciepła podlegających wymianie w ramach tego środka.
B15G	B1.1.4 Wzmocnienie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	Wartość docelowa	Obiekty aktywności społecznej poddane termomodernizacji		Liczba	0	85	II kw.	2026	Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (biblioteki i ośrodki społeczne). Zrealizowane inwestycje zapewniają oszczędności energii na poziomie co najmniej 30 % w ramach całego programu inwestycyjnego. Wsparcie na rzecz kotłów gazowych udzielane zgodnie z technicznymi wytycznymi Komisji dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/021). Ponadto zapewni się, aby kotły gazowe stanowiły nie więcej niż 20 % wszystkich źródeł ciepła podlegających wymianie w ramach tego środka.
B16G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju i technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	Kamień milowy	Wejście w życie aktów zmieniających akty ustawodawcze regulujące funkcjonowanie wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie	Przepisy w zmieniających aktach ustawodawczych wskazujące na ich wejście w życie				IV kw.	2021	1. Zmieniona ustawa o elektromobilności (11 stycznia 2018 r.; Dz. U. z 2018 poz. 317) wprowadza definicje infrastruktury tankowania wodoru; określa wymogi ogólnego bezpieczeństwa i wymogi techniczne dla stacji tankowania (zgodnie z dyrektywą w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych), a także określa procedury i właściwe organy w zakresie kontroli tej infrastruktury. 2. Zmieniona ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz.U. z 25 sierpnia 2006 r., Nr 169, poz. 1200) wprowadza pojęcie wodoru według kodu Nomenklatury scalonej CN

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										2804 10 00; ustala procedury monitorowania i kontrolowania jakości wodoru; określa właściwe organy. Pojęcie wodoru jest zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). Reforma nie przyczynia się do utrudnienia stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w porównaniu z wodorem z innych źródeł. Celem reformy jest przede wszystkim rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru produkowanego przez elektrolizery.
B17G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju i technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy określającej zasady dotyczące wodoru	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2023	Wejście w życie ustawy ustanawiającej projekt infrastruktury wodorowej i rynków wodoru ukierunkowany na wspieranie wprowadzania do obrotu odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru, integrację produkcji wodoru z innymi rynkami energii, a także istniejącą i specjalną infrastrukturę, mającą na celu stworzenie przewidywalności regulacyjnej dla inwestorów oraz wspieranie rozpowszechniania odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru. Ustawa jest zgodna z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). Reforma nie przyczynia się do utrudnienia stosowania i wprowadzania do obrotu wodoru odnawialnego w porównaniu z wodorem z innych źródeł. Celem reformy jest przede wszystkim rozwój wodoru odnawialnego lub wodoru produkowanego przez elektrolizery. Reforma musi być zgodna z unijną strategią w zakresie wodoru.
B18G	B2.1.1. Inwestycje w technologie	Wartość docelowa	Wydane decyzje o środowiskowych		Numer	0	10	III kw.	2023	Liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru		uwarunkowaniach dla stacji tankowania wodoru							stacji tankowania wodoru.
B19G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Uruchomienie stacji tankowania wodoru		Numer	0	25	II kw.	2026	Liczba ogólnodostępnych stacji tankowania wodoru, w tym bunkrowania wodoru, jako część zintegrowanego podejścia strategicznego, w ramach którego nadaje się priorytet wodorowi odnawialnemu, oraz zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). Bunkrowanie można stosować względem wszystkich źródeł wodoru, ale ilość bunkrowanego szarego wodoru w miarę upływu czasu zostaje ograniczona.
B20G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Projekty dotyczące badań naukowych i innowacji w zakresie budowy innowacyjnych jednostek transportowych zasilanych wodorem		Numer	0	3	II kw.	2026	Liczba opracowanych projektów innowacyjnych w zakresie jednostek transportowych napędzanych wodorem. W ramach projektu wspiera się rozwój, budowę i realizację, a także komercjalizację innowacyjnych jednostek transportowych napędzanych wodorem. W ramach inwestycji wspierany i rozwijany będzie potencjał Polski, aby stała się dostawcą statków/pociągów/autobusów napędzanych wodorem na potrzeby zrównoważonego transportu. Oprócz badań i rozwoju wspierane będzie zwiększanie skali produkcji. Zakres inwestycji obejmuje szeroką gamę działań na rzecz rozwoju, testowania, demonstracji i komercjalizacji różnych rodzajów jednostek transportowych napędzanych wodorowymi ogniwami paliwowymi. Obejmuje ona zarówno budowę nowych jednostek, jak i modernizację jednostek, które już istnieją. Projekty są zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01). Jednostki transportowe nie mogą być przeznaczone do transportu paliw kopalnych.
B21G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Moc instalacji do produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą		Liczba	0	320	II kw.	2026	Moc instalacji do produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (320 MW) Inwestycje związane z niskoemisyjnym i odnawialnym wodorem są zgodne z wymogiem redukcji emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia wynoszącym 73,4 % w przypadku wodoru, co skutkuje emisją gazów cieplarnianych w całym cyklu życia na poziomie niższym niż 3 t ekwiwalentu CO ₂ /t H ₂ oraz 70 % w przypadku syntetycznych paliw wodoropochodnych, w stosunku do odpowiednika kopalnego wynoszącego 94 g równoważnika CO ₂ /MJ, co skutkuje emisją 2,256 t równoważnika CO ₂ /t H ₂ , analogicznie do podejścia określonego w art. 25 ust. 2 i załączniku V do dyrektywy (UE) 2018/2001. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia oblicza się zgodnie z metodologią określoną w art. 28 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 lub na podstawie ISO 14067:2018 lub ISO 14064-1:2018.
B22G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie ustaw o zmianie ram legislacyjnych dotyczących społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej i biometanu: Zmiana ustawy o odnawialnych	Przepisy w aktach zmieniających i w rozporządzeniu wskazujące na wejście w życie tych zmian				I kw.	2023	Przyjęcie i wejście w życie aktów zmieniających i rozporządzenia, w tym: 1. W zmienionej ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii na nowo określi się zasady działania klastrów energii (lepsze warunki do tworzenia takich podmiotów) poprzez zapewnienie: zasad, definicji lub pojęć, które dotyczą: zakresu, umów, przedmiotu działania klastra energii,

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			źródłach energii, zmiana przepisów dotyczących rynku energii oraz wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o odnawialnych źródłach energii							rejestru klastra energii czy współpracy poszczególnych członków klastra energii z operatorami systemów. 2. W zmienionej ustawie o odnawialnych źródłach energii wprowadzone zostaną modele zbiorowe prosumentów energii. 3. W ramach zmian aktów ustawodawczych dotyczących rynku energii wdrożone zostaną przepisy dotyczące nowych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, co zapewni, aby odbiorcy końcowi, w szczególności odbiorcy będący gospodarstwami domowymi, byli uprawnieni do uczestnictwa w społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 przy jednoczesnym zachowaniu ich praw lub obowiązków jako odbiorców końcowych oraz bez podlegania nieuzasadnionym lub dyskryminacyjnym warunkom lub procedurom, które uniemożliwiałyby im uczestnictwo w społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej. 4. W ramach rozporządzenia do ustawy o odnawialnych źródłach energii w sprawie zasad rozliczania energii przez spółdzielnie energetyczne wprowadzone zostaną przepisy precyzujące zasady działania jednego z modeli społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										5. Zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii, w których to zmianach uregułuje się zasady prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze biometanu.
B23G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie lądowych farm wiatrowych	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie lądowych farm wiatrowych wskazujący na jej wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie ustawy zmieniającej, co przyczyni się do usunięcia formalnych barier dla inwestycji w infrastrukturę lądową. W ramach zmiany zostanie uelastyczniona zasada odległości (minimalna odległość wiatraka od budynku mieszkalnego na poziomie dziesięciokrotności wysokości wiatraka, 10H), przyznając gminom większą władzę w zakresie określania minimalnych odległości w ramach procedury zagospodarowania przestrzennego i procedury planistycznej, a także regionalnym dyrekcjom ochrony środowiska w ramach procedury wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ogólna zasada 10H zostanie utrzymana przy równoczesnym umożliwieniu odchyleń od niej oraz przyznaniu poszczególnym gminom większej władzy w zakresie określania lokalizacji farm wiatrowych w ramach procedury opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (procedura planistyczna/zagospodarowania przestrzennego). W ramach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego możliwe będzie określanie mniejszej odległości farmy wiatrowej od budynku mieszkalnego, po uwzględnieniu zasięgu oddziaływania farm wiatrowych na podstawie prognozy wpływu na środowisko sporządzonej w ramach takiego planu.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
B24G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia określającego plan aukcji na odnawialne źródła energii na lata 2022–2027	Przepis w rozporządzeniu wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie rozporządzenia określającego plan aukcji na odnawialne źródło energii w podziale na technologie (w tym nowe lądowe farmy wiatrowe). W planie określony zostanie budżet i wolumen wytworzonej energii elektrycznej przeznaczony do sprzedaży w ramach aukcji na zasadach konkurencyjnych w latach 2022–2027.
B25G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T1 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)		Liczba	11,2	18	IV kw.	2023	Całkowita moc zainstalowana (w GW) lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych
B26G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T2 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)		Liczba	18	20	IV kw.	2024	Całkowita moc zainstalowana (w GW) lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych
B27G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T3 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)		Liczba	20	23	IV kw.	2025	Całkowita moc zainstalowana (w GW) lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych
B28G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T4 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)		Liczba	23	23,5	II kw.	2026	Całkowita moc zainstalowana (w GW) lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych
B29G	B2.2 Poprawa warunków dla	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia	Przepis w rozporządzeniu				II kw.	2022	Wejście w życie następujące rozporządzenie wykonawcze:

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	rozwoju odnawialnych źródeł energii		wykonawczego w następstwie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych	wskazujący na jego wejście w życie						Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłaty koncesyjnej – zgodnie z art. 34 ust. 2a ustawy Prawo energetyczne obowiązkiem uiszczania opłaty koncesyjnej na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki objęto również przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych. Ponadto w związku ze zmianą ustawy – Prawo energetyczne z dnia 15 kwietnia 2021 r. działalnością, która również zostanie objęta opłatą koncesyjną, jest magazynowanie energii elektrycznej.
B30G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego w następstwie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych	Przepis w rozporządzeniu wskazujący na jego wejście w życie				IV kw.	2022	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie rodzajów przepływów środków pieniężnych uwzględnianych przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz szczegółowego sposobu obliczania ceny skorygowanej W rozporządzeniu zostaną określone uregulowanie rodzajów przepływów środków pieniężnych uwzględnianych przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz wprowadzenie szczegółowego sposobu obliczania ceny skorygowanej. W trakcie tego procesu uwzględnione zostaną takie czynniki jak pomoc inwestycyjna, termin udzielenia pomocy inwestycyjnej oraz zasady udzielania pomocy publicznej na ochronę środowiska i cele związane z energią. Oczekiwany efekt jest uproszczenie wspomnianej procedury dla inwestorów morskich farm wiatrowych.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
B31G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T1 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)		Liczba	0	70	IV kw.	2024	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych odcinków w ramach projektów elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400 kV). Długość każdego odcinka zostanie obliczona tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).
B32G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T2 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)		Liczba	70	190	IV kw.	2025	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych odcinków w ramach projektów elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400 kV). Długość każdego odcinka zostanie obliczona tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).
B33G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T3 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)		Liczba	190	320	II kw.	2026	Liczba kilometrów nowo wybudowanych lub zmodernizowanych odcinków w ramach projektów elektroenergetycznych sieci przesyłowych (400 kV). Długość każdego odcinka zostanie obliczona tylko raz (niezależnie od tego, czy jest to linia jedno- czy dwutorowa).
B34G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Kamień milowy	Utworzenie centrum danych na rynku energii elektrycznej (OIRE/CSIRE)	Uruchomienie				IV kw.	2024	Uruchomienie i instalacja jednego centrum danych i analizatora jakości energii do pomiaru mocy na rynku energii elektrycznej (OIRE/CSIRE).
B35G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	Wartość docelowa	Podmioty wspierane w ramach części przedinwestycyjnej		Liczba	0	139	I kw.	2025	Liczba umów o udzielenie dotacji podpisanych z beneficjentami, którzy zostaną wybrani w drodze otwartego, konkurencyjnego i przejrzystego zaproszenia do składania wniosków. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. W dniu podpisania umów o udzielenie dotacji beneficjentami będą podmioty, które są w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										stanie utworzyć społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej, jak określono w dyrektywie (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona), oraz inne społeczności energetyczne określone w prawie polskim (w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne).
B36G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	Wartość docelowa	Społeczności energetyczne wspierane w ramach części inwestycyjnej		Liczba	0	10	IV kw.	2025	Liczba umów o udzielenie dotacji podpisanych ze społecznościami energetycznymi działającymi w zakresie energii odnawialnej, jak określono w dyrektywie (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona), oraz z innymi społecznościami energetycznymi określonymi w prawie polskim (w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne). Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze otwartego, przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego.
B37G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej <i>offshore</i>	Kamień milowy	Budowa terminalu instalacyjnego <i>offshore</i>	Uruchomienie				II kw.	2025	Uruchomienie nowego pirsu portowego. Łączna powierzchnia składowa i nawierzchni użytkowo-magazynowych wyniesie 33,6 ha. W obrębie obszaru wstępnego montażu nośność nawierzchni wynosi 50 t/m ² , a powierzchni składowej – 20 t/m ² . Wybudowana zostanie również rampa ro-ro. Powierzchnia składowa terminalu posłuży do świadczenia usług na rzecz dwóch niezależnych podmiotów realizujących morskie farmy wiatrowe.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Podział pirsu zewnętrznego umożliwi utworzenie dwóch miejsc postoju jednostek typu jack-up. Całkowita długość nabrzeży w terminale <i>offshore</i> dla farm wiatrowych wyniesie ponad 1 000 m. Terminal <i>offshore</i> dla farm wiatrowych zlokalizowany na pirsie Portu Zewnętrznego spełnia optymalne warunki hydrotechniczne i nawigacyjne dla statków morskich. Wymiary kanału portowego zapewnią sprawną i bezpieczną nawigację statków. Szerokość kanału głównego w największym miejscu wyniesie 280 m.
B38G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej <i>offshore</i>	Wartość docelowa	Budowa terminalu serwisowego <i>offshore</i> w Łebie i Ustce		Liczba	0	2	II kw.	2026	Zakończenie budowy dwóch terminali serwisowych <i>offshore</i> (w Ustce i Łebie). Inwestycja w Ustce obejmie budowę toru wodnego o głębokości 8 m, z możliwością pogłębienia go do 9–9,5 m. Powierzchnia basenu portowego inwestycji wyniesie 12,7 ha. Ponadto planowana jest przebudowa falochronu wschodniego oraz budowa nowego falochronu zachodniego o długości ok. 1 400 m. Planowana powierzchnia terminalu wyniesie ok. 14 ha wraz z budową nabrzeża przy terminalu o długości ok. 400 m. W ramach inwestycji w Łebie powstanie tor wodny o głębokości 3,5–4 m. Należy przeprowadzić ocenę stanu obiektów budowlanych wzdłuż toru. Dodatkowo wybudowany zostanie nowy falochron wschodni o długości co najmniej 220 m, który zapewni bezpieczne wejście do portu. Na lądzie powstanie nowy basen portowy, a wewnątrz basenu nabrzeże o długości ok. 260 m.
B39G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na	Kamień milowy	Opracowanie zasad terytorialnego ukierunkowania wsparcia inwestycji	Przyjęcie wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi				IV kw.	2021	Przyjęcie terytorialnych kryteriów kwalifikacji beneficjentów. W ramach kryteriów kwalifikacji pierwszeństwo będą miały gminy o

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	obszarach wiejskich		wodociągowych lub kanalizacyjnych planu odbudowy i zwiększania odporności na obszarach wiejskich							najmniejszej zdolności do finansowania inwestycji z zasobów własnych. W proces określenia kryteriów kwalifikacji beneficjentów włączone zostaną samorządy wojewódzkie.
B40G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego obowiązek przeprowadzania regularnego monitorowania i kontrolowania odpowiednich konkretnych systemów	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie aktu prawnego, w którym wprowadzeni się obowiązek monitorowania i kontrolowania przez gminy procesu odprowadzania ścieków oraz stosowania przez te gminy instrumentów zapobiegających niewłaściwemu odprowadzaniu ścieków, w tym mechanizmu tzw. wykonania zastępczego, tj. organizowania przez gminę opróżniania zbiorników septycznych, stosowanego wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na opróżnianie takich zbiorników.
B41G	B3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na obszarach wiejskich	Wartość docelowa	Dodatkowe przyłączenia ludności wiejskiej w zakresie infrastruktury wodnej		Liczba	0	33 990	IV kw.	2025	Dodatkowe przyłączenia ludności wiejskiej z wykorzystaniem infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w gminach, w pełni zgodne ze zmienionymi przepisami dotyczącymi odprowadzania ścieków. Wsparcie będzie kierowane do obszarów, których zdolność inwestycyjna została ograniczona w wyniku pandemii COVID-19 i które znajdują się poza granicami aglomeracji w rozumieniu art. 86 ustawy – Prawo wodne, oraz do projektów infrastruktury wodociągowej o największym potencjale ograniczenia istniejącego negatywnego wpływu na środowisko. Beneficjenci inwestycji będą wybierani w drodze otwartego i przejrzystego konkursu. Rozważone zostaną alternatywne rozwiązania w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarach wiejskich (takie jak łączenie systemów zbierania ze

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zbiornikami septycznymi lub indywidualnymi stacjami uzdatniania wody). Należy unikać poboru wody, w przypadku gdy stan lub potencjał odnośnych jednolitych części wód (powierzchniowych lub gruntowych) jest gorszy niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilającej się zmiany klimatu), że będzie on gorszy niż dobry.

B.3. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z pożyczki

B1.2 Ułatwienie realizacji obowiązku oszczędności energii dla przedsiębiorstw energetycznych

Celem reformy jest uproszczenie i poszerzenie systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej.

Reforma zostanie wdrożona w drodze utworzenia standardowego zbioru wartości referencyjnych dla różnych rodzajów środków służących oszczędzaniu energii. Takie środki nie będą już musiały być poddawane audytowi, co ułatwi mniejszym podmiotom udział w programie. Kolejnym elementem reformy będzie włączenie do systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej przedsiębiorstw paliwowych wprowadzających do obrotu paliwa ciekłe wykorzystywane w transporcie. Podmioty te będą realizować przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, umarzać odpowiednią liczbę białych certyfikatów lub uiszczać opłatę zastępczą w określonych warunkach. W związku z tym spodziewany jest wzrost popytu na białe certyfikaty, co przełoży się na zwiększenie poziomu obrotów na rynku i pozwoli zrealizować zwiększone cele w zakresie efektywności energetycznej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych

Celem reformy będzie ograniczenie końcowego zużycia energii oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych przez przedsiębiorstwa.

Wdrażanie zielonych rozwiązań w przedsiębiorstwach będzie koncentrowało się na usprawnianiu procesów przemysłowych i energetycznych w celu poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenia energochłonności, prowadzących do zmniejszenia – i większej racjonalizacji – zużycia energii wraz z inwestycjami w odnawialne i niskoemisyjne źródła energii w przedsiębiorstwach. W ramach inwestycji wspierane będą w szczególności (i) budowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących instalacji przemysłowo-produkcyjnych, urządzeń przemysłowych i instalacji elektroenergetycznych mających na celu poprawę ich efektywności energetycznej; (ii) budowa i instalacja własnych odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, w tym turbin wiatrowych, kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, systemów geotermalnych, pomp ciepła; (iii) budowa magazynów energii w przedsiębiorstwach w związku z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych; (iv) budowa/modernizacja własnych (wewnętrznych) niskoemisyjnych źródeł energii, w tym kogeneracji; (v) zwiększanie udziału niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych paliw w procesach wytwarzania, z zachowaniem najwyższych standardów emisyjnych; (vi) zastępowanie niskoefektywnych energetycznie źródeł ciepła wykorzystujących paliwa (stałe, ciekłe, gazowe) lub energię elektryczną źródłami charakteryzującymi się wyższą efektywnością energetyczną; (vii) termomodernizacja budynków i obiektów wykorzystywanych w procesach przemysłowych; Projekty wybierane będą w ramach konkursu otwartego z uwzględnieniem następujących kryteriów: (i) gotowość – stopień przygotowania projektu do realizacji; (ii) spójność z istniejącymi planami neutralności klimatycznej; (iii) stopień ograniczenia emisji CO₂ i pyłów PM_{2,5} i PM₁₀; (iv) stopień ograniczenia zużycia energii pierwotnej.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów

wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla¹⁶; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności¹⁷; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁸ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁹ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych

Celem reformy jest zapewnienie skutecznej realizacji i dalszego rozwoju morskiej energii wiatrowej.

Reforma będzie polegać na wprowadzeniu szczegółowych wymogów w zakresie komponentów mocy wyjściowej elektrowni i komponentów elektrowni morskiej, a także wymogów konstrukcyjnych dla komponentów elektrowni morskiej, jednocześnie uwzględniając bezpieczeństwo i niezawodność morskiej mocy wyjściowej i montażu elektrowni. Wejdzie w życie rozporządzenie określające (wyrażoną w złotych) cenę maksymalną za 1 MWh, jaka może być wskazana w ofertach złożonych w aukcji przez wytwórców. Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2024 r.

Celem reformy jest również zmniejszenie wpływu ograniczeń alokacji na wyniki rynku energii elektrycznej. Reforma będzie polegała na realizacji przez operatora systemu przesyłowego jawnego zamówienia mocy bilansującej (rezerw) przed jednolitym łączeniem rynków dnia następnego, zgodnie z zaleceniem Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, w którym zaproponowano zmniejszenie poziomu stosowanych ograniczeń alokacji. Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reformie towarzyszyć będą aukcje na wytwarzanie energii elektrycznej z morskich farm wiatrowych. Aukcje zostaną zorganizowane do dnia 31 grudnia 2025 r.

¹⁶ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01).

¹⁷ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁸ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁹ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych

Realizacja projektów morskich w regionie Morza Bałtyckiego ma na celu przyczynić się do stopniowego zwiększania udziału odnawialnych i bezemisyjnych źródeł energii w systemie energetycznym Polski.

Inwestycja wesprze projekty związane z budową morskich farm wiatrowych. Morskie farmy wiatrowe przyczynią się do stabilizacji pracy sieci elektroenergetycznej dzięki zapewnieniu wyższej stabilności produkcji energii w porównaniu z innymi rodzajami instalacji OZE, takimi jak fotowoltaika czy lądowe farmy wiatrowe. Całkowita pojemność znamionowa morskich instalacji wiatrowych zainstalowanych w wyniku realizacji inwestycji wyniesie 1 500 MW.

Beneficjenci będą wybierani w drodze otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego zaproszenia do składania wniosków dostępnego dla wszystkich projektów uczestniczących w I fazie (wsparcie udzielane poza systemem aukcyjnym), które będą podlegały ocenie. Wsparcie przyznaje się większej liczbie beneficjentów niż jeden, aby umożliwić efektywną konkurencję na rynku morskiej energii wiatrowej. Kryteria wyboru projektów obejmują stopień zaawansowania i gotowość do zakończenia realizacji projektów do 30 czerwca 2026 r., harmonogram realizacji i terminy osiągnięcia zakładanych wskaźników oraz moc zainstalowaną w wyniku realizacji projektu (MW).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B2.4 Ramy prawne dla rozwoju magazynów energii

Celem reformy jest usunięcie istniejących barier prawnych i umożliwienie rozwoju technologii magazynowania oraz stworzenia stabilnego otoczenia prawnego dla prowadzenia działalności w zakresie magazynowania.

W ramach reformy przewiduje się między innymi zwolnienie magazynów energii elektrycznej z zobowiązania taryfowego oraz zniesienie podwójnego naliczania opłat sieciowych. Obowiązek uzyskania koncesji/wpisu do rejestru będzie uzależniony od łącznej mocy zainstalowanej magazynu energii elektrycznej, bez względu na jego pojemność. Proponowane ramy taryfowe dla magazynowania powinny być niedyskryminacyjne i odzwierciedlać koszty.

Realizacja działania miała zostać zakończona do 30 czerwca 2021 r.

B2.4.1 Układy magazynowania energii

Celem inwestycji jest zapewnienie ciągłości dostaw do odbiorców i zwiększenie efektywności wykorzystania źródeł OZE poprzez inwestycje w technologie ułatwiające bilansowanie energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym.

Inwestycja będzie polegała na modernizacji instalacji magazynowania energii istniejącej elektrowni szczytowo-pompowej. Obejme ona dostosowanie instalacji do obecnych i przyszłych potrzeb regulacyjnych i rynkowych, co pozwoli zapewnić opłacalną pracę elektrowni. Będzie ona polegała na modernizacji zbiornika górnego (odtworzenie górnej warstwy asfaltobetonu), górnego ujęcia wody i tuneli derywacyjnych i co najmniej trzech z czterech hydrogeneratorów elektrowni szczytowo-pompowej. Oczekuje się, że inwestycja spowoduje zwiększenie dyspozycyjności i efektywności elektrowni.

W ramach inwestycji sfinansowany zostanie również zakup i instalacja przydomowego magazynu energii elektrycznej o pojemności 4–5 kWh.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B3.2 Wsparcie renaturalizacji i zabezpieczenia przed substancjami niebezpiecznymi

Celem reformy jest ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko wielkoobszarowych terenów zdegradowanych oraz umożliwienie skoordynowanej neutralizacji zagrożeń występujących na polskich obszarach morskich.

Reforma obejmuje usunięcie barier organizacyjnych i prawnych stojących na drodze do kompleksowej eliminacji negatywnego wpływu na środowisko wielkoobszarowych terenów przemysłowych. Będzie ona się ukierunkowana na cztery niezależne komponenty terenowe (różne lokalizacje i zakresy prac): 1) byłych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach; 2) dawnych Zakładów Chemicznych „Zachem” w Bydgoszczy; 3) Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” w Jaworznie; 4) byłych Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu.

Przepisy wprowadzające te zmiany wejdą w życie do dnia 31 grudnia 2022 r.

Druga część reformy będzie polegała na określeniu zasad dotyczących materiałów niebezpiecznych zatopionych w Morzu Bałtyckim, co pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi oraz poprawić stan środowiska. Opisać się w niej kompetencje organów publicznych w przepisach prawa; wskazać podmioty wiodące i współpracujące w sprawach związanych ze składowaniem materiałów niebezpiecznych na obszarach morskich; opracuje się szczegółowy plan działania administracji publicznej oraz jednostek nadzorowanych i podległych w zakresie problematyki materiałów niebezpiecznych składowanych na obszarach morskich, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań; oraz wprowadzi się zmiany prawne umożliwiające monitorowanie, identyfikację oraz ewentualne wydobycie i unieszkodliwienie materiałów niebezpiecznych.

Przepisy wprowadzające te zmiany wejdą w życie do dnia 30 września 2022 r.

B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego

Celem inwestycji jest wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jakie stanowią wielkoobszarowe tereny zdegradowane, minimalizacja ich negatywnego wpływu na środowisko oraz odzyskanie tych terenów do ponownego wykorzystania przy jednoczesnym poszanowaniu zasady „zanieczyszczający płaci” oraz dyrektywy 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko. Oczekuje się, że inwestycja przyczyni się również do rozwiązania problemu zagrożeń, jakie stwarzają zanieczyszczenia i materiały niebezpieczne znajdujące się na polskich obszarach morskich.

Inwestycja będzie polegać na rozwijaniu badań prowadzących do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej dla wcześniej określonych lokalizacji, w przypadku których występują znaczące problemy z obecnością substancji zanieczyszczających lub niebezpiecznych na dużym obszarze. Obejmuje ona opracowanie badań terenowych, badań i inwentaryzacji terenu jako wstępny, ale podstawowy krok prowadzący do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej na kolejnych etapach programu.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

Inwestycja będzie wspierać rekultywację terenów i neutralizację substancji niebezpiecznych, przygotowanie terenów pod inwestycje w wyniku modernizacji twardej infrastruktury, a także rewitalizację budynków Huty im. T. Sendzimira.

Inwestycja będzie również wspierać kampanie rozpoznawcze i pomiarowe na Morzu Bałtyckim, jak również analizę uzyskanych danych jako niezbędny krok prowadzący do przygotowania kompletnej dokumentacji na potrzeby planów neutralizacji.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

B3.3 Wsparcie dla zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Celem reformy jest poprawa warunków dla inwestycji na obszarach wiejskich w zakresie gospodarki wodnej oraz efektywności wykorzystania jej zasobów. Reforma przyczyni się do zwiększenia odporności rolnictwa na suszę oraz zapobiegania powodziom na użytkach rolnych; poprawy racjonalności gospodarki wodnej dzięki odpowiedniemu regulowaniu stosunków wodnych na użytkach rolnych i ograniczeniu odpływu wody; zwiększenia retencji wód.

Reforma polega na wprowadzeniu zmian w przepisach krajowych, które są niezbędne do poprawy warunków odnoszących się do odpornej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Zmiany ułatwią przygotowanie i realizację inwestycji dotyczących potencjału retencyjnego i zatrzymywania odpływu wody na użytkach rolnych, w tym w szczególności związanych z odbudową i renowacją urządzeń melioracyjnych w taki sposób, aby spełniały one swoją funkcję retencyjną, chroniąc tym samym grunty rolne przed powodzią i ograniczając ryzyko powodzi.

Reforma jest zgodna z wymogami określonymi w wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności zapewni ona zgodność z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą w sprawie OOS (2011/92/UE) i ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE).

Zmiany nie będą prowadzić do pogorszenia poziomu zgodności z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w szczególności w odniesieniu do inwestycji uznawanych za znaczące lub potencjalnie znaczące zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inwestycji na obszarach Natura 2000 lub mających na nie wpływ. Ponadto zmiany te nie zmienią obecnie wiążących przepisów dotyczących poboru wody.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich

Celem inwestycji jest wsparcie inwestycji na obszarach wiejskich w zakresie poprawy gospodarki wodnej oraz efektywności wykorzystania jej zasobów.

Inwestycja przyczyni się do zwiększenia odporności rolnictwa na suszę oraz zapobiegania powodziom na użytkach rolnych; poprawy racjonalności gospodarki wodnej dzięki odpowiedniemu regulowaniu stosunków wodnych na użytkach rolnych i ograniczeniu odpływu wody oraz zwiększenia retencji wód, pod warunkiem że ich potrzeba i charakter są odpowiednio uzasadnione. Pierwszeństwo mają rozwiązania odporne na zmianę klimatu i oparte na przyrodzie. Projekty realizowane w ramach tego środka podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (OOS) i są zgodne z wymogami określonymi w wytycznych

technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01). Należy zapewnić zgodność z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą w sprawie OOS (2011/92/UE) i ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wnioski o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytocznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319). Wspierane będą wyłącznie projekty, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i gruntowych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego odnośnych jednolitych części wód.

Wszelkie inwestycje mające negatywny wpływ na przyrodę będą wyłączone ze wsparcia. W przypadku poboru wody właściwy organ musi udzielić odpowiedniego pozwolenia na pobór wody, które gwarantuje dobry stan ekologiczny odnośnych zbiorników wodnych oraz w którym określone są warunki zapobiegające pogorszeniu stanu tych zbiorników, zgodnie z wymogami dyrektywy 2000/60/WE oraz z wymogami określonymi w wytocznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód”; jako dowód należy udostępnić najnowsze odpowiednie dane potwierdzające. Należy unikać poboru wody, w przypadku gdy stan lub potencjał odnośnych jednolitych części wód (powierzchniowych lub gruntowych) jest gorszy niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilającej się zmiany klimatu), że będzie on gorszy niż dobry. Środki te będą również zgodne z przepisami dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia) oraz dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

B3.4 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast

Celem reformy jest wsparcie zdolności miast w zakresie ustalania priorytetów, planowania, realizacji i finansowania projektów inwestycyjnych mających na celu łagodzenie zmiany klimatu i dostosowywanie się do niej zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem. Celem reformy i związanych z nią inwestycji jest przede wszystkim zwiększenie udziału terenów zieleni w miastach.

Zbiór zmian legislacyjnych zapewni lepsze uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w procedurach planowania przestrzeni miejskiej oraz odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur. Ponadto zapewnione zostanie odpowiednie wsparcie dla samorządów terytorialnych w zakresie zdolności do określania priorytetów, planowania i realizacji projektów dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej. Takie elementy regulacyjne i elementy budowania zdolności zostaną uzupełnione specjalnym instrumentem ukierunkowanym na finansowanie inwestycji związanych z zieloną transformacją obszarów miejskich.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności projektów wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla²⁰; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności²¹; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²³ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Zmiany legislacyjne mające na celu wsparcie inwestycji w zielone miasta wejdą w życie do dnia 31 grudnia 2023 r. Fundusz Zielonej Transformacji Miast zostanie utworzony do dnia 30 czerwca 2022 r.

B3.4.1 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast

Celem inwestycji jest złagodzenie wpływu miast na zmianę klimatu i zdrowie ich mieszkańców poprzez obniżenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń. Ma ona również na celu przystosowanie miast do coraz częściej występujących ekstremalnych warunków pogodowych związanych ze zmianą klimatu, takich jak susze, fale upałów i powodzie.

Pierwszy cel zostanie osiągnięty w ramach projektów inwestycyjnych w zakresie zwiększenia wykorzystania OZE jako źródła energii w mieście oraz zwiększenia efektywności energetycznej, jak również rozwoju infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym, edukacji oraz budowania świadomości mieszkańców dotyczącej konieczności transformacji miast w kierunku neutralności klimatycznej w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Drugi cel zostanie osiągnięty w ramach projektów inwestycyjnych mających na celu zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeniach miast i obszarów funkcjonalnych oraz ograniczanie

²⁰ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01).

²¹ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²² Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²³ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

zasklepiania gleby oraz inwestycji miejskich opartych na przyrodzie (NBS), w których wprowadzono rozwiązania dot. roślinności towarzyszącej.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności projektów wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla²⁴; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności²⁵; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁷ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Wszystkie zamówienia na te inwestycje zostaną udzielone do dnia 31 grudnia 2025 r. Ustanowione zostaną odpowiednie wskaźniki produktu lub wskaźniki rezultatu w celu monitorowania realizacji tych inwestycji pod względem przedstawionych powyżej celów.

B3.5 Reforma budownictwa mieszkaniowego dla osób o niskich i średnich dochodach, z uwzględnieniem wyższej efektywności energetycznej budynków

Celem reformy jest zwiększenie podaży energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie poziomu współfinansowania ze środków publicznych budynków spełniających normy efektywności energetycznej o 20 % bardziej ambitne niż minimalna norma efektywności energetycznej obowiązująca w Polsce (norma dotycząca budynków o niemal zerowym zużyciu energii).

Reforma zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach

²⁴ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

²⁵ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁶ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁷ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Celem inwestycji jest zwiększenie podaży energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach.

W ramach inwestycji wspierane będzie tworzenie lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu nieruchomości mieszkalnych gminy, mieszkań chronionych, obiektów zakwaterowania, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych miejsc noclegowych oraz udział gminy lub związku międzygminnego w przedsięwzięciu innego inwestora, polegającym na tworzeniu lokali mieszkalnych na wynajem dla osób o niskich dochodach, których nie stać na mieszkanie na rynku prywatnym.

Realizowane będą inwestycje polegające na budowie niskoemisyjnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych z wykorzystaniem instalacji opartych na OZE (w tym w szczególności paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz innych „zielonych” rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną budynków. Zużycie energii w budynkach objętych wsparciem będzie o 20 % niższe niż minimalny standard charakterystyki energetycznej (budynki o niemal zerowym zużyciu energii) dla nowych budynków.

Inwestycja zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

B.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji dotyczące pożyczki

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
B1L	B1.2 Ułatwienie spełnienia obowiązku oszczędności energii dla przedsiębiorstw energetycznych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o efektywności energetycznej	Przepis w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o efektywności energetycznej wskazujący na jego wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o efektywności energetycznej, które posłuży do ustanowienia referencyjnej wartości oszczędności energii dla przedsięwzięć poprawiających efektywność energetyczną oraz opracowania metodyki obliczania oszczędności energii dla przedsięwzięć w sektorze transportu.
B2L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych	Kamień milowy	Instrukcje dotyczące finansowania (w tym kryteria kwalifikowalności i kwalifikacji) odnoszące się do systemu wsparcia ukierunkowanego na efektywność energetyczną i OZE w przedsiębiorstwach, w tym przedsiębiorstwach objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji	Publikacja systemu wsparcia				IV kw.	2022	Polityka inwestycyjna systemu obejmuje co najmniej następujące kryteria kwalifikowalności i wyboru projektów: (i) cel, jakim jest najniższa cena za tonę zaoszczędzonego gazu cieplarnianego; (ii) zapewnienie zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, a także z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01) wspieranych działań i przedsiębiorstw oraz określenie wartości docelowych w zakresie obniżenia emisyjności zgodnie z dalszymi szczegółowymi informacjami w umowie operacyjnej; (iii) wspierane instalacje objęte systemem ETS przyczyniają się do ograniczenia emisji poniżej wartości odniesienia odpowiedniej dla oferty dotyczącej projektu.
B3L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w	Wartość docelowa	Udzielanie wszystkich zamówień na wdrażanie		Liczba	0	43	IV kw.	2023	Szereg zamówień udzielonych na projekty inwestycyjne związane z

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych		efektywności energetycznej i OZE w przedsiębiorstwach							usprawnieniem procesów przemysłowych i energetycznych w celu poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenia energochłonności, prowadzących do zmniejszenia i racjonalizacji zużycia energii z inwestycjami w odnawialne i niskoemisyjne źródła energii w przedsiębiorstwach. System będzie realizowany zgodnie z instrukcjami dotyczącymi finansowania opisanymi w B2L. System jest wdrażany w drodze niedyskryminacyjnego, przejrzystego i otwartego procesu, dostępnego dla wszystkich sektorów przemysłu.
B4L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzeń wykonawczych w następstwie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.	Przepis w rozporządzeniach wskazujący na ich wejście w życie				II kw.	2024	Wejdą w życie dwa rozporządzenie wykonawcze: 1. rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dla elementów zespołu urządzeń służących do wyprowadzania mocy oraz dla elementów morskich podstacji – Ponadto w rozporządzeniu zostanie zagwarantowana odpowiednia jakość infrastruktury w kontekście jej ewentualnej integracji z siecią energetyczną w przypadku przesyłania mocy wyjściowej z morskich farm wiatrowych, o czym mowa w art. 58–60 ustawy o morskiej energetyce wiatrowej; 2. rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ceny maksymalnej w złotych za 1 MWh, która może być podana w ofertach składanych w ramach aukcji przez wytwórców.
B5L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Organizacja aukcji na energię elektryczną z morskich farm wiatrowych	Publikacja wyników aukcji				IV kw.	2025	W ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz.U. 2021 poz. 234)

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										znajduje się art. 29, którym wprowadzono obowiązek przeprowadzenia w 2025 r. aukcji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Maksymalna łączna zainstalowana moc elektryczna morskich farm wiatrowych, w odniesieniu do których może zostać przyznane prawo do pokrycia ujemnego salda w drodze aukcji w 2025 r., wynosi 2,5 GW.
B6L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu energetycznego, którego skutkiem będzie zmiana krajowych przepisów dotyczących bilansowania w celu zmniejszenia w jak największym stopniu wpływu ograniczeń alokacji	Przepis w zmianie rozporządzenia wskazujący na jej wejście w życie				IV kw.	2023	W ramach reformy rynku energii zasady funkcjonowania rynku bilansującego należy zmienić w taki sposób, aby uwzględnić w nich jawne zamawianie rezerw przed jednolitym łączeniem rynków dnia następnego. Rozwiązanie to zaproponowała Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki w metodyce CORE CCM (decyzja ACER 02/2019) jako jedno z możliwych rozwiązań mających na celu zmniejszenie w maksymalnym możliwym stopniu wpływu ograniczeń alokacji. W celu realizacji tej reformy minister właściwy do spraw energii dokona zmiany rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Organ regulacji energetyki będzie monitorował ograniczenia alokacji zgodnie z obowiązującymi przepisami UE. Organ regulacji przeprowadzi badanie optymalizacji proponowanych działań służących wprowadzeniu limitu w stosunku do ograniczeń alokacji w polskim systemie elektroenergetycznym i oczekuje się, że jego zalecenia zostaną

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										uwzględnione w dalszych pracach.
B7L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Zaproszenie do składania wniosków dotyczących wybranych projektów morskich farm wiatrowych	Publikacja wyników procesu wyboru				III kw.	2022	Polska ogłosi otwarte, przejrzyste i niedyskryminujące zaproszenie do składania wniosków dostępne dla wszystkich projektów uczestniczących w I fazie (wsparcie udzielane poza systemem aukcyjnym), które będą podlegały ocenie. Wsparcie przyznaje się większej liczbie beneficjentów niż jeden, aby umożliwić efektywną konkurencję na rynku morskiej energii wiatrowej. Podstawowe kryteria wyboru projektów obejmują: – stopień zaawansowania i gotowość do zakończenia realizacji projektów do II kwartału 2026 r., – harmonogram realizacji i terminy osiągnięcia zakładanych wskaźników, – moc zainstalowaną w wyniku realizacji projektu (MW)
B8L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Rozpoczęcie prac budowlanych	Ukończenie				IV kw.	2024	Rozpoczęcie prac budowlanych, które nastąpi po podjęciu ostatecznej decyzji dotyczącej inwestycji, uzyskaniu niezbędnych zgód, wyborze generalnego wykonawcy, podpisaniu umów z podwykonawcami i wydaniu wykonawcom nakazu rozpoczęcia prac (NTP).
B9L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Wartość docelowa	Moc zainstalowana morskich farm wiatrowych (w MW)		Liczba	0	1 500	II kw.	2026	Całkowita pojemność znamionowa morskich instalacji wiatrowych zainstalowanych w wyniku realizacji inwestycji. Wskaźnik odnosi się do potencjału pojemności znamionowej zainstalowanych turbin w morskich farmach wiatrowych.
B10L	B2.4 Ramy prawne dla rozwoju magazynów energii	Kamień milowy	Wejście w życie zmian ustawy – Prawo energetyczne w	Przepis w zmianach ustawy – Prawo energetyczne				II kw.	2021	Zmiany mają ułatwić rozwój magazynów energii, w tym w szczególności zwolnienie z zobowiązania taryfowego,

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			zakresie magazynowania energii	wskazujący na jej wejście w życie						zniesienie podwójnych opłat sieciowych, częściowe zwolnienie z opłat za przyłączenie magazynu do sieci, zwolnienie z obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia oraz z niektórych opłat w odniesieniu do magazynowanej energii elektrycznej. Proponowane ramy taryfowe dla magazynowania powinny być niedyskryminacyjne i odzwierciedlać koszty.
B11L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Wartość docelowa	T1 – Instalacja magazynów energii dla prosumentów		Liczba	0	10 000	II kw.	2024	Wskaźnik dotyczy liczby zainstalowanych magazynów energii na potrzeby budynków mieszkalnych o minimalnej pojemności 4 kWh.
B12L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Wartość docelowa	T2 – Instalacja magazynów energii dla prosumentów		Liczba	10 000	28 000	II kw.	2026	Wskaźnik dotyczy dodatkowej liczby zainstalowanych magazynów energii na potrzeby budynków mieszkalnych o minimalnej pojemności 4 kWh.
B13L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Kamień milowy	Modernizacja magazynu energii elektrycznej (elektrownia szczytowo-pompowa)	Ukończenie modernizacji				II kw.	2026	Ukończenie modernizacji istniejącego magazynu energii elektrycznej (elektrownia szczytowo-pompowa) obejmującej modernizację zbiornika górnego, górnego ujęcia wody i tuneli derywacyjnych i co najmniej 3 z 4 hydrogeneratorów elektrowni szczytowo-pompowej. Projekt doprowadzi do zwiększenia dyspozycyjności i efektywności elektrowni w trybie wytwarzania i turbinowym. Oczekuje się, że moc zainstalowana (w trybie działania turbin) osiągnie 540 MW.
B14L	B3.2 Wsparcie renaturalizacji i zabezpieczenia przed substancjami niebezpiecznymi	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy ułatwiającej kompleksową eliminację negatywnego wpływu na środowisko wielkoobszarowych	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie ustawy, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi oraz poprawa stanu środowiska. Ustawa ma usunąć bariery organizacyjne i prawne występujące na drodze do kompleksowej eliminacji negatywnego wpływu na środowisko

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			terenów przemysłowych							wielkoobszarowych terenów przemysłowych. Jest to forma pilotażu dla wcześniej określonych lokalizacji. W ustawie zostaną przewidziane przepisy dotyczące czterech niezależnych komponentów terenowych (różne lokalizacje i zakresy prac): 1) byłych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach; 2) dawnych Zakładów Chemicznych „Zachem” w Bydgoszczy; 3) Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” w Jaworznie; 4) byłych Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu. Zakres projektu obejmuje rozpoznanie i inwentaryzację terenów, przygotowanie i ocenę skali problemów związanych z ograniczeniem oddziaływania na środowisko dużych terenów zdegradowanych oraz opracowanie kompleksowej dokumentacji inwestycyjnej dla tych terenów.
B15L	B3.2 Wsparcie renaturalizacji i zabezpieczenia przed substancjami niebezpiecznymi	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego materiałów niebezpiecznych zalegających w Morzu Bałtyckim	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie aktu prawnego, którego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi oraz poprawa stanu środowiska, zawierającego: – precyzyjny opis kompetencji organów publicznych w przepisach prawa; – wskazanie podmiotów wiodących i współpracujących w sprawach związanych ze składowaniem materiałów niebezpiecznych na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej; – opracowanie szczegółowego planu działania administracji publicznej oraz jednostek nadzorowanych i podległych w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zakresie problematyki materiałów niebezpiecznych składowanych na obszarach morskich, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań; – wprowadzenie zmian prawnych umożliwiających monitorowanie, identyfikację oraz ewentualne wydobywanie i unieszkodliwienie materiałów niebezpiecznych.
B16L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Zbiory dokumentacji przygotowane na potrzeby inwestycji związanych z negatywnym oddziaływaniem na środowisko wybranych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych oraz materiałów niebezpiecznych zatopionych na dnie Morza Bałtyckiego		Liczba	0	9	II kw.	2026	Zbiory pełnej dokumentacji inwestycyjnej dla dziewięciu wcześniej określonych lokalizacji – na lądzie i morzu jako różnych części programu – w przypadku których występują znaczące problemy z obecnością substancji zanieczyszczających lub niebezpiecznych na dużym obszarze.
B17L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Obszary lądowe, dla których zrealizowano badania terenowe związane z występowaniem substancji zanieczyszczających i materiałów niebezpiecznych		Liczba	0	5	IV kw.	2024	Opracowanie badań terenowych, badań i inwentaryzacji terenu jako wstępny, ale podstawowy krok prowadzący do przygotowania pełnej dokumentacji inwestycyjnej na kolejnych etapach programu
B18L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów	Wartość docelowa	Lokalizacje na polskich obszarach morskich (w tym wraki), w przypadku których przeprowadzono		Liczba	0	4	IV kw.	2025	Szczegółowe kampanie rozpoznawcze i pomiarowe na morzu, jak również analizę uzyskanych danych jako niezbędny krok prowadzący do przygotowania kompletnej dokumentacji na potrzeby

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	zdegradowanych i Morza Bałtyckiego		inwentaryzację i badania terenowe na obecność materiałów niebezpiecznych							planów neutralizacji
B19L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Powierzchnia terenów rekultywowanych (w hektarach)		Liczba	0	160	IV kw.	2025	Rekultywacja terenów Huty im. T. Sendzimira, gdzie planowana jest część inwestycyjna. Wskaźnik obejmuje rekultywację terenów i neutralizację substancji niebezpiecznych, przygotowanie terenów pod inwestycje w wyniku modernizacji twardej infrastruktury (infrastruktury łączności, drogowej i torowej).
B20L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Powierzchnia zrewitalizowanych budynków (w metrach kwadratowych)		Liczba	0	17 000	IV kw.	2025	Wskaźnik dotyczy rekultywacji terenów Huty im. T. Sendzimira, gdzie planowana jest część inwestycyjna. Wskaźnik obejmuje rewitalizację dwóch zabytkowych budynków w drodze zmiany norm środowiskowych i efektywności energetycznej na aktualne – zgodne z wymogami prawnymi i środowiskowymi.
B21L	B3.3 Wsparcie dla zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Wejście w życie zmian w przepisach krajowych, które są niezbędne do poprawy warunków odnoszących się do odpornej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich.	Przepis w zmianach wskazujący na wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie zmian, które przyczynią się do zwiększenia odporności rolnictwa na suszę oraz zapobiegania powodziom na użytkach rolnych; poprawy racjonalności gospodarki wodnej dzięki odpowiedniemu regulowaniu stosunków wodnych na użytkach rolnych i ograniczeniu odpływu wody oraz zwiększenia retencji wód. Zmiany są zgodne z wymogami określonymi w wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności zapewnią one zgodność z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą w sprawie OOS i ramową

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										dyrektywą wodną. Zmiany nie będą prowadzić do pogorszenia poziomu zgodności z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do inwestycji uznawanych za znaczące lub potencjalnie znaczące zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inwestycji na obszarach Natura 2000 lub mających na nie wpływ. Ponadto zmiany te nie zmieniają obecnie wiążących przepisów dotyczących poboru wody.
B22L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Przyjęcie kryteriów kwalifikacji w odniesieniu do zaproszeń do składania wniosków	Przyjęcie kryteriów przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi				II kw.	2022	Inwestycje zostaną wybrane w drodze szczegółowych zaproszeń do składania wniosków na podstawie kryteriów środowiskowych. Projekt przyczyni się do zwiększenia odporności rolnictwa na suszę oraz zapobiegania powodziom na użytkach rolnych; poprawy racjonalności gospodarki wodnej dzięki odpowiedniemu regulowaniu stosunków wodnych na użytkach rolnych i ograniczeniu odpływu wody oraz zwiększenia retencji wód, pod warunkiem że ich potrzeba i charakter są odpowiednio uzasadnione. Pierwszeństwo mają rozwiązania oparte na przyrodzie i inne rozwiązania odporne na zmianę klimatu. Wspierane będą wyłącznie projekty, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i gruntowych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego odnośnych jednolitych części wód.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Liczba	0	2 500 000	IV kw.	2025	
B23L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	Wartość docelowa	Obszar gruntów rolnych/leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszanego potencjału retencyjnego							Co najmniej 2,5 mln hektarów gruntów rolnych lub leśnych korzystających z ulepszanego potencjału retencyjnego dzięki interwencjom poprawiającym długoterminową odporność sektora rolnictwa na skutki zmiany klimatu, a mianowicie susze i powodzie, oraz wspierającym różnorodność biologiczną. Inwestycja będzie zgodna z wymogami określonymi w wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01). Projekty te zapewnią w szczególności zgodność z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą w sprawie OOS (2014/52/UE) i ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wnioski o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										przepisy określone w „Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319). Wspierane będą wyłącznie projekty, które nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i gruntowych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego odnośnych jednolitych części wód. W przypadku poboru wody właściwy organ musiał udzielić odpowiedniego pozwolenia na pobór wody i określić warunki poboru wody, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu wód i aby zagwarantować, że odnośne zbiorniki wodne będą miały dobry stan ekologiczny zgodnie z wymogami dyrektywy 2000/60/WE, czego dowodem będą najnowsze odpowiednie dane potwierdzające. Należy unikać poboru wody, w przypadku gdy stan lub potencjał odnośnych jednolitych części wód (powierzchniowych lub gruntowych) jest gorszy niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilającej się zmiany klimatu), że będzie on gorszy niż dobry. Środki te będą również zgodne z przepisami dyrektywy 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia) oraz dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
B24L	B3.4 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich służącej wyznaczeniu celów, kierunków, zasad realizacji oraz mechanizmów koordynacji zielonej transformacji miast	Przepis w ustawie wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2023	Wejście w życie ustawy mającej na celu wspieranie zdolności obszarów miejskich do inwestowania w zieloną transformację. Zapewni ona lepsze uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w procedurach planowania przestrzeni miejskiej. Zapewni odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur. W jej ramach przewidziano wspieranie potencjału instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym w celu realizacji takich projektów.
B25L	B3.4 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Kamień milowy	Instrument na rzecz Zielonej Transformacji Miast	Utworzenie Instrumentu na rzecz Zielonej Transformacji Miast i przyjęcie jego szczegółowego regulaminu i procedur w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami				II kw.	2022	Kamień milowy odnosi się do utworzenia Instrumentu na rzecz Zielonej Transformacji Miast w celu wsparcia a) zielonej transformacji miast oraz b) inwestycji w zieloną cyfryzację miast przy wykorzystaniu przyjętych procedur. Instrument na rzecz Zielonej Transformacji Miast będzie zgodny z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01). Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikowalności projektów wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności; (iii)

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska. Instrument na rzecz Zielonej Transformacji Miast zagwarantuje, aby wszelkie środki powracające (tj. odsetki od pożyczek, stopa zwrotu z kapitału własnego lub spłacona kwota główna, pomniejszone o kwotę towarzyszących im kosztów) powiązane z tym instrumentem były wykorzystywane do realizacji tych samych celów polityki, w tym po roku 2026, lub do spłaty pożyczki z RRF.
B26L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Wartość docelowa	T1 – Podpisanie wszystkich umów o udzielenie zamówienia na inwestycje w projekty zielonego rozwoju obszarów miejskich (obliczone narastająco)		Liczba	0	120	II kw.	2024	Wartość docelowa odnosi się do liczby umów o udzielenie zamówienia podpisanych z beneficjentami. Wsparcie zostanie przekazane za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Zielonej Transformacji Miast i zgodnie z przyjętymi procedurami. Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze otwartego, przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów realizowanych we wszystkich miastach. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzebę złagodzenia

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										wpływu miast na zmianę klimatu i zdrowie ich mieszkańców poprzez obniżenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń. Wskaźniki rezultatu zostaną określone zgodnie ze szczególnym charakterem projektów objętych wsparciem. Rodzaje projektów kwalifikowalnych obejmują: (i) zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeniach miast i obszarów funkcjonalnych oraz ograniczanie zasklepiania gleby; (ii) inwestycje miejskie oparte na przyrodzie (NBS), w których wprowadzono rozwiązania dot. roślinności towarzyszącej; (iii) zrównoważone systemy gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zielono-błękitnej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie; (iv) poprawę jakości powietrza w miastach, w tym rozwój energetyki rozproszonej i obywatelskiej; (v) tworzenie stref niskoemisyjnych, wprowadzanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, realizację planów efektywnej mobilności, ustanowienie zielonych stref na obszarach miejskich; (vi) rozwój klastrów energii i spółdzielni energetycznych; (vii) zwiększenie wykorzystania OZE jako źródła energii w mieście; (viii) rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym; (ix) wdrażanie energooszczędnych technologii oświetlenia dróg i przestrzeni publicznych; (x) edukację oraz budowanie świadomości mieszkańców dotyczącej konieczności transformacji

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										miast w kierunku neutralności klimatycznej w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Koszt działań, o których mowa w ppkt (x), nie może przekraczać 10 % kosztów środka B3.4.1. Miasta, w których tego rodzaju projekty zostały lub mają zostać wdrożone, będą traktowane priorytetowo. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. Od odbiorców końcowych ani od instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym nie można wymagać wnoszenia wkładów w jakiegokolwiek formie na poczet pokrycia kosztów spłaty pożyczki. Przepisu tego nie stosuje się do projektów inwestycyjnych generujących odpowiednie dochody lub oszczędności kosztów.
B27L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Wartość docelowa	T2 – Podpisanie wszystkich umów o udzielenie zamówienia na inwestycje w projekty zielonego rozwoju obszarów miejskich (obliczone narastająco)		Liczba	120	344	IV kw.	2025	Liczba podpisanych z beneficjentami umów o udzielenie zamówienia dotyczących inwestycji spełniających kryteria określone w pozycji B26L.
B28L	B3.5 Reforma budownictwa mieszkaniowego dla osób o niskich i średnich dochodach, z uwzględnieniem wyższej efektywności energetycznej budynków	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk	Zawarcie w ustawie o zmianie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk				II kw.	2022	Zmiany wprowadzone w ustawie przewidują zwiększenie wsparcia na rzecz inwestycji w budowę budynków o standardzie energii wyższym o 20 % od budynku o niemal zerowym zużyciu energii. Planuje się zwiększyć wsparcie w porównaniu ze standardowymi mieszkaniami z poziomu 80 % do poziomu 95 % w przypadku gospodarstw

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń i wprowadzenie powiązanych z tym faktem zmian w innych ustawach	dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń przepisu określającego termin jej wejścia w życie i wprowadzenie powiązanych z tym faktem zmian w innych ustawach						domowych o niskich dochodach i z poziomem 35 % do poziomu 60 % w przypadku gospodarstw domowych o średnich dochodach. Przepisy te będą miały zastosowanie do wszystkich źródeł wsparcia publicznego.
B29L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	T1 – Ukończenie budowy pierwszej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach		Numer	0	1 544	II kw.	2024	Liczba ukończonych mieszkań przystępnych cenowo (dla osób o niskich i przeciętnych dochodach). Inwestycje realizują gminy i stowarzyszenia budownictwa społecznego. W umowach o udzielenie zamówienia podpisanych z podmiotami będącymi beneficjentami (władze lokalne i stowarzyszenia budownictwa społecznego) należy doprecyzować, że: - co najmniej 75 % tych mieszkań zostanie przydzielone tym osobom ubiegającym się o przydział mieszkania, które znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie kryterium poziomu dochodów, w której wnioskodawców ułożono w porządku malejącym, oraz - mieszkania będą budowane zgodnie z normą efektywności energetycznej o 20 % bardziej ambitną niż minimalna norma efektywności energetycznej obowiązująca w Polsce (norma dotycząca budynków o niemal zerowym zużyciu energii).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków otwartego dla wszystkich władz lokalnych i towarzystw budownictwa społecznego. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzebę zwiększenia podaży energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo należy traktować obszary, na których takie projekty zostały lub mają zostać wdrożone. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. Środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01). W przypadku gdy nowa działalność budowlana jest prowadzona na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu (uwzględniając sieć obszarów chronionych Natura 2000, miejsca światowego dziedzictwa UNESCO i obszary o zasadniczym znaczeniu dla

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										różnorodności biologicznej, jak również inne obszary chronione) należy zapewnić zgodność z przepisami art. 6 ust 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, przy czym w przypadkach wymaganych zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie OOS należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrolę. Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wniosek o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytocznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Numer	1 544	6 485	II kw.	2025	
B30L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	T2 – Ukończenie budowy drugiej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach							Liczba ukończonych mieszkań przystępnych cenowo (dla osób o niskich i przeciętnych dochodach). Inwestycje realizują gminy i towarzystwa budownictwa społecznego. W umowach o udzielenie zamówienia podpisanych z podmiotami będącymi beneficjentami (władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego) należy doprecyzować, że: - co najmniej 75 % tych mieszkań zostanie przydzielone tym osobom ubiegającym się o przydział mieszkania, które znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie kryterium poziomu dochodów, w której wnioskodawców ułożono w porządku malejącym, oraz - mieszkania będą budowane zgodnie z normą efektywności energetycznej o 20 % bardziej ambitną niż minimalna norma efektywności energetycznej obowiązująca w Polsce (norma dotycząca budynków o niemal zerowym zużyciu energii). Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków otwartego dla wszystkich władz lokalnych i lokalnych towarzystw mieszkaniowych. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzebę zwiększenia podaży energooszczędnych mieszkań dla

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo należy traktować obszary, na których takie projekty zostały lub mają zostać wdrożone. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. Środek ten nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C 58/01). W przypadku gdy nowa działalność budowlana jest prowadzona na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu (uwzględniając sieć obszarów chronionych Natura 2000, miejsca światowego dziedzictwa UNESCO i obszary o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również inne obszary chronione) należy zapewnić zgodność z przepisami art. 6 ust 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, przy czym w przypadkach wymaganych zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie OOS należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrolę. Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wniosek o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319).
B31L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	Ukończenie budowy trzeciej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach		Liczba	6 485	12 355	II kw.	2026	Liczba ukończonych mieszkań przystępnych cenowo (dla osób o niskich i przeciętnych dochodach). Inwestycje realizują gminy i towarzystwa budownictwa społecznego. W umowach o udzielenie zamówienia podpisanych z podmiotami będącymi beneficjentami (władze lokalne i towarzystwa budownictwa społecznego) należy doprecyzować, że: - co najmniej 75 % tych mieszkań

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zostanie przydzielone tym osobom ubiegającym się o przydział mieszkania, które znajdują się w dolnej połowie listy wnioskodawców sporządzonej na podstawie kryterium poziomu dochodów, w której wnioskodawców ułożono w porządku malejącym, oraz - mieszkania będą budowane zgodnie z normą efektywności energetycznej o 20 % bardziej ambitną niż minimalna norma efektywności energetycznej obowiązująca w Polsce (norma dotycząca budynków o niemal zerowym zużyciu energii). Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków otwartego dla wszystkich władz lokalnych i towarzystw budownictwa społecznego. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzebę zwiększenia podaży energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Priorytetowo należy traktować obszary, na których takie projekty zostały lub mają zostać wdrożone. Przydzielanie projektów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego. Środek ten nie spowoduje poważnych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środka i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01). W przypadku gdy nowa działalność budowlana jest prowadzona na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu (uwzględniając sieć obszarów chronionych Natura 2000, miejsca światowego dziedzictwa UNESCO i obszary o zasadniczym znaczeniu dla różnorodności biologicznej, jak również inne obszary chronione) należy zapewnić zgodność z przepisami art. 6 ust 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, przy czym w przypadkach wymaganych zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie OOS należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrolę. Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie OOS, muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOS, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wniosek o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytocznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319).

C. KOMPONENT C: „TRANSFORMACJA CYFROWA”

Komponent C polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do szeregu wyzwań. Po pierwsze, dotyczy on różnic między obszarami miejskimi i wiejskimi pod względem łączności oraz dostępu do szybkiego i niezawodnego połączenia internetowego zarówno przewodowego, jak i bezprzewodowego; po drugie – konieczności szybszego i bezpieczniejszego wykorzystywania usług cyfrowych w sektorze publicznym; po trzecie – ogólnego braku ukierunkowanej strategii kształcenia i szkolenia w dziedzinie technologii cyfrowych, co w czasie pandemii COVID-19 wyraźnie uwidocznił niedostateczny poziom umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli i niewystarczająca ilość posiadanego przez nich sprzętu ICT. Ponadto w komponencie tym uwzględniono konieczność zwiększenia cyberbezpieczeństwa publicznego systemu informacyjnego w celu szybkiego reagowania na cyberataki i incydenty związane z bezpieczeństwem.

Komponent ten służy przyspieszeniu procesu cyfryzacji kraju poprzez cyfrową transformację sektora publicznego, gospodarki i społeczeństwa. Składa się on z trzech podkomponentów zgodnych z jego celami szczegółowymi: poprawa dostępu do szybkiego internetu (C1); rozwój e-usług i ich konsolidacja, tworzenie warunków dla rozwoju przełomowych technologii cyfrowych w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie oraz usprawnienie komunikacji między instytucjami publicznymi, obywatelami i biznesem (C2); wzrost bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, zabezpieczenie infrastruktury przetwarzania danych oraz cyfryzacja infrastruktury służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (C3).

Reformy i inwestycje opracowane w ramach komponentu przyczyniają się do wykonania trzech zaleceń krajowych określonych dla Polski w ostatnich dwóch latach, dotyczących konieczności ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na infrastrukturę cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) i transformację cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), jak również potrzeby podnoszenia umiejętności cyfrowych i dalszego promowania transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 2, 2020).

Oczekuje się, że żaden ze środków w tym komponencie nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

Oczekuje się, że komponent ten pomoże w promowaniu transformacji cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury szerokopasmowej sieci dostępu nowej generacji, zwiększenie wykorzystania narzędzi cyfrowych w sektorze publicznym oraz podniesienie e-kompetencji w społeczeństwie (przedsiębiorstw, administracji publicznej, nauczycieli i uczniów). Przyczyni się on do optymalizacji cyberbezpieczeństwa, zwiększenia efektywności przetwarzania danych i modernizacji infrastruktury służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Ponadto ewentualne wdrożenie innowacyjnych rozwiązań chmurowych nowej generacji pozwoli stworzyć stabilne i zrównoważone infrastruktury chmurowe.

C.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Za pośrednictwem komponentu zostaną przeprowadzone 3 reformy i 5 inwestycji w ramach części komponentu dotyczącej dotacji.

C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu

Reforma ta ma na celu zagwarantowanie powszechnego dostępu do szybkiego internetu i usług cyfrowych w całej Polsce, w tym na obszarach tzw. „białych plam”, na których nie istnieje infrastruktura szerokopasmowa o dużej przepustowości.

Cel ten zostanie osiągnięty po pierwsze – poprzez likwidację barier legislacyjnych w przypadku inwestycji w sieci szerokopasmowe, a po drugie – poprzez dostosowanie krajowego prawodawstwa do ogólnounijnego zestawu narzędzi łączności z dnia 25 marca 2021 r., będącego zbiorem najlepszych praktyk mających na celu przyspieszenie wprowadzania i wdrażania sieci o bardzo dużej przepustowości (VHCN). Zmiany prawne dotyczą m.in. zmiany rozporządzenia w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych oraz rozporządzenia w sprawie systemu Pojedynczego Punktu Informacyjnego.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2023 r.

C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam

Zgodnie ze wspomnianą reformą inwestycja ta ma na celu zwiększenie liczby gospodarstw domowych objętych stałą siecią szerokopasmową o 931 000 lokali ze szczególnym uwzględnieniem białych obszarów dostępu nowej generacji, na których obecnie nie istnieje infrastruktura szerokopasmowa o dużej przepustowości i w przypadku których jest mało prawdopodobne, by w najbliższej przyszłości rynek zapewnił użytkownikom końcowym łączność o prędkości pobierania danych wynoszącej 100 Mb/s, tak aby co najmniej 80 % gospodarstw domowych miało dostęp do internetu o przepustowości 100 Mb/s, z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s. Wspomniana inwestycja służy osiągnięciu 3 wartości docelowych: pierwsza zakłada objęcie stałą siecią szerokopasmową 100 000 gospodarstw domowych do grudnia 2024 r., druga – 400 000 gospodarstw domowych do grudnia 2025 r., natomiast ostatnia zakłada objęcie pozostałych 431 000 gospodarstw domowych stałą siecią szerokopasmową do 30 czerwca 2026 r.

Aby spełnić warunki zasady „nie czynić poważnych szkód”, w sytuacjach, w których jest to wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy przeprowadzić ocenę dotyczącą ryzyka zmiany klimatu i ocenę wrażliwości na zmiany klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania dostosowawcze przewidziane w tych przepisach.

W przypadku wszystkich inwestycji infrastrukturalnych co najmniej 70 % odpadów z budowy i rozbiórki musi zostać ponownie użyte lub poddane recyklingowi zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C 58/01)²⁸.

²⁸ W szczególności w ramach środka operatorów odpowiedzialnych za roboty budowlane zobowiązano do zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki (poza naturalnie występującymi materiałami, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionych decyzją 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującą decyzję 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów oraz decyzję Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (notyfikowaną jako dokument nr C(2000) 1147) powstałych na placu budowy nadawało się do ponownego użycia, recyklingu i poddania innej metodzie odzysku materiałów, uwzględniając operacje wypełniania wyrobisk przy wykorzystaniu odpadów zamiast innych materiałów zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie

Ta szeroko zakrojona reforma obejmuje różne aspekty propagujące cyfrową transformację polskiego społeczeństwa, począwszy od cyfrowych usług publicznych po edukację cyfrową obywateli i pracowników.

Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sektorze publicznym powinno być wspierane przez zmiany legislacyjne, które promować będą komunikację elektroniczną między instytucjami publicznymi, przedsiębiorstwami i obywatelami. Zmiany legislacyjne to zmiana ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, której celem jest cyfryzacja dokumentów i procedur w administracji publicznej. Druga dotyczy zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w zakresie dotyczącym stosowania ustrukturyzowanych faktur w formie elektronicznej oraz nałożenia obowiązku wystawiania i otrzymywania faktur elektronicznych za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur.

Jeżeli chodzi o kompetencje cyfrowe, elementem o kluczowym znaczeniu dla ich rozwijania będzie przygotowanie i wdrożenie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. W ramach programu zostanie zdefiniowany obszerny, długoterminowy zbiór wymogów dotyczących wsparcia rozwoju i monitorowania kompetencji cyfrowych w obszarze edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej. W programie zostanie wyraźnie określona kwestia powołania i funkcjonowania Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Dokument zostanie opracowany przy zastosowaniu podejścia obejmującego wiele zainteresowanych stron.

W dziedzinie edukacji kluczowy element sprzyjający transformacji cyfrowej edukacji polega na określeniu minimalnych wiążących standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową. Obowiązkowe wytyczne zostaną opracowane we współpracy z instytucjami samorządowymi na szczeblu lokalnym oraz w porozumieniu z szeroką grupą zainteresowanych stron i zapewnią minimalny poziom wyposażenia każdej szkoły w Polsce w sprzęt informacyjno-komunikacyjny (ICT).

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2024 r.

C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie

Aby zwiększyć wykorzystanie e-usług publicznych, w ramach tej inwestycji planuje się wdrożenie następujących pakietów:

- opracowanie e-usług w administracji publicznej umożliwiających obywatelom załatwianie spraw administracyjnych przez internet;
- utworzenie lub rozwinięcie systemów informatycznych na potrzeby administracji publicznej, co umożliwi cyfryzację działalności urzędników służby cywilnej;
- cyfryzacja procedur administracyjnych związanych z budownictwem i planowaniem przestrzennym;
- cyfryzacja usług i procedur Krajowej Administracji Skarbowej, uwzględniając wdrożenie systemu elektronicznego obiegu faktur w przedsiębiorstwach (Krajowy System e-Faktur);

- cyfryzacja rolnictwa, uwzględniając wdrożenie rozwiązań w zakresie geomatyki i monitorowania satelitarnego w sektorze rolnictwa oraz wprowadzenie systemu cyfrowej weryfikacji gruntów rolnych;
- wdrożenie testowych mechanizmów współpracy służących stymulowaniu procesu opracowywania i upowszechniania przełomowych technologii, na przykład za pośrednictwem portalu integrującego inteligentne usługi miejskie z aplikacjami bazującymi na sztucznej inteligencji i internecie rzeczy.

W szczególności oczekuje się opracowania 39 projektów mających na celu m.in. budowę dziewięciu nowych lub rozbudowanych publicznych platform udostępniania danych i platform realizacji e-usług; budowę 30 nowych lub rozbudowanych publicznych systemów informatycznych; wdrożenie 65 nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych; udostępnienie, dostosowanie i rozbudowanie 400 e-usług, w tym usług API, na nowych lub rozbudowanych platformach, a ponadto wdrożenie trzech testowych mechanizmów współpracy mających pobudzić wykorzystanie technologii przełomowych. Oczekuje się, że wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą miały co najmniej czwarty stopień zaawansowania, tj. rozpatrywanie spraw w pełni w formie elektronicznej (stopień transakcji w pięciostopniowym modelu zaawansowania).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia

Zgodnie z opracowaniem minimalnych wiążących standardów dotyczących sprzętu ICT dzięki tej inwestycji wszystkie szkoły w Polsce zostaną wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt multimedialny, z którego będą mogli korzystać nauczyciele i uczniowie. Ma to na celu umożliwienie wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu na równym poziomie w każdej szkole podstawowej i ponadpodstawowej w całej Polsce, a docelowo zapewnienie przenośnych komputerów wraz z oprogramowaniem co najmniej 90 % nauczycieli oraz dostarczenie łącznie 1 200 000 laptopów, tak aby co najwyżej sześciu uczniów przypadało na jeden laptop.

Aby zapewnić zgodność z warunkami zasady „nie czyn poważnych szkód”, sprzęt ICT w postaci serwerów i urządzeń do przechowywania danych lub komputerów i serwerów komputerowych bądź wyświetlaczy elektronicznych musi spełniać ustanowione w dyrektywie 2009/125/WE wymogi związane z efektywnością energetyczną i materiałową. Ponadto sprzęt ICT nie może zawierać substancji objętych ograniczeniami figurujących w wykazie zamieszczonym w załączniku II do dyrektywy 2011/65/UE.

Wprowadzony zostanie plan gospodarki odpadami, który zapewni maksymalny recykling po zakończeniu eksploatacji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym poprzez ustalenia umowne z partnerami w zakresie gospodarowania odpadami, odzwierciedlenie w prognozach finansowych lub oficjalnej dokumentacji projektowej. Po zakończeniu eksploatacji sprzęt zostanie przygotowany do ponownego użycia, odzysku lub recyklingu, lub nastąpi jego właściwe przetwarzanie obejmujące usunięcie wszelkich płynów oraz selektywne przetwarzanie zgodne z załącznikiem VII do dyrektywy 2012/19/UE.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2025 r.

C2.1.3 E-kompetencje

Przeprowadzając szkolenia dla co najmniej 380 000 osób, Polska dąży do zwiększenia ogólnego poziomu kompetencji cyfrowych w społeczeństwie i usprawnienia procesu

transformacji cyfrowej kraju. 40 % osób w tej grupie to obywatele potrzebujący podstawowych umiejętności cyfrowych, 20 % – urzędnicy publiczni, 20 % – osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem, natomiast pozostałe 20 % – edukatorzy i nauczyciele, którzy odbędą szkolenie na poziomie podstawowym i średnim. Ta ostatnia kategoria osób nie będzie obejmowała pracowników przedszkoli, dla których planuje się zorganizować dodatkowe szkolenia specjalistyczne, co pozwoli wesprzeć część inwestycji w sprzęt i infrastrukturę ICT realizowaną w ramach pożyczki.

W ramach tej inwestycji w kancelarii ministra właściwego ds. cyfryzacji zostanie utworzone Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, do którego należeć będą eksperci, doradcy i specjaliści cyfrowi wspierający realizację polityki cyfrowej.

Ponadto powstanie sieć koordynatorów cyfrowych, którzy będą wspierać każdą gminę w organizacji procesu transformacji cyfrowej; liczyć będzie ona łącznie 2 477 koordynatorów (średnio jednego na gminę, w zależności od elementów takich jak wielkość gminy, liczba mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy).

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania

Reforma ukierunkowana jest na trzy cele szczegółowe, które służą wdrożeniu rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa systemów informacyjnych: (i) rozwój krajowego systemu cyberbezpieczeństwa; (ii) zdolność do skutecznego zapobiegania incydentom i reagowania na nie; (iii) budowanie świadomości społeczeństwa w zakresie cyberbezpieczeństwa. Cele te zostaną osiągnięte poprzez zmianę ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz wprowadzenie szeregu zmian do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług kluczowych.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania

Inwestycja ta obejmuje cztery różne komponenty: (i) cyberbezpieczeństwo; (ii) infrastrukturę przetwarzania danych; (iii) optymalizację sposobu działania infrastruktury wykorzystywanej przez organy ścigania oraz (iv) rozwiązania w zakresie przetwarzania w chmurze i przetwarzania brzegowego.

W obszarze (i) cyberbezpieczeństwa planuje się realizację 8 indywidualnych projektów mających na celu:

- ustanowienie sieci obejmującej 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC);
- ustanowienie sieci obejmującej łącznie 7 sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT) w sektorach kluczowych w rozumieniu dyrektywy w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii: sektorze energetyki, sektorze transportu, sektorze służby zdrowia, sektorze bankowości, sektorze infrastruktury rynków finansowych, sektorze infrastruktury cyfrowej i sektorze zaopatrzenia w wodę;

- podłączenie 385 podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa do zintegrowanego systemu zarządzania cyberbezpieczeństwem;
- ustanowienie sieci obejmującej co najmniej 30 operacyjnych centrów bezpieczeństwa (SOC) działających na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa narodowego i modernizacja już istniejących centrów tego rodzaju;
- zrealizowanie programu przekwalifikowania 600 osób w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, uwzględniając m.in. aktualnych pracowników;
- wdrożenie programu systemowego wzmocnienia co najmniej 30 podmiotów przy wykorzystaniu technologii operacyjnych opracowanych z myślą o systemach kontroli przemysłowej;
- udzielenie 400 podmiotom wsparcia na rzecz modernizacji i rozbudowania infrastruktury cyberbezpieczeństwa przy wykorzystaniu technologii informacyjnej i technologii operacyjnej, a także zakup zapór sieciowych i systemów cyberbezpieczeństwa;
- utworzenie sieci służb interwencyjnych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa na szczeblu wojewódzkim, aby wesprzeć organy publiczne w radzeniu sobie z incydentami i przywracaniu gotowości operacyjnej po wystąpieniu incydentu, a także organizowanie szkoleń w zakresie cyberbezpieczeństwa dla władz lokalnych i regionalnych (przeszkolenie co najmniej 440 przedstawicieli służb interwencyjnych i pracowników władz lokalnych i regionalnych).

W przypadku (ii) infrastruktury danych powstaną 3 ustandaryzowane centra przetwarzania danych dostarczające energooszczędną i skalowalną infrastrukturę krytyczną w celu zapewnienia dostępnych usług cyfrowych i zabezpieczenia infrastruktury dla systemów technologii informacyjno-komunikacyjnych. Centra przestrzegają europejskiego kodeksu postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych, w szczególności w następujących obszarach:

- *3.2.8. Zrównoważone wykorzystanie energii:* energia potrzebna do pokrycia zapotrzebowania energetycznego centrów danych musi pochodzić z OZE;
- *3.2.11 Alternatywne technologie wytwarzania energii elektrycznej:* w obiektach należących do centrów danych planuje się instalowanie odnawialnych źródeł energii i korzystanie z technologii wodorowych ogniw paliwowych;
- *3.3.2 Branie pod uwagę szeregu poziomów odporności:* oczekuje się, że centra danych zwiększą niezawodność systemu zasilania poprzez opracowanie nowych metod zasilania awaryjnego, np. w postaci turbin gazowych i wodorowych ogniw paliwowych.

Aby spełnić warunki zasady „nie czyn poważnych szkód”, przed podjęciem decyzji w sprawie budowy i renowacji centrów danych należy przeprowadzić ocenę dotyczącą ryzyka zmiany klimatu i ocenę wrażliwości na zmiany klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania dostosowawcze. W przypadku wszystkich inwestycji infrastrukturalnych co najmniej 70 % odpadów z budowy i rozbiórki musi zostać ponownie użyte lub poddane recyklingowi zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

(iii) Optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obejmuje 4 projekty ukierunkowane na zintegrowanie różnych systemów alarmowania i ostrzegania oraz udoskonalenie modelu współpracy między służbami państwowymi, takimi jak policja, straż pożarna i samorządy terytorialne.

Ponadto, jeżeli chodzi o (iv) wdrożenie rozwiązań w zakresie przetwarzania w chmurze i przetwarzania brzegowego, oczekuje się, że Polska weźmie udział w ważnym projekcie

stanowiącym przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI) dotyczącym infrastruktury chmury obliczeniowej nowej generacji i usług przetwarzania brzegowego, aby wesprzeć opracowywanie i pierwsze zastosowanie w przemyśle zaawansowanych projektów w dziedzinie badań i rozwoju wnoszących wkład w tworzenie przyszłych rozwiązań w dziedzinie przetwarzania danych w ramach kontinuum rozciągającego się od przetwarzania w chmurze do przetwarzania brzegowego.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

C.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
C1G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Ramy przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na rzecz dofinansowania projektów budowy sieci szerokopasmowych na obszarach białych NGA (dostęp nowej generacji), na których obecnie nie istnieją sieci dostępu nowej generacji.	Publikacja ram na stronach internetowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Centrum Projektów Polska Cyfrowa				II kw.	2022	Ustanowienie ram jako podstawy następującego zaproszenia do składania wniosków. Ramy będą obejmowały przepisy służące zapewnieniu pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01) w odniesieniu do projektów objętych wsparciem w ramach tego źródła poprzez zastosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, wykazu wyłączeń oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
C2G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych	Przepis w zmianie rozporządzenia wskazujący na wejście w życie				I kw.	2023	Wejście w życie zmiany rozporządzenia w sprawie krajowej inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych mającej na celu lepszą identyfikację obszarów wymagających dodatkowego wsparcia w ramach interwencji publicznych.
C3G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia w sprawie Pojedynczego Punktu Informacyjnego przez Prezesa Rady Ministrów	Przepis w zmianie rozporządzenia wskazujący na jej wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie zmiany rozporządzenia w sprawie Pojedynczego Punktu Informacyjnego w celu dostarczenia operatorom szerszego zakresu informacji o infrastrukturze, którą można wykorzystać w inwestycjach telekomunikacyjnych, oraz zapewnienia lepiej dostosowanych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										narzędzi planowania.
C4G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T1 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)		Liczba	0	100 000	IV kw.	2024	Co najmniej 100 000 dodatkowych gospodarstw domowych na obszarach białych dostępu nowej generacji – w przypadku których jest mało prawdopodobne, by w najbliższej przyszłości rynek zapewnił użytkownikom końcowym łączność o prędkości pobierania danych wynoszącej 100 Mb/s – zostanie objętych szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s), zgodnie z celami określonymi w Narodowym Planie Szerokopasmowym i komunikacie Komisji w sprawie europejskiego społeczeństwa gigabitowego. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C5G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T2 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)		Liczba	100 000	500 000	IV kw.	2025	Łącznie co najmniej 500 000 dodatkowych gospodarstw domowych na obszarach białych dostępu nowej generacji – w przypadku których jest mało prawdopodobne, by w najbliższej przyszłości rynek zapewnił użytkownikom końcowym łączność o prędkości pobierania danych wynoszącej 100 Mb/s – zostanie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										objętych szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s), zgodnie z celami określonymi w Narodowym Planie Szerokopasmowym i komunikacie Komisji w sprawie europejskiego społeczeństwa gigabitowego. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C6G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T3 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)		Liczba	500 000	931 000	II kw.	2026	Łącznie co najmniej 931 000 dodatkowych gospodarstw domowych na obszarach białych dostępu nowej generacji – w przypadku których jest mało prawdopodobne, by w najbliższej przyszłości rynek zapewnił użytkownikom końcowym łączność o prędkości pobierania danych wynoszącej 100 Mb/s – zostanie objętych szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s), zgodnie z celami określonymi w Narodowym Planie Szerokopasmowym i komunikacie Komisji w sprawie europejskiego społeczeństwa gigabitowego.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C7G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne pod kątem wprowadzania domyślności cyfrowej postaci dokumentów i elektronicznej formy usług oraz cyfryzacji procesów administracyjnych.	Przepis w zmienionej ustawie wskazujący na wejście w życie tej zmiany				IV kw.	2023	Wejście w życie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Za przygotowanie i uchwalenie tej ustawy odpowiada Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
C8G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stosowanie ustrukturyzowanych faktur) – wprowadzająca do obrotu gospodarczego elektroniczne faktury ustrukturyzowane oraz wprowadzająca obowiązek wystawiania i otrzymywania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur.	Przepis w zmienionej ustawie wskazujący na wejście w życie tej zmiany				II kw.	2024	Wejście w życie zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stosowanie ustrukturyzowanych faktur) Korzystanie z faktur elektronicznych uznaje się za obowiązkowe. Organem rządowym odpowiedzialnym za przygotowanie i uchwalenie zmienionej ustawy jest Ministerstwo Finansów.
C9G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Minimalne wiążące standardy wyposażenia wszystkich szkół w infrastrukturę cyfrową w celu umożliwienia	Przyjęcie standardów przez Ministerstwo Edukacji i				III kw.	2022	Przyjęcie wiążących standardów wyposażenia szkół w infrastrukturę cyfrową, obowiązkowych dla każdej szkoły, w celu osiągnięcia tego samego poziomu infrastruktury

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu na równym poziomie w każdej szkole.	Nauki (MEN)						cyfrowej. Opracowanie standardów będzie obejmowało konsultacje z szeroką grupą zainteresowanych stron oraz z samorządem terytorialnym. Za przygotowanie i przyjęcie przedmiotowego rozporządzenia odpowiedzialne jest Ministerstwo Edukacji i Nauki.
C10G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych mającego na celu zarządzanie rozwojem kompetencji cyfrowych oraz edukacji cyfrowej obywateli i pracowników w różnych sektorach. Obejmuje on powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC).	Przepis w rozporządzeniu Rady Ministrów wskazujący na jego wejście w życie.				III kw.	2022	Wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (będącego programem wieloletnim do 2030 r.), w tym planu wdrażania, oceny i monitorowania zgodnie z „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”. Program jest opracowywany przy zastosowaniu podejścia obejmującego szereg zainteresowanych stron. W ramach programu ustanawia się między innymi Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC) oraz politykę rozwoju kompetencji cyfrowych.
C11G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	Wartość docelowa	T1 – Projekty polegające na tworzeniu nowych i modernizacji istniejących e-usług, usprawniające proces ich tworzenia lub usprawniające obsługę procesów z pomocą digitalizacji		Liczba	0	6	III kw.	2024	Liczba zrealizowanych projektów polegających na tworzeniu nowych i rozwoju istniejących e-usług, usprawnianiu procesu ich tworzenia lub usprawnianiu obsługi procesów z pomocą digitalizacji. Projekty te przyczynią się do: – zakończenia budowy nowych lub rozbudowanych publicznych platform udostępniania danych i platform realizacji e-usług; – zakończenia budowy nowych lub rozbudowanych publicznych systemów informatycznych; – wdrożenia nowych, zmodyfikowanych lub

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zintegrowanych e-usług publicznych; – udostępnienia, dostosowania i rozbudowania e-usług, w tym usług API, na nowych lub rozbudowanych platformach; – wdrożenia testowych mechanizmów współpracy mających pobudzić wykorzystanie technologii przełomowych. Wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą miały co najmniej czwarty stopień zaawansowania, tj. rozpatrywanie spraw w pełni w formie elektronicznej.
C12G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	Wartość docelowa	T2 – Projekty polegające na tworzeniu nowych i modernizacji istniejących e-usług, usprawnianiu procesu ich tworzenia lub usprawnianiu obsługi procesów z pomocą digitalizacji		Liczba	6	39	II kw.	2026	Liczba zrealizowanych projektów polegających na tworzeniu nowych i rozwoju istniejących e-usług, usprawnianiu procesu ich tworzenia lub usprawnianiu obsługi procesów z pomocą digitalizacji. Projekty te przyczynią się do: – zakończenia budowy nowych lub rozbudowanych publicznych platform udostępniania danych i platform realizacji e-usług; – zakończenia budowy nowych lub rozbudowanych publicznych systemów informatycznych; – wdrożenia nowych, zmodyfikowanych lub zintegrowanych e-usług publicznych; – udostępnienia, dostosowania i rozbudowania e-usług, w tym usług API, na nowych lub rozbudowanych platformach; – wdrożenia testowych mechanizmów współpracy mających pobudzić wykorzystanie technologii przełomowych.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Wszystkie nowe lub zmodernizowane e-usługi z graficznym interfejsem użytkownika będą miały co najmniej czwarty stopień zaawansowania.
C13G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	Wartość docelowa	Uwierzytelnienia przez węzeł krajowy https://login.gov.pl (średnio miesięcznie w danym roku)		Liczba	0	8 500 000	IV kw.	2025	Co najmniej 8 500 000 uwierzytelnień przez węzeł krajowy, będący narzędziem łączącym krajowe (publiczne i prywatne) systemy identyfikacji elektronicznej z systemami informatycznymi, w ramach których świadczone są e-usługi. Mierzy się całkowitą liczbę uwierzytelnień on-line, odzwierciedlającą pojedynczą interakcję danego użytkownika publicznych usług on-line.
C14G	C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	Wartość docelowa	Nowe komputery przenośne do dyspozycji nauczycieli		Liczba	0	465 000	III kw.	2023	Co najmniej 465 000 dodatkowych przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku nauczycieli. Ogólnym celem tego środka jest wyposażenie nauczycieli w przenośne komputery. We współpracy z samorządami terytorialnymi ustanawia się sprawiedliwą i przejrzystą procedurę przydziału przenośnych komputerów z oprogramowaniem, zapewniającą równe traktowanie wszystkich szkół i instytucji edukacyjnych. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, efektywności materiałowej oraz recyklingu.
C15G	C2.1.2 Wyrównanie	Wartość	Nowe komputery przenośne		Liczba	0	735 000	III kw.	2025	Co najmniej 735 000 dodatkowych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	docelowa	do dyspozycji uczniów							przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku uczniów. We współpracy z samorządami terytorialnymi ustanawia się sprawiedliwą i przejrzystą procedurę przydziału przenośnych komputerów z oprogramowaniem, zapewniającą równe traktowanie wszystkich szkół i instytucji edukacyjnych. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, efektywności materiałowej oraz recyklingu.
C16G	C2.1.3 E-kompetencje	Kamień milowy	Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC)	Sprawozdanie na temat struktury organizacyjnej i funkcjonowania CRKC				IV kw.	2022	W ramach urzędu ministra właściwego do spraw cyfryzacji zostanie utworzone Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC). Głównym celem Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych jest wzmocnienie i usprawnienie systemu koordynacji rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce poprzez realizację następujących podfunkcji: • Funkcja badawczo-analityczna Funkcja ta obejmuje działania polegające na prowadzeniu badań i monitorowania w zakresie kompetencji cyfrowych w połączeniu z funkcją obserwacyjną polegającą na gromadzeniu i porządkowaniu wiedzy w tym zakresie (za pośrednictwem analizy

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										współczesnych trendów, innowacji, badań i dobrych praktyk). Prowadzi to do formułowania zaleceń i propozycji odpowiednich działań. • Funkcja testowania i wdrażania Funkcja ta obejmuje testowanie w formie działań pilotażowych oraz wdrażanie najbardziej wartościowych i obiecujących rozwiązań, zaleceń i propozycji wynikających z działań pilotażowych i realizacji funkcji badawczo-analitycznej. • Funkcja edukacyjna i popularyzatorska Funkcja ta obejmuje takie działania jak doradztwo, mentoring, seminaria, szkolenia i kursy, a także upowszechnianie wyników działań Centrum za pomocą portalu informacyjnego z analizami/standardami/schematami/dobrymi praktykami w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych.
C17G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T1 – Koordynatorzy ds. cyfrowych – średnio jeden na każdą gminę w Polsce		Liczba	0	1 500	II kw.	2023	W ramach pośredniej wartości docelowej program obejmie co najmniej połowę wszystkich gmin, a w każdej z nich będzie średnio jeden koordynator ds. cyfrowych. Liczbę koordynatorów na gminę określa się na podstawie takich elementów, jak: wielkość gminy, liczba mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy. Zadaniem koordynatorów ds. cyfrowych będzie zapewnienie wsparcia gminom i instytucjom na ich terenie oraz odpowiadanie na rzeczywiste potrzeby ich społeczności.
C18G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość	T2 – Nowi koordynatorzy		Liczba	1 500	2 477	III kw.	2025	Program obejmie wszystkie gminy, a

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
		docelowa	ds. cyfrowych, co najmniej jeden na każdą gminę w Polsce							w każdej z nich będzie średnio jeden koordynator ds. cyfrowych. Liczbę koordynatorów na gminę określa się na podstawie takich elementów, jak: wielkość gminy, liczba mieszkańców, poziom umiejętności cyfrowych oraz zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy. Zadaniem koordynatorów ds. cyfrowych będzie zapewnienie wsparcia gminom i instytucjom na ich terenie oraz odpowiadanie na rzeczywiste potrzeby ich społeczności.
C19G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T1 – Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności cyfrowych		Liczba	0	190 000	III kw.	2024	Co najmniej 190 000 osób ukończyło szkolenie w ramach wdrażania projektów ukierunkowanych na rozwój (nabywanie lub rozwijanie) kompetencji cyfrowych. Osoby objęte szkoleniem w zakresie kompetencji cyfrowych należą w przybliżeniu w równym stopniu do następujących kategorii: – 40 %: obywatele potrzebujący podstawowych umiejętności cyfrowych; – 20 %: urzędnicy publiczni; – 20 %: edukatorzy i nauczyciele; – 20 % osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem. Dodatkowe obowiązkowe szkolenia dla kadry nauczycielskiej przedszkoli dotyczące korzystania ze sprzętu ICT dla małych dzieci nie stanowią części tej inwestycji.
C20G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T2 – Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności cyfrowych		Liczba	190 000	380 000	II kw.	2026	Co najmniej 380 000 osób ukończyło szkolenie w ramach wdrażania projektów ukierunkowanych na rozwój (nabywanie lub rozwijanie) kompetencji cyfrowych. Osoby objęte szkoleniem w zakresie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										kompetencji cyfrowych należą w przybliżeniu w równym stopniu do następujących kategorii: – 40 %: obywatele potrzebujący podstawowych umiejętności cyfrowych; – 20 %: urzędnicy publiczni; – 20 %: edukatorzy i nauczyciele; – 20 % osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem. Dodatkowe obowiązkowe szkolenia dla kadry nauczycielskiej przedszkoli dotyczące korzystania ze sprzętu ICT dla małych dzieci nie stanowią części tej inwestycji.
C21G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa służąca wdrożeniu dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji oraz ustanowieniu kompleksowych podstaw prawnych i organizacyjnych cyberbezpieczeństwa dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa	Przepis w zmienionej ustawie wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie zmienionej ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa Umożliwi to m.in. stworzenie sieci sektorowych zespołu reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT), ustanowienie ośrodków wymiany i analizy informacji, a także wzmocni mechanizmy współpracy administracji rządowej z instytucjami samorządowymi na szczeblu lokalnym w zakresie reagowania na incydenty bezpieczeństwa. Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa jest niezbędna także w związku z koniecznością wdrożenia unijnego zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G. Za przygotowanie i uchwalenie zmienionej ustawy odpowiada Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
C22G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów	Kamień milowy	Zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie	Przepis w zmianie rozporządzenia				IV kw.	2023	Wejście w życie zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania		wykazu usług kluczowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych	wskazujący na wejście w życie						wykazu usług kluczowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych. Należy zmienić progi/kryteria identyfikacji operatorów usług kluczowych, przede wszystkim w sektorze zdrowia, w celu poprawy obecnych kryteriów jakościowych, pozwalających na wskazywanie kluczowych podmiotów/szpitali w sektorze zdrowia.
C23G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Wartość docelowa	Projekty w dziedzinie cyberbezpieczeństwa (CyberPL) w dwóch obszarach interwencji: 1) program na rzecz zwiększenia skuteczności krajowego systemu cyberbezpieczeństwa (KSC-PL) oraz 2) budowa i rozwój operacyjnych centrów cyberbezpieczeństwa (SOC-DEV-PL)		Liczba	0	8	II kw.	2026	Liczba zakończonych projektów w ramach cyberbezpieczeństwa, które obejmują: – ustanowienie sieci obejmującej 7 regionalnych centrów cyberbezpieczeństwa (RegioSOC); – ustanowienie sieci 7 sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT); – podłączenie 385 podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa do zintegrowanego systemu zarządzania cyberbezpieczeństwem; – ustanowienie sieci obejmującej co najmniej 30 nowo utworzonych lub zmodernizowanych operacyjnych centrów bezpieczeństwa (SOC) w ramach podmiotów o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego; – zrealizowanie programu przekwalifikowania i podniesienia umiejętności 600 osób w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, uwzględniając

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										m.in. aktualnych pracowników; – wdrożenie programu systemowego wzmocnienia co najmniej 30 podmiotów przy wykorzystaniu technologii operacyjnych opracowanych z myślą o systemach kontroli przemysłowej; – udzielenie 400 podmiotom wsparcia na rzecz modernizacji i rozbudowania infrastruktur cyberbezpieczeństwa przy wykorzystaniu technologii informacyjnej i technologii operacyjnej, a także zakup systemów i produktów zapewniających cyberbezpieczeństwo; – utworzenie sieci służb interwencyjnych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa na szczeblu wojewódzkim, aby wesprzeć organy publiczne w radzeniu sobie z incydentami i przywracaniu gotowości operacyjnej po wystąpieniu incydu, a także organizowanie szkoleń w zakresie higieny cyberbezpieczeństwa dla władz lokalnych i regionalnych (przeszkolenie co najmniej 440 przedstawicieli służb interwencyjnych i pracowników władz lokalnych i regionalnych).
C24G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Podpisanie umów o udzielenie zamówienia w odniesieniu do obiektów należących do centrów danych	Podpisanie umów o udzielenie zamówienia				I kw.	2024	Podpisane zostaną umowy o udzielenie zamówienia na budowę budynków, a także wyposażenie mechaniczne i elektryczne trzech centrów danych.
C25G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo –	Wartość docelowa	Stworzenie ustandaryzowanych		Liczba	0	3	II kw.	2026	Liczba operacyjnych ustandaryzowanych centrów danych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania		centrów przetwarzania danych, zapewniających energooszczędną infrastrukturę							pod względem założonych parametrów efektywności energetycznej z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych i wodoru, gęstości mocy obliczeniowej i podłączonych do skonstruowanej pętli światłowodowej zapewniającej dwie niezależne ścieżki komunikacji pomiędzy dowolnie wybraną parą centrów przetwarzania danych. Centra danych przestrzegają europejskiego kodeksu postępowania w zakresie efektywności energetycznej centrum danych. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących efektywności energetycznej, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C26G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Wartość docelowa	Mobilna infrastruktura na rzecz systemu zarządzania kryzysowego		Liczba	0	17 721	IV kw.	2025	Na wartość wskaźnika składają się następujące elementy: – 4 060 zmodernizowanych punktów systemu ostrzegania i alarmowania ludności, obejmująca wymianę analogowych syren alarmowych na cyfrowe, wyposażenie wybranych punktów w kompatybilny sprzęt i oprogramowanie, zakup urządzeń umożliwiających szyfrowanie transmisji radiowej oraz transmisji IP; – 13 630 wysokiej jakości mobilnych terminali danych (MTD) dostosowanych do nowych funkcji systemu dla funkcjonariuszy policji (zakup urządzeń, oprogramowania i

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										licencji); – 30 utworzonych punktów mobilnych umożliwiających bezpieczną łączność w obrębie organów ścigania i pomiędzy nimi; – jeden samowystarczalny mobilny punkt pomocy medycznej na wypadek zagrożeń medycznych, biochemicznych, radiologicznych i ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.
C27G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Wybór projektów dotyczących chmury obliczeniowej nowej generacji	Podpisanie umów z wybranymi podmiotami				III kw.	2022	Wybór projektów i podpisanie co najmniej pięciu umów po ogłoszeniu naboru wniosków projektowych w celu wsparcia rozwoju rozwiązań z zakresu chmury obliczeniowej nowej generacji w Polsce.
C28G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Wartość docelowa	Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Opracowane rozwiązania w zakresie przetwarzania danych dotyczących infrastruktury krajowej/usług		Liczba	0	5	II kw.	2024	Co najmniej pięć nowych rozwiązań w zakresie przetwarzania danych dotyczących infrastruktury krajowej/usług, opracowanych przez wybrane przedsiębiorstwa i funkcjonujących.

C.3. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z pożyczki

C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze

Reforma ma na celu poprawę otoczenia legislacyjnego dla rozwoju sieci telefonii ruchomej poprzez usunięcie istniejących barier dla rozwiązań z zakresu sieci 5G w pionowych branżach rynku oraz dostosowanie przepisów krajowych do zestawu narzędzi łączności UE. W ramach zmian regulacyjnych nacisk zostanie położony na temat emisji pól elektromagnetycznych i instalacji radiokomunikacyjnej, natomiast określone zmiany wskażą odpowiednie ministerstwa dla następujących sektorów wertykalnych: zdrowie, logistyka i transport, rolnictwo, przemysł, energetyka, inteligentne miasta, edukacja i ochrona środowiska.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej

Celem tej inwestycji jest poprawa dostępu inwestorów telekomunikacyjnych do zwrotnego wsparcia finansowego w celu przyspieszenia wdrażania sieci 5G na całych obszarach państwa, w których występują niedoskonałości rynku, w tym w regionach oddalonych o niższej rentowności gospodarczej. Co najmniej 4 200 stacji bazowych zostanie rozmieszczonych na obszarach wiejskich, w przypadku których rynek nie zapewnia i jest mało prawdopodobne, by w najbliższej przyszłości zapewnił jakość usług na poziomie wystarczającym, aby zaspokoić określone potrzeby użytkowników końcowych. Ta wartość docelowa jest rozumiana jako dodatkowy zasięg, który zostanie osiągnięty dzięki wsparciu w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a zatem nie uwzględnia się w niej gospodarstw domowych, które są objęte aukcją częstotliwości 5G. Ponadto należy stworzyć nowy stacjonarny system monitorowania w celu zapewnienia publicznego dostępu do danych dotyczących poziomu emisji pól elektromagnetycznych z instalacji radiokomunikacyjnych.

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), w ramach kryteriów kwalifikowalności zawartych w zakresie zadań zawarto wymóg, by wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Aby spełnić warunki zasady „nie czyn poważnych szkód”, w sytuacjach, w których jest to wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy przeprowadzić ocenę dotyczącą ryzyka zmiany klimatu i ocenę wrażliwości na zmiany klimatu oraz wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania dostosowawcze przewidziane w tych przepisach. W przypadku wszystkich inwestycji infrastrukturalnych co najmniej 70 % odpadów z budowy i rozbiórki musi zostać ponownie użyte lub poddane recyklingowi zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01)²⁹.

²⁹ W szczególności w ramach środka operatorów odpowiedzialnych za roboty budowlane zobowiązano do zapewnienia, aby co najmniej 70 % (wagowo) innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki (poza naturalnie występującymi materiałami, o których mowa w kategorii 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów ustanowionych decyzją 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującą decyzję 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów oraz decyzję Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (notyfikowaną jako dokument nr C(2000) 1147) powstałych na placu budowy nadawało się do ponownego użycia, recyklingu i poddania innej metodzie odzysku

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

C2.2 Reforma podstaw transformacji cyfrowej systemu edukacji

Reforma stanowi podstawę transformacji cyfrowej systemu edukacji poprzez przyjęcie polityki transformacji cyfrowej edukacji i przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w społeczeństwie informacyjnym. Cele tego strategicznego dokumentu są ukierunkowane na skuteczną i znaczącą integrację nowych technologii w nauczaniu, uczeniu się i ocenie; opracowuje się je z zastosowaniem podejścia partycypacyjnego.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2022 r.

C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji

Inwestycja ta ma na celu zwiększenie poziomu wyposażenia w cyfrowy sprzęt i infrastrukturę ICT w szkołach ponad minimalne standardy.

Środek obejmuje:

- udostępnienie i modernizację połączeń sieci lokalnej (LAN) w maksymalnie 100 000 salach lekcyjnych;
- udostępnienie zestawu informatycznego na potrzeby nauczania zdalnego dla 100 000 sal lekcyjnych;
- utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w 16 000 szkół – zarówno podstawowych, jak i średnich;
- cyfryzację systemu egzaminacyjnego, w szczególności reorganizację i unowocześnienie centralnych i regionalnych komisji egzaminacyjnych, oraz cyfryzację Ośrodka Edukacji Informatycznej.

Połączenia LAN, zestawy informatyczne na potrzeby nauczania zdalnego oraz laboratoria AI i laboratoria STEM zostaną równomiernie rozdystrybuowane między szkoły na podstawie gęstości zaludnienia i zasięgu geograficznego.

Przeprowadza się otwartą, sprawiedliwą i przejrzystą procedurę wyboru podmiotów udostępniających infrastrukturę sieciową lub sprzęt ICT.

Aby zapewnić zgodność z warunkami zasady „nie czyn poważnych szkód”, sprzęt ICT w postaci serwerów i urządzeń do przechowywania danych lub komputerów i serwerów komputerowych bądź wyświetlaczy elektronicznych musi spełniać ustanowione w dyrektywie 2009/125/WE wymagania związane z efektywnością energetyczną i materiałową. Ponadto sprzęt ICT nie może zawierać substancji objętych ograniczeniami figurującymi w wykazie zamieszczonym w załączniku II do dyrektywy 2011/65/UE.

Wprowadzony zostanie plan gospodarki odpadami, który zapewni maksymalny recykling po zakończeniu eksploatacji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym poprzez ustalenia umowne z partnerami w zakresie gospodarowania odpadami, odzwierciedlenie w prognozach finansowych lub oficjalnej dokumentacji projektowej. Po zakończeniu eksploatacji sprzęt

materiałów, uwzględniając operacje wypełniania wyrobisk przy wykorzystaniu odpadów zamiast innych materiałów zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz unijnym protokołem w sprawie gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki.

zostanie przygotowany do ponownego użycia, odzysku lub recyklingu, lub nastąpi jego właściwe przetwarzanie obejmujące usunięcie wszelkich płynów oraz selektywne przetwarzanie zgodne z załącznikiem VII do dyrektywy 2012/19/UE.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2025 r.

C.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji dotyczące pożyczki

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
C1L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku	Przepis w zmianie rozporządzenia wskazujący na jej wejście w życie				I kw.	2022	Wejście w życie zmiany rozporządzenia z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie metod pomiaru emisji pól elektromagnetycznych w środowisku
C2L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Przepis w zmianie rozporządzenia wskazujący na jej wejście w życie				I kw.	2022	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko, co spowoduje wyłączenie inwestycji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
C3L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Nowy akt prawny służący likwidacji barier we wdrażaniu sieci 5G przez pionowe branże rynku	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				IV kw.	2023	Wejście w życie aktu prawnego, w którym zlikwiduje się bariery we wdrażaniu w gospodarce rozwiązań wykorzystujących łączność w sieciach 5G.
C4L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Kamień milowy	Ramy dla produktów finansowych w celu wzmocnienia komercyjnych inwestycji w nowoczesną sieć łączności elektronicznej	Publikacja ram przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów				IV kw.	2022	Publikacja ram dotyczących produktów finansowych jako podstawy prowadzenia otwartego naboru wniosków o udzielenie kredytów inwestycyjnych. Za przygotowanie i uchwalenie tych ram odpowiada Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01), w ramach kryteriów kwalifikowalności zawartych w zakresie zadań zawarto wymóg, by wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.
C5L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Kamień milowy	Zamówienia udzielone na budowę stacji bazowych 5G	Powiadomienie o udzieleniu zamówienia				IV kw.	2023	Udzielanie zamówień w oparciu o otwarte, przejrzyste, niedyskryminacyjne i konkurencyjne zaproszenia do składania ofert na budowę stacji bazowych 5G na obszarach wiejskich. Każda umowa będzie wskazywała kwotę finansową otrzymaną przez wybrane podmioty oraz zakres inwestycji, np. liczbę dodatkowych rozmieszczanych stacji bazowych.
C6L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Wartość docelowa	Budowa stacji bazowych 5G na obszarach wiejskich		Liczba	0	4 200	II kw.	2026	Na obszarach wiejskich zostanie rozmieszczonych co najmniej 4 200 stacji bazowych świadczących usługi sieci 5G. Ta wartość docelowa jest rozumiana jako zapewnienie dodatkowego zasięgu, który zostanie osiągnięty dzięki wsparciu w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w stosunku do zasięgu nałożonego na operatorów telekomunikacyjnych w wyniku aukcji częstotliwości 5G. Inwestycja będzie realizowana w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C7L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Wartość docelowa	Miasta objęte nowym stacjonarnym systemem monitorowania emisji pól elektromagnetycznych z instalacji radiokomunikacyjnych		Liczba	0	50	II kw.	2024	Liczba miast, w których zostaną wybudowane instalacje do ciągłego monitorowania emisji pól elektromagnetycznych, włączone do stacjonarnego systemu monitorowania emisji pól elektromagnetycznych emitowanych z instalacji radiokomunikacyjnych. Zgodnie z przewidywaniami system monitorowania pól elektromagnetycznych będzie finansowany wyłącznie w formie bezwrotnej. Inwestycja będzie realizowana w pełnej zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01), w szczególności w zakresie wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, gospodarki odpadami oraz oceny ryzyka dla środowiska naturalnego.
C8L	C2.2 Reforma podstaw transformacji cyfrowej systemu edukacji	Kamień milowy	Przyjęcie nowej polityki transformacji cyfrowej w obszarze edukacji, stanowiącej podstawę zmian w systemie edukacji i	Przyjęcie polityki				III kw.	2022	Przyjęcie przez Radę Ministrów uchwały w sprawie polityki transformacji cyfrowej obszaru edukacji, mającej charakter dokumentu programowo-

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			realizacji inwestycji w ICT oraz służącej określeniu kierunków procesu transformacji cyfrowej systemu edukacji w perspektywie krótko- i długoterminowej							strategicznego, służącego do wyznaczenia ram dla polityki państwa i działań podejmowanych w obszarze transformacji cyfrowej edukacji w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Dokument ten stanowi podstawę działań zainteresowanych stron i podmiotów będących uczestnikami oraz zostanie wykorzystany do określenia narzędzi służących osiągnięciu w pełni cyfrowego systemu edukacji, dostosowanego do współczesnych wyzwań środowiska edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego. Polityka ta obejmuje plan wdrażania, środki oceny i monitorowania oraz jest opracowywana z zastosowaniem podejścia partycypacyjnego.
C9L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Kamień milowy	Konsultacje publiczne w sprawie ram określających procedury dystrybucji sprzętu ICT oraz udostępniania infrastruktury szkołom	Sprawozdanie podsumowujące wyniki konsultacji publicznych i następujące po nich działania rządu				III kw.	2022	Konsultacje publiczne z udziałem szeregu zainteresowanych stron i partnerów społecznych, dotyczące ram dystrybucji sprzętu ICT (zestawu informatycznego na potrzeby nauczania zdalnego) oraz udostępniania infrastruktury szkołom (połączenia LAN, laboratoria STEM i AI). Wyniki konsultacji podsumowuje się w sprawozdaniu zawierającym najważniejsze uwagi zainteresowanych stron i partnerów społecznych oraz działania następcze podjęte przez rząd w związku z tymi uwagami.
C10L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i	Kamień milowy	Ramy określające procedury dystrybucji urządzeń ICT oraz udostępniania	Przyjęcie przez Ministerstwo Edukacji i Nauki				II kw.	2023	W ramach tych określa się minimalne warunki dystrybucji sprzętu ICT oraz udostępniania

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji		infrastruktury szkołom							infrastruktury szkołom będącym beneficjentami, wynikające z wcześniejszych konsultacji publicznych z różnymi zainteresowanymi stronami i partnerami społecznymi. W ramach określa się jasne kryteria wyboru szkół będących beneficjentami; kryteria te odzwierciedlają potrzeby, jeżeli chodzi o sprzęt i infrastrukturę ICT, takie jak połączenie LAN i laboratoria, oraz ich potencjalny wpływ na wyniki szkół w zakresie edukacji. Biorąc pod uwagę potrzeby poszczególnych szkół będących beneficjentami, zaproszenie do składania ofert na dostawę infrastruktury i sprzętu ICT, które zostanie przeprowadzone po konsultacjach, musi być zgodne z zasadami równości, otwartości, przejrzystości i sprawiedliwości oraz musi zapewniać zrównoważony podział między szkoły w całym kraju na podstawie zarówno liczby ludności, jak i zasięgu geograficznego.
C11L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Wartość docelowa	Sale lekcyjne w szkołach wyposażone w połączenie LAN		Liczba	0	100 000	III kw.	2025	Liczba sal lekcyjnych w szkołach zawodowych oraz instytucjach kształcenia ogólnego, które zostaną wyposażone w połączenie LAN, z dostępem do internetu o przepustowości większej od minimalnych standardów wynoszących 100 Mb/s.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Wyboru podmiotów zapewniających infrastrukturę sieciową dokona się w sposób uczciwy, konkurencyjny i przejrzysty zgodnie z ramami kamienia milowego C10L. Odbiorcy końcowi ani instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym nie będą dokonywać zwrotów na rzecz polskiego rządu w żadnej formie.
C12L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Wartość docelowa	Sale lekcyjne w szkołach zawodowych oraz instytucjach kształcenia ogólnego wyposażone w narzędzia informatyczne w celu umożliwienia nauczania zdalnego		Liczba	0	100 000	I kw.	2025	Liczba sal lekcyjnych w szkołach zawodowych oraz instytucjach kształcenia ogólnego, które zostaną wyposażone w szereg narzędzi informatycznych, aby nauczyciele mogli prowadzić lekcje zdalne z pomieszczeń placówki. Obejmuje to słuchawki, kamery, tablety i koncentratory USB, ale nie obejmuje laptopów. Wybór sprzedawców dokona się w sposób uczciwy, konkurencyjny i przejrzysty zgodnie z ramami kamienia milowego C10L. Odbiorcy końcowi ani instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym nie będą dokonywać zwrotów na rzecz polskiego rządu w żadnej formie.
C13L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Wartość docelowa	Utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w szkołach		Liczba	0	16 000	III kw.	2025	Liczba szkół wyposażonych w laboratoria sztucznej inteligencji (AI) lub laboratoria nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) W szczególności w laboratoria

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										STEM zostanie wyposażonych 4 000 szkół średnich, natomiast w laboratoria AI – 12 000 szkół, w tym 8 000 szkół podstawowych i 4 000 szkół średnich. Do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem laboratoriów AI i STEM zostanie przewidziana wystarczająca liczba wykwalifikowanych nauczycieli informatyki. Dostawy przyznaje się w sprawiedliwy i przejrzysty sposób uzgodniony z instytucjami samorządowymi na szczeblu lokalnym i nie są one zwracane polskiemu rządowi w żadnej formie przez odbiorców końcowych ani instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym.
C14L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Kamień milowy	Cyfryzacja systemu egzaminacyjnego	Sprawozdanie z pomyślnego zakończenia cyfryzacji systemu egzaminacyjnego				IV kw.	2025	System egzaminacyjny zostanie zreorganizowany i unowocześniony w celu zapewnienia możliwości przeprowadzania egzaminów w sposób zdalny. Cyfryzacja obecnego systemu egzaminacyjnego będzie obejmować reorganizację i unowocześnienie centralnych i regionalnych komisji egzaminacyjnych oraz Ośrodka Edukacji Informatycznej.

D. KOMPONENT D: „EFEKTYWNOŚĆ, DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA”

Komponent ten odnosi się do szeregu wyzwań, przed którymi stoi obecnie polski system opieki zdrowotnej. W świetle spodziewanego w średnim i długim okresie znacznego wzrostu wydatków na opiekę zdrowotną, który przełoży się na obciążenie finansów publicznych, szczególne znaczenie ma przesunięcie nacisku na podstawową opiekę zdrowotną i leczenie ambulatoryjne. Sektor szpitali wymaga pilnej reformy, której będą towarzyszyć ukierunkowane inwestycje. Niektóre szpitale mają wysokie zadłużenie i niski wskaźnik obłożenia, a tymczasem wiele zabiegów medycznych wykonywanych obecnie w szpitalach można przeprowadzać na niższych szczeblach systemu opieki zdrowotnej i po niższych kosztach. System podstawowej opieki zdrowotnej jest niedofinansowany, cierpi na niedobór pracowników medycznych, a jego usługi są przeciążone. Jednocześnie system szpitalny boryka się z problemami chronicznego niedofinansowania, w szczególności jeżeli chodzi o zasoby ludzkie. Ze względu na niekorzystne warunki pracy, m.in. niskie wynagrodzenia, zawody medyczne nie cieszą się dużą popularnością i nastąpił znaczący drenaż mózgów. Niedobór zasobów ludzkich plasuje Polskę na jednym z najniższych miejsc w porównaniu z innymi państwami członkowskimi i sprawia, że wysoko wykwalifikowani specjaliści są nakłaniani do kontynuowania pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. Dostęp do opieki zależy od regionu. Wykorzystanie e-zdrowia i nowoczesnych praktyk zarządzania jest niewystarczające.

Cele tego komponentu są wielowymiarowe: reforma sektora szpitali i wsparcie go inwestycjami zgodnie z potrzebą racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej, przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia, stworzenie wspierających warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej, wsparcie inwestycji w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych oraz stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju produkcji leków w Polsce.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy odporności, dostępności i skuteczności systemu opieki zdrowotnej, m.in. poprzez zapewnienie wystarczających zasobów i przyspieszenie wdrażania usług w zakresie e-zdrowia (zalecenie dla poszczególnych krajów 1 2020).

Oczekuje się, że żaden ze środków w tym komponentcie nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

D.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych

Celem reformy jest wprowadzenie kompleksowych działań polegających na restrukturyzacji szpitali publicznych. Reforma ma zapewnić trwałą poprawę odporności, skuteczności, jakości i dostępności opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, poprawę sytuacji finansowej szpitali publicznych oraz procesów nadzorowania i zarządzania tymi jednostkami. Reforma

dotyczy całego sektora szpitali, w ramach którego świadczone są usługi opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.

Reforma ma również zapewnić podstawy do działań prowadzących do racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej, m.in. poprzez wprowadzenie nowych przepisów ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej.

Reforma sektora szpitali zostanie wprowadzona jedną nową ustawą, która będzie mogła jednak wprowadzać zmiany do już istniejących ustaw, takich jak: ustawa o działalności leczniczej czy ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Najważniejsze postanowienia reformy są następujące:

- restrukturyzacja szpitali poprzez konsolidację, przeprofilowanie oraz zmianę zakresu i struktury usług opieki zdrowotnej świadczonych przez szpitale, na podstawie krajowych i regionalnych planów przekształceń oraz mapy potrzeb zdrowotnych, a także odpowiednią aktualizację sieci szpitali;
- podstawy do działań na rzecz racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej poprzez przesunięcie niektórych świadczeń zdrowotnych ze szpitali na niższe poziomy opieki (podstawowa opieka zdrowotna, opieka ambulatoryjna) z odpowiednio zmienionymi zapisami w rocznych planach finansowych NFZ (Narodowego Funduszu Zdrowia) oraz
- zmiany w systemie finansowania szpitali, zapewniające skuteczną i trwałą restrukturyzację, w tym rozwiązanie kwestii umarzania długów szpitali w sposób zrównoważony, na podstawie przejrzystych i opartych na dowodach kryteriów oraz solidnego systemu finansowania szpitali, motywującego do właściwego świadczenia opieki oraz zwiększania efektywności i jakości opieki, a także stworzenie profesjonalnego systemu nadzoru nad szpitalami, wzmocnienie kadry zarządzającej oraz zachęcanie do stosowania nowoczesnych systemów, narzędzi i metod zarządzania w opiece zdrowotnej.

Reformę sektora szpitali należy uzupełnić o reformy Krajowej Sieci Onkologicznej i Krajowej Sieci Kardiologicznej oraz jakości opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa pacjentów. Celem tych reform jest poprawa dostępu do usług w zakresie opieki onkologicznej i kardiologicznej oraz poprawa jakości tych usług. Reforma dotycząca jakości opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa pacjentów ma na celu wprowadzenie rozwiązań systemowych w zakresie norm jakości przepisów ochrony zdrowia oraz ich monitorowanie w celu uzyskania trwałych efektów reformy.

Reforma obejmuje również pakiet legislacyjny dotyczący uruchomienia krajowych usług w zakresie e-zdrowia oraz ich integracji z istniejącymi/dostępными systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych

Celem inwestycji jest wsparcie szpitali, których potrzeby inwestycyjne wynikają z procesów reformy, takich jak konsolidacja, przeprofilowanie i przekształcenie w podmioty opieki długoterminowej. Należna interwencja inwestycyjna w ramach RRF ma na celu wsparcie szpitali, których potrzeby inwestycyjne określono wyłącznie w wyniku procesów w ramach reformy D.1.1. Do podmiotów leczniczych kwalifikujących się do wsparcia zaliczają się szpitale w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej z 15 kwietnia 2011 r. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej. Kryteria wsparcia finansowego zostaną dostosowane do kluczowych obszarów

interwencji, takich jak: i) zasięg (m.in. populacja objęta wsparciem; świadczenia objęte wsparciem; dostęp do opieki we właściwym czasie), ii) równość (m.in. równość w finansowaniu; równość w świadczeniu i wykorzystywaniu świadczeń; równość w wynikach zdrowotnych), iii) efektywność, w tym działalności operacyjnej (efektywność w osiąganiu wyników; efektywność w gromadzeniu środków), iv) jakość opieki oraz v) dostępność zasobów (m.in. zasobów ludzkich; zasobów finansowych).

Główne kategorie projektów inwestycyjnych obejmą inwestycje w nowy sprzęt medyczny oraz infrastrukturę i roboty budowlane.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia

Celem inwestycji jest przyspieszenie transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez wprowadzenie nowych usług cyfrowych w ochronie zdrowia oraz dalszy rozwój istniejących usług cyfrowych. Inwestycja polega na wdrożeniu nowych e-usług, takich jak:

- narzędzie wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta,
- narzędzia dla lekarzy wspierające podejmowanie decyzji oparte na algorytmach AI oraz centralne repozytorium danych medycznych zintegrowane z innymi kluczowymi systemami opieki zdrowotnej oraz
- centralne repozytorium danych medycznych zintegrowane z innymi kluczowymi systemami opieki zdrowotnej.

W Centrum e-Zdrowia ustanowione zostanie również Centrum Operacji Bezpieczeństwa (SOC). Centrum to przyczyni się do wzmocnienia zasobów informatycznych Centrum e-Zdrowia i dostosowanie ich do rosnących potrzeb w obszarze cyberbezpieczeństwa.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 marca 2026 r.

D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej

Celem reformy jest przyczynienie się do poprawy dopasowania potrzeb i dostępności przedstawicieli zawodów medycznych w Polsce.

Reforma będzie obejmować inicjatywy mające na celu zachęcenie osób młodych do podejmowania i kontynuowania studiów medycznych, a następnie do wykonywania zawodu medycznego w Polsce. Obejmuje ona (i) wprowadzenie systemu udzielania pożyczek dla studentów medycyny, w tym zachęt finansowych do wykonywania zawodu w Polsce po zakończeniu studiów oraz (ii) utworzenie studiów II stopnia dla lekarzy medycyny ratunkowej, co przełoży się na wzrost kwalifikacji i dochodów tych specjalistów.

Reforma będzie polegać także na wprowadzeniu przepisów mających na celu poprawę atrakcyjności zawodów medycznych oraz warunków pracy przedstawicieli zawodów medycznych. Przepisy przyczynią się do zwiększenia elastyczności kształcenia podyplomowego, m.in. dzięki umożliwieniu przyznawania lekarzom nowego certyfikatu kompetencji zawodowych w różnych dziedzinach specjalistycznych. Ponadto reforma przyczyni się do podwyższenia najniższego wynagrodzenia podstawowego dla szerokiego kręgu przedstawicieli zawodów medycznych oraz reorganizacji podziału niektórych kompetencji między lekarzy i wyspecjalizowanych pracowników medycznych, pracowników

służb ratownictwa medycznego, pielęgniarki i innych opiekunów medycznych, po zapewnieniu odpowiednich szkoleń.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

D2.1.1 Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne

Celem inwestycji jest zwiększenie potencjału obiektów dydaktycznych z obszaru medycyny oraz wsparcie studentów podejmujących studia medyczne.

Składa się ona z uzupełniających się subinwestycji, których celem jest (i) stworzenie tymczasowego systemu zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów na wybranych kierunkach medycznych, (ii) modernizacja bazy dydaktycznej na potrzeby kształcenia przedklinicznego, (iii) wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie kształcenia z wykorzystaniem technologii cyfrowych, (iv) dostosowanie i udoskonalenie bazy klinicznej na potrzeby nauczania w centralnych szpitalach klinicznych, (v) wdrożenie programów szkoleniowych i systemów zachęt dla kadry nauczycielskiej, (vi) modernizacja bibliotek uczelni medycznych, mieszkań dla studentów i systemów informatycznych oraz (vii) cyfryzacja procesów administracyjnych na potrzeby zarządzania i kierowania uczelniami medycznymi.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

D3.1 Zwiększenie efektywności i jakości systemu opieki zdrowotnej przez wzmocnienie zaplecza naukowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu

Celem reformy jest przyczynienie się do poprawy jakości i efektywności systemu opieki zdrowotnej poprzez wsparcie badań i rozwoju w dziedzinach medycyny i zdrowia.

Reforma obejmie nowe przepisy w dziedzinie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi, w tym przejrzysty system oraz ograniczenie barier administracyjnych i prawnych. Ponadto reforma obejmie opracowanie i wdrożenie strategicznego Planu Rozwoju Sektora Biomedycznego w Polsce, opartego na ocenie potrzeb polskiego sektora biomedycznego, istniejących barier dla jego rozwoju oraz obszarów o potencjalnej przewadze konkurencyjnej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2022 r.

D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych

Celem inwestycji jest wzmocnienie odporności systemu opieki zdrowotnej poprzez wsparcie badań i rozwoju w dziedzinach medycyny i zdrowia.

Inwestycja obejmuje następujące działania:

- konkursy o udzielenie dotacji na finansowanie działalności badawczo-rozwojowej ze szczególnym uwzględnieniem innowacji produktowych, m.in. w zakresie leków, rozwoju wyrobów medycznych, w szczególności do zastosowań mobilnych, a także rozwoju i wdrażania narzędzi ICT dla celów medycznych i zdrowotnych,

- rozwój dodatkowych Centrów Wsparcia Badań Klinicznych, których zadaniem będzie prowadzenie działalności badawczej w zakresie badań klinicznych, stworzenie elektronicznej platformy komunikacyjnej dla Polskiej Sieci Badań Klinicznych oraz wyszukiwarki internetowej w zakresie badań klinicznych, a także działania uświadamiające w tym zakresie,
- inne działania wspierające w sektorze biomedycznym, w tym badania sektora oraz wsparcie dla uczelni i inkubatorów technologicznych oraz
- utworzenie Centrum Badawczo-Analitycznego w strukturach Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego, którego głównym zadaniem będzie monitorowanie szerokiego spektrum zagrożeń dla zdrowia ludzkiego oraz sytuacji zdrowotnej i potrzeb zdrowotnych ludności. W skład powiązanej infrastruktury wchodzić będą również laboratoria o szerokim zakresie poziomów ochrony biologicznej, w tym do poziomu BSL-3+, a także kampus, który będzie wykorzystywany do działalności szkoleniowej i edukacyjnej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

D.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
D1G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitalnictwa	Przepis w akcie wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitalnictwa, w której zostanie przewidziane, co następuje: – restrukturyzacja sektora szpitali poprzez konsolidację, przeprofilowanie oraz zmianę zakresu i struktury usług opieki zdrowotnej świadczonych przez szpitale, na podstawie krajowych i regionalnych planów przekształceń oraz mapy potrzeb zdrowotnych zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, a także odpowiednią aktualizację sieci szpitali; – podstawy do działań na rzecz racjonalizacji piramidy opieki zdrowotnej poprzez przesunięcie niektórych świadczeń zdrowotnych ze szpitali na niższe poziomy opieki (podstawowa opieka zdrowotna, opieka ambulatoryjna) z odpowiednio zmienionymi zapisami w rocznych planach finansowych NFZ (Narodowego Funduszu Zdrowia); – reforma systemu finansowania szpitali, zapewniająca skuteczną i trwałą restrukturyzację, w tym rozwiązanie kwestii umarzania długów szpitali w sposób zrównoważony, na podstawie przejrzystych i opartych na dowodach kryteriów oraz motywowanie do właściwego świadczenia opieki oraz zwiększania efektywności i jakości opieki; – stworzenie profesjonalnego systemu nadzoru nad szpitalami, wzmocnienie kadry zarządzającej oraz zachęcanie do stosowania nowoczesnych systemów, narzędzi i metod

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zarządzania w opiece zdrowotnej.
D2G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) w sprawie wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej i skoordynowanej opieki zdrowotnej, a następnie przepisów finansowych (w tym zmian w umowach), umożliwiającego wdrożenie na szczeblu krajowym	Przepis w zarządzeniu wskazujący na wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) wzmacniającego podstawową opiekę zdrowotną i skoordynowaną opiekę zdrowotną, umożliwiającego wdrożenie na szczeblu krajowym i obejmującego: – profilaktyczną opiekę zdrowotną (opłata za zadania); – oczekiwane wyniki zdrowotne i jakość opieki (wprowadzenie zachęt); oraz – program zarządzania chorobami przewlekłymi i koordynatora opieki. Na mocy zarządzenia wprowadzone zostaną rozwiązania finansowe przewidujące dodatkowe zasoby finansowe na umowy o świadczenie podstawowej opieki zdrowotnej, z wyłączeniem nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.
D3G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjentów, wraz z niezbędnymi przepisami wykonawczymi	Przepis w akcie wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie ustawy o jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjentów, która będzie określać przepisy dotyczące następujących elementów: 1) autoryzacji: system oceny podmiotów prowadzących działalność leczniczą w rodzaju świadczeń szpitalnych w świetle spełniania przez nie wymagań Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia (tzw. „wymagania koszykowe”); 2) akredytacji: ramy zewnętrznej oceny jakości opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa pacjenta w szpitalach; 3) monitorowania zdarzeń niepożądanych: ramy działań prowadzonych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										przez podmioty lecznicze, w szczególności polegających na zgłaszaniu zdarzeń niepożądanych, prowadzeniu ich systematycznej analizy oraz wdrażaniu wniosków z takiej analizy w celu zapobiegania wystąpieniu podobnych zdarzeń niepożądanych w przyszłości; 4) rejestrów medycznych: wzmocnienie nadzoru nad prowadzeniem rejestrów medycznych oraz określenie zasad ich tworzenia i finansowania; 5) doświadczeń pacjentów: ustanowienie ram pomiaru doświadczeń pacjentów w odniesieniu do zapisów dotyczących zawierania umów przez NFZ; oraz 6) rehospitalizacji: ramy śledzenia i analizy 30-dniowych wskaźników ponownych przyjęć związanych z zapisami dotyczącymi zawierania umów przez NFZ (za pomocą rozporządzenia wykonawczego).
D4G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej służącej ustanowieniu zasad funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką onkologiczną	Przepis w akcie wskazujący na wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej, dzięki której wszyscy pacjenci, niezależnie od miejsca zamieszkania, otrzymają opiekę onkologiczną opartą na takich samych standardach diagnostycznych i terapeutycznych. Reforma będzie ukierunkowana na: – poprawę organizacji systemu opieki kardiologicznej poprzez zapewnienie pacjentom dostępu do najwyższej jakości procesów diagnostycznych i terapeutycznych oraz kompleksowej opieki na całej „ścieżce opieki” w obszarach podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), leczenia szpitalnego i rehabilitacji; – stworzenie nowej struktury organizacyjnej i nowego modelu zarządzania opieką onkologiczną, w tym centrów

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										monitorowania; – poprawę jakości życia pacjentów w trakcie leczenia onkologicznego i po nim.
D5G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Kardiologicznej ustanawiającej przepisy w zakresie funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką kardiologiczną	Przepis w akcie wskazujący na wejście w życie				I kw.	2024	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Kardiologicznej, która zapewni, aby wszyscy pacjenci, niezależnie od miejsca zamieszkania, otrzymali opiekę kardiologiczną opartą na takich samych standardach diagnostycznych i terapeutycznych, czyli jednolicie określonych ścieżkach opieki, i by system elastycznie reagował na ich potrzeby. Reforma będzie ukierunkowana na: – poprawę organizacji systemu opieki kardiologicznej poprzez zapewnienie pacjentom dostępu do najwyższej jakości procesów diagnostycznych i terapeutycznych oraz kompleksowej opieki na całej „ścieżce opieki” w obszarach podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), leczenia szpitalnego i rehabilitacji; – stworzenie nowej struktury organizacyjnej i nowego modelu zarządzania opieką kardiologiczną; – poprawę jakości życia pacjentów w trakcie leczenia kardiologicznego i po nim.
D6G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego uruchomienia krajowych usług w zakresie e-zdrowia oraz ich integracji z istniejącymi/dostępny mi systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym	Przepis w pakiecie legislacyjnym wskazujący na wejście w życie				I kw.	2026	Wejście w życie pakietu legislacyjnego, który zapewni odpowiednie otoczenie prawne i administracyjne dla uruchomienia krajowych usług w zakresie e-zdrowia (narzędzia wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta, narzędzie wspomagające proces decyzyjny lekarza na podstawie algorytmów AI, centralne repozytorium danych medycznych) oraz ich integrację z istniejącymi/dostępny mi systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
D7G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie wykazu wojewódzkich centrów monitorowania w ramach Sieci Onkologicznej	Przepis w rozporządzeniu wskazujący na wejście w życie				I kw.	2023	Rozporządzenie wejdzie w życie i będzie przewidywać utworzenie wojewódzkich centrów monitorowania, które będą podmiotami leczniczymi wyłonionymi w ramach Sieci Onkologicznej w każdym z 16 województw, specjalizującymi się w opiece onkologicznej, zapewniającymi kompleksowe leczenie i monitorowanie onkologiczne.
D8G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Ocena sieci opieki onkologicznej	Publikacja sprawozdania				II kw.	2025	Sprawozdanie z oceny sieci opieki onkologicznej, w tym: (i) środki oceny opieki onkologicznej oraz (ii) wskaźniki jakości.
D9G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie wykazu dokładnych kryteriów kwalifikujących szpitale do poszczególnych kategorii, aby pomóc w określeniu potrzeb inwestycyjnych wynikających z reformy	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie aktu prawnego, w którym zostanie ustalony wykaz kryteriów, na podstawie których szpitale będą przypisywane do poszczególnych kategorii. Kategorie te pomogą w określeniu potrzeb inwestycyjnych wynikających z reformy mającej na celu modernizację szpitali i poprawę efektywności. Kryteria kategoryzacji będą wynikały z: – zasięgu (m.in. populacja objęta wsparciem; świadczenia objęte wsparciem; konieczność zapewnienia dostępu do opieki we właściwym czasie); – równości (m.in. równość w finansowaniu; równość w świadczeniu i wykorzystywaniu świadczeń; równość w wynikach zdrowotnych); – efektywności, w tym działalności operacyjnej (efektywność w osiąganiu wyników; efektywność w gromadzeniu środków); – jakości opieki; oraz – dostępności zasobów (m.in. zasobów ludzkich i zasobów finansowych).
D10G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów	Kamień milowy	Pierwsze zaproszenie do składania wniosków dla	Publikacja pierwszego zaproszenia do				I kw.	2023	Ogłoszone zostanie pierwsze zaproszenie do składania wniosków dla szpitali dotyczących sfinansowania zakupu lub modernizacji

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	opieki wyspecjalizowanej i innych podmiotów leczniczych		szpitali ubiegających się o finansowanie	składania wniosków.						sprzętu lub infrastruktury. Zaprośnienie to i wszystkie kolejne zaproszenia będą opierały się na kryteriach kategoryzacji oraz jasnych i przejrzystych procedurach. Udoskonalenie sprzętu medycznego i infrastruktury medycznej przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej we właściwym czasie. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D11G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wyspecjalizowanej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	T1 – Umowy podpisane między szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup sprzętu medycznego lub przeprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych		Liczba	0	81	IV kw.	2023	Liczba umów podpisanych między szpitalami a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) na zakup sprzętu medycznego lub udoskonalenie infrastruktury. Sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej we właściwym czasie. Udoskonalenie infrastruktury przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki szpitalnej we właściwym czasie. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D12G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wyspecjalizowanej i	Wartość docelowa	T2 – Umowy podpisane między szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup		Liczba	81	330	IV kw.	2024	Liczba umów podpisanych między szpitalem a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) na zakup sprzętu medycznego lub udoskonalenie infrastruktury.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	innych podmiotów leczniczych		sprzętu medycznego lub przeprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych							Sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej we właściwym czasie. Udoskonalenie infrastruktury przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej we właściwym czasie. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D13G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	Szpitala dysponujące nowym sprzętem medycznym zakupionym w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej		Liczba	0	300	II kw.	2026	Liczba szpitali dysponujących nowym sprzętem medycznym zakupionym w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej. Zakupiony sprzęt medyczny przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej we właściwym czasie. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.
D14G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	Szpitala, w których udoskonalono infrastrukturę w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej		Liczba	0	280	II kw.	2026	Liczba szpitali, w których zwiększono inwestycje infrastrukturalne w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej. Udoskonalona infrastruktura przyczyni się do poprawy jakości opieki, dostępności zasobów oraz zapewnienia kompleksowego dostępu do opieki zdrowotnej we właściwym czasie. Wsparcie obejmuje wyłącznie zakres działań związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie obejmuje działalności komercyjnej.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										komercyjnej.
D15G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Wdrożenie nowych e-usług, w tym: – narzędzia wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta; – narzędzia dla lekarzy wspierające podejmowanie decyzji oparte na algorytmach AI oraz – centralne repozytorium danych medycznych zintegrowane z innymi kluczowymi systemami opieki zdrowotnej.	Rozpoczęcie pełnej eksploatacji				I kw.	2026	Zostaną uruchomione i będą funkcjonować usługi służące zwiększeniu wykorzystania nowoczesnych technologii i dalszemu rozwojowi e-zdrowia. Należą do nich: – narzędzia wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta, – narzędzia służące do agregowania danych z różnych urzędów przeprowadzających pomiary medyczne lub pomiary dotyczące stylu życia pacjenta, które będą następnie przekazywane na Internetowe Konto Pacjenta (IKP), a także wdrożenie projektu mającego na celu rozwój algorytmów sztucznej inteligencji oraz – wsparcie procesu decyzyjnego lekarza. Obejmuje to również budowę centralnego repozytorium danych medycznych oraz stworzenie i udostępnienie elektronicznego banku (repozytorium) danych medycznych (dokumentacji medycznej).
D16G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Centrum monitorowania bezpieczeństwa (SOC) w ustanowionym Centrum e-Zdrowia	Rozpoczęcie pełnej eksploatacji				IV kw.	2025	Działanie zapewni wzmocnienie zasobów informatycznych Centrum e-Zdrowia i dostosowanie ich do rosnących potrzeb w obszarze cyberbezpieczeństwa poprzez: – wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania, rozbudowę systemów bezpieczeństwa, – wdrożenie programu bezpieczeństwa prac projektowo-rozwojowych w obszarze systemów IT, – budowę Centrum Operacji Bezpieczeństwa w Centrum e-Zdrowia.
D17G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Centrum cyfrowej dokumentacji medycznej	Rozpoczęcie pełnej eksploatacji				III kw.	2024	Ustanowione zostanie Centrum digitalizacji dokumentacji medycznej, którego głównym zadaniem będzie strukturyzacja i przekształcanie dokumentacji medycznej w elektroniczną dokumentację medyczną nadającą się do wykorzystania.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
D18G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	Cyfryzacja przechowywanej w placówkach medycznych historii interakcji między pacjentem a systemem opieki zdrowotnej		% (procent)	0	30	I kw.	2026	Cyfryzacja części przechowywanej w placówkach medycznych historii interakcji między pacjentem a systemem opieki zdrowotnej w celu dostarczenia obrazu cyfrowego tych dokumentów do indywidualnej elektronicznej dokumentacji medycznej, a także ustrukturyzowanej prezentacji danych, które mogą następnie być przetwarzane. Wartość docelowa dotyczy dokumentacji w formie papierowej przechowywanej przez placówki opieki zdrowotnej.
D19G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	T1 – Zdigitalizowane dokumenty medyczne		% (procent)	10	30	I kw.	2025	Zdigitalizowane zostanie 30 % całkowitej liczby rodzajów dokumentów medycznych.
D20G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	T2 – Zdigitalizowane dokumenty medyczne		% (procent)	30	60	I kw.	2026	Zdigitalizowane zostanie 60 % całkowitej liczby rodzajów dokumentów medycznych.
D21G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	Centralni/regionalni świadczeniodawcy opieki zdrowotnej połączeni z centralnym repozytorium danych medycznych oraz centralni/regionalni świadczeniodawcy opieki zdrowotnej wyposażeni w oparte na sztucznej inteligencji narzędzie wspierające proces decyzyjny		% (procent)	0	30	I kw.	2026	30 % świadczeniodawców opieki zdrowotnej (na poziomie centralnym lub regionalnym) połączonych z centralnym elektronicznym repozytorium danych medycznych, co obejmuje. 30 % świadczeniodawców opieki zdrowotnej (na poziomie centralnym lub regionalnym) wyposażonych w oparte na sztucznej inteligencji narzędzie wspierające proces decyzyjny.
D22G	D1.1.2 Przyspieszenie	Wartość	Dorośli pacjenci		%	0	70	I kw.	2026	70 % dorosłych pacjentów objętych

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	docelowa	objęci narzędziem wspomagającym analizę stanu zdrowia pacjenta		(procent)					narzędziem wspomagającym analizę stanu zdrowia pacjenta
D23G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Zmiana prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, aby zapewnić podstawę prawną wsparcia finansowego studentów medycyny w Polsce, począwszy od roku akademickiego 2021/2022.	Przepis w zmianie prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty zapewniający podstawę prawną wsparcia finansowego studentów medycyny w Polsce na poziomie uniwersyteckim począwszy od roku akademickiego 2021/2022 (w tym studentów, którzy rozpoczęli studia przed rokiem akademickim 2021/2022), określający jego wejście w życie.				IV kw.	2021	Ustawa wejdzie w życie i wprowadzi możliwość korzystania ze wsparcia finansowego w formie pożyczki dla studentów odpłatnych studiów medycznych na poziomie uniwersyteckim. Student będzie mógł złożyć wniosek o przedterminową spłatę pożyczki lub o przedłużenie okresu spłaty. Po spełnieniu pewnych warunków określonych w ustawie student będzie mógł ubiegać się o całkowite lub częściowe umorzenie pożyczki na studia medyczne. Studenci korzystający ze wsparcia będą mogli ubiegać się o całkowite umorzenie pożyczki po spełnieniu następujących warunków: – praca po ukończeniu studiów przez okres co najmniej 10 lat w ciągu 12 kolejnych lat liczonych od daty ukończenia studiów w podmiotach prowadzących działalność medyczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które świadczą usługi opieki zdrowotnej finansowane z funduszy publicznych oraz – uzyskanie tytułu specjalisty w wyżej wymienionym okresie w dziedzinie medycyny uznanej za priorytetową – w dniu, w którym lekarz rozpoczął szkolenie specjalizacyjne. Osoba, które spełnia te dwa warunki, nie będzie musiała zwracać pożyczki na studia medyczne. Szczegółowe warunki pożyczek na studia medyczne i procedura ubiegania się o nie zostaną określone w akcie ustawodawczym.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
D24G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba studentów uniwersytetów medycznych, którzy otrzymali wsparcie finansowe na podstawie prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty		Liczba	0	9 947	II kw.	2026	9 947 studentów, którzy otrzymali wsparcie finansowe w formie pożyczki dla studentów odpłatnych studiów medycznych w języku polskim na podstawie zmiany prawa o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty.
D25G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Wejście w życie aktu ustawodawczego o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, który wprowadzi możliwość tworzenia programów studiów II stopnia w ramach przygotowania do wykonywania zawodu ratownika medycznego	Przepis w akcie ustawodawczym o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych wskazujący na jego wejście w życie				III kw.	2022	Aby zwiększyć kompetencje ratowników medycznych, wejdzie w życie akt ustawodawczy umożliwiający utworzenie programów studiów II stopnia na kierunku ratownictwa medycznego, zdefiniowanych jako studia dwuletnie zakończone uzyskaniem stopnia magistra. Uzyskanie tytułu specjalisty umożliwi ratownikom medycznym zdobycie dodatkowych kwalifikacji, co zgodnie z oczekiwaniami przełoży się na wyższą pozycję w kategorii płac.
D26G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba ratowników medycznych, którzy ukończyli studia magisterskie		Liczba	0	2 500	IV kw.	2025	2 500 ratowników medycznych ukończy studia II stopnia w zakresie ratownictwa medycznego
D27G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych mających na celu zwiększenie atrakcyjności miejsc pracy w sektorze medycznym i warunków pracy pracowników	Przepisy w aktach prawnych wskazujące na ich wejście w życie				IV kw.	2022	Wejdzie w życie pakiet aktów prawnych, który będzie obejmował rozporządzenie w sprawie kompetencji zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów, zmianę rozporządzenia w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty, zmianę rozporządzenia w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, nowelizację ustawy o sposobie ustalania

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			medycznych							najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, w tym przepisy dotyczące: 1) zwiększenia elastyczności procesu medycznego kształcenia podyplomowego poprzez zmniejszenie liczby specjalizacji na rzecz certyfikowanych kompetencji medycznych oraz zmiany w programie stażu podyplomowego, 2) wprowadzenia centralnego systemu kwalifikacji i przyznawania miejsc specjalizacyjnych, 3) odciążenia lekarzy poprzez uruchomienie specjalistycznych kursów szkoleniowych w dziedzinie pomocy operacyjnej dla pielęgniarek i ratowników medycznych, 4) aktualizacji najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych poprzez podniesienie stawek pracowniczych dla wszystkich grup zawodowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 czerwca 2017 r., i przyspieszenie o pół roku wymogu spełnienia przez wszystkie podmioty medyczne gwarantowanych ustawowo poziomów wynagrodzenia zasadniczego pracowników medycznych: lekarzy, lekarzy dentystów, kształcących się lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek, położnych, diagnostów laboratoryjnych, farmaceutów i przedstawicieli innych zawodów medycznych oraz 5) przeniesienia niektórych kompetencji pielęgniarek na opiekunów medycznych.
D28G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba lekarzy i lekarzy dentystów, którzy uzyskali certyfikat potwierdzający ich zawodowe		Liczba	0	54 000	IV kw.	2025	54 000 lekarzy i lekarzy dentystów uzyska certyfikat potwierdzający ich dodatkowe medyczne kompetencje zawodowe. Certyfikaty kwalifikacji zawodowych będą nadawane przez krajowe towarzystwa naukowe lub państwowe instytuty badawcze

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			kompetencje medyczne							właściwe dla danej umiejętności zawodowej i będą wpisywane do rejestru prowadzonego przez dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego.
D29G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego system zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów uniwersyteckich na wybranych kierunkach medycznych poprzez stypendia, finansowanie studiów i mentoring	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				II kw.	2022	Akt prawny wprowadzający tymczasowy system zachęt w celu zwiększenia atrakcyjności studiów medycznych będzie obejmował możliwość: – przyznawania stypendiów, współfinansowania odpłatnych studiów i finansowania mentoringu studentów pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego oraz – przyznawania stypendiów dla studentów kierunków: lekarskiego, lekarsko-stomatologicznego, analityki medycznej, a także farmacji i fizjoterapii. Akt prawny wprowadzający system będzie określał obowiązek przeglądu jego wyników na koniec okresu RRF oraz analizy wpływu wprowadzonego systemu zachęt na liczbę uczących się studentów pod kątem decyzji o jego ewentualnym wznowieniu.
D30G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Wartość docelowa	Liczba studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego, medycyny, stomatologii, analityki medycznej, fizjoterapii i farmacji, którzy otrzymali stypendium, oraz studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego		Liczba	0	25 400	II kw.	2026	25 400 studentów otrzyma wsparcie w oparciu o „system zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów na wybranych kierunkach medycznych poprzez stypendia, finansowanie studiów i mentoring” w co najmniej jednej z poniższych form: – stypendium za ukończenie trzyletniego cyklu studiów, współfinansowanie ukończenia pierwszego cyklu studiów lub przydzielenie mentora studentom pielęgniarstwa, położnictwa i ratownictwa medycznego lub – stypendium za ukończenie trzyletniego okresu studiów dla studentów kierunków medycyny, stomatologii, analityki medycznej, fizjoterapii i farmacji.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
			objętych stypendium, dofinansowaniem studiów lub mentoringiem							4 400 studentów skorzysta ze współfinansowania studiów w trybie określonym powyżej. 6 000 studentów skorzysta ze stypendium w trybie określonym powyżej. Co najmniej 15 000 studentów zostanie przydzielony mentor w trybie określonym powyżej.
D31G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Wartość docelowa	Liczba zmodernizowanych obiektów dydaktycznych do celów kształcenia przedklinicznego (w tym centrów symulacji medycznych), dostosowanych obiektów bazy klinicznej wykorzystywanych do kształcenia w centralnych szpitalach klinicznych, zmodernizowanych infrastruktur bibliotek i akademików na uniwersytetach medycznych		Liczba	0	212	IV kw.	2025	Ukończonych zostanie 212 projektów, w tym następujące: – renowacja i doposażenie bazy dydaktycznej używanej w kształceniu przedklinicznym i tworzenie nowych obiektów (w tym centrów symulacji medycznych). 140 obiektów otrzyma wsparcie (obejmujące również budowę nowych obiektów); – modernizacja lub utworzenie bazy klinicznej używanej do kształcenia studentów w centralnych szpitalach klinicznych (dostosowanie funkcjonowania tej bazy do warunków ryzyka epidemiologicznego, łączenie klinik w innych podmiotach medycznych z centralnymi szpitalami klinicznymi, tworzenie niezbędnych klinik w obszarach deficytowych, takich jak choroby zakaźne i onkologia). 42 obiekty otrzymają wsparcie; – remont bibliotek na uniwersytetach medycznych zapewniający bezkontaktowe korzystanie z zasobów bibliotecznych i bezpieczne miejsca do samodzielnej nauki. 27 projektów w zakresie remontu bibliotek otrzyma wsparcie oraz – remont akademików należących do uniwersytetów medycznych w celu dostosowania ich do potrzeb wynikających z wymogów sanitarnych. 3 projekty w zakresie remontu akademików otrzymają wsparcie. Zakup ziemi nie będzie objęty wsparciem.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Projekty zostaną wdrożone na podstawie zaproszeń do składania ofert lub otwartych konkursów o udzielenie dotacji. Wybór beneficjentów nastąpi w sposób przejrzysty i obiektywny. Każda umowa o udzielenie dotacji będzie wskazywała otrzymaną kwotę finansową oraz szczegółowe informacje o projekcie.
D32G	D3.1 Zwiększenie efektywności i jakości systemu opieki zdrowotnej przez wzmocnienie zaplecza naukowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi	Przepis w akcie wskazujący na jego wejście w życie				IV kw.	2022	Wejście w życie ustawa o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi obejmująca: – przejrzyste regulacje oraz – dodatkowe ułatwienia i mechanizmy zachęcające do prowadzenia badań klinicznych w Polsce oraz poprawiające jakość i usprawniające badania kliniczne w Polsce. W ustawie tej zostaną też zaktualizowane ramy prawne regulujące w sposób ogólny sektor biomedyczny w Polsce, w tym badania i rozwój, w zakresie w jakim taka aktualizacja będzie uznana za niezbędną w rządowym planie strategicznym rozwoju sektora biomedycznego w Polsce.
D33G	D3.1 Zwiększenie efektywności i jakości systemu opieki zdrowotnej przez wzmocnienie zaplecza naukowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Kamień milowy	Wejście w życie lub wdrożenie kluczowych działań określonych w rządowym planie strategicznym dla rozwoju sektora biomedycznego, zgodnie z harmonogramem określonym w planie strategicznym	Przepisy w dokumentach bazowych wskazujące na ich wejście w życie lub wdrożenie – w zależności od rodzaju kluczowych działań wskazanych w planie strategicznym				IV kw.	2022	Działania wskazane w planie strategicznym jako „kluczowe działania” wejdą w życie lub zostaną wdrożone zgodnie z harmonogramem zawartym w planie strategicznym i w zakresie określonym w tym planie. Przyjęcie samego planu strategicznego w formie rozporządzenia Rady Ministrów nastąpi w 2022 r. Kluczowe działania będą obejmowały projekt systemu zarządzania rozwojem sektora, pierwsze konkursy o udzielenie dotacji w obszarach priorytetowych, a także ciągle monitorowanie polskiego rynku biomedycznego.
D34G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie	Kamień milowy	Uruchomienie elektronicznej	Uruchomienie platformy dla				IV kw.	2022	Wejście w życie elektroniczna platforma, która ułatwi komunikowanie się członków

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych		platformy dla Polskiej Sieci Ośrodków Badań Klinicznych.	Polskiej Sieci Ośrodków Badań Klinicznych.						sieci, w tym ośrodków komercyjnych i niekomercyjnych badań klinicznych. Platforma będzie obejmowała narzędzia do koordynacji funkcjonowania sieci, centralny rejestr przeprowadzanych w Polsce badań klinicznych, wyszukiwarkę internetową umożliwiającą wyszukiwanie badań klinicznych, stronę internetową przeznaczoną dla pacjentów poszukujących możliwości udziału w badaniach klinicznych, wykorzystującą wspomnianą wyszukiwarkę, oraz wyszukiwarkę dla specjalistów uczestniczących w opracowywaniu badań klinicznych lub prowadzących takie badania.
D35G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Kamień milowy	Ustanowienie specjalistycznego Centrum Badawczo-Analitycznego	Raport końcowy z ukończenia budowy Centrum Badawczo-Analitycznego obejmującego co najmniej 41 laboratoriów bezpieczeństwa biologicznego oraz teren szkoleniowy obejmujący kampus				II kw.	2026	Budowa infrastruktury Centrum Badawczo-Analitycznego zostanie zakończona. Zakończenie budowy nastąpi po potwierdzeniu zgodności ze specyfikacjami technicznymi i zobowiązaniami umownymi dotyczącymi projektu na podstawie krajowej ustawy o zamówieniach publicznych. Przekazana infrastruktura będzie obejmowała: – Centrum Badawczo-Analityczne o statusie Państwowego Instytutu Badawczego klasy A na terenie należącym do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego przy ul. Powsińskiej 61/63 w Warszawie, – co najmniej 41 laboratoriów bezpieczeństwa biologicznego, w tym 20 laboratoriów BSL-1, 19 laboratoriów BSL-2, jedno laboratorium BSL-3 do badań środowiska i jedno laboratorium BSL-3+ do badań materiału ludzkiego, w tym laboratoria do celów diagnostycznych. Zostanie podpisana umowa o współpracy z europejskim laboratorium bezpieczeństwa biologicznego na budowanie zdolności

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										krajowych technicznych ekspertów laboratoryjnych oraz – kampus o powierzchni ok. 3 000 m ² na potrzeby szkoleniowe.
D36G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Wartość docelowa	Liczba finansowanych projektów na rzecz jednostek badawczych i przedsiębiorców z sektora biomedycznego		Liczba	0	80	II kw.	2026	Zatwierdzone zostaną raporty końcowe z wdrożenia 80 projektów objętych wsparciem. Zostanie udzielone wsparcie jednostkom badawczym i przedsiębiorcom w dziedzinie innowacji farmaceutycznych, wyrobów medycznych i rozwiązań informatycznych, zgodnie z planem strategicznym rozwoju sektora biomedycznego w Polsce. Temat konkursów będzie ukierunkowany na innowacje produktowe, takie jak leki, opracowanie wyrobów medycznych, zwłaszcza do użytku mobilnego, a także rozwój i wdrażanie narzędzi ICT w celach medycznych i zdrowotnych. Projekty zostaną wybrane w ramach otwartych i zleconych konkursów o udzielenie dotacji. Każda umowa o udzielenie dotacji będzie wskazywała otrzymaną kwotę finansową oraz szczegółowe informacje o danym projekcie.
D37G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Wartość docelowa	Liczba utworzonych Centrów Wsparcia Badań Klinicznych		Liczba	10	50	II kw.	2026	Zakończone zostanie ustanowienie dodatkowych 40 Centrów Wsparcia Badań Klinicznych. Będą one usytuowane w strukturze mniejszych i lokalnych podmiotów opieki zdrowotnej, pełniących kluczową rolę w zapewnianiu fachowego wsparcia (ze strony szpitala) organizacjom prowadzącym badania kliniczne i sponsorom tych badań (firmom farmaceutycznym) w celu wspierania negocjacji, procesu zawierania umów i rozpoczynania badań klinicznych. Centra Wsparcia Badań Klinicznych uzyskają fundusze na inwestycje i rozwój instytucjonalny. Będą zobowiązane do prowadzenia szkoleń dla personelu medycznego oraz działań mających na celu

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										zwiększenie świadomości pacjentów dotyczącej badań klinicznych. Każda umowa o udzielenie dotacji będzie wskazywała otrzymaną kwotę finansową oraz szczegółowe informacje o danym projekcie.

D.3. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z pożyczki

D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń opieki długoterminowej podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym

Celem reformy jest wspieranie przekształcenia szpitali powiatowych w jednostki lub ośrodki opieki długoterminowej i geriatrycznej. Podstawą prawną reformy będzie specjalny akt ustawodawczy opracowany na podstawie wniosków z przeglądu potencjału ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce. Reforma będzie również zgodna ze strategią deinstytucjonalizacji przygotowaną przez Ministerstwo Zdrowia (załącznik do dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027”).

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2022 r.

D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym

Inwestycja zapewni wsparcie dla projektów na niezbędne prace budowlano-remontowe oraz zakup sprzętu dla szpitali powiatowych, w których w ramach planów przekształcenia ustanowione zostaną jednostki lub ośrodki opieki długoterminowej i geriatrycznej. Umowy inwestycyjne będą zawierane na podstawie przejrzystych i jasnych postanowień oraz zgodne z celami reformy D.1.2. Inwestycje będą opierały się na mechanizmach zapewniania jakości świadczeń opieki zintegrowanej ukierunkowanych na kwestie dostępności i przystępności cenowej.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

D3.2 Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sektora leków i wyrobów medycznych

Celem reformy jest wprowadzenie ram regulacyjnych ułatwiających przyciągnięcie do Polski producentów leków i farmaceutycznych składników czynnych (API) oraz zwiększenie ich produkcji w Polsce. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa Polski w zakresie podaży leków. Nowe ramy wzmocnią ramy analityczne w celu wskazania luk i zagrożeń dotyczących podaży API w Polsce. Zapewnią one również wsparcie dla przedsiębiorców decydujących się na produkcję leków, w przypadku których w Polsce występują potencjalne niedobory dostaw.

Reforma będzie powiązana z wdrożeniem strategii farmaceutycznej dla Europy na szczeblu unijnym.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2023 r.

D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją w Polsce API

Celem inwestycji jest wsparcie projektów w dziedzinie opracowywania API. Wsparcie przyczyni się do rozwoju linii produkcyjnych API (w tym oryginalnych, biopodobnych i generycznych API) oraz powiązanych wyrobów medycznych, w tym za sprawą budowy/rozbudowy niezbędnej infrastruktury. Inwestycje w tej dziedzinie wspomogą co najmniej 11 API.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

D.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji dotyczące pożyczki

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
D1L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń opieki długoterminowej podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Przegląd potencjału ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce	Publikacja				II kw.	2022	Publikacja przeglądu dokonanego w ramach ogólnej analizy strategicznej opieki długoterminowej w Polsce przewidzianej w komponencie A, dotyczącego potencjału ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych (w tym przekształcenia części szpitali powiatowych). W ramach analizy zbadane zostaną w szczególności możliwości: – zwiększenia dostępności usług opieki długoterminowej poprzez eliminowanie stwierdzonych luk w zakresie zapewniania opieki długoterminowej, w szczególności na szczeblu powiatowym; – likwidowania nierówności w zakresie dostępu do usług długoterminowej opieki; – poprawy warunków pracy personelu medycznego oraz – poprawy jakości opieki długoterminowej.
D2L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń opieki długoterminowej podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie wsparcia na rzecz ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych na podstawie wyników przeglądu	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie aktu ustawodawczego na podstawie wyników przeglądu potencjału ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce. W ustawie zostanie określone, w jaki sposób wsparcie na rzecz ustanowienia jednostek lub ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych przyczyni się do poprawy zapewniania opieki, m.in. seniorom, na szczeblu lokalnym. Akt ustawodawczy będzie zgodny z założeniami dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027”.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
D3L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Wykaz szpitali powiatowych wybranych do uzyskania dodatkowego wsparcia na utworzenie łóżek opieki długoterminowej i geriatrycznej na podstawie szczegółowych kryteriów kwalifikacji	Publikacja wykazu wybranych szpitali				II kw.	2023	Opracowany zostanie wykaz szpitali powiatowych wybranych do uzyskania dodatkowego wsparcia na utworzenie łóżek opieki długoterminowej i geriatrycznej. Wybór będzie się opierał na zestawie jasnych i przejrzystych kryteriów. Kryteria będą obejmowały warunki lokalne dotyczące: – tendencji demograficznych, – gęstości zaludnienia, – potrzeb w zakresie opieki długoterminowej, – stanu nasycenia usługami opieki długoterminowej/geriatrycznej, – jakości opieki oraz – zgodności z planami restrukturyzacji danego szpitala.
D4L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Wartość docelowa	Umowy podpisane między szpitalami powiatowymi a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) dotyczące wsparcia inwestycyjnego na rzecz tworzenia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej		Liczba	0	50	IV kw.	2023	Liczba podpisanych umów na działania inwestycyjne Umowa zostanie podpisana między szpitalem a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo). Umowy będą oparte na przejrzystych i jasnych postanowieniach oraz przyczynią się do osiągnięcia celu, jakim jest rozwijanie usług zapewniania opieki długoterminowej i geriatrycznej. Inwestycja zapewni wsparcie dla niezbędnych prac budowlano-remontowych oraz dla zakupu sprzętu.
D5L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Wartość docelowa	Zakończone projekty mające na celu rozwój opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych		Liczba	0	50	II kw.	2026	Zakończonych zostanie co najmniej 50 projektów na podstawie podpisanych umów. Projekty powinny przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest rozwój opieki długoterminowej i opieki geriatrycznej w szpitalach powiatowych przez zwiększenie jej dostępności, wspieranie kompleksowego dostępu i poprawę jakości. Projekty te zapewnią wsparcie dla niezbędnych prac budowlano-remontowych oraz dla zakupu sprzętu.
D6L	D3.2 Stworzenie	Kamień	Wejście w życie aktu	Przepis w				II kw.	2023	Wejście w życie aktu ustawodawczego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	sprzyjających warunków dla rozwoju sektora leków i wyrobów medycznych	milowy	ustawodawczego zapewniającego bezpieczeństwo dostaw leków, w tym rozwiązań odnoszących się do niedoborów leków i kluczowych zagrożeń w ramach łańcuchów dostaw	akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie						wprowadzającego ramy regulacyjne mające na celu zwiększenie produkcji w Polsce leków i farmaceutycznych składników czynnych (API). Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie podaży leków o krytycznym znaczeniu. Akt ten będzie obejmował: – wzmocnienie ram analitycznych w celu wskazania luk i zagrożeń dotyczących podaży API o krytycznym znaczeniu w Polsce, w tym pracy zespołu zadaniowego API; – upoważnienie właściwego ministra do przyjęcia, w drodze rozporządzenia, wykazu API o krytycznym znaczeniu (w tym stosowanych w lekach oryginalnych, biopodobnych i generycznych), które mają zostać opracowane oraz – ramy wprowadzające zachęty dla przedsiębiorców produkujących produkty lecznicze w Polsce. Zachęty te oraz wszelkie zapewnione wsparcie będą się opierać na jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach. Wspomniany akt przyczyni się do wdrożenia strategii farmaceutycznej dla Europy, w szczególności w kontekście poprawy strategicznej autonomii z myślą o dostępności leków w UE.
D7L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją w Polsce API	Kamień milowy	Wybór projektów dotyczących produkcji API, które mają zostać objęte wsparciem	Publikacja wykazu wybranych projektów				III kw.	2023	Projekty mające na celu stworzenie lub zwiększenie zdolności produkcyjnych w dziedzinie API (w tym oryginalnych, biopodobnych i generycznych API) oraz powiązanych wyrobów medycznych zostaną wybrane do wykazu w drodze zaproszenia do składania wniosków. Kryteria kwalifikacji zawarte w zaproszeniu do składania wniosków będą niedyskryminacyjne i przejrzyste. Będą obejmowały wymóg, aby projekty przyczyniały się do produkcji API o

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										krytycznym znaczeniu. W tym celu przed opublikowaniem zaproszenia do składania wniosków opracowany zostanie wykaz API o krytycznym znaczeniu oparty na ramach analitycznych służących wskazaniu luk i zagrożeń dotyczących podaży API o krytycznym znaczeniu w Polsce. Projekty będą wybierane zgodnie z następującymi warunkami: – projekt ma wspierać jeden z API wskazanych w wykazie API o krytycznym znaczeniu; – należy wykazać, w jaki sposób projekt przyczynia się do osiągnięcia celów związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw leków lub ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw leków o krytycznym znaczeniu, jak określono w akcie ustawodawczym w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa dostaw leków; – projekt ma mieć jasny harmonogram, ze wskazaniem dat kluczowych etapów.
D8L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją API w Polsce	Wartość docelowa	Liczba wspieranych farmaceutycznych składników czynnych o krytycznym znaczeniu		Liczba	0	11	IV kw.	2023	Liczba farmaceutycznych składników czynnych (API) o krytycznym znaczeniu (w tym oryginalnych, biopodobnych i generycznych API) oraz wyrobów medycznych wspieranych w ramach projektów finansowanych z RRF Dokumentacja projektowa musi obejmować: – wskazanie potencjalnych beneficjentów oraz powiązanych wydatków; – wykaz API o krytycznym znaczeniu (w tym oryginalnych, biopodobnych i generycznych API), które każdy projekt ma wspierać; – analizę tego, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw leków o krytycznym znaczeniu.

E. KOMPONENT E: ZIELONA, INTELIGENTNA MOBILNOŚĆ

Ten komponent polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności przede wszystkim odnosi się do wyzwań, przed którymi stoi polski sektor transportu w odniesieniu do dekarbonizacji i zanieczyszczenia powietrza. Od 1990 r. emisje z transportu wzrosły o 214 %, głównie ze względu na znaczny wzrost natężenia ruchu w transporcie drogowym. W latach 2005–2019 natężenie ruchu drogowego wzrosło niemal trzykrotnie, podczas gdy w przypadku kolei wzrost ten wyniósł zaledwie 9 %. Komponent E ma na celu zapewnienie synergii między programem dekarbonizacji a programem przemysłowym. Biorąc pod uwagę utrzymującą się w kraju wysoką liczbę ofiar śmiertelnych wypadków drogowych, komponent ten ma także zaradzić wyzwaniu, jakim jest bezpieczeństwo ruchu drogowego. Ponadto komponent ten obejmuje wyłączenie niektórych obszarów z realnej oferty transportu publicznego.

Głównym celem tego komponentu jest zatem wprowadzenie reform i inwestycji propagujących zrównoważony transport z pomocą publicznego transportu miejskiego, czystych ekologicznie pojazdów i odpowiedniej infrastruktury, przesunięcia międzygałęziowego z transportu drogowego na kolejowy oraz transportu intermodalnego. Odpowiedzią na problemy związane z konkurencyjnością jest wsparcie inwestycyjne dla przedsiębiorstw na rzecz rozwoju bezemisyjnych technologii transportowych. Bezpieczeństwo ruchu drogowego ma być zapewnione dzięki kompleksowemu zestawowi reform i inwestycji mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa poszczególnych odcinków dróg. Inwestycje w transport publiczny na obszarach wiejskich mają sprawić, że taki transport stanie się realną alternatywą dla samochodów, a także zmierzają do zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej oraz włączenia społecznego.

Komponent przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na innowacje, transport, w szczególności jego zrównoważony charakter, na infrastrukturę energetyczną i cyfrową, opiekę zdrowotną oraz czystsza energię, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz ukierunkowania inwestycji na zieloną i cyfrową transformację, w szczególności na infrastrukturę cyfrową, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport, co będzie przyczyniać się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki, m.in. w regionach górniczych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żaden ze środków w tym komponencie nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań ograniczających ryzyko w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01). Wszystkie projekty inwestycyjne finansowane w ramach tego komponentu, które wymagają decyzji w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ), muszą być zgodne z dyrektywą 2011/92/UE zmienioną dyrektywą 2014/52/UE. W szczególności wszystkie nowe projekty, które wymagają OOŚ, muszą uzyskać zezwolenie na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zmienionej ustawą z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie tej ustawy oraz niektórych innych ustaw. Przy realizacji wszystkich projektów inwestycyjnych, w odniesieniu do których wnioski o wydanie decyzji środowiskowej lub pozwolenia na

budowę lub rozbudowę złożono przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 marca 2021 r., uwzględnia się przepisy określone w „Wytycznych w sprawie działań naprawczych w odniesieniu do projektów współfinansowanych z funduszy UE, których dotyczy naruszenie 2016/2046”, przekazanych Polsce w 23 lutego 2021 r. (nr ref. Ares(2021)1423319).

E.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska

Celem reformy jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza z transportu oraz zwiększenie udziału paliw alternatywnych za pomocą szerokiego wachlarza środków regulacyjnych i nieregulacyjnych wdrożonych w ramach kompleksowej, długoterminowej strategii dekarbonizacji transportu.

Po pierwsze, ten cel reformy zostanie osiągnięty dzięki nałożeniu na regionalne i lokalne organy publiczne obowiązku zakupu tylko niskoemisyjnych i zeroemisyjnych autobusów w miastach powyżej 100 000 mieszkańców począwszy od 2025 r. Reforma ta zostanie zakończona do 31 grudnia 2022 r.

Po drugie, należy zachęcać do korzystania z transportu przyjaznego dla środowiska za pomocą zestawu działań wspierających władze lokalne w opracowywaniu i wdrażaniu planów zrównoważonej mobilności miejskiej („SUMP”). Do 31 marca 2023 r. utworzona zostanie struktura administracyjna dysponująca odpowiednimi zasobami w celu zapewnienia wsparcia technicznego i finansowego w zakresie opracowywania lokalnych planów zrównoważonej mobilności miejskiej. Postęp będzie monitorowany pod kątem jasno określonej wartości docelowej.

Trzecim elementem tej reformy będzie wprowadzenie do czerwca 2026 r. opłaty rejestracyjnej i podatku od posiadania pojazdów związanych z emisjami zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. Wpływ tej reformy, w połączeniu z innymi środkami, na upowszechnienie czystych ekologicznie pojazdów mierzy się w odniesieniu do konkretnej wartości docelowej dotyczącej zwiększenia udziału pojazdów elektrycznych.

W celu promowania dostępności transportu publicznego ustanawia się również konkretną wartość docelową dotyczącą liczby linii autobusowych wspieranych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r.

E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej

Ogólnym celem inwestycji jest przyczynianie się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej i bezemisyjnej przez wspieranie przemysłu z myślą o sektorze czystej mobilności i sektorze energetycznym. Celem szczegółowym inwestycji jest zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania zeroemisyjnych i niskoemisyjnych rozwiązań produktowych.

Cele te będą realizowane przez ustanowienie specjalnego instrumentu finansowego (funduszu) dla wspomnianych powyżej projektów przemysłowych. Wspierane produkty i

technologie mogą w szczególności obejmować procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpracę między przedsiębiorstwami koncentrującymi się na gospodarce niskoemisyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem nisko- i zeroemisyjnych rozwiązań innowacyjnych w dziedzinie zrównoważonej mobilności oraz nisko- i zeroemisyjnych źródeł energii. Beneficjentami wsparcia będą przede wszystkim MŚP i spółki o średniej kapitalizacji. Fundusz, wraz z jego strategią inwestycyjną, zostanie ustanowiony do dnia 30 czerwca 2022 r. Wyniki funduszu w stosunku do jego celów będą monitorowane za pomocą konkretnych wartości docelowych dotyczących zdolności produkcyjnej nowych pojazdów zeroemisyjnych oraz zdolności w zakresie produkcji i magazynowania zeroemisyjnych/niskoemisyjnych instalacji magazynowych, a także za pomocą rozwiązań w zakresie zrównoważonej mobilności oraz zeroemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego). Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01), kryteria kwalifikacji w odniesieniu do tego instrumentu finansowego wykluczają następujący wykaz działań: (i) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla³⁰; (ii) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych nie niższych niż odpowiednie wskaźniki emisyjności³¹; (iii) działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami³² i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³³ oraz (iv) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu. W zakresie zadań znajduje się dodatkowy wymóg, aby wybierane były tylko te działania, które są zgodne z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

E1.1.2 Zeroemisyjny i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)

Celem inwestycji jest doprowadzenie do tego, by transport publiczny był bardziej ekologiczny, oraz zwiększenie jego atrakcyjności w stosunku do samochodów prywatnych.

Inwestycja polega na zakupie 1 738 czystych ekologicznie autobusów na potrzeby transportu miejskiego (zeroemisyjnego) i międzymiastowego (niskoemisyjnego) do 31 marca 2026 r.

³⁰ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C 58/01).

³¹ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³² Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³³ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Zakupione pojazdy umożliwiają transport zbiorowy na obszarach miejskich i pozamiejskich, które dotychczas były wyłączone z transportu. Ze względów technologicznych autobusy zeroemisyjne wykorzystuje się głównie do transportu w miastach (dostępność infrastruktury ładowania) a autobusy niskoemisyjne – na obszarach podmiejskich. Przewiduje się różne rodzaje technologii zasilania autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych (akumulatory elektryczne, klasyczne hybrydy i typu plug-in, zasilanie gazowe: w tym LNG, LPG, CNG oraz norma EURO VI).

Doprowadzi to do upowszechnienia technologii paliw alternatywnych w celu przyspieszenia wprowadzania paliw alternatywnych w innych obszarach transportu. W ramach tego działania wspiera się pojazdy spełniające wszystkie wymagane i aktualne normy dotyczące jednostek wykorzystujących dany rodzaj paliwa i napędu.

E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego

Modernizacji kolei dokonuje się poprzez połączenie reform i inwestycji. Reforma służy u zwiększeniu odporności operatorów kolejowych oraz konkurencyjności i efektywności sektora kolejowego w polskim sektorze transportu.

Osiągnie się to poprzez określenie priorytetów dla transportu intermodalnego oraz poprawę zdolności do planowania i wdrażania projektów w zakresie transportu kolejowego. Cel ten osiągnie się również dzięki umożliwieniu zarządcom infrastruktury obniżenia opłat za dostęp do infrastruktury i zrekompensowanie im obniżenia tych opłat. Reforma przyczyni się do zmniejszenia kosztów ponoszonych przez przewoźników i zapewnienia utrzymania zdolności przepustowej w okresie zmniejszonego popytu na usługi, zapewnienia utrzymania konkurencyjności transportu kolejowego oraz uniknięcia spadku udziału tego sektora w transporcie w sytuacjach nadzwyczajnych, epidemii lub zagrożeniach epidemiologicznych.

Reforma ta zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2022 r.

Rentowność kolei w porównaniu z innymi rodzajami transportu zwiększy się również przez rozszerzenie systemu opłat drogowych o dodatkowe 1 400 km autostrad i dróg ekspresowych.

E2.1.1 Linie kolejowe

Celem tej inwestycji jest zwiększenie przepustowości i prędkości zarówno w przypadku transportu towarowego, jak i przewozu osób.

Inwestycja obejmuje modernizację 478 km linii kolejowych, w tym 300 km zgodnie ze standardami TEN-T, do dnia 30 czerwca 2026 r. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do dnia 31 grudnia 2024 r.

E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy

Inwestycje mają na celu zwiększenie atrakcyjności i rentowności transportu kolejowego.

Należy to osiągnąć poprzez zakup nowych jednostek taboru kolejowego do użytku dalekobieżnego i regionalnego. Tabor musi być zeroemisyjny/elektryczny i wyposażony w europejski system zarządzania ruchem kolejowym: 70 jednostek dla linii regionalnych i 38 dla linii długodystansowych. Inwestycja zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2026 r. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do dnia 30 września 2023 r.

E2.1.3 Projekty intermodalne

Celem inwestycji jest wspieranie transportu intermodalnego poprzez odpowiednie inwestycje.

Inwestycja polega na zwiększeniu przepustowości terminali intermodalnych do przeładunku towarów z ukierunkowaniem na terminale kolejowo-drogowe i tabor kolejowy. Odpowiednie umowy finansowe zostaną podpisane do dnia 31 grudnia 2023 r. Wpływ inwestycji mierzy się w odniesieniu do celu określonego w kategoriach względnego wzrostu zdolności przeładunkowej terminali wspieranych w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności.

E2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa transportu

Reforma ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa transportu, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji.

Reforma obejmuje szereg zmian legislacyjnych wprowadzających pierwszeństwo pieszych na przejściach, jednakową prędkość na obszarach zabudowanych oraz minimalny odstęp pomiędzy pojazdami. Wspomniane zmiany legislacyjne miały wejść w życie do dnia 31 grudnia 2021 r. Postępy w odniesieniu do reformy będą monitorowane w kontekście celu w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego dotyczącego względnego zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych i osób poważnie rannych, zgodnie z celami UE i państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

E2.2.1 Inwestycje w zakresie bezpieczeństwa transportu

Celem inwestycji jest zwiększenie bezpieczeństwa transportu drogowego.

Inwestycja ta obejmuje modernizację 305 niebezpiecznych czarnych punktów/hotspotów, 90 km obwodnic zbudowanych w celu usunięcia czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa oraz 128 automatycznych urządzeń nadzoru drogowego.

Inwestycje zostaną zakończone do dnia 30 czerwca 2026 r.

E2.2.2 Cyfryzacja transportu

Środek ten ma na celu zwiększenie atrakcyjności i efektywności kolei i transportu publicznego poprzez wprowadzenie rozwiązań cyfrowych.

Środek ten obejmuje wdrożenie do 30 czerwca 2026 r. nowego podstawowego modułu systemu biletowego. Ten podstawowy moduł zapewni wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań dzięki modułom dostępu udostępnianym wszystkim przedsiębiorstwom bez opłat, co pozwoli pasażerom na korzystanie z kompleksowego systemu zakupu biletów dostępnego dla wszystkich przewoźników.

Środek ten obejmuje inwestycje w:

- zakup i instalację 180 urządzeń pokładowych ERTMS;
- wdrożenie zdalnego sterowania na 35 stacjach kolejowych;
- modernizację systemów przejazdów kolejowych w 45 lokalizacjach;
- budowę i renowację lokalnych ośrodków kontroli oraz inwestycje w zarządzanie ruchem,

które mają zostać zakończone do dnia 30 czerwca 2026 r., natomiast budowa SDIP (Systemów Dynamicznej Informacji Pasażerskiej) i innych systemów w 55 lokalizacjach – do dnia 31 marca 2024 r.

E.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
E1G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy wprowadzającej obowiązek zakupu tylko niskoemisyjnych i zeroemisyjnych autobusów w miastach powyżej 100 000 mieszkańców począwszy od 2025 r.	Przepis w ustawie wskazujący na jej wejście w życie				IV kw.	2022	W ustawie zostanie ustanowiony obowiązek dla prowadzonych przetargów, związany z osiągnięciem progu dotyczącego autobusów niskoemisyjnych i zeroemisyjnych; w określonych przypadkach dopuszczalne będzie zamawianie tylko tego typu pojazdów. Na mocy ustawy miasta powyżej 100 000 mieszkańców zobowiązuje się też od 2025 r. do zawierania umów przewozu tylko z podmiotami korzystającymi z autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych (o napędzie elektrycznym i wodorowym.)
E2G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Środki wspierające rozwój planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP) oraz przyjęcie przez Ministerstwo Infrastruktury zachęt do ich wdrażania z zapewnieniem wsparcia technicznego i finansowego dla wszystkich funkcjonalnych obszarów miejskich	Przepis wskazujący na wejście w życie				I kw.	2023	Wprowadzenie środków wspierających rozwój i wdrażanie planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP). Środki te obejmują: - nową strukturę wsparcia w zakresie wdrażania SUMP w postaci Komitetu Sterującego SUMP, którego zadaniem będzie stymulowanie opracowywania i realizacji SUMP; - centrum kompetencji SUMP w ramach Ministerstwa Infrastruktury, które zapewni wsparcie doradcze i finansowe jednostkom samorządu terytorialnego; - powołanie pełnomocnika ds. SUMP w Ministerstwie Infrastruktury. Nowe ramy pozwolą na zapewnienie odpowiedniego wsparcia technicznego i finansowego podmiotom zainteresowanym przygotowaniem SUMP oraz usprawnią

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										działania podejmowane w tym zakresie przez administrację centralną.
E3G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego opłatę rejestracyjną od posiadania pojazdów związanych z emisjami zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				IV kw.	2024	W akcie prawnym wprowadzone zostaną środki finansowe i fiskalne stymulujące popyt na czystsze pojazdy, w tym wyższe opłaty rejestracyjne za pojazdy spalinowe, oraz środki wspierające dotyczące przyspieszonej amortyzacji pojazdów elektrycznych. Opłata zależy od emisji CO ₂ lub NO _x . Dochody z opłat zostaną przeznaczone na ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych transportu i rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.
E4G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego podatek od posiadania pojazdów związanych z emisjami zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				II kw.	2026	Wprowadzony zostanie podatek od posiadania pojazdów spalinowych, który jest skorelowany z emisjami CO ₂ i NO _x pojazdu. Dochód z tego podatku zostanie przeznaczony na ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych transportu i rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.
E5G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Miasta, w których przyjęto nowe SUMP		Liczba	0	30	II kw.	2025	Ilościowa wartość docelowa odnosi się do liczby miast, które przyjmą nowy SUMP zgodnie z koncepcją SUMP zawartą w komunikacie w sprawie nowych unijnych ram mobilności miejskiej z 2021 r.
E6G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Linie autobusowe wspierane z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej		Liczba	0	4 500	IV kw.	2024	Wartość docelowa odnosi się do liczby dodatkowych linii autobusowych wspieranych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. W ramach funduszu wspiera się transport publiczny, który przyczynia się do ograniczenia transportu indywidualnego, a tym samym zmniejszenia negatywnego wpływu transportu na środowisko. Jednocześnie w ramach zaproszenia do składania wniosków w części inwestycyjnej zaproszenie do składania

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										wniosków będzie prowadzone w odniesieniu do autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych zgodnie z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
E7G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Nowe pojazdy zeroemisyjne		% (procent)	0	100	II kw.	2026	Celem jest zwiększenie udziału nowych pojazdów zeroemisyjnych na rynku (samochody/autobusy i pojazdy ciężkie) o co najmniej 100 %. Na koniec 2020 r. liczba zarejestrowanych w Polsce pojazdów elektrycznych wynosiła 10 041. Przy powyższym założeniu liczba pojazdów elektrycznych na koniec II kw. 2026 r. powinna wynosić co najmniej 20 082.
E8G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Kamień milowy	Ustanowienie instrumentu finansowego (Fundusz) na rzecz mobilności zeroemisyjnej/niskoemisyjnej i energii	Przyjęcie i rejestracja Funduszu, zatwierdzenie strategii inwestycyjnej przez instytucje zarządzające Funduszem				II kw.	2022	Ustanowienie instrumentu finansowego („Fundusz”) na rzecz wsparcia gospodarki niskoemisyjnej w Polsce, w tym związanej z nim strategii/polityki inwestycyjnej. Ta ostatnia zostanie przyjęta przez instytucje zarządzające Funduszem, będzie zgodna z wytycznymi Komisji z dnia 22 stycznia 2021 r. dotyczącymi instrumentów finansowych i zawierającymi kryteria kwalifikacji w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C 58/01) w odniesieniu do transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez zastosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, wykazu wyłączeń oraz wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska. W szczególności należy zapewnić zgodność wspieranych inwestycji z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej, a w razie potrzeby należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrolę, zgodnie z dyrektywą w sprawie oceny skutków wywieranych na środowisko.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										Fundusz zapewni instrumenty finansowe (kapitałowe lub dłużne) na wsparcie projektów inwestycyjnych związanych z procesami badawczymi i innowacyjnymi, transferem technologii i współpracą między przedsiębiorstwami koncentrującymi się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem nisko- i zeroemisyjnych rozwiązań innowacyjnych w dziedzinie zrównoważonej mobilności i zeroemisyjnych/niskoemisyjnych źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego), wdrażanych przede wszystkim przez MSP i spółki o średniej kapitalizacji. Zarządzanie Funduszem zostanie powierzone zarządcy Funduszu wybranemu w drodze procedury otwartej. Powołany zostanie Komitet Inwestycyjny Funduszu, który będzie odpowiedzialny za zatwierdzanie projektów ostatecznych odbiorców (spółek, w których dokonano inwestycji) proponowanych przez zarządcę Funduszu na podstawie zapotrzebowania na rynku i zgodnie z zasadami rynkowymi. Struktura Funduszu musi umożliwiać pozyskiwanie środków prywatnych. Podstawowe akty prawne zagwarantują, aby wszelkie środki powracające (tj. odsetki od pożyczek, stopa zwrotu z kapitału własnego lub spłacona kwota główna, pomniejszone o kwotę towarzyszących im kosztów) powiązane z tymi instrumentami były wykorzystywane do realizacji tych samych celów polityki, w tym po roku 2026, lub do spłaty pożyczek z RRF.
E9G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Kamień milowy	Wybór pośredników finansowych	Decyzja instytucji zarządzających Funduszem				III kw.	2022	Wybór przez zarządcę Funduszu pośredników finansowych, którzy są uprawnieni do udzielania wsparcia finansowego z Funduszu. Proces wyboru będzie przebiegał zgodnie z otwartą i

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										konkurencyjną procedurą i zakończy się podpisaniem umów z pośrednikami finansowymi w celu wsparcia określonych zdolności innowacyjnych i produkcyjnych w zakresie mobilności zeroemisyjnej/niskoemisyjnej i źródeł energii (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego), dostępnych dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. Umowy zawarte z pośrednikami finansowymi określają kryteria kwalifikowalności projektu zapewniające przestrzeganie zasady „nie czyni poważnych szkód” oraz zgodność z obowiązującymi kryteriami dotyczącymi klimatu i znakowania cyfrowego przewidzianymi w załączniku VI do rozporządzenia ustanawiającego RRF.
E10G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	Zainstalowana moc produkcyjna w zakresie nowych pojazdów zeroemisyjnych		Liczba	0	100 000	II kw.	2026	Wartość docelowa odnosi się do rocznej mocy produkcyjnej w zakresie nowych pojazdów zeroemisyjnych dzięki inwestycjom wspieranym z Funduszu.
E11G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	Zainstalowana moc produkcyjna i zdolność magazynowania paliw/energii alternatywnych zeroemisyjnych/niskoemisyjnych		Liczba	0	1 000	II kw.	2026	Wartość docelowa odnosi się do mocy produkcyjnej i zainstalowanej (akumulatorów) (w MW) zeroemisyjnych źródeł energii produkowanych rocznie (z wyłączeniem sprężonego gazu ziemnego i skroplonego gazu ziemnego) dzięki inwestycjom wspieranym z Funduszu.
E12G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	MŚP i spółki o średniej kapitalizacji wspierane w ramach konkretnych inwestycji objętych Funduszem		Liczba	0	150	IV kw.	2025	Wartość docelowa odnosi się do liczby MŚP i spółek o średniej kapitalizacji wspieranych z Funduszu i oferujących produkty i usługi w zakresie zrównoważonej mobilności niskoemisyjnej/zeroemisyjnej oraz energii zeroemisyjnej.
E13G	E1.1.2 Zeroemisyjny i niskoemisyjny transport zbiorowy	Kamień milowy	Pojazdy zeroemisyjne i niskoemisyjne: wybór beneficjentów	Umowy podpisane między właściwymi ministerstwami				IV kw.	2023	Wybór podmiotów będących beneficjentami (władz lokalnych lub podmiotów świadczących usługi publiczne) dla nowych 1 738 autobusów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	(autobusy)			a beneficjentami						Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków otwartego dla wszystkich władz lokalnych i podmiotów świadczących usługi publiczne w zakresie transportu o zerowej lub niskiej emisji na obszarach pozamiejskich. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie czystego transportu publicznego oraz wpływ na zmniejszenie emisji (w szczególności w przypadku zeroemisyjnego transportu miejskiego) i zatorów komunikacyjnych, wsparcie dla wyłączonych obszarów transportowych, projekty wspierające/zapewniające integrację transportu (kolejowego, miejskiego, podmiejskiego). Biorąc pod uwagę potrzeby poszczególnych podmiotów będących beneficjentami, przydzielanie autobusów podmiotom będącym beneficjentami zapewnia zrównoważony podział między podmioty w całym kraju z uwzględnieniem liczby ludności i zasięgu geograficznego (bardziej zaludnione/rozległe gminy otrzymają większe wsparcie).

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
E14G	E1.1.2 Zeroemisyjny i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	Wartość docelowa	Nowe pojazdy zeroemisyjne i niskoemisyjne w użyciu		Liczba	0	1 738	I kw.	2026	Nowe zeroemisyjne i niskoemisyjne autobusy dostarczone na podstawie umów finansowanych w ramach tej inwestycji na potrzeby publicznego transportu miejskiego (zeroemisyjnego) i transportu podmiejskiego/wiejskiego (niskoemisyjnego). Zamówienia na autobusy będą udzielane w drodze przetargów otwartych i konkurencyjnych. W przypadku autobusów zeroemisyjnych wsparcie będzie udzielane wyłącznie na rzecz autobusów elektrycznych i hybrydowych typu plug-in. W przypadku autobusów niskoemisyjnych wsparcie będzie udzielane na rzecz autobusów napędzanych gazem: w tym LNG, LPG, CNG i spełniających normę EURO VI. Liczba autobusów niskoemisyjnych nie może przekraczać 21 % całkowitej liczby dostarczonych autobusów.
E15G	E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym zapewniającej odporność przewoźników kolejowych. Decyzja ministerialna w sprawie ustalenia priorytetów dla transportu intermodalnego oraz usunięcia wąskich gardeł w celu zwiększenia przepustowości kolei.	Przepis w ustawie o zmianie ustawy o transporcie kolejowym wskazujący na jej wejście w życie oraz przyjęcie decyzji Ministra Infrastruktury w sprawie wąskich gardeł.				IV kw.	2022	Akt ustawodawczy zmieniający ustawę o transporcie kolejowym pozwoli zarządom infrastruktury na obniżenie opłat za dostęp do infrastruktury i zrekompensuje im obniżenie opłat. Rozwój transportu intermodalnego będzie wspierany za pomocą następujących środków: planowanie, koordynacja programów, innowacje i inwestycje prowadzące do zwiększenia przepustowości transportu intermodalnego, a także utworzenie komórki ds. transportu intermodalnego w Ministerstwie Infrastruktury. Stan sieci zostanie poddany analizie ze szczególnym uwzględnieniem wąskich gardeł, a Minister Infrastruktury podejmie decyzję o priorytetach w zakresie usuwania wąskich gardeł, co doprowadzi do zwiększenia przepustowości kolei.
E16G	E2.1	Wartość	Ustanowienie systemu opłat		km	0	1 400	I kw.	2023	Długość nowych dróg podlegających

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	docelowa	za przejazd na nowych drogach							systemowi opłat za przejazd, obejmujących zarówno autostrady, jak i drogi ekspresowe.
E17G	E2.1.1 Linie kolejowe	Kamień milowy	Podpisywanie umów w drodze otwartych i konkurencyjnych przetargów	Podpisane umowy				IV kw.	2024	Podpisanie umów na modernizację 478 km linii kolejowych zgodnie ze standardami TEN-T oraz elektryfikację. Wykonawcy przeprowadzający modernizację infrastruktury kolejowej zostaną wyłonieni na podstawie przepisów Prawa Zamówień Publicznych w modelu konkurencyjnym. Zamówienia będą dotyczyć głównych robót na liniach.
E18G	E2.1.1 Linie kolejowe	Wartość docelowa	Modernizacja 478 km linii kolejowych, w tym 300 km zgodnie ze standardami TEN-T		Liczba	0	478	II kw.	2026	Zakończenie prac unowocześniających na 478 km linii kolejowych, polegających na dostosowaniu 300 km do wymogów sieci TEN-T (z czego 200 km na sieci bazowej TEN-T); 200 km linii zostanie przystosowanych do wprowadzenia prędkości 250 km/h dla pociągów pasażerskich, na 320 km możliwa będzie jazda pociągami towarowymi z prędkością 100 km/h, 144 km linii zostanie zelektryfikowanych, 70 km zostanie zmodernizowanych na potrzeby osiągania prędkości 160 km/h.
E19G	E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	Kamień milowy	Podpisanie umów dotyczących pasażerskiego taboru kolejowego	Podpisane umowy				III kw.	2023	Projekty zostaną wybrane na podstawie konkurencyjnego i otwartego zaproszenia do składania wniosków. Po przeprowadzeniu konkursu z wybranymi beneficjentami podpisane zostaną umowy na dostawę 70 jednostek zeroemisyjnego/elektrycznego taboru wyposażonych w ERTMS dla regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich. Dodatkowo przedmiotem umów zawartych z PKP Polskie Linie Kolejowe – operatorem pociągów dalekobieżnych – będzie 38 jednostek elektrycznego taboru kolejowego.
E20G	E2.1.2 Pasażerski tabor	Wartość docelowa	Elektryczny i wyposażony w ERTMS tabor w użyciu		Liczba	0	108	II kw.	2026	Liczba nowych oddanych do użytku jednostek taboru kolejowego dla przewozów

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	kolejowy		na regionalnych oraz długodystansowych liniach kolejowych							długodystansowych i regionalnych. Tabor musi być zeroemisyjny/elektryczny, zgodny z zasadami „nie czyni poważnych szkód” (np. zeroemisyjny) i wyposażony w ERTMS: 70 jednostek dla linii regionalnych i 38 dla linii długodystansowych. Tabor będzie przekazywany właściwemu organowi lub kolejnemu operatorowi (po cenie rynkowej bez uwzględnienia pomocy) po wygaśnięciu zamówienia publicznego na usługi.
E21G	E2.1.3 Projekty intermodalne	Kamień milowy	Podpisanie zamówień na projekty dotyczące transportu intermodalnego	Podpisane umowy				IV kw.	2023	Projekty zostaną wybrane na podstawie konkurencyjnego i otwartego zaproszenia do składania wniosków. Po zaproszeniu z wybranymi beneficjentami zostaną podpisane umowy na wsparcie 10 terminali intermodalnych i dostawę 250 jednostek taboru kolejowego zgodnych ze specyfikacjami technicznymi i zasadami „nie czyni poważnych szkód” (np. hamulce ciche, zeroemisyjne) oraz z globalnym systemem łączności ruchomej (dla lokomotyw).
E22G	E2.1.3 Projekty intermodalne	Wartość docelowa	Zwiększenie zdolności przeładunkowej		% (procent)	Poziom bazowy 9,1 mln TEU/r. zainstalowanej zdolności (poziom referencyjny – 2020 r.) dla wszystkich terminali w Polsce	5	II kw.	2026	Zwiększenie zdolności przeładunkowej terminali objętych wsparciem z RRF o co najmniej 5 % w stosunku do poziomu bazowego (2020 r.).
E23G	E2.2 Zwiększenie	Kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych	Przepisy w aktach				IV kw.	2021	Wprowadzone zostaną następujące zmiany legislacyjne wspierające bezpieczeństwo

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	bezpieczeństwa transportu		wprowadzających: pierwszeństwo pieszych na przejściach, jednakową prędkość na obszarach zabudowanych, minimalny odstęp pomiędzy pojazdami, cele w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego do 2030 r. (-50 % ofiar śmiertelnych w wypadkach)	prawnych wskazujące na wejście w życie						ruchu drogowego: pierwszeństwo pieszych na przejściach, wprowadzenie jednolitego ograniczenia prędkości na obszarach miejskich (50 km/h) oraz minimalnego odstępu pomiędzy pojazdami na autostradach i drogach ekspresowych (połowa prędkości wyrażona w metrach). Nadrzędny cel w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego zostanie określony w Narodowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i polega na dążeniu do zmniejszenia o 50 % liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych do roku 2030 w porównaniu z rokiem 2019, zgodnie z zobowiązaniami UE.
E24G	E2.2.1 Inwestycje w zakresie bezpieczeństwa transportu	Wartość docelowa	Zakończenie budowy obwodnic i usunięcie czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa ruchu drogowego		Liczba	0	10 km, 125 czarnych punktów/hotspotów	IV kw.	2023	Ukończone inwestycje w: przebudowę 125 niebezpiecznych czarnych punktów/hotspotów, budowę 10 km obwodnic w celu usunięcia czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa ruchu drogowego.
E25G	E2.2.1 Inwestycje w zakresie bezpieczeństwa transportu	Wartość docelowa	Zakończenie budowy obwodnic, usunięcie czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz instalacja urządzeń automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym		Liczba	0	90 km, 305 czarnych punktów/hotspotów, 128 urządzeń	II kw.	2026	Ukończone inwestycje w: przebudowę 305 niebezpiecznych czarnych punktów/hotspotów, budowę 90 km obwodnic w celu usunięcia czarnych punktów/hotspotów, instalację 128 nowych urządzeń automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym.
E26G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Kamień milowy	Jednolity system biletowy w transporcie kolejowym	Eksploatacja systemu				II kw.	2026	Kamień milowy odnosi się do dalszego rozwoju jednolitego systemu biletowego w transporcie kolejowym, umożliwiającego dostęp do systemu zaprojektowanego i opartego na nowych rozwiązaniach technicznych. System biletowy musi być przystosowany do integracji z innymi rodzajami transportu i dostępny dla wszystkich przewoźników. Rozkłady jazdy i

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										cenniki muszą być publicznie dostępne i prezentowane w prosty, przyjazny dla użytkownika sposób. Nowy podstawowy moduł systemu biletowego zapewni wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań dzięki modułom dostępu udostępnianym wszystkim przedsiębiorstwom transportowym bez opłat, co pozwoli pasażerom na korzystanie z kompleksowego i otwartego systemu zakupu biletów. System działający z wykorzystaniem nowego modułu podstawowego będzie interoperacyjny z rozwiązaniami TTE 2.0. Opracowane zostaną moduły B2B i B2C, aby zapewnić płynne połączenie z nowym modulem podstawowym.
E27G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Wartość docelowa	Instalacja: Systemów Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP), systemów kontroli i przejazdów kolejowych w 55 obszarach		Liczba	0	SDIP: 10 lokalizacji, sterowanie: 15 lokalizacji, przejazdy kolejowe: 30 lokalizacji	I kw.	2024	Instalacja Systemów Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP) w 10 lokalizacjach w celu dostarczania pasażerom informacji o ruchu kolejowym w czasie rzeczywistym, systemów automatycznego sterowania w 15 lokalizacjach w celu umożliwienia zarządzania danym obszarem kolejowym z lokalnego centrum zarządzania ruchem, sterowanych automatycznie urządzeń bezpieczeństwa na 30 przejazdach kolejowych (rogatki, systemy sygnalizacji dźwiękowej i świetlnej)
E28G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Wartość docelowa	Instalacja systemów automatycznego sterowania, przejazdy kolejowe, 180 urządzeń pokładowych ERTMS i związane z tym wejście do użytku		Liczba	0	– 180 urządzeń pokładowych ERTMS ; – przejazdy	II kw.	2026	Zakończenie prac związanych z: instalacją 180 urządzeń pokładowych ERTMS (oferta zostanie wybrana w trybie konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków), modernizacją systemów na przejazdach kolejowych w 45 lokalizacjach (w tym rogatek, dźwiękowych i świetlnych systemów bezpieczeństwa) oraz wprowadzeniem zdalnego sterowania posterunkami ruchu w 35 lokalizacjach.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
							kolejowe w 45 lokalizacjach; – automatyczne sterowanie w 35 lokalizacjach			

E.3. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z pożyczki

E1.2 Zwiększenie udziału transportu zeroemisyjnego i niskoemisyjnego, zapobieganie problemowi negatywnego wpływu transportu na środowisko i jego ograniczenie

Celem reformy jest zmniejszenie wpływu transportu na środowisko i zdrowie.

Reforma polega na ustanowieniu obowiązku tworzenia stref transportu niskoemisyjnego w miastach liczących ponad 100 000 mieszkańców, w których przekroczone określone progi zanieczyszczenia powietrza. Jednostki samorządu terytorialnego będą miały 9 miesięcy na wprowadzenie takich stref od momentu stwierdzenia przekroczenia poziomu zanieczyszczenia przez Inspektorat Ochrony Środowiska.

Reforma wejdzie w życie do dnia 30 czerwca 2024 r., a odpowiednie miasta wprowadzą strefy niskiej emisji do dnia 31 marca 2025 r.

E1.2.1 Zeroemisyjny transport publiczny w miastach (tramwaje)

Celem inwestycji jest zwiększenie oferty czystego transportu publicznego w miastach.

Wsparcie zostanie udzielone w pierwszej kolejności na rzecz obszarów, w których wprowadzono lub planuje się wprowadzenie stref czystego transportu.

Inwestycja polega na zakupie 110 jednostek zeroemisyjnego taboru kolejowego (tramwajów) na potrzeby transportu publicznego w miastach do dnia 30 czerwca 2026 r.

E2.3 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa transportu oraz usprawnienie rozwiązań cyfrowych

Reforma ma na celu zwiększenie dostępności transportu.

Będzie ona polegała na przyspieszonym wdrożeniu rozporządzenia nr 1371/2007 dotyczącego praw pasażerów w ruchu kolejowym oraz dostosowania taboru kolejowego do potrzeb pasażerów o ograniczonej możliwości poruszania się. Reforma wejdzie w życie do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma obejmie również obowiązek modernizacji krajowego, międzynarodowego i regionalnego taboru kolejowego z uwzględnieniem wymogów dotyczących pasażerów z niepełnosprawnościami. Obowiązek ten wejdzie w życie do dnia 30 czerwca 2024 r.

E2.3.1 Regionalny pasażerski tabor kolejowy

Inwestycje służą wzmocnieniu regionalnych usług transportu kolejowego, zmniejszeniu wykluczeń transportowych i poprawie komfortu podróży w przypadku regionalnych przewoźników pasażerskich, przyspieszeniu ochrony praw pasażerów i poprawie jakości usług kolejowych świadczonych w ramach regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych przewozów pasażerskich.

Aby osiągnąć ten cel, inwestycja obejmie modernizację i zakup – do dnia 30 czerwca 2026 r. – 75 nowych zeroemisyjnych jednostek taboru spełniających wymagania TSI, wyposażonych w ERTMS i zapewniających pełną dostępność dla osób z niepełnosprawnościami i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

E.4. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji dotyczące pożyczki

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
E1L	E1.2 Zwiększenie udziału transportu zeroemisyjnego i niskoemisyjnego, zapobieganie problemowi negatywnego wpływu transportu na środowisko i jego ograniczenie	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego obowiązek tworzenia stref niskoemisyjnych dla wybranych, najbardziej zanieczyszczonych miast	Przepis w akcie prawnym wskazujący na jego wejście w życie				II kw.	2024	W akcie prawnym ustanowiony zostanie od I kw. 2025 r. obowiązek tworzenia stref transportu niskoemisyjnego w miastach powyżej 100 000 mieszkańców, w których występuje przekroczenie poziomów szkodliwych substancji w stosunku do unijnych progów zanieczyszczenia powietrza, oraz przewidziane zostanie rozszerzenie możliwości ich wprowadzania na wszystkie obszary miejskie, niezależnie od liczby mieszkańców. Do stref będą mogły wjeżdżać wyłącznie „niskoemisyjne” pojazdy osobowe. W ciągu 9 miesięcy od daty otrzymania informacji o przekroczeniu poziomu stężenia zanieczyszczeń powietrza miasta utworzą na swoim terenie strefy czystego transportu. Okres 9 miesięcy ma umożliwić samorządom terytorialnym przygotowanie terenu, na którym ma być zlokalizowana strefa czystego transportu, pod kątem wprowadzenia planowanych ograniczeń.
E2L	E1.2 Zwiększenie udziału transportu zeroemisyjnego i niskoemisyjnego, zapobieganie problemowi negatywnego wpływu transportu na środowisko i jego ograniczenie	Kamień milowy	Wprowadzenie stref transportu niskoemisyjnego wdrażane przez właściwe władze miejskie	Wprowadzenie stref transportu niskoemisyjnego				I kw.	2025	Strefy transportu niskoemisyjnego będą obowiązkowe w miastach powyżej 100 000 mieszkańców, w których przekroczone zostaną progi jakości powietrza. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska będzie sporządził corocznie sprawozdanie na temat jakości powietrza w terminie do dnia 30 kwietnia. Miasta, w których przekroczone zostaną limity jakości powietrza – wskazane w pierwszym sprawozdaniu opublikowanym po wejściu w życie przepisów – będą miały 6 miesięcy na ustanowienie stref transportu niskoemisyjnego.
E3L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport	Kamień milowy	Nowe tramwaje: wybór beneficjentów	Umowy o udzielenie zamówienia				I kw.	2025	Umowy o udzielenie zamówienia podpisane z podmiotami będącymi beneficjentami (gminami lub podmiotami świadczącymi usługi publiczne) na

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	publiczny w miastach (tramwaje)			podpisane z podmiotami będącymi beneficjentami						zakup i oddanie do użytku 110 tramwajów w wyniku otwartych, przejrzystych i konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków. Podmioty będące beneficjentami są wybierane w drodze przejrzystego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków otwartego dla wszystkich władz lokalnych i podmiotów świadczących usługi publiczne. Kryteria wyboru podmiotów będących beneficjentami odzwierciedlają w szczególności potrzeby w zakresie czystego transportu publicznego oraz wpływ na zmniejszenie emisji i zatorów komunikacyjnych, a także stopień zaawansowania projektów. Pierwszeństwo przyznaje się obszarom, w których wprowadzono lub planuje się wprowadzenie stref czystego transportu. Środki przyznaje się w sprawiedliwy i przejrzysty sposób uzgodniony z instytucjami samorządowymi na szczeblu lokalnym i nie są one zwracane polskiemu rządowi w żadnej formie przez odbiorców końcowych ani instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym.
E4L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport publiczny w miastach (tramwaje)	Wartość docelowa	Eksplatacja nowych tramwajów w publicznym transporcie miejskim		Liczba	0	110	II kw.	2026	Wartość docelowa odnosi się do liczby nowych tramwajów eksploatowanych w miastach. Zamówienia na tramwaje będą udzielane w drodze przetargów otwartych i konkurencyjnych zarządzanych przez Ministerstwo Transportu/podmioty będące beneficjentami. Celem inwestycji jest zwiększenie oferty czystego transportu publicznego w miastach. Wsparcie zostanie udzielone w pierwszej kolejności obszarom, w których wprowadzono lub planuje się wprowadzenie stref czystego transportu. Inwestycja polega na zakupie 110 jednostek zeroemisyjnego taboru kolejowego (tramwajów) na potrzeby

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										transportu publicznego w miastach do dnia 30 czerwca 2026 r.
E5L	E2.3 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa transportu oraz usprawnienie rozwiązań cyfrowych	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego ulepszenia w odniesieniu do praw pasażerów w zakresie wymogów dotyczących taboru	Przepis w aktach prawnych wskazujący na wejście w życie				IV kw.	2022	W drodze aktu prawnego wprowadzone zostaną standardy techniczne i funkcjonalne dotyczące inwestycji kolejowych w celu zapewnienia odpowiednich rozwiązań infrastrukturalnych spełniających potrzeby pasażerów o ograniczonej możliwości poruszania się. W tym celu aktem prawnym uchyla się odpowiednie przepisy krajowe stanowiące odstępstwo od rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.
E6L	E2.3 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa transportu oraz usprawnienie rozwiązań cyfrowych	Kamień milowy	Obowiązek modernizacji krajowego, międzynarodowego i regionalnego taboru kolejowego z uwzględnieniem wymogów dotyczących pasażerów z niepełnosprawnościami	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				II kw.	2024	Wejście w życie obowiązku dostosowania taboru kolejowego do wymogów w zakresie praw pasażerów, dostosowanie do art. 8 ust. 3 oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 1371/2007 (gdy modernizacja jest uzasadniona i racjonalna z punktu widzenia przewidywanego okresu eksploatacji taboru) w odniesieniu do regionalnego, krajowego i międzynarodowego taboru, który ma zostać zmodernizowany na potrzeby pasażerów z niepełnosprawnościami, oraz wzmocnienie praw pasażerów. W przypadku taboru regionalnego wymogi będą obowiązywały od II kwartału 2024 r., a w przypadku taboru międzynarodowego i dalekobieżnego od II kwartału 2023 r.
E7L	E2.3.1 Regionalny pasażerski tabor kolejowy	Wartość docelowa	Eksploatacja nowych elektrycznych i wyposażonych w system ERTMS pociągów do przewozów regionalnych		Liczba	0	75	II kw.	2026	Nowy działający zeroemisyjny i wyposażony w system ERTMS tabor do przewozów regionalnych. Sprzęt będzie nabywany w trybie otwartego i konkurencyjnego zaproszenia do składania wniosków oraz zgodnie z zamówieniami publicznymi na usługi. Tabor będzie przekazywany właściwemu organowi lub kolejnemu operatorowi (po cenie rynkowej bez uwzględnienia pomocy) po wygaśnięciu zamówienia publicznego na usługi.

F. KOMPONENT F: „POPRAWA JAKOŚCI INSTYTUCJI I WARUNKÓW REALIZACJI KPO”

Polska stoi w obliczu szeregu długotrwałych wyzwań związanych z klimatem inwestycyjnym, zwłaszcza w odniesieniu do polskiego systemu sądownictwa oraz procesu decyzyjnego i procesu stanowienia prawa.

Komponent ten ma zatem przede wszystkim na celu poprawę klimatu inwestycyjnego i stworzenie warunków do skutecznej realizacji polskiego planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby osiągnąć ten cel, reforma jest ukierunkowana na: zwiększenie niektórych aspektów niezależności i bezstronności sądów; rozwiązanie kwestii sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego, celem przywrócenia tych sędziów do orzekania w następstwie pozytywnego zakończenia procedury odwoławczej prowadzonej przez nową Izbę, co podlega natychmiastowej realizacji; większe wykorzystanie konsultacji z partnerami społecznymi w procesie stanowienia prawa; większe wykorzystanie ocen skutków w procesie stanowienia prawa; ograniczenie stosowania procedur przyspieszonych w procesie stanowienia prawa; zapewnienie odpowiednich konsultacji z partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w realizację planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym poprzez utworzenie komitetu monitorującego, oraz zapewnienie stosowania narzędzia do punktowej oceny ryzyka Arachne przy realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących „poprawy otoczenia regulacyjnego, w szczególności poprzez zwiększenie roli konsultacji z partnerami społecznymi i konsultacji publicznych w procesie legislacyjnym” (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz „poprawy klimatu inwestycyjnego, w szczególności przez ochronę niezależności sądów”, a także „zapewnienia skutecznych konsultacji publicznych i zaangażowania partnerów społecznych w proces kształtowania polityki” (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2020 r.).

F1 System wymiaru sprawiedliwości

Głównym celem reform jest podniesienie standardu ochrony sądowej i poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce, a także wsparcie systemu kontroli wewnętrznej, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241, przez wzmocnienie gwarancji niezależności i bezstronności sądów.

Reforma ma na celu wzmocnienie niezależności i bezstronności sądów oraz niezawisłości i bezstronności sędziów ustanowionych ustawą zgodnie z art. 19 Traktatu UE i odpowiednim dorobkiem prawnym UE. Zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241 wszelkie inne reformy są przeprowadzane bez osłabiania tego wyniku i wywierania negatywnego wpływu na poniższe elementy.

F1.1 Reforma zwiększająca niezależność i bezstronność sądów

W drodze reformy:

- a) we wszystkich sprawach dotyczących sędziów, w tym sprawach dyscyplinarnych i dotyczących uchylenia immunitetu sędziowskiego, określony zostanie zakres właściwości Izby Sądu Najwyższego, innej niż istniejąca Izba Dyscyplinarna,

spełniającej wymogi wynikające z art. 19 ust. 1 Traktatu UE. W ten sposób zapewni się, aby wspomniane wyżej sprawy były rozpatrywane przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, a jednocześnie ograniczone zostaną uprawnienia dyskrecjonalne w zakresie wyznaczania sądu dyscyplinarnego właściwego w pierwszej instancji w sprawach dotyczących sędziów sądów powszechnych;

- b) wyjaśniony zostanie zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów poprzez zapewnienie, aby prawo polskich sądów do składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do TSUE nie było ograniczone. Wniosek taki nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko danemu sędziemu;
- c) chociaż sędziowie nadal mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności za wykroczenie zawodowe, w tym za oczywiste i rażące naruszenia prawa, w drodze reformy zostanie ustalone, że treści orzeczeń sądowych nie uznaje się za przewinienie dyscyplinarne,
- d) zapewni się, aby – w przypadku pojawienia się poważnych wątpliwości w tym zakresie – właściwy sąd miał możliwość przeprowadzenia w ramach postępowania sądowego weryfikacji, czy dany sędzia spełnia wymogi niezawisłości, bezstronności i „bycia powołanym na mocy ustawy” zgodnie z art. 19 Traktatu UE, przy czym weryfikacji tej nie można uznać za przewinienie dyscyplinarne;
- e) wzmocnione zostaną gwarancje proceduralne i uprawnienia stron w postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów poprzez:
 - (i) zapewnienie, aby sprawy dyscyplinarne przeciwko sędziom sądów powszechnych były rozpoznawane w rozsądnym terminie,
 - (ii) uściślenie przepisów dotyczących właściwości miejscowej sądów rozpoznających sprawy dyscyplinarne, aby zapewnić możliwość bezpośredniego ustalenia właściwego sądu zgodnie z aktem ustawodawczym oraz
 - (iii) zapewnienie, aby wyznaczenie obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym danego sędziego odbywało się w rozsądnym terminie, a także zapewnienie czasu na merytoryczne przygotowanie się obrońcy do wykonywania jego funkcji w danym postępowaniu. Jednocześnie sąd zawiesi postępowanie w przypadku należycie uzasadnionej nieobecności oskarżonego sędziego lub jego obrońcy.

Reforma wejdzie w życie do końca drugiego kwartału 2022 r.

F1.2 Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego

Reforma ma zapewnić sędziom, których dotyczą decyzje Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, dostęp do ponownego rozpoznania ich spraw. Takie sprawy już rozstrzygnięte przez Izbę Dyscyplinarną podlegają rozpatrzeniu przez sąd spełniający wymogi art. 19 ust. 1 Traktatu UE zgodnie z przepisami, które zostaną przyjęte na podstawie powyższej reformy. Akt ustawodawczy stanowi, że pierwsza rozprawa sądu orzekającego w tych sprawach odbywa się w terminie trzech miesięcy od otrzymania wniosku sędziego o ponowne rozpoznanie, a sprawy rozstrzyga się w terminie dwunastu miesięcy od otrzymania takiego wniosku. Sprawy, które obecnie nadal są rozpatrywane przez Izbę Dyscyplinarną, zostaną

przekazane do dalszego rozpoznania sądowi, zgodnie z zasadami określonymi w ramach wyżej wymienionego postępowania.

Reforma wejdzie w życie do końca drugiego kwartału 2022 r.

Obie wyżej wymienione reformy, których termin zakończenia przypada na II kw. 2022 r., muszą zostać zrealizowane przed przedłożeniem Komisji pierwszego wniosku o płatność i stanowią warunek wstępny każdej płatności na podstawie art. 24 rozporządzenia w sprawie RRF.

F2.1 Usprawnienie procesu stanowienia prawa

Celem reformy jest przyjęcie zmiany Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, którą to zmianą wprowadza się obowiązkową ocenę skutków i konsultacje publiczne w odniesieniu do projektów ustaw proponowanych przez posłów i senatorów. Reforma obejmie również ograniczenie stosowania przyspieszonych procedur do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 września 2022 r.

F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO

W celu zapewnienia odpowiednich konsultacji z partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w realizację planu odbudowy i zwiększania odporności reforma obejmuje wejście w życie aktu ustawodawczego powołującego komitet monitorujący składający się z głównych zainteresowanych stron i partnerów społecznych zaangażowanych w realizację tego planu. Zadaniem komitetu monitorującego będzie nadzorowanie skutecznej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Akt ustawodawczy zawierać będzie przepis wprowadzający wymóg prawny konsultowania się z komitetem monitorującym podczas realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Reforma obejmie również przyjęcie wytycznych ustanawiających zasady udziału zainteresowanych stron i partnerów społecznych w programowaniu, realizacji, monitorowaniu i ocenie KPO.

Ponadto reforma obejmie wprowadzenie systemu repozytorium zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241, aby umożliwić gromadzenie, przechowywanie i monitorowanie danych dotyczących kamieni milowych i wartości docelowych, w tym na poziomie odbiorców końcowych. Dane pochodzące z tego systemu repozytorium są przekazywane do systemu Arachne, który wykorzystuje się podczas audytów i kontroli w celu zapobiegania konfliktom interesów, nadużyciom finansowym, korupcji i podwójnemu finansowaniu, oraz w celu ich wykrywania i eliminowania.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2022 r.

F.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji na potrzeby bezzwrotnego wsparcia finansowego

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
					Jednostka miary	Poziom bazowy	Cel	Kwartał	Rok	
F1G	F1.1 Reforma zwiększająca niezależność i bezstronność sądów	Kamień milowy	Wejście w życie reformy zwiększającej niezależność i bezstronność sądów	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie reformy, w drodze której: a) we wszystkich sprawach dotyczących sędziów, w tym sprawach dyscyplinarnych i dotyczących uchylenia immunitetu sędziowskiego, określony zostanie zakres właściwości Izby Sądu Najwyższego, innej niż istniejąca Izba Dyscyplinarna, spełniającej wymogi wynikające z art. 19 ust. 1 Traktatu UE. W ten sposób zapewni się, aby wspomniane wyżej sprawy były rozpatrywane przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, a jednocześnie ograniczone zostaną uprawnienia dyskrecjonalne w zakresie wyznaczania sądu dyscyplinarnego właściwego w pierwszej instancji w sprawach dotyczących sędziów sądów powszechnych; b) wyjaśniony zostanie zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów poprzez zapewnienie, aby prawo polskich sądów do składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do TSUE nie było ograniczone. Wniosek taki nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko danemu sędziemu; c) chociaż sędziowie nadal mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności za wykroczenie zawodowe, w tym za oczywiste i rażące naruszenia prawa, w

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										drodze reformy zostanie ustalone, że treści orzeczeń sądowych nie uznaje się za przewinienie dyscyplinarne, d) zapewni się, aby – w przypadku pojawienia się poważnych wątpliwości w tym zakresie – właściwy sąd miał możliwość przeprowadzenia w ramach postępowania sądowego weryfikacji, czy dany sędzia spełnia wymogi niezawisłości, bezstronności i „bycia powołanym na mocy ustawy” zgodnie z art. 19 Traktatu UE, przy czym weryfikacji tej nie można uznać za przewinienie dyscyplinarne; e) wzmocnione zostaną gwarancje proceduralne i uprawnienia stron w postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów poprzez: (i) zapewnienie, aby sprawy dyscyplinarne przeciwko sędziom sądów powszechnych były rozpoznawane w rozsądnym terminie, (ii) uściślenie przepisów dotyczących właściwości miejscowej sądów rozpoznających sprawy dyscyplinarne, aby zapewnić możliwość bezpośredniego ustalenia właściwego sądu zgodnie z aktem ustawodawczym oraz (iii) zapewnienie, aby wyznaczenie obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym danego sędziego odbywało się w rozsądnym terminie, a także zapewnienie czasu na merytoryczne przygotowanie się

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										obrońcy do wykonywania jego funkcji w danym postępowaniu. Jednocześnie sąd zawiesi postępowanie w przypadku należycie uzasadnionej nieobecności oskarżonego sędziego lub jego obrońcy.
F2G	F1.2 Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego	Kamień milowy	Wejście w życie reformy mającej na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				II kw.	2022	Wejście w życie reformy, która ma zapewnić sędziom, których dotyczą decyzje Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, dostęp do ponownego rozpoznania ich spraw. Takie sprawy już rozstrzygnięte przez Izbę Dyscyplinarną podlegają rozpatrzeniu przez sąd spełniający wymogi art. 19 ust. 1 Traktatu UE zgodnie z przepisami, które zostaną przyjęte na podstawie kamienia milowego F1G powyżej. Akt ustawodawczy stanowi, że pierwsza rozprawa sądu orzekającego w tych sprawach odbywa się w terminie trzech miesięcy od otrzymania wniosku sędziego o ponowne rozpoznanie, a sprawy rozstrzyga się w terminie dwunastu miesięcy od otrzymania takiego wniosku. Sprawy, które obecnie nadal są rozpatrywane przez Izbę Dyscyplinarną, zostaną przekazane do dalszego rozpoznania sądowi, zgodnie z zasadami określonymi w ramach wyżej wymienionego postępowania.
F3G	F1.2 Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu	Kamień milowy	Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego	Sprawy, w których dokonano orzeczenia				IV kw.	2023	Wszystkie ponownie rozpatrywane sprawy wszczęte zgodnie z kamieniem milowym F2G podlegają rozstrzygnięciu, chyba że zachodzą należycie uzasadnione wyjątkowe okoliczności.

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
	sędziowskiego									
F4G	F2.1 Usprawnienie procesu stanowienia prawa	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionego Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów w celu większego wykorzystania konsultacji publicznych i oceny skutków w procesie stanowienia prawa	Przepisy w aktach prawnych wskazujące na wejście w życie				III kw.	2022	Wejście w życie zmienionego Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, w którym: (i) wprowadza się obowiązkową ocenę skutków i konsultacje publiczne w odniesieniu do projektów ustaw proponowanych przez posłów i senatorów w celu zapewnienia bardziej strukturalnego zaangażowania zainteresowanych stron i ekspertów w proces stanowienia prawa; (ii) ogranicza się stosowanie przyspieszonych procedur do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków.
F5G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego komitet monitorujący i powierzającego mu nadzór nad skuteczną realizacją KPO	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie				I kw.	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych wejście w życie aktu prawnego, w ramach którego: 1) powołano komitet monitorujący odpowiedzialny za monitorowanie skutecznej realizacji KPO i zwiększania odporności, składający się z zainteresowanych stron i partnerów społecznych, których dotyczy realizacja KPO, w tym przedstawicieli organów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie oraz promujących prawa podstawowe i niedyskryminację; 2) wprowadzono wymóg prawny konsultowania się z komitetem monitorującym podczas realizacji KPO.
F6G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Przyjęcie przez ministra odpowiedzialnego za rozwój regionalny wytycznych ustanawiających zasady udziału zainteresowanych stron i partnerów społecznych w realizacji KPO	Opublikowanie wytycznych na stronie internetowej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej				II kw.	2022	Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych przyjęcie wytycznych w celu zapewnienia skutecznego udziału zainteresowanych stron i partnerów społecznych w programowaniu, realizacji, monitorowaniu i ocenie KPO. W wytycznych harmonizuje się środki, które mają być wprowadzone przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie reform i inwestycji w ramach KPO. Wytyczne obejmują mechanizmy monitorowania i oceny zaangażowania zainteresowanych stron i partnerów

Nr porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej
										społecznych.
F7G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Zapewnienie skutecznego audytu i kontroli w ramach realizacji RRF; ochrona interesów finansowych Unii	Sprawozdanie z audytu potwierdzające funkcjonalność systemu repozytorium				II kw.	2022	Zostanie wprowadzony i uruchomiony system repozytorium służący do monitorowania realizacji RRF. System ten obejmie przynajmniej następujące funkcje: a) gromadzenie danych i monitorowanie osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych; b) gromadzenie, przechowywanie i zapewnianie dostępu do danych wymaganych na podstawie art. 22 ust. 2 lit. d) pkt (i)–(iii) rozporządzenia w sprawie RRF. Dostęp do tych danych zostanie przyznany wszystkim odpowiednim organom krajowym i europejskim w celu przeprowadzenia audytu i kontroli. Dane pochodzące z tego systemu repozytorium są co kwartał przekazywane do systemu Arachne. System Arachne wykorzystuje się podczas audytów i kontroli do zapobiegania konfliktom interesów, nadużyciom finansowym, korupcji i podwójnemu finansowaniu, ich wykrywania i eliminowania.

2. Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności

Szacunkowe łączne koszty planu odbudowy i zwiększania odporności Polski wynoszą 160 967 579 300 PLN, co odpowiada kwocie 35 363 500 000 EUR na podstawie referencyjnego kursu wymiany EUR/PLN opublikowanego przez EBC na dzień 3 maja 2021 r.

SEKCJA 2: WSPARCIE FINANSOWE

2.1. Wkład finansowy

Transze, o których mowa w art. 2 ust. 2, zostaną zorganizowane w sposób następujący:

2.1.1 Pierwsza transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A1G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Opracowanie dokumentu koncepcyjnego w sprawie standardowego planu kont zintegrowanego z klasyfikacją budżetową
A3G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionej ustawy o finansowaniu publicznym ukierunkowanej na rozszerzenie zakresu stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) w celu uwzględnienia państwowych funduszy celowych
A5G	A1.2 Dalsze ograniczanie obciążenia regulacyjnego i administracyjnego	Kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego ukierunkowanego na ograniczenie administracyjnego obciążenia przedsiębiorstw i obywateli
A18G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi
A20G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Kamień milowy	Przyjęcie kryteriów kwalifikacji beneficjentów w odniesieniu do wszystkich projektów objętych zakresem tej inwestycji
A27G	A2.1 Przyspieszenie procesów robotyzacji i cyfryzacji i innowacji	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o wspieraniu automatyzacji i cyfryzacji oraz innowacyjności przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie ulgi podatkowej w zakresie robotyzacji
A38G	A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	oraz przemysłem		nauce w zakresie katalogu podmiotów, które mogą tworzyć spółki celowe wraz ze szkołami wyższymi
A39G	A2.4 Wzmocnienie mechanizmów współpracy pomiędzy sektorem nauki oraz przemysłem	Kamień milowy	Ustanowienie zasad korzystania z laboratoriów i transferu wiedzy instytutów pod nadzorem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
A59G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech mającej na celu zmianę organizacji systemu finansowania opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, aby wdrożyć jeden spójny system zarządzania finansowaniem w zakresie tworzenia i funkcjonowania usług opieki nad dziećmi do lat trzech
A60G	A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+	Kamień milowy	Stworzenie systemu informatycznego na potrzeby zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, który łączy różne źródła finansowania opieki nad dziećmi
A62G	A.4.3 Wdrożenie ram prawnych dla podmiotów ekonomii społecznej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej
B1G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej i powiązanych aktów ustawodawczych
B3G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza
B16G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju i technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	Kamień milowy	Wejście w życie aktów zmieniających akty ustawodawcze regulujące funkcjonowanie wodoru jako paliwa alternatywnego w transporcie
B23G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie lądowych farm wiatrowych
B29G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego w następstwie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych
B39G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na	Kamień milowy	Opracowanie zasad terytorialnego ukierunkowania wsparcia inwestycji wodociągowych lub kanalizacyjnych

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	obszarach wiejskich		planu odbudowy i zwiększania odporności na obszarach wiejskich
B4039G	B3.1 Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego obowiązek przeprowadzania regularnego monitorowania i kontrolowania odpowiednich konkretnych systemów
C1G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Ramy przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na rzecz dofinansowania projektów budowy sieci szerokopasmowych na obszarach białych NGA (dostęp nowej generacji), na których obecnie nie istnieją sieci dostępu nowej generacji.
D23G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Zmiana prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, aby zapewnić podstawę prawną wsparcia finansowego studentów medycyny w Polsce, począwszy od roku akademickiego 2021/2022.
D29G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i wyposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego system zachęt do podejmowania i kontynuowania studiów uniwersyteckich na wybranych kierunkach medycznych poprzez stypendia, finansowanie studiów i mentoring
E8G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Kamień milowy	Ustanowienie instrumentu finansowego (Fundusz) na rzecz mobilności zeroemisyjnej/niskoemisyjnej i energii
E23G	E2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa transportu	Kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych wprowadzających: pierwszeństwo pieszych na przejściach, jednakową prędkość na obszarach zabudowanych, minimalny odstęp pomiędzy pojazdami, cele w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego do 2030 r. (-50 % ofiar śmiertelnych w wypadkach)
F1G	F1.1 Reforma zwiększająca niezależność i bezstronność sądów	Kamień milowy	Wejście w życie reformy zwiększającej niezależność i bezstronność sądów
F2G	F2.1 Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących	Kamień milowy	Wejście w życie reformy zwiększającej niezależność i bezstronność sądów

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	immunitetu sędziowskiego		
F5G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego komitet monitorujący i powierzającego mu nadzór nad skuteczną realizacją KPO
F6G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Przyjęcie przez ministra odpowiedzialnego za rozwój regionalny wytycznych ustanawiających zasady udziału zainteresowanych stron i partnerów społecznych w realizacji KPO
F7G	F3.1 Poprawa warunków realizacji KPO	Kamień milowy	Zapewnienie skutecznego audytu i kontroli w ramach realizacji RRF; ochrona interesów finansowych Unii
		Kwota transzy	2 851 148 919 EUR

2.1.2 Druga transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A9G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Kamień milowy	Przyjęcie ostatecznego wyboru obszarów inwestycyjnych, które mają być rozwijane
A13G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Kamień milowy	Opublikowanie dokumentu, w którym określono mechanizm przydziału i orientacyjną kwotę wsparcia, jakie ma zostać przyznane każdej gminie w Polsce na wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego
A49G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	Powołanie funkcjonujących Wojewódzkich Zespołów Koordynacji koordynujących politykę w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie
A51G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o publicznych służbach zatrudnienia, ustawy o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawy o zawieraniu niektórych umów o pracę w sposób elektroniczny:

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
			– wprowadzanie zmian w publicznych służbach zatrudnienia i aktywnej polityce rynku pracy w celu zwiększenia aktywności zawodowej – zmniejszanie barier administracyjnych przy zatrudnianiu cudzoziemców – upraszczanie procesu zawierania niektórych umów
A53G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Przeprowadzenie procesu konsultacji z partnerami społecznymi na temat potencjału porozumień zbiorowych oraz przeprowadzenie kompleksowego badania dotyczącego potencjalnej roli jednolitej umowy o pracę w zapewnianiu nowej elastyczności i bezpieczeństwa na polskim rynku pracy
A65G	A4.4 Uelastycznienie form zatrudnienia i wprowadzenie pracy zdalnej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie Kodeksu pracy wprowadzającej na stałe do przepisów Kodeksu pracy instytucję pracy zdalnej oraz elastyczne formy organizacji czasu pracy
A67G	A4.5 Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzającej od 2023 r. obniżenie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny i nadal pracują
B4G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie zmiany rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie norm jakości dla paliw stałych
B24G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia określającego plan aukcji na odnawialne źródła energii na lata 2022–2027
B30G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego w następstwie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych
C3G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia w sprawie Pojedynczego Punktu Informacyjnego przez Prezesa Rady Ministrów

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
C9G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Minimalne wiążące standardy wyposażenia wszystkich szkół w infrastrukturę cyfrową w celu umożliwienia wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu na równym poziomie w każdej szkole.
C10G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych mającego na celu zarządzanie rozwojem kompetencji cyfrowych oraz edukacji cyfrowej obywateli i pracowników w różnych sektorach. Obejmuje on powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC).
C16G	C2.1.3 E-kompetencje	Kamień milowy	Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC)
C21G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa służąca wdrożeniu dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji oraz ustanowieniu kompleksowych podstaw prawnych i organizacyjnych cyberbezpieczeństwa dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa
C27G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Wybór projektów dotyczących chmury obliczeniowej nowej generacji
D1G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o modernizacji i poprawie efektywności szpitalnictwa
D2G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) w sprawie wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej i skoordynowanej opieki zdrowotnej, a następnie przepisów finansowych (w tym zmian w umowach), umożliwiającego wdrożenie na szczeblu krajowym
D3G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwie pacjentów, wraz z niezbędnymi przepisami wykonawczymi

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
D4G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej służącej ustanowieniu zasad funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką onkologiczną
D9G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie wykazu dokładnych kryteriów kwalifikujących szpitale do poszczególnych kategorii, aby pomóc w określeniu potrzeb inwestycyjnych wynikających z reformy
D25G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Wejście w życie aktu ustawodawczego o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, który wprowadzi możliwość tworzenia programów studiów II stopnia w ramach przygotowania do wykonywania zawodu ratownika medycznego
D27G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Kamień milowy	Wejście w życie aktów prawnych mających na celu zwiększenie atrakcyjności miejsc pracy w sektorze medycznym i warunków pracy pracowników medycznych
D32G	D3.1 Zwiększenie efektywności i jakości systemu opieki zdrowotnej przez wzmocnienie zaplecza naukowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi
D33G	D3.1 Zwiększenie efektywności i jakości systemu opieki zdrowotnej przez wzmocnienie zaplecza naukowego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Kamień milowy	Wejście w życie lub wdrożenie kluczowych działań określonych w rządowym planie strategicznym dla rozwoju sektora biomedycznego, zgodnie z harmonogramem określonym w planie strategicznym
D34G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Kamień milowy	Uruchomienie elektronicznej platformy dla Polskiej Sieci Ośrodków Badań Klinicznych.
E1G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy wprowadzającej obowiązek zakupu tylko niskoemisyjnych i zeroemisyjnych autobusów w miastach powyżej 100 000 mieszkańców począwszy od 2025 r.
E9G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki	Kamień	Wybór pośredników finansowych

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	niskoemisyjnej	milowy	
E15G	E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym zapewniającej odporność przewoźników kolejowych. Decyzja ministerialna w sprawie ustalenia priorytetów dla transportu intermodalnego oraz usunięcia wąskich gardeł w celu zwiększenia przepustowości kolei.
F4G	F3.1 Usprawnienie procesu stanowienia prawa	Kamień milowy	Przyjęcie zmiany do Regulaminu Parlamentu, Senatu i Rady Ministrów w celu większego wykorzystania konsultacji publicznych i oceny skutków w procesie stanowienia prawa
		Kwota transzy	3 020 710 639 EUR

2.1.3 Trzecia transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A12G	A1.3 Reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego	Kamień milowy	Wejście w życie nowej ustawy o planowaniu przestrzennym
A33G	A2.3 Zapewnienie instytucjonalnych i prawnych podstaw rozwoju bezzałogowych statków powietrznych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej
A57G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Przyjęcie norm jakości w zakresie opieki nad dziećmi, w tym wytycznych w zakresie edukacji i standardów usług opieki nad dziećmi poniżej trzeciego roku życia, zapewniających wysoką jakość, w tym edukacji i opieki
A71G	A4.7 Ograniczenie segmentacji rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ograniczającej segmentację rynku pracy i zwiększającej ochronę socjalną wszystkich osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, poprzez objęcie tych umów składkami na ubezpieczenia społeczne

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
B2G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Aktualizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”
B22G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Kamień milowy	Wejście w życie ustaw o zmianie ram legislacyjnych dotyczących społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej i biometanu: Zmiana ustawy o odnawialnych źródłach energii, zmiana przepisów dotyczących rynku energii oraz wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o odnawialnych źródłach energii
C2G	C1.1. Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego internetu	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych
C17G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T1 – Koordynatorzy ds. cyfrowych – średnio jeden na każdą gminę w Polsce
D7G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie wykazu wojewódzkich centrów monitorowania w ramach Sieci Onkologicznej
D10G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Kamień milowy	Pierwsze zaproszenie do składania wniosków dla szpitali ubiegających się o finansowanie
E2G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Środki wspierające rozwój planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP) oraz przyjęcie przez Ministerstwo Infrastruktury zachęt do ich wdrażania z zapewnieniem wsparcia technicznego i finansowego dla wszystkich funkcjonalnych obszarów miejskich
E16G	E2.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego	Wartość docelowa	Ustanowienie systemu opłat za przejazd na nowych drogach
		Kwota transzy	2 003 340 320 EUR

2.1.4 Czwarta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
---------------	--	----------------------------------	-------

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A6G	A1.2 Dalsze ograniczanie obciążenia regulacyjnego i administracyjnego	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionej ustawy o Polskiej Strefie Inwestycji
A10G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Wartość docelowa	Obszary inwestycyjne, które mają być rozwijane – w hektarach
A25G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Rolnicy i rybacy, którzy zakończyli realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia, skracają łańcuchy zaopatrzenia w żywność i wdrażają rozwiązania w zakresie rolnictwa 4.0 w ramach procesów produkcji.
A41G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, w ramach której ustanowiono ramy prawne dotyczące sieci branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy.
A42G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy – Karta nauczyciela umożliwiającej realizację szkoleń branżowych dla nauczycieli ustawicznego kształcenia zawodowego w branżowych centrach umiejętności
A50G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	Opracowanie zoperacjonalizowanych programów wdrożenia Zintegrowanej Strategii Umiejętności na poziomie regionalnym przez powołane Wojewódzkie Zespoły Koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie
A52G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Nowe normy i ramy wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji publicznych służb zatrudnienia
A69G	A4.6 Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej	Kamień milowy	Strategiczny przegląd opieki długoterminowej w Polsce w celu określenia priorytetów w zakresie reform
B5G	B1.1 Czyste powietrze i efektywność energetyczna	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie norm jakości dla paliw stałych z biomasy
B8G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach	Wartość	T1 – Wymiana źródeł ciepła w

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	mieszkalnych	docelowa	budynkach jednorodzinnych
B10G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T1 – Termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych (budynki jedno- i wielorodzinne)
B17G	B2.1 Poprawa warunków dla rozwoju i technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy określającej zasady dotyczące wodoru
B18G	B2.1.1. Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla stacji tankowania wodoru
B25G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T1 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)
C7G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne pod kątem wprowadzania domyślności cyfrowej postaci dokumentów i elektronicznej formy usług oraz cyfryzacji procesów administracyjnych.
C14G	C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	Wartość docelowa	Nowe komputery przenośne do dyspozycji nauczycieli
C22G	C3.1 Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług kluczowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych
D11G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	T1 – Umowy podpisane między szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup sprzętu medycznego lub przeprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych
E13G	E1.1.2 Zeroemisyjny i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	Kamień milowy	Pojazdy zeroemisyjne i niskoemisyjne: wybór beneficjentów
E19G	E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	Kamień milowy	Podpisanie umów dotyczących pasażerskiego taboru kolejowego

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
E21G	E2.1.3 Projekty intermodalne	Kamień milowy	Podpisanie zamówień na projekty dotyczące transportu intermodalnego
E24G	E2.2.1 Inwestycje w zakresie bezpieczeństwa transportu	Wartość docelowa	Zakończenie budowy obwodnic i usunięcie czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa ruchu drogowego
F3G	F2.1 Poprawa sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego	Kamień milowy	Reforma mająca na celu poprawę sytuacji sędziów, których dotyczą uchwały Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych i dotyczących immunitetu sędziowskiego
		Kwota transzy	2 625 066 626 EUR

2.1.5 Piąta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A7G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	Wartość docelowa	T1 – Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą
A14G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Pracownicy samorządów i planiści przestrzeni terytorialnych, którzy ukończyli szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym.
A30G	A2.2 Stworzenie warunków do przejścia na model gospodarki o obiegu zamkniętym	Kamień milowy	Wejście w życie nowych przepisów, z pomocą których wprowadza się zmiany do ram legislacyjnych w celu umożliwienia obrotu surowcami wtórnymi
A36G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (między innymi specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	Zrealizowane usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych poprzedzone projektami pilotażowymi
A44G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe	Wartość docelowa	T1 – Ustanowienie sieci funkcjonujących branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	życie		podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy
A58G	A4.2 Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat trzech	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech zapewniającej stabilne, długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech ze środków krajowych
C8G	C2.1 Zwiększenie skali zastosowań rozwiązań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie	Kamień milowy	Zmiana ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (stosowanie ustrukturyzowanych faktur) – wprowadzająca do obrotu gospodarczego elektroniczne faktury ustrukturyzowane oraz wprowadzająca obowiązek wystawiania i otrzymywania za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur.
C24G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Podpisanie umów o udzielenie zamówienia w odniesieniu do obiektów należących do centrów danych
C28G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Wartość docelowa	Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Opracowane rozwiązania w zakresie przetwarzania danych dotyczących infrastruktury krajowej/usług
D5G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o Krajowej Sieci Kardiologicznej ustanawiającej przepisy w zakresie funkcjonowania sieci poprzez wprowadzenie nowej struktury i nowego modelu zarządzania opieką kardiologiczną
E27G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Wartość docelowa	Instalacja: Systemów Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP), systemów kontroli i przejazdów kolejowych w 55 obszarach
		Kwota transzy	1 946 819 746 EUR

2.1.6 Szósta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A16G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Odsetek gmin, które przyjęły ogólne plany zagospodarowania przestrzennego
A22G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	MŚP w sektorze rolno-spożywczym, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia
A28G	A2.1.1 Inwestycje w obszarze robotyzacji i cyfryzacji w przedsiębiorstwach	Wartość docelowa	T1 – Realizacja projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług
A46G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T1 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie efektów uczenia się (umiejętności) wydawane i uznawane przez sektor
A54G	A4.1 Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionych odpowiednich ustaw w celu wdrożenia priorytetów w zakresie reformy określonych w konsultacjach na temat porozumień zbiorowych oraz w badaniu dotyczącym jednolitej umowy o pracę w Polsce
A68G	A4.5 Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego	Kamień milowy	Sprawozdanie oceniające wpływ środków służących podwyższaniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę
A70G	A4.6 Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zmianie odpowiednich ustaw w celu realizacji priorytetów w zakresie reform określonych w strategicznym przeglądzie opieki długoterminowej w Polsce (zgodnie z kamieniem milowym A69G)
B6G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	Wartość docelowa	T1 – Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych
B26G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T2 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)
B31G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T1 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)
B34G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura	Kamień	Utworzenie centrum danych na rynku

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	elektroenergetyczna	milowy	energii elektrycznej (OIRE/CSIRE)
C4G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T1 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)
C11G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	Wartość docelowa	T1 – Projekty polegające na tworzeniu nowych i modernizacji istniejących e-usług, usprawniające proces ich tworzenia lub usprawniające obsługę procesów z pomocą digitalizacji
C19G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T1 – Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności cyfrowych
D12G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	T2 – Umowy podpisane między szpitalami a Ministerstwem Zdrowia na zakup sprzętu medycznego lub przeprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych
D17G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Centrum cyfrowej dokumentacji medycznej
E3G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego opłatę rejestracyjną od posiadania pojazdów związanych z emisjami zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”
E6G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Linie autobusowe wspierane z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej
E17G	E2.1.1 Linie kolejowe	Kamień milowy	Podpisywanie umów w drodze otwartych i konkurencyjnych przetargów
		Kwota transzy	2 398 984 333 EUR

2.1.7 Siódma transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A2G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Wejście w życie przygotowanej przez Ministerstwo Finansów zmiany ustawy o finansach publicznych obejmującej wdrożenie nowego systemu budżetowego, w tym nowego systemu klasyfikacji, nowego modelu zarządzania budżetem oraz zdefiniowanych na nowo średniookresowych ram budżetowych
A4G	A1.1 Reforma ram budżetowych	Kamień milowy	Przegląd funkcjonowania stabilizującej reguły wydatkowej w latach 2019–2023 w celu: – oceny skuteczności funkcjonowania reguły, w tym stosowania klauzuli wyjścia i klauzuli powrotu – analizy wpływu zmian w przepisach UE na formułę stabilizującej reguły wydatkowej
A19G	A1.4 Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym	Kamień milowy	Przyjęcie przeglądu śródkresowego nowej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi
A31G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym	Wartość docelowa	Podpisane umowy o udzielenie dotacji na projekty przyznane MŚP posiadającym rozwiązania w zakresie rozwoju i stymulowania lub stosowania zielonych technologii (związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym)
A34G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (między innymi specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	T1 – Lokalne centra i infrastruktura lokalna dla bezzałogowych statków powietrznych stworzone przez władze lokalne lub podmioty wyznaczone do obsługi na poziomie lokalnym
A43G	A3.1 Siła robocza dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce oraz zieloną i cyfrową transformacją	Kamień milowy	Wejście w życie ustaw o zmianie ustawy o samorządzie województwa, ustawy o instytucjach rynku pracy, ustawy o samorządzie powiatowym i innych istotnych ustaw w celu koordynacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie w regionach

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A55G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	Wartość docelowa	Publiczne służby zatrudnienia, w których zostaną wdrożone zmodernizowane systemy informatyczne
A56G	A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy	Wartość docelowa	Pracownicy publicznych służb zatrudnienia przeszkoleni w zakresie stosowania nowych procedur i wykorzystywania narzędzi informatycznych, które wdrożono w związku z nową ustawą o publicznych służbach zatrudnienia, ustawą o zatrudnianiu obywateli państw trzecich oraz ustawą o zawieraniu umów o pracę w sposób elektroniczny przez niektórych pracodawców
A63G	A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, podniesienie jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	Wartość docelowa	Liczba podmiotów, które uzyskały status przedsiębiorstwa społecznego
A66G	A4.4.1 Inwestycje związane z doposażeniem pracowników/przedsiębiorstw umożliwiającym pracę zdalną	Wartość docelowa	Wsparcie przedsiębiorstw w dziedzinie cyfryzacji
B35G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	Wartość docelowa	Podmioty wspierane w ramach części przedinwestycyjnej
B37G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej <i>offshore</i>	Kamień milowy	Budowa terminalu instalacyjnego <i>offshore</i>
D8G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Ocena sieci opieki onkologicznej
D19G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	T1 – Zdigitalizowane dokumenty medyczne
E5G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Miasta, w których przyjęto nowe SUMP
		Kwota transzy	2 172 902 039 EUR

2.1.8 Ósma transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A11G	A1.2.2 Wsparcie przygotowania terenów inwestycyjnych pod potrzeby inwestycji o kluczowym znaczeniu dla gospodarki	Wartość docelowa	Obszary inwestycyjne, które mają być rozwijane – w hektarach
A21G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Wybudowane lub zmodernizowane centra przechowalniczo-dystrybucyjne oraz zmodernizowane rynki hurtowe
A23G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	MŚP w sektorze rolno-spożywczym, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia
A24G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Organizacje charytatywne sektora spożywczego, które ukończyły projekty ukierunkowane na modernizację infrastruktury i wyposażenia
A26G	A1.4.1 Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu	Wartość docelowa	Rolnicy i rybacy, którzy zakończyli realizację projektów ukierunkowanych na modernizację infrastruktury i wyposażenia, skracają łańcuchy zaopatrzenia w żywność i wdrażają rozwiązania w zakresie rolnictwa 4.0 w ramach procesów produkcji.
A32G	A2.2.1 Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym	Wartość docelowa	Podpisane umowy o udzielenie dotacji na projekty wspierające rozwój technologii przyczyniających się do tworzenia rynku surowców wtórnych
A40G	A2.4.1 Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego	Wartość docelowa	Laboratoria z nowoczesną infrastrukturą badawczą w instytutach nadzorowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub im podlegających
A45G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T2 – Ustanowienie sieci funkcjonujących branżowych centrów umiejętności zapewniających ukierunkowane podnoszenie i zmianę kwalifikacji w wysokim stopniu odpowiadające potrzebom rynku pracy
A47G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe	Wartość docelowa	T2 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	życie		efektów uczenia się (umiejętności) wydawane i uznawane przez sektor
A64G	A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych, podniesienie jakości integracji w podmiotach ekonomii społecznej	Wartość docelowa	Liczba podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, objętych wsparciem finansowym
B27G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T3 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)
B32G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T2 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)
B36G	B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	Wartość docelowa	Spółeczności energetyczne wspierane w ramach części inwestycyjnej
B41G	B3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na obszarach wiejskich	Wartość docelowa	Dodatkowe przyłączenia ludności wiejskiej w zakresie infrastruktury wodnej
C5G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T2 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)
C13G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie	Wartość docelowa	Uwierzytelnienia przez węzeł krajowy https://login.gov.pl (średnio miesięcznie w danym roku)
C15G	C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	Wartość docelowa	Nowe komputery przenośne do dyspozycji uczniów
C18G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T2 – Nowi koordynatorzy ds. cyfrowych, co najmniej jeden na każdą gminę w Polsce
C26G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów	Wartość docelowa	Mobilna infrastruktura na rzecz systemu zarządzania kryzysowego

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	ścigania		
D16G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Centrum monitorowania bezpieczeństwa (SOC) w ustanowionym Centrum e-Zdrowia
D26G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba ratowników medycznych, którzy ukończyli studia magisterskie
D28G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba lekarzy i lekarzy dentystów, którzy uzyskali certyfikat potwierdzający ich zawodowe kompetencje medyczne
D31G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i wyposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Wartość docelowa	Liczba zmodernizowanych obiektów dydaktycznych do celów kształcenia przedklinicznego (w tym centrów symulacji medycznych), dostosowanych obiektów bazy klinicznej wykorzystywanych do kształcenia w centralnych szpitalach klinicznych, zmodernizowanych infrastruktur bibliotek i akademików na uniwersytetach medycznych
E12G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	MŚP i spółki o średniej kapitalizacji wspierane w ramach konkretnych inwestycji objętych Funduszem
		Kwota transzy	2 681 587 199 EUR

2.1.9 Dziewiąta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A8G	A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	Wartość docelowa	T2 – Liczba MŚP i mikroprzedsiębiorstw w sektorze HoReCa, kultury i turystyki, które zmodernizowały swoją działalność gospodarczą
A15G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Pracownicy samorządów i planiści przestrzeni terytorialnych, którzy ukończyli szkolenie dotyczące nowej ustawy o planowaniu przestrzennym.

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A17G	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	Wartość docelowa	Odsetek gmin, które przyjęły ogólne plany zagospodarowania przestrzennego
A29G	A2.1.1 Inwestycje w obszarze robotyzacji i cyfryzacji w przedsiębiorstwach	Wartość docelowa	T2 – Realizacja projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub transformacją cyfrową procesów, technologii, produktów lub usług
A35G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (między innymi specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	T1 – Lokalne centra i infrastruktura lokalna dla bezzałogowych statków powietrznych stworzone przez władze lokalne lub podmioty wyznaczone do obsługi na poziomie lokalnym
A37G	A2.3.1 Rozbudowa i wyposażenie centrów kompetencji (między innymi specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania sektorem bezzałogowych statków powietrznych jako ekosystemu innowacji	Wartość docelowa	Zrealizowane usługi w zakresie bezzałogowych statków powietrznych poprzedzone projektami pilotażowymi
A48G	A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	Wartość docelowa	T3 – Zapewnienie umiejętności osobom uczącym się w branżowych centrach umiejętności, w tym poświadczenie efektów uczenia się (umiejętności) wydawane i uznawane przez sektor
A61G	A4.2.1 Wsparcie placówek opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach programu MALUCH+	Wartość docelowa	Tworzenie nowych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi (żłobkach, klubach dziecięcych) dla dzieci w wieku do lat trzech
B7G	B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	Wartość docelowa	T2 – Źródła ciepła w systemach ciepłowniczych
B9G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T2 – Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych
B11G	B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	Wartość docelowa	T2 – Termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych (budynki jedno- i wielorodzinne)
B12G	B1.1.3 Termomodernizacja szkół	Wartość docelowa	Zmodernizowane lub wymienione źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” w budynkach instytucji edukacyjnych (w ramach podpisanych

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
			umów)
B13G	B1.1.3 Termomodernizacja szkół	Wartość docelowa	Poddane termomodernizacji budynki instytucji edukacyjnych (w ramach podpisanych umów)
B14G	B1.1.4 Wzmocnienie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	Wartość docelowa	Obiekty aktywności społecznej, w których nieefektywne źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe wymieniono na nowoczesne źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód”
B15G	B1.1.4 Wzmocnienie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	Wartość docelowa	Obiekty aktywności społecznej poddane termomodernizacji
B19G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Uruchomienie stacji tankowania wodoru
B20G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Projekty dotyczące badań naukowych i innowacji w zakresie budowy innowacyjnych jednostek transportowych zasilanych wodorem
B21G	B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru	Wartość docelowa	Moc instalacji do produkcji niskoemisyjnego i odnawialnego wodoru, w tym elektrolizerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą
B28G	B2.2 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	Wartość docelowa	T4 – Moc zainstalowana lądowych instalacji wiatrowych i fotowoltaicznych (w GW)
B33G	B2.2.1 Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna	Wartość docelowa	T3 – Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej elektroenergetycznej sieci przesyłowej (w km)
B38G	B2.2.3 Budowa infrastruktury terminalowej <i>offshore</i>	Wartość docelowa	Budowa terminalu serwisowego <i>offshore</i> w Łebie i Ustce
C6G	C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	Wartość docelowa	T3 – Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s (z możliwością jej zwiększenia do prędkości mierzonych w Gb/s)
C12G	C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i	Wartość docelowa	T2 – Projekty polegające na tworzeniu nowych i modernizacji istniejących e-usług, usprawnianiu procesu ich tworzenia lub usprawnianiu obsługi

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	społeczeństwie		procesów z pomocą digitalizacji
C20G	C2.1.3 E-kompetencje	Wartość docelowa	T2 – Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności cyfrowych
C23G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Wartość docelowa	Projekty w dziedzinie cyberbezpieczeństwa (CyberPL) w dwóch obszarach interwencji: 1) program na rzecz zwiększenia skuteczności krajowego systemu cyberbezpieczeństwa (KSC-PL) oraz 2) budowa i rozwój operacyjnych centrów cyberbezpieczeństwa (SOC-DEV-PL)
C25G	C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania	Kamień milowy	Stworzenie ustandaryzowanych centrów przetwarzania danych, zapewniających energooszczędną infrastrukturę
D6G	D1.1 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych	Kamień milowy	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego uruchomienia krajowych usług w zakresie e-zdrowia oraz ich integracji z istniejącymi/dostępnymi systemami e-zdrowia na poziomie krajowym i regionalnym
D13G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	Szpitala dysponujące nowym sprzętem medycznym zakupionym w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej
D14G	D1.1.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	Wartość docelowa	Szpitala, w których udoskonalono infrastrukturę w związku z ich restrukturyzacją lub wprowadzeniem ich do Krajowej Sieci Onkologicznej
D15G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Kamień milowy	Wdrożenie nowych e-usług, w tym: – narzędzia wspomagające analizę stanu zdrowia pacjenta; – narzędzia dla lekarzy wspierające podejmowanie decyzji oparte na algorytmach AI oraz centralne repozytorium danych medycznych zintegrowane z innymi kluczowymi systemami opieki zdrowotnej.
D18G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia	Wartość	Cyfryzacja przechowywanej w placówkach medycznych historii

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
	poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	docelowa	interakcji między pacjentem a systemem opieki zdrowotnej
D20G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	T2 – Zdigitalizowane dokumenty medyczne
D21G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	Centralni/regionalni świadczeniodawcy opieki zdrowotnej połączeni z centralnym repozytorium danych medycznych oraz centralni/regionalni świadczeniodawcy opieki zdrowotnej wyposażeni w oparte na sztucznej inteligencji narzędzie wspierające proces decyzyjny
D22G	D1.1.2 Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	Wartość docelowa	Dorośli pacjenci objęci narzędziem wspomagającym analizę stanu zdrowia pacjenta
D24G	D2.1 Stworzenie odpowiednich warunków dla zwiększenia liczebności kadry medycznej	Wartość docelowa	Liczba studentów uniwersytetów medycznych, którzy otrzymali wsparcie finansowe na podstawie prawa o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty
D30G	D2.1.1. Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększeniem limitów przyjęć na studia medyczne	Wartość docelowa	Liczba studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego, medycyny, stomatologii, analityki medycznej, fizjoterapii i farmacji, którzy otrzymali stypendium, oraz studentów pielęgniarstwa, położnictwa, ratownictwa medycznego objętych stypendium, dofinansowaniem studiów lub mentoringiem
D35G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Kamień milowy	Ustanowienie specjalistycznego Centrum Badawczo-Analitycznego
D36G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Wartość docelowa	Liczba finansowanych projektów na rzecz jednostek badawczych i przedsiębiorców z sektora biomedycznego
D37G	D3.1.1 Inwestycje w utworzenie specjalistycznych centrów badawczych i analitycznych na potrzeby nauk medycznych	Wartość docelowa	Liczba utworzonych Centrów Wsparcia Badań Klinicznych

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
E4G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego podatek od posiadania pojazdów związanych z emisjami zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”
E7G	E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska	Wartość docelowa	Nowe pojazdy zeroemisyjne
E10G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	Zainstalowana moc produkcyjna w zakresie nowych pojazdów zeroemisyjnych
E11G	E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej	Wartość docelowa	Zainstalowana moc produkcyjna i zdolność magazynowania paliw/energii alternatywnych zeroemisyjnych/niskoemisyjnych
E14G	E1.1.2 Zeroemisyjny i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy)	Wartość docelowa	Nowe pojazdy zeroemisyjne i niskoemisyjne w użyciu
E18G	E2.1.1 Linie kolejowe	Wartość docelowa	Modernizacja 478 km linii kolejowych, w tym 300 km zgodnie ze standardami TEN-T
E20G	E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	Wartość docelowa	Elektryczny i wyposażony w ERTMS tabor w użyciu na regionalnych oraz długodystansowych liniach kolejowych
E22G	E2.1.3 Projekty intermodalne	Wartość docelowa	Zwiększenie zdolności przeładunkowej
E25G	E2.2.1 Inwestycje w zakresie bezpieczeństwa transportu	Wartość docelowa	Zakończenie budowy obwodnic, usunięcie czarnych punktów/hotspotów bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz instalacja urządzeń automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym
E26G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Kamień milowy	Jednolity system biletowy w transporcie kolejowym
E28G	E2.2.2 Cyfryzacja transportu	Wartość docelowa	Instalacja systemów automatycznego sterowania, przejazdy kolejowe, 180 urządzeń pokładowych ERTMS i związane z tym wejście do użytku
		Kwota transzy	4 151 122 104 EUR

2.2. Pożyczka

Transze, o których mowa w art. 3 ust. 2, zostaną zorganizowane w sposób następujący:

2.2.1 Pierwsza transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
B1L	B1.2 Ułatwienie spełnienia obowiązku oszczędności energii dla przedsiębiorstw energetycznych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o efektywności energetycznej
B10L	B2.4 Ramy prawne dla rozwoju magazynów energii	Kamień milowy	Wejście w życie zmian ustawy – Prawo energetyczne w zakresie magazynowania energii
B21L	B3.3 Wsparcie dla zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Wejście w życie zmian w przepisach krajowych, które są niezbędne do poprawy warunków odnoszących się do odpornej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
B22L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	Kamień milowy	Przyjęcie kryteriów kwalifikacji w odniesieniu do zaproszeń do składania wniosków
B25L	B3.4 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Kamień milowy	Instrument na rzecz Zielonej Transformacji Miast
B28L	B3.5 Reforma budownictwa mieszkaniowego dla osób o niskich i średnich dochodach, z uwzględnieniem wyższej efektywności energetycznej budynków	Kamień milowy	Wejście w życie zmiany do ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń i wprowadzenie powiązanych z tym faktem zmian w innych ustawach
C1L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku
C2L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
D1L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń opieki długoterminowej podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Przegląd potencjału ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych w Polsce
		Kwota transzy	1 368 535 211 EUR

2.2.2 Druga transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A1L	A2.5 Zwiększenie znaczenia sektora kultury i przemysłu kultury dla rozwoju gospodarczego	Kamień milowy	Przyjęcie dokumentu programowego w sprawie wspierania działań ekologicznych i cyfrowych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym
A2L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Kamień milowy	Kryteria kwalifikacji projektów do otrzymania wsparcia w sektorze kultury i sektorze kreatywnym
B2L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych	Kamień milowy	Instrukcje dotyczące finansowania (w tym kryteria kwalifikowalności i kwalifikacji) odnoszące się do systemu wsparcia ukierunkowanego na efektywność energetyczną i OZE w przedsiębiorstwach, w tym przedsiębiorstwach objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji
B7L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Zaproszenie do składania wniosków dotyczących wybranych projektów morskich farm wiatrowych
B14L	B3.2 Wsparcie na poprawę stanu środowiska oraz na zabezpieczenie przed substancjami niebezpiecznymi	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy ułatwiającej kompleksową eliminację negatywnego wpływu na środowisko wielkoobszarowych terenów przemysłowych
B15L	B3.2 Wsparcie na poprawę stanu środowiska oraz na zabezpieczenie przed substancjami niebezpiecznymi	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego materiałów niebezpiecznych zalegających w Morzu Bałtyckim
C4L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Kamień milowy	Ramy dla produktów finansowych w celu wzmocnienia komercyjnych inwestycji w nowoczesną sieć łączności elektronicznej
C8L	C2.2 Reforma podstaw transformacji cyfrowej systemu edukacji	Kamień milowy	Przyjęcie nowej polityki transformacji cyfrowej w obszarze edukacji, stanowiącej podstawę zmian w systemie edukacji i realizacji inwestycji w ICT oraz służącej określeniu kierunków procesu transformacji cyfrowej systemu edukacji w perspektywie krótko- i długoterminowej
C9L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Kamień milowy	Konsultacje publiczne w sprawie ram określających procedury dystrybucji sprzętu ICT oraz udostępniania infrastruktury szkołom

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
D2L	D1.2 Zwiększenie efektywności, dostępności i jakości świadczeń opieki długoterminowej podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie wsparcia na rzecz ustanowienia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych na podstawie wyników przeglądu
E5L	E2.3 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa transportu oraz usprawnienie rozwiązań cyfrowych	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego ulepszenia w odniesieniu do praw pasażerów w zakresie wymogów dotyczących taboru
		Kwota transzy	1 530 598 592 EUR

2.2.3 Trzecia transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A9L	A2.6.1 Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Kamień milowy	Prace przygotowawcze do wyniesienia pierwszego polskiego satelity: ECSS Phase 0/A/B/C (analiza misji/identyfikacja potrzeb, wykonalność i definicja)
C10L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Kamień milowy	Ramy określające procedury dystrybucji urządzeń ICT oraz udostępniania infrastruktury szkołom
D3L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Kamień milowy	Wykaz szpitali powiatowych wybranych do uzyskania dodatkowego wsparcia na utworzenie łóżek opieki długoterminowej i geriatrycznej na podstawie szczegółowych kryteriów kwalifikacji
D6L	D3.2 Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju sektora leków i wyrobów medycznych	Kamień milowy	Wejście w życie aktu ustawodawczego zapewniającego bezpieczeństwo dostaw leków, w tym rozwiązań odnoszących się do niedoborów leków i kluczowych zagrożeń w ramach łańcuchów dostaw
		Kwota transzy	1 044 408 451 EUR

2.2.4 Czwarta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A8L	A2.6.1 Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Wartość docelowa	Rozwój niezbędnej infrastruktury: Narodowy System Informacji Satelitarnej (NSIS), który będzie świadczyć usługi monitorowania z wykorzystaniem danych pochodzących z obserwacji satelitarnej Ziemi.
B3L	B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych	Wartość docelowa	Udzielanie wszystkich zamówień na wdrażanie efektywności energetycznej i OZE w przedsiębiorstwach
B6L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu energetycznego, którego skutkiem będzie zmiana krajowych przepisów dotyczących bilansowania w celu zmniejszenia w jak największym stopniu wpływu ograniczeń alokacji
B24L	B3.4 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich służącej wyznaczeniu celów, kierunków, zasad realizacji oraz mechanizmów koordynacji zielonej transformacji miast
C3L	C1.2 Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze	Kamień milowy	Nowy akt prawny służący likwidacji barier we wdrażaniu sieci 5G przez pionowe branże rynku
C5L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Kamień milowy	Zamówienia udzielone na budowę stacji bazowych 5G
D4L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Wartość docelowa	Umowy podpisane między szpitalami powiatowymi a Ministerstwem Zdrowia (lub inną instytucją wskazaną przez Ministerstwo) dotyczące wsparcia inwestycyjnego na rzecz tworzenia jednostek/ośrodków opieki długoterminowej i geriatrycznej
D7L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją w Polsce API	Kamień milowy	Wybór projektów dotyczących produkcji API, które mają zostać objęte wsparciem
D8L	D3.2.1 Rozwój potencjału sektora leków i wyrobów medycznych – inwestycje związane z produkcją API w Polsce	Wartość docelowa	Liczba wspieranych farmaceutycznych składników czynnych o krytycznym znaczeniu

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
		Kwota transzy	1 368 535 211 EUR

2.2.5 Piąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
B4L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Wejście w życie rozporządzeń wykonawczych w następstwie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.
B11L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Wartość docelowa	T1 – Instalacja magazynów energii dla prosumentów
B26L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Wartość docelowa	T1 – Podpisanie wszystkich umów o udzielenie zamówienia na inwestycje w projekty zielonego rozwoju obszarów miejskich (obliczone narastająco)
B29L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	T1 – Ukończenie budowy pierwszej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach
C7L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Wartość docelowa	Miasta objęte nowym stacjonarnym systemem monitorowania emisji pól elektromagnetycznych z instalacji radiokomunikacyjnych
E1L	E1.2 Zwiększenie udziału transportu zeroemisyjnego i niskoemisyjnego, zapobieganie problemowi negatywnego wpływu transportu na środowisko i jego ograniczenie	Kamień milowy	Wejście w życie aktu prawnego wprowadzającego obowiązek tworzenia stref niskoemisyjnych dla wybranych, najbardziej zanieczyszczonych miast
E6L	E2.3 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa transportu oraz usprawnienie rozwiązań cyfrowych	Kamień milowy	Obowiązek modernizacji krajowego, międzynarodowego i regionalnego taboru kolejowego z uwzględnieniem wymogów dotyczących pasażerów z niepełnosprawnościami
		Kwota transzy	1 125 440 141 EUR

2.2.6 Szósta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A3L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Wartość docelowa	Liczba podpisanych umów dotyczących projektów instytucji kultury, organizacji pozarządowych, MŚP i mikroprzedsiębiorstw działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym
A4L	A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu stymulowania ich rozwoju	Wartość docelowa	Liczba stypendiów przyznanych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym
A6L	A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego	Wartość docelowa	Umowy o współpracy między klientami sektora kreatywnego a centrum wsparcia
A7L	A2.6.1 Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Kamień milowy	Wejście w życie ustawy o działalności w przestrzeni kosmicznej, która ma być przyjęta przez Parlament
B8L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Rozpoczęcie prac budowlanych
B17L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Obszary lądowe, dla których zrealizowano badania terenowe związane z występowaniem substancji zanieczyszczających i materiałów niebezpiecznych
		Kwota transzy	1 125 440 141 EUR

2.2.7 Siódma transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A10L	A2.6.1 Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Wartość docelowa	T1 – Wyniesienie pierwszego polskiego satelity
B30L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	T2 – Ukończenie budowy drugiej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i

			średnich dochodach
C12L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Wartość docelowa	Sale lekcyjne w szkołach zawodowych oraz instytucjach kształcenia ogólnego wyposażone w narzędzia informatyczne w celu umożliwienia nauczania zdalnego
E2L	E1.2 Zwiększenie udziału transportu zeroemisyjnego i niskoemisyjnego, zapobieganie problemowi negatywnego wpływu transportu na środowisko i jego ograniczenie	Kamień milowy	Wprowadzenie stref transportu niskoemisyjnego wdrażane przez właściwe władze miejskie
E3L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport publiczny w miastach (tramwaje)	Kamień milowy	Nowe tramwaje: wybór beneficjentów
		Kwota transzy	1 044 408 451 EUR

2.2.8 Ósma transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
B5L	B2.3 Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych	Kamień milowy	Organizacja aukcji na energię elektryczną z morskich farm wiatrowych
B18L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Lokalizacje na polskich obszarach morskich (w tym wraki), w przypadku których przeprowadzono inwentaryzację i badania terenowe na obecność materiałów niebezpiecznych
B19L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Powierzchnia terenów rekultywowanych (w hektarach)
B20L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Powierzchnia zrewitalizowanych budynków (w metrach kwadratowych)
B23L	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	Wartość docelowa	Obszar gruntów rolnych/leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszonego potencjału retencyjnego
B27L	B3.4.1 Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast	Wartość docelowa	T2 – Podpisanie wszystkich umów o udzielenie zamówienia na inwestycje w projekty zielonego rozwoju obszarów miejskich (obliczone narastająco)
C11L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników	Wartość docelowa	Sale lekcyjne w szkołach i innych instytucjach oświatowych wyposażone w połączenie LAN

	systemów edukacji		
C13L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Wartość docelowa	Utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w szkołach i innych instytucjach oświatowych
C14L	C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych wyników systemów edukacji	Kamień milowy	Cyfryzacja systemu egzaminacyjnego
		Kwota transzy	1 368 535 211 EUR

2.2.9 Dziewiąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer kolejny	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy / wartość docelowa	Nazwa
A5L	A2.5.2 Inwestycje na rzecz utworzenia modelowego centrum wsparcia sektora kreatywnego	Kamień milowy	Renowacja muzeum, w którym zlokalizowane będzie modelowe centrum wsparcia sektora kreatywnego
A11L	A2.6.1 Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług oraz towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	Wartość docelowa	T2 – Wyniesienie kolejnych trzech polskich satelitów
B9L	B2.3.1 Budowa morskich farm wiatrowych	Wartość docelowa	Moc zainstalowana morskich farm wiatrowych (w MW)
B12L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Wartość docelowa	T2 – Instalacja magazynów energii dla prosumentów
B13L	B2.4.1 Układy magazynowania energii	Kamień milowy	Modernizacja magazynu energii elektrycznej (elektrownia szczytowo-pompowa)
B16L	B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego	Wartość docelowa	Zbiory dokumentacji przygotowane na potrzeby inwestycji związanych z negatywnym oddziaływaniem na środowisko wybranych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych oraz materiałów niebezpiecznych zatopionych na dnie Morza Bałtyckiego
B31L	B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	Wartość docelowa	Ukończenie budowy trzeciej partii energooszczędnych mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich i

			średnich dochodach
C6L	C1.2.1 Wzmocnienie potencjału komercyjnych inwestycji w nowoczesne sieci łączności elektronicznej	Wartość docelowa	Budowa stacji bazowych 5G na obszarach wiejskich
D5L	D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej dzięki modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	Wartość docelowa	Zakończone projekty mające na celu rozwój opieki długoterminowej i geriatrycznej w szpitalach powiatowych
E4L	E1.2.1 Zeroemisyjny transport publiczny w miastach (tramwaje)	Wartość docelowa	Eksploatacja nowych tramwajów w publicznym transporcie miejskim
E7L	E2.3.1 Regionalny pasażerski tabor kolejowy	Wartość docelowa	Eksploatacja nowych elektrycznych i wyposażonych w system ERTMS pociągów do przewozów regionalnych
		Kwota transzy	1 530 598 592 EUR

SEKCJA 3: DODATKOWE USTALENIA

1. Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Monitorowanie i realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Polski są prowadzone zgodnie z następującymi ustaleniami:

Organem odpowiedzialnym za ogólną koordynację realizacji i monitorowania planu odbudowy i zwiększania odporności jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Organ ten jest również odpowiedzialny za sporządzanie wniosków o płatność, deklaracji zarządczych i podsumowania audytów oraz pełni funkcję łącznika między Komisją a władzami polskimi. Instytucje odpowiedzialne za wdrażanie reform i inwestycji weryfikują zgodność wdrożonych środków z mającym zastosowanie prawem unijnym i krajowym oraz postępy w osiąganiu określonych kamieni milowych i wartości docelowych na poziomie odbiorców końcowych. Informacje i wyniki tych weryfikacji są przekazywane jednostce koordynującej za pośrednictwem systemu informatycznego.

Ponadto w drodze aktu ustawodawczego powołany zostanie komitet monitorujący składający się z zainteresowanych stron i partnerów społecznych zaangażowanych w realizację planu odbudowy i zwiększania odporności. Zadaniem komitetu monitorującego będzie nadzorowanie skutecznej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Akt ustawodawczy zawierać będzie przepis wprowadzający wymóg prawny konsultowania się z komitetem monitorującym podczas realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.

Audyty będą prowadzone przez Krajową Administrację Skarbową, w szczególności Departament Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów oraz 16 izb administracji skarbowej (urzędów wojewódzkich) w kraju. Ten organ audytowy będzie sprawdzał prawidłową realizację reform i inwestycji, postępy w osiąganiu określonych kamieni milowych i wartości docelowych, skuteczność mechanizmów zapobiegania poważnym nieprawidłowościom, takim jak nadużycia finansowe, korupcja, konflikty interesów i podwójne finansowanie, ich wykrywania i eliminowania, oraz będzie sprawdzał wiarygodność i bezpieczeństwo systemu informatycznego.

2. Ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do danych bazowych

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jako centralny organ koordynujący polski plan odbudowy i zwiększania odporności oraz jego realizację odpowiada za ogólną koordynację i monitorowanie planu. W szczególności działa jako jednostka koordynująca do celów monitorowania postępów w realizacji kamieni milowych i wartości docelowych, a także składania sprawozdań i wniosków o płatności. Koordynuje ono sprawozdawczość dotyczącą kamieni milowych i wartości docelowych, istotnych wskaźników, a także jakościowych informacji finansowych i innych danych, takich jak dane dotyczące beneficjentów końcowych. Kodowanie danych odbywa się w systemie informatycznym, za pośrednictwem którego instytucje odpowiedzialne za wdrażanie reform i inwestycji są zobowiązane do przekazywania sprawozdań Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 po zakończeniu odpowiednich uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych wymienionych w sekcji 2.1 niniejszego załącznika Polska przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o wypłatę wkładu finansowego i, w stosownych przypadkach, pożyczki. Polska zapewnia Komisji, na jej wniosek, pełny dostęp do odpowiednich danych, które stanowią podstawę i potwierdzają należyte uzasadnienie wniosku o płatność, zarówno na potrzeby oceny wniosku o płatność zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241, jak i do celów audytu i kontroli.